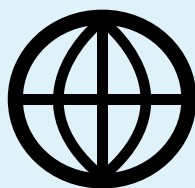

Nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozásának kutatása információáramlási szempontból

Tanulmánykötet II.

Szerkesztette:
dr. Frigyer László

Budapest, 2018

A kiadvány a BBA-5.2.2-2015-00001 „Nemzetközi jellegű szervezett bűnözés
nyomozásának kutatása információáramlási szempontból”
című projekt keretében került kiadásra.

ISBN: 978-963-498-014-8

Kiadó: Nemzeti Közszeroláti Egyetem

Lektorálta:

Dr. Tóth Éva

ny. kúriai bíró, a Fővárosi Ítéltábla tanácselnöke, c. egyetemi tanár

Berki Antal

rendőr ezredes, rendőrségi főtanácsos

Szerkesztette:

dr. Frigyer László

**A tanulmánykötetben foglalt megállapítások nem tekinthetők
a Belügyminisztérium
hivatalos álláspontjának.**

**A kutatás, valamint az eredményeinek az írásba foglalása idején még
a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény
volt hatályban.**

TARTALOMJEGYZÉK

KÖSZÖNTŐ.....	4
ELŐSZÓ.....	5
BEVEZETŐ.....	6
Dr. Inzelt Éva: Rendészeti és igazságügyi szervek együttműködése illetve a közöttük.....	8
lévő információáramlás a szervezett bűnözéses ügyek nyomozati munkájában	
Kiss Tibor: Cyberbűnözés.....	30
Bezsenyi Tamás, Csányi Gergely, Kiss Tibor: Szervezett bűnözői csoportokról alkotott...	69
szervezeti reprezentáció és információáramlás a szervezett bűnözéshez kapcsolódóan.	
Kvantitatív elemzés az NNI-ről és az ORFK-ról	
Dr. Nyitrai Endre, dr. Zsigmond Csaba, Kiss Tibor, dr. Frigyer László:.....	83
Összefoglaló a kutatói tanulmányok megállapításainak tükrében (információ- és adatáramlás)	
Mellékletek.....	92
Alkotói tábló.....	203

KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Olvasó!

Ön a „Nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozásának kutatása információáramlási szempontból” című, BBA-5.2.2-2015-00001 azonosítószámú kutatás eredményeit tartalmazó két tanulmánykötet második részét tartja a kezében, amelynek a megjelentetésében kiemelkedő szerepet töltött be a Belügyminisztérium, mint a projekt Felelős Hatósága.

Természetesen a kutatók elképzelései, valamint a kutatás kivitelezése nem valósulhatott volna meg a Legfőbb Ügyészség, az Országos Rendőr-főkapitányság és a Büntetés-végrehajtási Szervezet Országos Parancsnoksága támogatása, a kutatásban érintett szervek – különös tekintettel a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozóiroda, valamint a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ – vezetésének, valamint résztvevő személyi állományának szakmai segítsége és elhivatottsága nélkül.

Köszönet illeti a Nemzeti Közszolgálati Egyetem vezetését, és a Rendészettudományi Karon dolgozó vezető kollégákat is, hogy a kutatás teljes időtartama alatt lehetőséget adtak a kitűzött célok elérésére, továbbá stabil háttérrel biztosítottak a kutatásban résztvevő kollégák számára.

Külön köszönet illeti a kutatókat is, akik egyetemi oktatói teendőik mellett vállalták a projekt tervszerű megvalósítását és a célul tűzött szakmai tanulmányok megírását, amelyek a felkért – különleges szakismerettel rendelkező – lektoroknak is köszönhetően értékes új gondolatokat és figyelemreméltó tudományos eredményeket tartalmazó művekként jelenhetnek most meg.

A kiadvány szerzők által elvégzett hiánypótló – az információáramlást egyedi módon vizsgáló – kutatás eredményeképpen olyan tanulmányok kerültek a kötetekbe, amelyek nem csak oktatási segédanyagként állják meg a helyüket az egyetemi palettában, hanem a szélesebb szakmai közönség számára is megfelelő visszajelzést és egyben útmutatást adnak nem csak a nemzetközi jellegű szervezett bűnözéssel kapcsolatos információáramlás, hanem a büntetőeljárásban érintett szervek közötti általános adat- és információáramlás jelenére és jövőjére vonatkozóan is.

Dr. habil Boda József nb. vezérőrnagy (nyá.)

ELŐSZÓ

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem által a BBA-5.2.2-2015-00001 azonosítószámú „Nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozásának kutatása információáramlási szempontból” címen benyújtott pályázati kérelmet a Belügyminisztérium, mint Felelős Hatóság támogatta, és megbízta a Nemzeti Közszolgálati Egyetemet, hogy végezze el a tárgykörre vonatkozó kutatásokat.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar oktatói, valamint a kutatásba bevont szakemberek a projektben meghatározott feladataikat 2016. nyaratól kezdődően két éven keresztül hajtották végre.

A kutatás ezen két éve egy különleges együttműködési lehetőséget teremtett az egyetem és a Rendészettudományi Kar oktatói, valamint a kutatásba bevont szakemberek számára. A projekt keretében – az általános egyetemi kapcsolódási pontokon felüli – további lehetőségek nyíltak meg a büntetőeljárásban résztvevő szervekkel történő együttgondolkodásra. A speciális eljárási módszerek és szakmai nehézségek megvitatására és elemzésére, továbbá a hosszútávú szakmai kapcsolatok kiépítésére és elmélyítésére.

A projekt zárásaként és a kutatói munka gyümölcseként – a lektorok szakmai munkájának segítségével – olyan nívós tanulmányok születtek, amelyek nemcsak az egyetem és a Rendészettudományi Kar hallgatói számára tárják fel a nemzetközi jellegű szervezett bűnözéssel kapcsolatos információáramlás, valamint a büntetőeljárásban érintett szervek között általános adat- és információáramlás struktúráját, gyakorlati megvalósulását és lehetőségeit, hanem a szélesebb szakmai közönség és az érdeklődő olvasók számára is hasznos útmutatásul szolgálnak.

Prof. Dr. Ruzsonyi Péter bv. dandártábornok
NKE RTK Dékán

BEVEZETŐ

„A kezdet mindig magában hordozza a folytatást”

A BBA-5.2.2-2015-00001 azonosítószámú „Nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozásának kutatása információáramlási szempontból” című projekthez tartozó kutatások a Legfőbb Ügyészség és az alárendeltségébe tartozó ügyészségek, az Országos Rendőr-főkapitányság és az alárendeltségébe tartozó rendőri szervek – különösen a KR Nemzeti Nyomozóiroda és a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ – továbbá a Büntetés-végrehajtási Szervezet Országos Parancsnoksága és az alárendeltségébe tartozó intézetek, és intézmények bevonásával folytatódtak.

A kutatás a projektben résztvevő támogató szervek vonatkozásában – a megrendelő Felelős Hatóság objektív információigényének kielégítése céljából – szervenként elkülönítve realizálódott, azonos kutatómódszertanilag alapok – terepkutatás, megfigyelés, kérdőíves vizsgálat és személyes interjú – foganatosításával. Ugyanis az eltérő szervezeti, strukturális felépítés és az érintett személyi kör minden esetben egyedi megközelítést igényelt.

A projekt kétéves időtartama – valamint a megbízott kutatók személye és szakmai felkészültsége – kellő garanciát biztosított a vizsgált szervek és területek megfelelő mélységű tanulmányozására és a vállalt eredménytermék elkészítésére.

Mindezen szakmai kompetenciát erősítette a projekt során tartott számos workshop és szakértői megbeszélés is, amelyek folyamatos lehetőséget teremtettek az időközben elért eredmények megvitatására, valamint a belső szakmai közönséggel történő megosztására.

A munkavégzés minőségét tovább emelte, hogy olyan különleges tudással rendelkező lektorok kerültek a kutatásba bevonásra, akiknek a személye és szakmai pályája önmagában elég garanciát jelentett a kutatás megvalósítására, és az eredménytermékének a magas színvonalú megalkotására.

A projekt keretében – az érintett hazai szervezeteken kívül – több nemzetközi szakértő fogadására is sor került. Mindez remek alkalmat teremtett a kutatási téma határon átvelő nemzetközi jellegének a megvitatására, és az érintett ország hazai jogának a magyar jogrendszer szabályaival való összevetésre.

Összességében a kutatás kapcsán az alábbi eredményeket és sikereket emelném ki:

- az egyetem és a kar vezetőinek a támogatásával sikerült egy olyan kutatói csoportot létrehozni, amely tagjainak a tevékenységében további potenciális kutatások és eredménytermékek valószínűsíthetők;
- olyan személyes kapcsolatokat sikerült kialakítani a támogató szervek vezetői és személyi állománya körében, amelyeknek legnagyobb kamatoztatója maga az egyetem, és az egyetemi oktatás lesz;
- szintén kiemelkedő a nemzetközi kapcsolatok építése, hiszen a meghívott szakértők már fogadásukkor jelezték annak az igényét, hogy a téma kapcsán vizionlatogásra várnak bennünket a küldő hazai szervezetüknél;
- olyan önálló tanulmányok születtek, amelyek a tanulmánykötetben egymást erősítve tárják fel a nemzetközi jellegű szervezett bűnözéssel kapcsolatos információáramlás, valamint a büntetőeljárásban érintett szervek között általános adat- és információáramlás menetét és potenciálját;
- a kutatás megvalósítása során minden kutató érezte, és a workshopokon meg is osztotta azon benyomását, hogy a téma kutatása jelen projekttel nem ért véget. Sőt maga a kutatás világított rá arra, hogy – a büntetőeljárás eredményessége érdekében – sokkal nagyobb energiával lenne szükség az információáramlás, a kialakuló gátak és ellentényezők folyamatos kutatására, a megállapítások publikálására és a hatékonyság javítására.

Szakmai vezetőként köszönetemet fejezem ki minden érintettnek, aki a kutatásban a rendelkezésünkre állt. Különösen a lelkiismeretes kutató kollégáimnak, a precíz projektmenedzserünknek, a türelmes és segítőkész lektoroknak, bizalomért és segítségért a saját vezetőimnek, a támogató szervek vezetőinek és állományának a feltétel nélkül nyújtott szakmai segítségért, valamint feleségemnek (Erikának) és gyermekeimnek (Glóriának, Gerdának és Gilbertnek) a szeretetükért és támogatásukért.

dr. Frigyer László
szakmai vezető

Rendészeti és igazságügyi szervek együttműködése illetve a közöttük lévő információáramlás a szervezett bűnözéses ügyek nyomozati munkájában²

„Terrabájt szám gyártjuk az információkat és nem használjuk semmire.”³

A kutatás célja, hogy a nemzetközi jellegű szervezett bűnözés magyarországi jelenlétét vizsgálja. A kutatás során az Európai Unió által meghatározott EMPACT⁴ prioritású bűncselekmények nyomozására koncentráltunk. A kutatás fókuszában a határon átnyúló szervezett bűnözés nyomozásában részt vevő rendészeti és igazságügyi szereplők információáramlásának elemzése állt. Ahogy arra Bezsenyi Tamás rámutat „... a szervezett bűnözésnek a legveszélyesebb megjelenési formája a nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező és azok segítségével működő bűnszervezetek”⁵. Többek között emiatt Magyarország, mint az Európai Unió tagja, illetve a magyar rendőrség kiemelt figyelmet fordít az európai bűnügyi információáramlásban való fokozott részvételnek. Az Europol⁶ a tagállami hatóságok jelentései alapján készíti el minden évben az ún. SOCTA jelentését.⁷ A szervezett bűnözői csoportok jellemzőinek, továbbá működési területük feltérképezése elengedhetetlen ahhoz, hogy sikeresen küzdjünk a szervezett bűnözői csoportok tevékenysége ellen.⁸

Jelen tanulmány a kutatás azon eredményeit ismerteti, amelyek a transznacionális szervezett bűnözés magyarországi nyomozásának büntető igazságszolgáltatási rendszerének felépítésére és működésére vonatkozik. Ezen belül is kiemelten vizsgálja az ügyészség eszközrendszerét illetve a nyomozóhatóságokkal kapcsolatos együttműködésének formáját és kereteit.

¹ egyetemi adjunktus, ELTE ÁJK Kriminológiai Tanszék

² A tanulmány a Belügyminisztérium által támogatott Belső Biztonsági Alap 5.2.2. „A nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozásának kutatása információáramlási szempontból” című projekt keretében készült.

³ Részlet egy rendőrrel készült interjúból.

⁴ European Multidisciplinary Platform against Criminal Threats, vagyis az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegtettség ellen.

⁵ BEZSENYI Tamás: A magyarországi nemzetközi jellegű szervezett bűnözés információáramlásának kutatási lehetőségei In. Belügyi Szemle, 2016/9. 36. o.

⁶ Az Europol az Európai Unió bűnüldöző ügynöksége. Az Europol támogatást nyújt az unió tagállamainak bűnüldöző hatóságainak a bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos tevékenységeikhez az illegális kábítószer, az emberkereskedelem, a szervezett illegális bevándorlás, a számítástechnikai bűnözés, a szellemi tulajdonnal kapcsolatos bűncselekmények, a cigarettacsempészet, az euróhamisítás, a csalás, a pénzmosás és a vagyonok nyomon követése, a mobil (vándorló) szervezett bűnözői csoportok, a tiltott motoros bandák, valamint a terrorizmus területén. Lásd még: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/serious-and-organised-crime-threat-assessment>

⁷ Serious and Organized Crime Threat Assessment, vagyis a Súlyos és Szervezett Bűnözés Fenyegtettség Értékeléséről szóló Jelentés.

⁸ A kutatás részletes elméleti és gyakorlati alapvetéseiről olvashat az alábbi tanulmányban:

BEZSENYI Tamás: A magyarországi nemzetközi jellegű szervezett bűnözés információáramlásának kutatási lehetőségei In. Belügyi Szemle, 2016/9. 36-64. o.

Az elemzés módszertana a **történeti és jogszabály értelmezésen** kívül, az **empirikus adatok** felhasználásával kíván a lehető legpontosabb képet adni a hatóságok munkájáról. Ennek érdekében a kutatócsoport tagjai **interjúkat** készítettek a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda, a megyei (fővárosi) rendőrkapitányságok, valamint a megyei főügyészségek, a fővárosi főügyészség és a járási ügyészségek munkatársaival.

Az interjúalanyok valamennyien olyan személyek voltak, akik (nemzetközi) szervezett bűnözéses ügyekben nyomoznak vagy felügyelik a nyomozást. Személy szerint 21 interjút készítettem, 14 rendőrrel és 7 ügyésszel. Az interjúalanyok 4 megyét fedtek le, 8 hölgy és 13 férfi. A rendőrök között volt, aki a megyei rendőr-főkapitányságok állományába dolgozott, volt aki a KR NNI különböző egységeinél, továbbá volt köztük vizsgáló, felderítő és nyomozó is. Az ügyészek járási és főügyészségeken dolgoznak. Valamennyi interjúalanyuk több mint 8 év szakmai tapasztalata van.

Jelen tanulmányban a saját magam által készített interjúk adataira hivatkozom.

A szervezett bűnözés fogalma

A szervezett bűnözés fogalmának meghatározása szinte lehetetlen vállalkozás, amelynek oka, hogy egy dinamikusan változó bűnözési formáról van szó, amely mindig idomul a kereslet és kínálat nyújtotta lehetőségekhez, melyeket alapvetően határoz meg egy adott ország gazdasági és társadalmi berendezkedése, főbb szabályai (gondoljuk itt az 1920-as években bevezetett amerikai szesztilalomra). A szervezett bűnözés számos megközelítést mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a téma egyik kiemelkedő kutatója **Klaus von Lampe** a szervezett bűnözésre vonatkozó több mint száz meghatározást gyűjtött össze.⁹ **Dános Valér** szerint „a szervezett bűnözés egy adott társadalom összébűnözésének sajátos alstruktúrája, amelyet azoknak a hivatásos bűnözőknek a bűncselekményei képeznek, akik valamely bűnöző társulás tagjaként (vezetőjeként) tervszerűen tagolt munkamegosztás és magas fokú konspiráció mellett valósítják meg bűncselekményeiket”¹⁰.

Kriminológiai értelemben három fő szempont szerint tipizálhatjuk a szervezett bűnözést. Az első a területi alapon szerveződő csoportok, melyek egyrészt lehetnek országhatáron belüli szervezett bűnözői csoport, másrészt nemzetközi (transznacionális) szervezett bűnözés. A második az etnikai alapú (pl. maffia, jakuzák, triádok, „csecsen maffia”, orosz szervezett bűnözés az USA-ban) differenciálás. A harmadik a tevékenységi területek szerinti típusok például az emberkereskedelem, kábítószer-kereskedelem, pénzmosás, vagyon elleni bűnözés, zsarolási jellegű bűncselekmények mint fő tevékenységi

⁹ LAMPE, Klaus von: Organized Crime: Analyzing Illegal Activities, Criminal Structures, and Extra-legal Governance, John Jay College of Criminal Justice, City University of New York, 2016. 34–35. o.

¹⁰ DÁNOS Valér: A szervezett bűnözés. In. *Kriminológiai ismeretek* (Szerk. Gönczöl K., Korinek L., Lévai M.): Budapest: Corvina, 1996, 214. o.

területe a csoportnak. A tevékenységi területek szerint a szervezett bűnözés irányulhat egyfelől illegális „árúk” (pl. kábítószer) vagy szolgáltatások (pl. prostitúció) keresletének kielégítésére, másfelől legális „árúk” (pl. műkincs, szeszesital) vagy szolgáltatások (pl. pénzkölcsönzés) keresletének illegális kielégítésére, harmadrészt hagyományos („utcai”) bűncselekmények (pl. vagyon elleni bűncselekmények) bűnszervezet keretében való elkövetésére. Tóth Mihály és Kóhalmi László tipológiája szerint a jellemző bűnözési formákat az alábbi három csoportra oszthatjuk: (1) az élet, testi épség, személyi szabadság elleni bűncselekmények; (2) vagyon elleni és gazdasági bűncselekmények; illetve (3) személyek, áruk, szolgáltatások tiltott forgalmával, kereskedelmével kapcsolatos bűncselekmények. Az első csoportba a leszámolási céllal elkövetett emberölések, testi sértések, emberrablások, a másodikba a közösségi vagy állami költségvetést károsító bűncselekmények, (védelmi) zsarolások, csalások, pénz- és értékpapír-hamisítások, termékhamisítások, pénzmosások, gépjármű-és, műkincslopások, végül a harmadikba ember- és szervkereskedelem, kábítószer-kereskedelem, fegyverkereskedelem, védett növény- és állatfajok szervezett forgalmazása tartozik.¹¹

A szervezett bűnözés kutatóinak egy része szerint egységes definíciót adni a jelenségnek nem lehetséges, inkább a főbb ismérveit tudjuk meghatározni. **Borai Ákos**¹² is a szervezett bűnözés kötelező és esetleges kritériumainak összegyűjtését tartja célszerűnek. Borai szerint a legfontosabb jellemzők a több (általában legkevesebb három) személy tartós – és legalább részben bűnös tevékenységre szerveződő – kapcsolata; a hierarchikus szervezeti struktúra; a tervszerű eljárás, munkamegosztás; a jogellenes ügyletek jellemzően legális tevékenységgel történő leplezése; és az illegális nyereségre, haszonszerzésre törekvés.

1999-ben a **Nemzetközi Büntetőjogi Társaság** (AIDP) budapesti kongresszusán szintén hosszasan vitatkoztak, elemezték a szakemberek a szervezett bűnözés definítív elemeit. Ez azért is volt lényeges, mert ha szankcionáljuk a bűnszervezeti elkövetést, akkor többek között a jogbiztonság miatt egyértelmű definíciót szükséges adni. A konferencián az alábbi meghatározásra jutottak: „a szervezett bűnözés tipikusan hatalmat és/vagy profitot törekszik szerezni magas fokú szervezettség felhasználásával. Gyakran olyan sajátos vonások jellemzik, amelyek elbizonytalanítják a büntető igazságszolgáltatás hagyományos koncepcióinak és eszközeinek alkalmazását. Ilyen jellegzetesség lehet pl. a munkamegosztás és a felelősség összemosása a szervezeten belül; személyek kölcsönös felcserélhetősége; a titoktartás a bűnüldözés semlegesítésére való képesség

(pl. fenyegetés, vagy korrupció segítségével); a törvényes és a törvénytelen tevékenységek keveredése, valamint a haszon eltüntetésére való különös képesség”.¹³

Bezsenyi Tamás szerint¹⁴ az AIDP a bűnszervezetet a célja alapján szerette volna definiálni, „... minthogy a szervezett bűnözés alapvetően hatalmat és/vagy profitot kíván szerezni magas fokú szervezettség megléte mellett”. Azonban a hatalom definiálása elmaradt, így a meghatározás még pontosításra szorul.

Tóth Mihály és Kóhalmi László¹⁵ kísérletet tesz egy többszintű definíciót adni (lásd. 1. számú táblázat). Kiindulópontjukat az határozza meg, hogy ahhoz hogy a szervezett bűnözés szerteágazó jellemzői megragadhatóak legyenek, szüksége van „három egymásra épülő, de mégis rangsorolható szint”¹⁶ megkülönböztetésére.

1. számú táblázat: A szervezett bűnözés többszintű definíciója¹⁷

	Szervezeti keretek és célok	A működés jellemzői
Szükséges (mindig)	- legalább három fő előzetes tervek alapján szervezett koordinált, folyamatos működése	- súlyosabb bűncselekmények elkövetése
	- a büntetőjog által tiltott tevékenységre törekvés	- tartós, hosszabb időt átfogó cselekvéssorozat
Jellemző (gyakran)	- gazdasági, vagyoni előnyre törekvés	- jogellenes ügyletek ismétlődő és/ vagy egymáshoz kötődő, gyakran bővülő sorozata
	- profítoptimalizálás célzata	- konspiráció
	- strukturált csoportok, „alrendszerek”, esetleg hálózatok alakítása, a vezető(k) által pontosan meghatározott koordinált és ellenőrzött feladatkörrel	- nemzetközi szintér
		- legális működési formák felhasználása
		- a legkorszerűbb technikai, logisztikai módszerek alkalmazása
		- gyors alkalmazkodás a változó (jogi) környezethez
		- korrupció
		- pénzmosás

¹³ Idézi TÓTH-KÓHALMI im. (2016) 611. o.

¹⁴ BEZSENYI Tamás: A szervezett bűnözés elleni nemzetközi együttműködés értelmezései a magyar igazságszolgáltatásban. In. Polgári Szemle 2015. június, 11. évfolyam, 1-3. szám

¹⁵ TÓTH-KÓHALMI im. (2016) 611-613. o.

¹⁶ TÓTH-KÓHALMI im. (2016) 611. o.

¹⁷ TÓTH-KÓHALMI im. (2016) 612. o.

¹¹ TÓTH Mihály- Kóhalmi László: A szervezett bűnözés In. Kriminológia (szerk.: Borbíró-Gönczöl-Kerecsi-Lévay), Wolters Kluwer, Budapest, 2016. 615-616.o

¹² BORAI Ákos: A szervezett bűnözés büntetőjogi kérdései. *Rendészeti Szemle*, 1992 5: 12–20. o.

	Szervezeti keretek és célok	A működés jellemzői
Esetleges (olykor)	- paramilitaritás, erős függőségi, lekötelezettségi rendszer	- súlyos erőszakos cselekmények elkövetése
	- politikai, ideológiai indíttatás	- konspiráció megszegőivel szemben megtorlás
	- megfélemlítés	- az igazságszolgáltatás akadályozására törekvés
	- az elkövetéshez kötődő holdudvar (pl. tervezők, tippadók, támogatók, leplezők, legalizálók)	- a lelepleződött csoporttag számára hatékony jogi védelem, óvadék biztosítása, a családtagok támogatása

Tóth és Kóhalmi¹⁸ véleménye szerint a napjainkban működő szervezett bűnözői csoportok tevékenységét alapvetően határozza meg a rendszerszintű működés, továbbá hogy az elérni kívánt célok alapján szervezik/tervezik a csoport optimális létszámát. Megkülönböztetnek vezetői és végrehajtói szintet (utóbbiak nem feltétlen ismerik egymást, illetve a vezetőkkel való kommunikáció is sokszor összekötőkön keresztül zajlik), melyek szoros együttműködésben dolgoznak.

Az interjúk adatai alapján megállapíthatjuk, hogy az utóbbi 10-15 évben a Magyarországon is tevékenykedő szervezett bűnözői csoportok már sok esetben például az emberkereskedelemtől nem feltétlen a hierarchikus felépítés dominál, hanem sokkal inkább sejtyszerű vagy hálózatos felépítés, ami azt jelenti, hogy az egyes szintek és feladatok nem feltétlen válnak el mereven. Vagyis gyakran az előkészítők is részt vesznek a végrehajtásban, egy személy tevékenysége több területre is kiterjedhet, és az egyes részfeladatok végrehajtása rugalmasabban oszlik meg a bűnszervezetben részt vevő tagok között. Természetesen esetükben is megfigyelhető a racionális munkamegosztás. A hierarchikus és alapvetően a feladat-és munkamegosztásra épülő struktúrát követő bűnszervezetek, piramis-szerű csoportok működése hazánkban elterjedt például kábítószer kereskedelem esetén.

Napjainkban a szervezett bűnözés inkább lánc- vagy sejtyszerű, a bűnszervezetek projektszerűen működnek, alkalmi szinten állnak össze az elkövetők.

„Összement a világ, a kommunikáció felgyorsítja a folyamatokat és a világot. Kandahár tetején, Afganisztánban a hegyekben, ott ül az embercsempészet fő szervezője egy mobiltelefonnal. Elindítja a jobb élet reményében útnak induló honfitársát, aki egy hónap múlva találkozik Londonban élő unokatestvérével és a Big Ben elől küldenek egy szelfit az embercsempésznek. Iráni telefonszám, lenyomozhatatlan”.¹⁹

¹⁸ TÓTH-KÓHALMI im. (2016) 613-616. o.

A fenti példából is látszik, hogy minden csak kellő tőke kérdése, mert a technika például a műholdas telefon és a kapcsolatok léteznek. A műholdas telefon segítségével Kandahártól Londonig végig lehet kísérni az útját.

A másik fontos tendencia, hogy a szervezett bűnözés az utóbbi időben elveszítette az erőszakos jellegét, és inkább a fehérgalléros, gazdasági bűncselekmények sorozata lett. Egy-egy összetettebb gazdasági bűncselekmény elkövetéséhez egy csoport kell, ahol vannak strómanok, akik nevére bejegyzik a cégeket, nyitnak bankszámlákat, vesznek házakat, lakásokat, szükség van együttműködő ügyvédre, könyvelőre, a cselekmények irányítását ellátó személyekre.

Azt is látni kell, hogy a nemzetközi láncokat helyi bűnszövetségek alkotják.

A Palermói Egyezmény

2000. december 14-én az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében, Palermóban létrejött a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezmény, melyet „Palermói Egyezménynek” hívunk. Hazánkban az Egyezményt a 2006. évi CI. törvény hirdette ki.

Az Egyezmény az alábbiak szerint definiálja a szervezett bűnözői csoport fogalmát: „bizonyos ideig fennálló, három vagy több főből álló strukturált csoport, amely összehangoltan működik egy vagy több, a jelen Egyezményben meghatározott súlyos bűncselekmény elkövetése céljából, közvetlen vagy közvetett módon pénzügyi vagy más anyagi haszon megszerzésére törekedve”.²⁰ A súlyos bűncselekmény pedig a „legalább négy év szabadságvesztéssel vagy súlyosabb büntetéssel büntethető bűncselekményt megvalósító magatartás”.²¹

A Palermói Egyezmény kitér arra is, hogy mi számít nemzetközi jellegűnek. Azon bűncselekmények, amelyeket a) több mint egy államban követnek el; b) egy államban követnek el, de előkészítésének, tervezésének, irányításának és ellenőrzésének jelentős részét egy másik államban végzik; c) egy államban követnek el, de olyan szervezett bűnözői csoport vesz benne részt, amely egynél több államban folytat bűnöző tevékenységeket; vagy d) egy államban követnek el, de jelentős hatással van egy másik államra nézve.²² Az Egyezmény deklarálja, hogy melyek azokat a tettek, amelyeket minden csatlakozó államnak bűncselekménnyé kell nyilvánítania. Ezek a szervezett bűnözői csoportban való részvétel, a pénzmosás, a korrupció, az igazságszolgáltatás akadályozása, valamint a jogi személyek felelősségének kérdése. Ezen kívül meghatározza a szervezett bűnözés elleni hatékonyabb fellépés érdekében a büntetőeljárás lefolytatását segítő intézményeket,

¹⁹ Részlet egy rendőrrel készült interjúból.

²⁰ 2006. évi CI. törvény 2. cikk a) pont

²¹ 2006. évi CI. törvény 2. cikk b) pont

²² 2006. évi CI. törvény 3. cikk (2) bekezdésében

mint például a nemzetközi együttműködés az elkövetés érdekében, a kiadatás, az elítélt személyek szállítása, a kölcsönös jogsegély, a közös nyomozások, vagy éppen a bűnüldöző hatóságok közötti együttműködés javítására irányuló intézkedések, továbbá a szervezett bűnözés jellemzőire vonatkozó információk gyűjtését, elemzését és cseréjét. Az Egyezmény ösztönzi a Részes Államokat arra, hogy bizonyos bűncselekmények nyomozása érdekében két- vagy többoldalú megállapodásokat kössenek, amelyek hozzásegítik az országokat, hogy az Egyezményben előírt nemzetközi együttműködés, valamint a nemzetközi szervezett bűnözés megelőzését, felderítését és üldözését hatékonyabbá tegyék.

2006-ban elfogadták a Palermói Egyezménynek az emberkereskedelem, különösen a nők és gyermekek kereskedelme megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló jegyzőkönyvét, melyet hazánk a 2006. évi CII. törvénnyel hirdetett ki. Szintén 2006-ban fogadták el az Egyezménynek a migránsok szárazföldön, légi úton és tengeren történő csempészete elleni fellépésről szóló jegyzőkönyvét, amely a 2006. évi CIII. törvénnyel vált Magyarországon is kötelező érvényűvé.

A Palermói Egyezmény többek között azért kiemelkedő jelentőségű, mert ez az első olyan kötelező érvényű nemzetközi dokumentum, amely meghatározza a bűnszervezet/szervezett bűnözői csoport fogalmát és rendezi a nemzetközi szervezett bűnözés elleni fellépés együttműködésének formáit és sarokpontjait.

A bűnszervezet és a bűnszövetség büntetőjogi meghatározása

Ahogy azt a Nemzetközi Büntetőjogi Társaság 1999-es budapesti konferenciájának anyagaiból is lesűrhetjük, komoly igény mutatkozott arra, hogy a szervezett bűnözői csoportok büntetőjogi szankcionálásának a keretei létrejöhessenek. Hazánk úttörő volt, hiszen a *bűnszervezet fogalmát* az 1997. évi LXXIII. törvény 9. §-a vezette be – 1997. szeptember 15-i hatállyal – az értelmező rendelkezések közé, mely szerint „*bűnszervezet: bűncselekmények folyamatos elkövetésére létrejött olyan - munkamegosztáson alapuló - bűnszövetség, amelynek célja a rendszeres haszonszerzés*”. Ezt a meghatározást számos kritika érte, így egy évben belül a 1998. évi LXXXVII. törvény 35. §-a az alábbiak szerint módosította „*bűnszervezet: bűncselekmények rendszeres elkövetése révén haszonszerzés végett létrejött olyan bűnszövetség, amely feladatmegosztáson, alá-fölérendeltségi rendszeren és személyi kapcsolatokon nyugvó szerepvállaláson alapul*”. A hatályos törvényszöveget a 2001. évi CXXI. törvény 19. § (5) bekezdése iktatta be, miszerint „*bűnszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése*”. Ez definíció irányadó a 2002. április 1. óta elkövetett bűncselekmények vonatkozásában.

A módosításra egyrészt a korábbi rendelkezés alkalmazásának problémái miatt, másrészt a Palermói Egyezmény aláírása miatt volt szükség. Az Egyezmény jogharmonizációs kötelezettséget rótt hazánkra, emiatt a bűnszervezetnek olyan definícióját kellett adni, ami a nemzetközi elvárásoknak megfelel. E definíció egyértelműen elhatárolja a bűnszövetségtől a bűnszervezetet, kifejezve utóbbi súlyosabb, társadalomra veszélyes voltát.

A miniszteri indoklás szerint legalább három személy együttműködése szükséges a bűnszervezet megállapításához. A hosszabb időre utalás pedig arra kíván rávilágítani, hogy egy vagy két bűncselekmény alkalmi elkövetése nem alapozza meg a bűnszervezetben elkövetést.

Tóth Mihály²³ kifejti, hogy a bűnszervezet létrejöttének több változata van, egyrészt úgy hogy a bűnszervezetben tevékenykedő személyek egymás cselekményéről tudnak, esetleg közösen valósítják meg a bűncselekményeket, másrészt úgy is, hogy egymás tevékenységéről nem tudnak, azonban van egy vezető személy, aki a bűnszervezetben részt vevők magatartását összehangolja.

Az ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése, mint fogalmi elemmel kapcsolatban le kell szögeznünk, hogy az elkövetőnek nem kell tisztába lennie a büntetési tételekkel, hanem tudatának azt kell átfognia, hogy a bűnszervezet célja súlyos bűncselekmény elkövetése. Az elkövető felelősségre vonható bűnszervezetben való elkövetésért, egyetlen tettesi vagy részesi cselekmény megvalósításával is, ha tudata átfogja a bűnszervezet tárgyi fogalmának ismérveit.²⁴

Kúria (korábban: Legfelsőbb Bíróság) 4/2005. BJE határozata irányt mutat az egyseges jogalkalmazás érdekében, kifejti, hogy bűnszervezetben elkövetés²⁵ megállapítható azzal szemben is, aki - eseti jelleggel - akár egyetlen cselekményt tettesként vagy részesként valósít meg. A bűnszervezet tagjaként elkövetett magatartás csak annak az elkövetőnek róható fel, aki a bűnszervezet feladatmegosztáson, alá-fölérendeltségen alapuló szervezetében a szervezetet ismerve, annak tagjaival állandó kapcsolatban együttműködve fejtett ki tevékenységet. A bűnszervezet által a szervezeten kívülálló személynek adott megbízással e megbízott nem válik a bűnszervezet tagjává, mivel ehhez a szervezetbe történő tényleges betagozódás a szervezet belső működésének ismerete és az abban való aktív részvétel szükséges a határozatban foglaltak szerint. A felülvizsgálati tanács álláspontja szerint különbséget kell tenni a bűnszervezet tagjaként,

²³ TÓTH Mihály: A bűnszervezeti elkövetés szabályozásának kanyargós útja In: Magyar Jog 2015/1. szám 5. o.

²⁴ SZOMORA Zsolt et al.: Kommentár a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényhez, In: Karsai Krisztina, Complex Kiadó, Budapest, 2013, 961-962. o.

²⁵ A határozat a régi Btk.-ra, az 1978. évi IV. törvényre hivatkozva elemzi a bűnszervezetben való elkövetést.

illetve a bűnszervezet megbízásából elkövetett bűncselekmény anyagi jogi megítélése között. A bűnszervezet tagjaként elkövetés csak akkor állapítható meg, ha a terhelt cselekményei az értelmező rendelkezés szerinti ismérveknek hiánytalanul megfelelnek és ezen ismérvek megállapíthatóságához szükséges tényeket a tényállás maradéktalanul tartalmazza. Az elkövető tudatának nem arra kell kiterjednie, hogy egy bűnszervezet a törvényi előfeltételek szerint létrejött, hanem arra, hogy a bűnszervezet tárgyi sajátosságai ismeretében annak „működéséhez” csatlakozik, illetve annak keretében cselekszik. Az elkövető tudatának a bűnszervezet keretei között történő bűnelkövetésre kell kiterjednie. Az elkövetőnek azzal kell tisztában lennie, hogy a súlyosabb megítélésű szándékos bűncselekményt, amelyhez ő kapcsolódik, több bűncselekmény elkövetésére alakult csoport hajtja végre, mely a bűnszervezet törvényi elemeit magába foglalja. A hosszabb időre szervezettség kritériumának nem a bűnszervezethez eseti jelleggel, akár egyetlen cselekményben való közreműködéssel becsatlakozó elkövetőnél, hanem a bűnszervezet részéről kell fennállnia.

A bűnszervezetben történő elkövetés megállapítása többek között azért is fontos kérdés, mert a hatályos büntetőjog súlyos következményeket állít fel, mint például, hogy a büntetési tétel felső határa a kétszeresére emelkedik, de nem haladhatja meg a huszonöt évet; a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház, ha kétévi vagy ennél súlyosabb büntetésre ítélik az elkövetőt; kizárt a feltételes szabadságra bocsátás; a büntetés végrehajtása nem függeszthető fel; kötelező a vagyonelkobzás arra a vagyronra, amit az elkövető a bűnszervezetben való részvétel ideje alatt szerzett; valamint a végleges hatályú foglalkozástól való eltiltás alól nem mentesíthető az elkövető ha az eltiltás méltatlanság okán, véglegesen történt. Ezen szabályok a Btk. Általános Részében találhatók, így valamennyi szándékos bűncselekmény esetén alkalmazhatóak, szemben a bűnszövetségi elkövetéssel, amely meghatározott Különös Részi tényállások esetében minősítő körülményként szerepel.²⁶

Az interjúalanyok válaszai alapján²⁷ azt mondhatjuk, hogy amennyiben arra gyanú merül fel, egy-egy cselekmény esetén mindig gondosan figyelembe veszik a bűnszervezet fennállásának lehetőségét. Az interjúk eredményei alapján azonban azt állíthatjuk, hogy a büntető igazságszolgáltatás szereplői, főleg a nyomozás megindulásakor vagy éppen a titkos felderítés során nem a Büntető Törvénykönyvben szabályozott bűnszervezet fogalmi elemeivel szembesülnek először, hanem a bűnszervezet fentebb részletesen

kifejtett kriminológiai jellemzőivel, mint például a különböző szintek (vezetői és végrehajtói), a koordináltság, a profitorientáltság.

A bűnszövetség fogalmát a Btk. 459. §. (1) bekezdés 2. pontja határozza meg az alábbiak szerint, „*bűnszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezeten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bűnszervezet*”. Ez a fogalom 2002. április 1-jétől hatályos.

A Kúria (korábban **Legfelsőbb Bíróság**) **IV. számú Büntető Elvi Döntése** elvi élel kifejtette, hogy bűnszövetség megállapításának akkor is helye van, ha két vagy több személy akár ugyanolyan, akár különböző jellegű bűncselekmények szervezett elkövetésében előzetesen megállapodik, és ennek alapján legalább egy bűncselekményt elkövettek vagy annak elkövetését megkísérelték.

Szervezett elkövetésnek tekinthető, ha a bűnszövetség tagjai megállapodnak több bűncselekmény elkövetésében, felosztják a szerepeket, megtervezik a végrehajtás körülményeit, elkövetési lehetőségeket keresnek. Azonban nem szükséges minden bűncselekmény végrehajtásának részletes megszervezése, a hangsúly a bűnözés megszervezésén van. Az elkövetők megállapodása szervezett bűnelkövetésre, vagyis magára a bűnözésre, illetve több bűncselekmény elkövetésére kell hogy irányuljon, azonban az nem lényeges, hogy ez a cselekmény(ek) elkövetése előtt mennyi idővel történt a megállapodás.

Bűncselekményeken több szándékosan elkövetett cselekményt kell érteni. Nem kizárt a bűnszövetség megállapítása olyan esetben sem, amikor az elkövetők két vagy több cselekmény megvalósítását határozzák el, és kezdik meg vagy fejezik be, de a cselekményeik törvényi egységet alkotnak.

A bűnszövetségbe tartozó elkövetők magatartása lehet tettesi, társtettesi, felbujtói vagy bűnszegédi tevékenység.

A bűnszövetséget ott lehet megállapítani, ahol a Btk. Különös Részi tényállásoknál e kitétel minősítő körülményként szerepel. Például kábítószer-kereskedelem [Btk. 176. § (2) bekezdés a) pont, 177. § (2) bekezdés b) pont]; kábítószer birtoklása [Btk. 178. § (2) bekezdés ab) pont, Btk. 179. § (2) bekezdés aa) pont]; kábítószer készítésének elősegítése [Btk. 182. § (3) a) pont], új pszichoaktív anyaggal visszaélés [184. § (2) a) pont]; emberkereskedelem [Btk. 192. § (3) bekezdés h) pont]; vesztegetés [Btk. 290. § (3) bekezdés b) pont]; rablás [Btk. 365. § (3) bekezdés d) pont], kifosztás [Btk. 366. § (2) bekezdés c) pont], zsarolás [Btk. 367. § (2) a) pont]; lopás [Btk. 370. § (2) bekezdés ba) alpont], sikkasztás [Btk. 372. § (2) bekezdés ba) alpont], csalás [Btk. 373. § (2) bekezdés ba) alpont].

²⁶ Lásd alább.

²⁷ A kutatás során kutatócsoport tagjai **interjúkat** készítettek a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Irodá, a megyei (fővárosi) rendőrkapitányságok, valamint a megyei főügyészségek, a fővárosi főügyészség és a járási ügyészségek munkatársaival. Az interjúalanyok valamennyien olyan személyek voltak, akik (nemzetközi) szervezett bűnözéses ügyekben nyomoznak vagy felügyelik a nyomozást.

2. számú táblázat: A bűnszervezet és bűnszövetség fogalmi elemei²⁸

Bűnszövetség	Bűnszervezet
legalább két fő	legalább három fő
szervezett	összehangolt
nem feltétlenül tartós (legalább két bűncselekmény elkövetésében kell megállapodni)	tartós (kettőnél több bűncselekmény elkövetésében állapodnak meg)
legalább egy bűncselekmény megkísérlése	Konkrét bűncselekmény elkövetése nem szükséges, elegendő a célban való megállapodás
bármilyen súlyú bűncselekmény elkövetése	legalább ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény elkövetése
Csak ott alkalmazható, ahogy a bűncselekmények különös részi tényállásainál, mint minősített eset kodifikálásra került, ennek következtében von maga után súlyosabb büntetés kiszabását	Bármely ötévi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő cselekmény esetén alkalmazhatóak az általános részben meghatározott súlyosabb jogkövetkezményeket

Azt egyértelműen megállapíthatjuk, hogy mind a bűnszervezet, mind a bűnszövetség a szervezett bűnözéshez szorosan kötődő fogalmak, annak kriminológiai ismérveit is figyelembe vevő megközelítések. Mindemellett mivel a két fogalom közös elemeket is tartalmaz, a bűnszövetség megállapítása addig terjed, amíg nem jön létre bűnszervezet.

A bűnszervezet bizonyíthatóságának kérdése

A fent vázolt jogszabályi és elméleti keret után nézzük meg, milyen tapasztalattal rendelkeznek a kutatásban részt vett interjúalanyok a bűnszervezet bizonyítását illetően.

Fontos leszögezni, hogy a különböző típusú bűncselekmények esetén más-más lehetőségek vannak mind a bizonyítékok beszerzése, mind a bűnszervezet elemeinek bizonyítása terén.

„Véleményem szerint kábítószerrel kereskedni, vagy embercsempészt elkövetni nem lehet nem szervezeten, nem bűnszervezetben elkövetni.”²⁹

Esetleírás: van három személy, akik ismerik egymást, az egyikük megszorul, aki ötletgazdaként megkeresi az ismerőst, aki egy szállítmányozó cégnél dolgozik. Rábeszéli, hogy az általa külföldre szállított árut lopják el. Ezt úgy teszik, hogy a kamiont az ötletgazda és egy barátja kipakolja egy külföldi parkolóban. A kamiont vezető harmadik személy az adott országban feljelentést tesz a rendőrségen, így cégének a biztosító megtéríti a kárt. Bűnszervezet fennállását a fenti esetben megállapította a bíróság.

„Azonban nem feltétlen kell, hogy a bűnszervezetben részt vevők valamennyien ismerjék egymást. Egy embercsempész ügyben általában kisebb gócok tartoznak össze, ahol a tagok önállósodnak. Saját nyelvet beszélnek, ergo tudják, hogy lehallgatják őket, és konspirálnak. Akinek az a dolga, hogy Röske közelében az éjszaka közepén, az 55-ös főúton felvegyen 5-6 személyt és elvigye Budapestig vagy Hegyeshalomig, ez a sofőr egy személytől kapja az információt, azonban tisztába kell lennie azzal, hogy azok az afgán, szír vagy pakisztáni személyek, akiket ő szállít egy sor más személy segítségével jutottak el a röszei határállomásig, onnan pedig az 55-ös út x-edik kilométerkövéig, ahol ő hajnalban felveszik őket.”³⁰

Ezen esetben a szállító és sétáltató tevékenysége cselekményi egységben van, nem kell személyesen ismerniük egymást ahhoz, hogy bűnszervezetet lehessen megállapítani.

Az ügyészség szervezeti felépítése, hatásköre és illetékessége, különös tekintettel a szervezett bűnözéssel érintett ügyek bűnüldözői eszköztárára³¹

Ügyészi szervek a Legfőbb Ügyészség (amely egy önállóan működő és gazdálkodó központi költségvetési szerv), a fellebbviteli főügyészségek, a főügyészségek, a járási és a járási szintű ügyészségek (lásd 1. számú ábra).³²

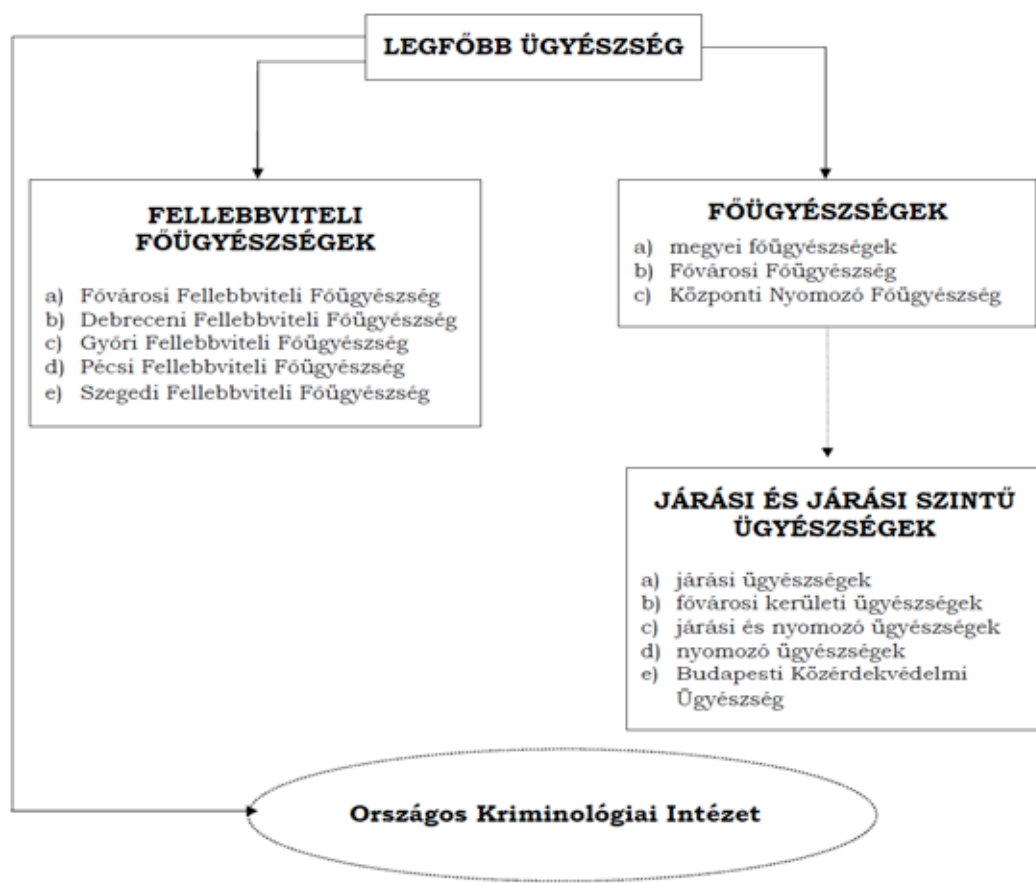
³⁰ Részlet egy ügyésszel készült interjúból.

³¹ E fejezetben csak és kizárólag a kutatás szempontjából releváns kérdéseket tekintem át.

³² 12/2012. (VI. 8.) LÜ utasítás 1. §

²⁸ TÓTH im. (2015) 6. o. található összehasonlítás felhasználásával.

²⁹ Részlet egy ügyésszel készült interjúból.

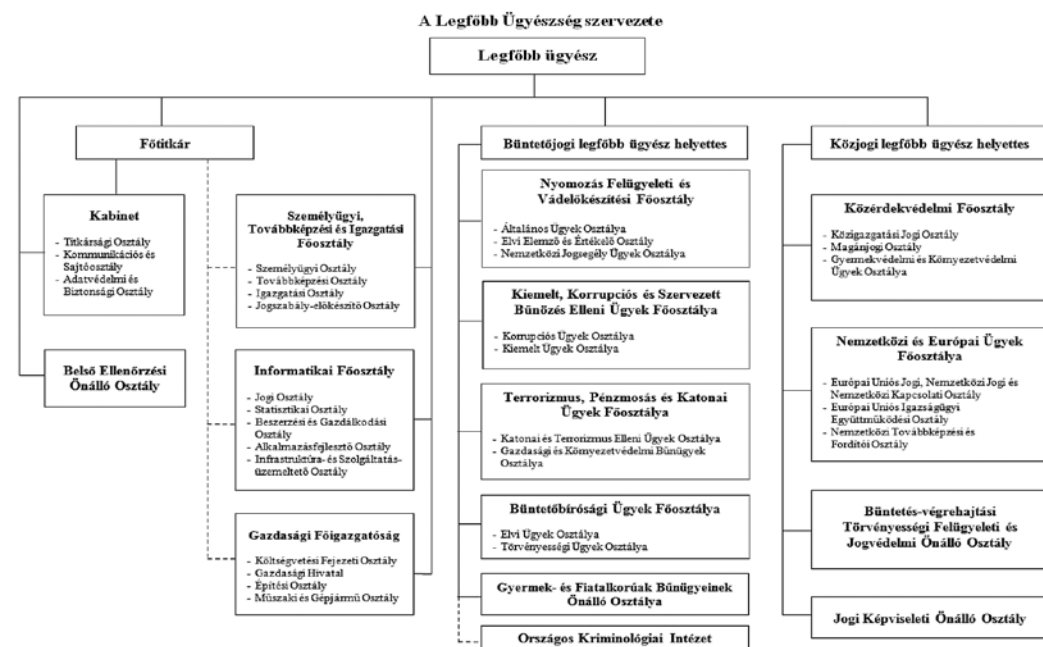
1. számú ábra: Az ügyészség szervezeti felépítése³³

A 12/2012. (VI. 8.) LÜ utasítás az ügyészség szervezetéről és működéséről alapján a **legfőbb ügyész kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyek** a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény alapján a **külföldi ítélet elismerése**; a bűnügyi jogsegélykérelem teljesítésének garanciákhoz kötése; a magyar bűnügyi jogsegélykérelem teljesítéséhez **szabott feltételek vállalása**; a **közös nyomozó csoport létrehozásának** kezdeményezésének engedélyezése [Be. 36. § (5) bekezdés³⁴]; valamint a nemzetközi bűnügyi együttműködés keretében a rá háruló egyéb döntések meghozatala.³⁵

³³ Forrás: <http://ugyeszseg.hu/fooldal/az-ugyeszseg-szervezete/>

³⁴ A nyomozó hatóságok a legfőbb ügyész engedélyével a külön törvényben meghatározott feltételek esetén az Európai Unió tagállamainak nyomozó hatóságai, továbbá az Európai Rendőrségi Hivatal (EUROPOL) részvételével egy ügyre vagy ügyek meghatározott csoportjaira közös nyomozó csoportot alakíthatnak, illetőleg abban részt vehetnek.

³⁵ 12/2012. (VI. 8.) LÜ utasítás 3. § (3) bekezdés l) és m) pont

2. számú ábra: A Legfőbb Ügyészség szervezete³⁶

A Legfőbb Ügyészség Nyomozás Felügyeleti és Vadelőkészítési Főosztálya átruházott jogkörben szakterületén³⁷ dönt a büntetőeljárás külföldi hatóság részére történő átadásáról vagy a feljelentésről, a külföldi hatóság által felajánlott büntetőeljárás átvételéről, illetve lefolytatja a konzultációs eljárást és meghozza az annak eredményeként szükséges döntést, és ezekről az illetékes ügyészt egyidejűleg értesíti,³⁸ , valamint dönt a külföldi hatóság részére adható, illetve a külföldi hatóságtól kért **eljárási jogsegélykérelem** tárgyában.

A Legfőbb Ügyészség Kiemelt, Korrupciós és Szervezett Bűnözés Elleni Ügyek Főosztálya³⁹ eljár a bűnszervezetben részvétel (Btk. 321. §) ügyében; a bűnszervezetben [Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pont] elkövetett bármely bűncselekmény ügyében; továbbá minden olyan bűncselekmény ügyében, amelynek az elbírálása a Központi Nyomozó Főügyészség hatáskörébe tartozik.⁴⁰

³⁶ Forrás: <http://ugyeszseg.hu/fooldal/az-ugyeszseg-szervezete/>

³⁷ 12/2012. (VI. 8.) LÜ utasítás 16. § (1) bekezdés k) pont

³⁸ Amennyiben az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény és az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló, 2000. május 29-én kelt egyezmény és az egyezmény 2001. október 16-án kelt kiegészítő jegyzőkönyve kihirdetéséről szóló 2005. évi CXVI. törvény más-ként nem rendelkeznek.

³⁹ 12/2012. (VI. 8.) LÜ utasítás 17. § a) pont

⁴⁰ Kivéve a 12/2012. (VI. 8.) LÜ utasítás 17/A. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott kivételeket.

Érdekes hatásköri kérdést vet fel a 25/2013. (VI. 24.) BM rendelet a **Rendőrség nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről** szóló jogszabály egyes rendelkezései. A Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda (továbbiakban KR NNI)⁴¹ hatáskörébe tartozik a nyomozás, ha a bűncselekmény bünszervezetben történő elkövetésének gyanúja áll fenn és a Palermói Egyezmény 3. cikk (2) bekezdésében meghatározott nemzetközi jellege van a cselekménynek.⁴² A KR NNI hatáskörébe tartozik a BM rendelet 2. számú melléklet 13.6. pontja értelmében, a Btk. 321. § -a által szabályozott Bünszervezetben részvétel büntette, ha annak nemzetközi jellege van.

A **Központi Nyomozó Főügyészség** elődjét, a Központi Ügyészségi Nyomozó Hivatalt Dr. Polt Péter legfőbb ügyész hozta létre 2001. június 1-jén még a Fővárosi Főügyészség részeként. Az önálló Központi Nyomozó Főügyészség az Országgyűlés 2006. január 12-én hozott döntésével alakult meg. A következő lényeges szervezeti változás 2012. január 1-jén volt, amikor a katonai ügyészek betagozódtak az ügyészi szervezetbe. A területi katonai ügyészségek – amelyek Budapesten, Debrecenben, Győrben, Kaposváron és Szegeden működtek – a Központi Nyomozó Főügyészség regionális osztályaivá alakultak. A Központi Nyomozó Főügyészség az egész országra kiterjedő illetékességgel rendelkezik és hatáskörébe tartozik a mentelmi joggal rendelkező személyek (országgyűlési képviselők, bírák, ügyészek stb.) által és sérelmére elkövetett bűncselekmények nagy részének, a katonai bűncselekményeknek, valamint a Legfőbb Ügyészség által a hatáskörébe utalt büntetőügyeknek a nyomozása, vádemelés estén pedig a bíróság előtt a vád képviselésének ellátása.⁴³ A Központi Nyomozó Főügyészség a legfőbb ügyész, a büntetőjogi legfőbb ügyész helyettes, továbbá a Legfőbb Ügyészség Kiemelt, Korrupciós és Szervezett Bűnözés Elleni Ügyek Főosztályának, valamint a Legfőbb Ügyészség Terrorizmus, Pénzmosás és Katonai Ügyek Főosztályának vezetője által hatáskörébe utalt ügyekben folytat nyomozást.⁴⁴

A rendőrség és az ügyészség kapcsolattartása és együttműködése

Alapvetően megállapítható, hogy rendőr és az ügyész személyesen, telefonon, faxon és emailen is tartják a kapcsolatot. Minden érdemi információcsere írásban, átirattal zajlik. Jellemzően havonta egy átirat van az ügyekben, de az adott esetben a telefonos vagy személyes kapcsolattartás akár napi szintű is lehet. A már kialakult személyes kapcsolat esetében a (kölsönös) bizalom fontosságát hangsúlyozták az interjúalanyok.

„Ami a legegyszerűbb és leghatékonyabb: először, telefon, ritkán email, leggyakrabban telefon, Viber, WhatsApp, ha valami nem érdemi kell. Érdemi esetén írásban. A bizalmi viszony alapján, kellő súlyozással mobiltelefonon zajlik. Én mobilon mindig elérhető vagyok, szűk kör tudja a telefonszámomat (kölsönösségen alapul).”⁴⁵

A kapcsolattartás gyakorisága az adott rendőr és ügyész közötti kapcsolaton kívül múlik azon is, hogy az adott ügy jellege mennyire kívánja meg a folyamatos egyeztetést.

„... ha a rendőr nem biztos a dolgában, akkor jön, kérdez, van felelősség hárító elem is ebben.”⁴⁶

„... amikor házon belül nem tudnak dűlőre jutni, akkor gyakran az ügyésztől várják a döntést, például telefonlehallgatás során kiderül, hogy jön egy kábítószert szállítmány. Nem tudjuk ki jön, hova jön, honnan és idő előtti lett volna az elfogás. Ha kábítószerről van szó, akkor a rendőrségi attitűd a bimm-bumm, dirr-durr és rögtön elfogás, ez a rendőri vezetőknél a policy. Én viszont azt gondolom, hogy nem a sárkány újabb fejét kell levágni, hanem szíven kell szúrni a sárkányt. Középszintet, szervezőket felderíteni”⁴⁷.

A külföldi és a magyar rendészeti és igazságügyi hatóságok közötti információáramlás módja és gyorsasága

„Nemzetközi bűncselekményt kell kezelnem provinciális lehetőséggel.”⁴⁸

Azt gondolom, hogy ez az idézet rámutat a nemzetközi jellegű bűnözés nyomozásának nehézségeire.

Az együttműködés gyakorlatára jó példa a határátlépések különböző módon való regisztrálása és az ezekhez való hozzáférés lehetősége akár az unión belül, akár harmadik tagállammal összefogva. A szerb határigazgatóság az uniós állampolgárokat is regisztrálja, így ha egy adott személy ki és belépési adata szükséges azt Közös Kapcsolattartási Szolgálati Helyen (KKSZH)⁴⁹ tudja odaadni a szerb kolléga. A kölsönösség abban is áll, hogy sok esetben egymásra is vannak utalva például az által, hogy a szerb rendszer gépjárműveket nem regisztrál, ezeket a magyar kollégáktól kapják meg. Kiemelendő azonban, hogy ez szürke zóna, de a határmenti bűnügyi együttműködésbe belefér. Az interjú alanyok többsége jelentős előre lépésnek tartja, hogy az uniós gépjármű nyilvántartás meg van nyitva egymás előtt.

⁴¹ A KR NNI országos illetékességű, a Készenléti Rendőrségen belül igazgatóság jogállású, nyomozati és felderítő munkát végző szervezet, amely jogszabályokban és közjogi szervezetszabályozó eszközökben meghatározottak szerint működik a közbiztonság és a belső rend védelme érdekében.

⁴² 25/2013. (VI. 24.) BM rendelet 2. § (2) bekezdés b) pont

⁴³ http://ugyeszseg.hu/pdf/sajto/sajto_20131010_knyf_kozlemenyszekhaz.pdf

⁴⁴ 12/2012. (VI. 8.) LÜ utasítás 42. § (1) bekezdés a) pont

⁴⁵ Részlet egy ügyésszel készült interjúból.

⁴⁶ Részlet egy ügyésszel készült interjúból.

⁴⁷ Részlet egy ügyésszel készült interjúból.

⁴⁸ Idézet egy megyei rendőrfőkapitánytól

⁴⁹ Részletesen lásd alább.

A transznacionális szervezett bűnözés nyomozása során kiemelkedő jelentősége van a hatékony információ áramlásának mind a különböző hazai szervek, mind a hazai és külföldi rendészeti és igazságügyi hatóságok között. A kapcsolattartásnak és az információcserének számos fajtáját különböztetjük meg. Létezik a közvetlen kapcsolatfelvétel, amely azt feltételezi, hogy a magyar nyomozóhatóság tagja ismeri a külföldi nyomozóhatóság tagját, tudja az elérhetőségét és közvetlenül tud tájékoztatást kérni tőle.

Amennyiben a közvetlen kapcsolat nem áll fenn, vagy a beszerezni kívánt információ közvetlenül nem egyeztethető, így több különböző fórum áll a hatóságok rendelkezésére az érintkezéshez, amelyek a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ, az Europol⁵⁰ Magyar Összekötő Iroda, az Interpol⁵¹ Magyar Nemzeti Iroda, a SIRENE Iroda, a SELEC Délkelet-európai Rendészeti Központ, valamint a Közös Kapcsolattartási Szolgálati Hely (továbbiakban: KKSZH).⁵²

A Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ (továbbiakban: NEBEK) az Európai Unió bűnüldözési információs rendszere és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete keretében megvalósuló együttműködésről és információcseréről szóló 1999. évi LIV. törvény alapján létrehozott, továbbá a Rendőrség szerveinek feladat-és hatásköréről szóló 329/2000. (XII. 13.) Korm. rendelet alapján az Országos Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: ORFK) irányítása alatt álló, az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv egyes feladatok ellátására létrehozott szervként működő, országos illetőségű, központi költségvetési szerv.⁵³

Az Europol Magyar Összekötő Iroda a NEBEK „külső” szervezeti egységeként tevékenykedik az Europol hágai székházában, amely közvetlen nemzetközi kapcsolattartást végez a többi uniós tagállammal, valamint a harmadik országoknak, illetve nemzetközi szervezeteknek a székházban lévő összekötő irodájával. Munkájuk során folyamatos 24 órás elérhetőséget biztosítanak a hazai stratégiai és műveleti tevékenység támogatása érdekében.⁵⁴

Az Interpol Magyar Nemzeti Iroda a NEBEK Bűnügyi Együttműködési Osztály vezetőjének közvetlen alárendeltségében működő osztály jogállású szervezeti egység. Nemzetközi bűnügyi információcserét folytat, továbbá együttműködik a külföldi társ-szervekkel. Fő feladatai: nemzetközi vagy európai elfogatóparancs alapján nemzetközi körözést rendel el az Interpol Információs Rendszerben (IIS); közreműködik eltűnt személyek nemzetközi felkutatásában; ellátja a kiadatás/átadás céljából őrizetbe vett

személyek bíróság elé állításával és a tárgyaláson hozott döntéssel kapcsolatos értesítési, tájékoztatási és szervezési feladatokat; koordinálja és részt vesz a kiadások, átadások, elítélt személyek átszállításának végrehajtásában; intézkedik nemzetközi viszonylatban körözött tárgyak, okmányok felkutatására; valamint sürgős esetben nemzetközi bűnügyi jogsegélykérelmet továbbít.⁵⁵

A SIRENE Iroda NEBEK Bűnügyi Együttműködési Osztály vezetőjének közvetlen alárendeltségében működő osztály jogállású szervezeti egység, melyet osztályvezető vezet. Részt vesz a schengeni rendőri együttműködési feladatok kapcsán jelentkező koordinációs, képzési, jogalkotási és képviselési tevékenységben, továbbá koordinálja a magyar hatóságok által elhelyezett figyelmeztető jelzések minőségének ellenőrzése.

Az interjúk adatai alapján megállapítható, hogy sok információt közvetlenül, személyes kapcsolatokon keresztül szereznek be, illetve az összekötőtisztek segítségét veszik igénybe.

Nagyon hatékonyan működik a Közös Kapcsolattartási Szolgálati Helyen (KKSZH) folytatott egyeztetések például egy gyanúsított priuszának vagy egy gépjármű rendszáma alapján a tulajdonosának felderítésére. A NEBEK-en keresztül kapcsolattartás akkor merül fel, ha a KKSZH nem működik. Románokkal, szlovákokkal, osztrákokkal, horvátokkal, szerbekkel főleg a KKSZH-n keresztül érintkeznek⁵⁶, az angolokat és a franciákat pedig a NEBEK-en keresztül keresik meg.

„A helyi rendőri vezetés nem szereti, hogy a KKSZH-t használom. A Nickelsdorfi közös kapcsolattartás céljából egy órát fogunk ott tölteni, de a rendszer ezt nem bírja. Mert területi elven alapszik a gondolkodás, amely egy szűkebb körű értelmezés”.⁵⁷

Az információk elérésének útjai: megkeresések és a jogsegélyek⁵⁸

Jelen tanulmány terjedelmi korlátai miatt eltekintek attól, hogy részletesen ismertessem a megkeresésekre és a bűnügyi jogsegélykérelmekre vonatkozó joganyagot.⁵⁹ Az alábbiakban a szabályozás legfontosabb gyakorlati alkalmazásának kérdéseit vizsgálom.

Az 2011. évi CLXIII. törvény az ügyészségről 25. § (1) bekezdése alapján, a **legfőbb ügyész dönt** a) a büntetőeljárás külföldi hatóság részére történő átadásáról vagy a külföldi hatóságnál történő feljelentésről; b) a külföldi hatóság által felajánlott büntetőeljárás átvételéről; valamint

⁵⁰ Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynöksége

⁵¹ Nemzetközi Rendőrség Bűnügyi Szervezete

⁵² A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről a következő fejezetben lesz szó.

⁵³ 3/2015. (12.23.) A NEBEK igazgatójának intézkedése a NEBEK Szervezeti és Működési Szabályzatáról.

⁵⁴ <http://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/testulet/teruleti-szervek/nemzetkozi-bunugyi-egyuttmukodesi-kozpont>

⁵⁵ Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynöksége

⁵⁶ Nemzetközi Rendőrség Bűnügyi Szervezete

⁵⁷ A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről a következő fejezetben lesz szó.

⁵⁸ 3/2015. (12.23.) A NEBEK igazgatójának intézkedése a NEBEK Szervezeti és Működési Szabályzatáról.

⁵⁹ <http://www.police.hu/hu/a-rendorsegrol/testulet/teruleti-szervek/nemzetkozi-bunugyi-egyuttmukodesi-kozpont>

c) másik állam igazságügyi hatósága részére adható, illetve az attól kérhető **eljárási jogsegélyek** tárgyában, amennyiben a nemzetközi bűnügyi együttműködésről szóló törvények másként nem rendelkeznek.

Eljárási jogsegélykérelmet a nyomozóhatóság általában külföldi tanú kihallgatása miatt; bankszámla adatok, folyószámla adatok, számlanyitás, cégadatok beszerzése végett; külföldi házkutatások foganatosítása és lefoglalások elvégzése miatt kérnek. A jogsegélykérelmek teljesítésének egyik fő tényezője az idő, vagyis hogy mennyire gyorsan történnek meg a kért eljárási cselekmények. Maga a jogsegélykérelem célba juttatása is hosszas procedúra: a rendőrség előterjeszti, majd az ügyészség lefordítja, az ügyészi szervezeten belüli erre jogosult, sok esetben a legfőbb ügyész dönt a jogsegély kiküldhetőségének tárgyában. Ezt követően kiküldik a külföldi hatóságnak, ők jó esetben lefolytatják a kért eljárási cselekményt, melyről jegyzőkönyv készül, amelyet lefordítanak, majd visszaküldik. A jogsegélykérelmek teljesítésének tapasztalata nagyon eltérő konkrét szervenként és országonként is. A kutatásban kapott eredmények nem kellő számúak ahhoz, hogy messzemenő következtetéseket lehessen levonni, azonban számos interjúalany említette, hogy az olasz és spanyol kollégák nem gyakran szoktak válaszolni, finn, norvég, holland, osztrák, svájci rendőrök gyakrabban, bár az is megjegyzendő, hogy általában a helyi nyomozószervnek is fűződik valamilyen érdeke – vagy éppen szüksége van az adott információra – a jogsegély teljesítéséhez, végső soron az, hogy számíthat a kölcsönösségre az adott országtól, amennyiben ő terjeszt elő jogsegélykérelmet.

„Szomszédos országban, Szlovákiában, a határtól néhány kilométerre lévő városba kértünk házkutatást és tanúkihallgatásokat, amelyet fél év alatt sikerült teljesíteniük.”⁶⁰

Fontos hangsúlyozni, hogy a rendészeti szervek a külföldi rendészeti szervekkel, az igazságügyi szervek a külföldi igazságügyi szervekkel tudnak kapcsolatot tartani.

„Szeretem, ha a rendőrség szerzi be a szükséges információkat, azért is, hogy minél kisebb körre szorítsuk a jogsegélyt. Amit lehet az Europol-on keresztül kérnek be, mert a magyar bíróság azt elfogadja bizonyítékként. Ezen esetben közvetlenül kéri meg a rendőrség, például, hogy egy adott gépjármű hol van. A jogsegély nem hatékony, de sok esetben elkerülhetetlen. A leglassabb információáramlási forma, amely akkor merül fel, amikor már az idő nem számít, mert időigényes eljárás.”⁶¹

Az alábbi interjú részlet szintén azt támasztja alá, hogy amikor lehetséges nem jogsegély formájában kérnek információt.

„Próbáljuk cimborákkal megoldani a kérdéseket. De a helyzet dönti el, amit egy hivatalos feljegyzéssel meg tudok oldani, azt úgy csináljuk, hiszen úgy az egyszerűbb. A jogsegély problémás. Például egy magyar állampolgár van becsukva kinn az osztrákoknál és mégse kaptuk meg a vallomását. Lassan talán szabadul és akkor mi majd beidézzük. A megkeresés és a jogsegély közti döntés egy praktikussági kérdés is. Az embercsempészet az egyik legfajsúlyosabb bűncselekmény. Embercsempészet sajnos csak városon és járási ügyészségen van. Most megint az látszik, hogy nincs migrációs válság, nem akarják szétteríteni az ügyészségeket, hanem ugyanarra az emberre próbálják kirakni, ami egész hasznos. Van olyan, amit jogsegélyben kellene intéznünk, noha az ügyész inkább bűnügyi együttműködésben akarja.”⁶²

Összegzés

Tanulmányomban áttekintettem a nemzetközi szervezett bűnözés nyomozásának főbb szervezeti kereteit, szereplőit; a szervezett bűnözés elméleti és nemzetközi dokumentumokba foglalt értelmezési vázát. Részletesen elemeztem a bűnszervezet és a bűnszövetség büntetőjogi meghatározását, előbbi bizonyíthatóságának menetét. Vizsgáltam az ügyészi szervezetrendszer felépítését, hatáskörét és illetékességét, valamint ennek hatását a transznacionális szervezett bűnözés nyomozati munkájára. Kiemelten foglalkoztam a rendőri és ügyészi szervek kapcsolattartásának és együttműködésének formáival, továbbá a hazai és külföldi hatóságok közötti információáramlás fajtáival.

A Belső Biztonsági Alap által támogatott kutatás keretében lefolytatott interjúk és az aktakutatások eredményei alapján megállapíthatjuk, hogy az információáramlás különböző módjai (megkeresés, jogsegély, tüköreljárás, közös nyomozócsoport létrehozása) mind hatékony eszközül szolgál a nemzetközi szervezett bűnözés nyomozása során, azonban esetről esetre változik, hogy mely eszköz a leginkább alkalmas és célravezető. Összességében az is egyértelműen látszik, hogy akár a belföldi, akár a külföldi **közvetlen és személyes kapcsolatoknak kiemelt jelentősége** van az információ **gyors és adekvát áramlása** szempontjából. A külföldi felekkel való személyes kapcsolat úgy tud létrejönni, ha mind a rendőrség, mind az ügyészség elősegíti azt, hogy nyomozói és ügyészei részt vegyenek a például az Europol vagy az Eurojust által szervezett konferenciákon, workshopokon.

Nagyon hatékonyan működik a Közös Kapcsolattartási Szolgálati Helyen (KKSZH) folytatott egyeztetések például egy gyanúsított priuszának vagy egy gépjármű rendszáma alapján a tulajdonosának felderítésére.

⁶⁰ Részlet egy rendőrrel folytatott interjúból.

⁶¹ Részlet egy ügyésszel készült interjúból.

⁶² Idézet egy rendőrrel készült interjúból.

Az interjúalanyok többsége hangsúlyozta a **jogsegélyek** nehézkes és lassú voltát, azonban sokszor megkerülhetetlen eljárási cselekményről van szó. Pont emiatt, amit lehet azt az Europol-on keresztül kéri be, mert a magyar bíróság azt elfogadja bizonyítékként. Sokan kijelentették, hogy a jogsegély a leglassabb információáramlási forma, amely akkor merül fel, amikor már az idő nem számít az eljárásban vagy nem prioritás.

Az interjúk során elhangzott **javaslat**, hogy korábbi években jól működött az, hogy a megyei rendőr-főkapitányság nyomozói az NNI diszlokált egységeinek munkatársaival havonta-kéthavonta leülnek és átbeszélnek a felmerült szervezett bűnözéses ügyeket, abszolút egyenrangú félként, egymás munkáját segítve. Azt tapasztaltam, hogy ez a személyes találkozó nagyban hozzájárult mindkét szerv munkájának hatékonyságához.

Az ügyészekkel folytatott interjúk során igényként merült fel, hogy a titkos adatszerzés során valós időben belehallgassanak a lehallgatásokra, amire törvény adta lehetőségük van és a szakszolgálatok ezt nem teszik lehetővé.

Ennek azért is van kardinális jelentősége, mert például egy embercsempészet esetében szükséges legalább három-négy szállítmány, hogy felépüljön rá a rendőrség, ehhez viszont valós idejű és jövőbe mutató adat és információ kell. A rendőrség és a Nemzeti Biztonsági Szakszolgálat közötti információáramlás újragondolása is egy fontos feladat lenne. A szakszolgálatokkal való közös munka nehézségeire szinte mindegyik interjúalany rámutatott. Sok esetben a szakszolgálat munkatársa nem tudja, hogy mi az a fontos információ, ami a nyomozás szempontjából releváns.

Szintén ügyészek kérése a Netszaru rendszerben – ami az ügyészek számára elérhető csökevényes Robotzsaru – csak a nyomozóhatóság által keletkezett iratokat látja, holott a bejövő iratokat is szkennelik és felviszik a rendszerbe, de azt nem látják az ügyészek.

Mind a nyomozóhatóságok, mind az ügyészség munkavállalói felhívták a figyelmet arra, hogy a Robotzsaru⁶³ egy régen nem frissült és elavult rendszer, melyet frissíteni és megújítani kellene.

A különböző adatbázisokhoz való hozzáférés és az infrastrukturális fejlesztés is sürgető igényként merült fel (számítógépek és gépkocsi park fejlesztése).

Azt is kiemelném, hogy a nemzetközi jellegű szervezett bűnözéses ügyek nyomozásához idő kell. Ezt az időt a nyomozók számára biztosítani kell, sajnos sok esetben a nyomozók a munkaidejüknek 40-45%-át adatrögzítéssel töltik. Egy másik fontos kérdés a specializáció. Az ügyész interjúalanyok tapasztalata alapján ahol a nyomozóknak lehetőségük van – és ez leginkább a Nemzeti Nyomozó Iroda budapesti egysége – a specializációra, tehát megvan az a szervezési elv az adott intézményben, hogy egy nyomozó csak egy-két bűncselekménytípust nyomoz, ott a hatékonyság növekedés is megfigyelhető.

Az idő tényező kapcsán a Be. módosítása is célszerű lenne; a gyanúsítástól számított

2 év mint nyomozási határidő, a szervezett bűnözéses ügyekben nagyon kevés, és ez lehet a megalapozott vádemelés hátránya is. Az FBI 5 év nyomozás után tud realizálni Camorra típusú szervezetek esetében. Megfontolandó, hogy az előzetes letartóztatás idejét, valamint a nyomozási határidő időtartamát bűncselekmény típushoz mérten kellene differenciálva megállapítani.

A szakigazgatásnak is jelentős szerepe és felelőssége van, hiszen a sorozat és szervezett bűnözők „játszanak” a különböző illetékességgel, így könnyű a bűncselekményeket elkövetni, mert sokszor nem érnek össze a szálak, nem áll össze, hogy ezek nem individuális elkövetők, hanem bűnszervezet tagjainak cselekményei.

*„Mi ügyekben és nem **folyamatokban** gondolkodunk sajnós. Elindítunk egy ügyet, csináljuk és nem a helyzetet próbáljuk átlátni, ehhez nincs meg sem a jogi környezet, sem az idő...”⁶⁴*

⁶³ „A hatékonyság legnagyobb ellensége a Robotzsaru.” Részlet egy rendőrrel készült interjúból.

⁶⁴ Részlet egy rendőrrel készült interjúból.

Cyberbűnözés

Tárgymutató

BEI: Bűnügyi Ellátó Igazgatóság
 DDoS: Distributed Denial of Service
 DoS: Denial of Service
 EC3: European Cybercrime Centre
 EMPACT: European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats
 GovCERT: Kormányzati Eseménykezelő Központ
 IOCTA: Internet Organised Crime Threat Assessment
 IT: Information Technology
 JIT: Joint Investigation Teams
 NBF-CDMA: E-biztonsági Intelligencia Központot
 NBSZ: Nemzetbiztonsági Szolgálat
 NCA: National Crime Agency
 NCMEC: National Center for Missing & Exploited Children
 NEBEK: Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ
 NEIH: Nemzeti Elektronikus Információbiztonsági Hatóságot
 OAP: Operation Action Plans
 OCTA: Organised Crime Threat Assessment
 OSINT: Open Source Intelligence
 SIENA rendszer: az ESN rendszer biztonságos információcserét elősegítő hálózati alkalmazása
 SOCTA: Serious and Organised Crime Threat Assessment
 TIAR: Titkos információgyűjtés adatait tartalmazó nyilvántartási és statisztikai rendszer
 TIBEK: Terrorrelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ

1. A cyberbűnözés fogalmi megközelítése

A korábbi évtizedekben az internet és a számítástechnikai eszközök globális forradalma olyan jelenség volt, amit az európai társadalmak egyes generációinak tagjai

az offline életmódjukba nehezen adaptálható, szokványostól eltérő jelenségként ítélték meg. Napjainkra viszont egyre világosabbá vált, hogy a hálózati terjedés és a technikai fejlődés önmagában egy olyan nóvum, ami nélkülözhetetlen a modern információs társadalmak kiegyensúlyozott működésében, és emellett a cyberbűnözés pusztán csak a globális hálózatokhoz és a technikai architektúrákhoz kapcsolódó emberi *érdekek* és *értékek* körüli interakciók immanens részei (Kiss, 2018). Bár a cyberbűnözés létezése több mint húsz éve evidens, fogalmi meghatározására tett próbálkozások mégis csak az elmúlt tizenöt évben élénkültek fel, miután a web 2.0 által létrehozott szimmetrikus kommunikációs lehetőségek révén a normasértő magatartásmintázatok egyre szélesebb felhasználói réteget értek el és egyre láthatóbbá váltak a globális hálózatokban. Ezt követően született meg néhány (cyber)bűnözésfogalmat felvonultató tanulmány, melyek közül az egyik legnépszerűbb Peter N. Grabosky nevéhez fűződik. Grabosky cyberdeviancia diskurzusában az „*old wine in new bottles*” kifejezéssel arra utalt, hogy a cybertérben leképződő, szokványostól eltérő magatartásmintázatok valójában hagyományos normasértések, csupán a környezet más. Az emberi motivációt az anonimitásra épülő interperszonális kapcsolatokat, a titkos működést, az ellenőrzésben felmerülő új kihívásokat, a földrajzi határok elmosódásával járó kiterjedt bűnözést sem lehet újnak tekinteni. (Grabosky 2001, 243-249). Grabosky logikájától még ma sem célszerű eltávolodni, de szem előtt kell tartani azokat a jelenségeket, melyek a hagyományosan fel fogott és szabályozott normasértésekhez képest eddig nem megszokott szerkezetben manifesztálódnak, ugyanakkor kezelésükre eszközbeli séma nem áll rendelkezésre. Grabosky okfejtése mellett Rutger Leukfeldt cyberbűnözésről szóló tanulmányában már arról írt, hogy a cyberbűnözés terminológiája magában foglalhatja a „virtuális”, „cyber” vagy „kiber”, a „computer” vagy „számítógépes”, „számítástechnikai”, az „e-“, „internet-“ vagy „digitális”, valamint az „információs” elnevezéseket és leginkább azokat a bűncselekményeket jelenti amelyek az információs térrel, információs technológiával jelentős kapcsolatban állnak, illetve azokat, amelyek nem kifejezetten az információs technológiát célozzák, de kötődnek ahhoz. Vagy is a cybercrime átfogó kifejezés azokra a magatartásmintázatokra vonatkozik, amelyeknek feltétele az információs technológia igénybevétele. Leukfeldt ezen belül megkülönböztetett olyan devianciákat, amelyekben az információstechnológia egyben cél és eszköz, valamint olyanokat, amelyek megvalósításához az információstechnológia elengedhetetlen, de nem célpont (Leukfeldt 2016, 214-215; Parti, 2018). David S. Wall a cyberbűnözés kialakulásának folyamatát *számítógépes bűnözés evolúciójának* nevezte és olyan generációs korszakokra tagolta, melyekben a globális internet generációról-generációra egyre fontosabb szerepet töltött be. (Wall, 2008). Wall által felvázolt modernkori harmadik generációs bűnözés olyan, a hálózat biztonsága elleni és a hálózatot, mint médiumot az elkövetéshez felhasználó

bűncselekmények összessége, amelyeknek elsődleges

jellemzője az *előre kifejlesztett számítástechnikai eszközök szervezett és elosztott formában, meghatározott munkavégzési rendben, automatizált módon való felhasználása valamely bűnözői csoportokkal, vagy bűnszervezetek hozzáadott tevékenysége nyomán, meghatározott cél elérésére*. (Wall 2008, 55-56) Wall szerint a harmadik generációs bűnözés jellemzője a nemzetköziség, a gyorsaság, a magas látencia, valamint az intellektuális jelleg. (Parti – Kiss 2016, 463-495).

1. táblázat: Számítógépes bűnözés evolúciója

Első generációs bűnözés	Bűncselekményekhez a számítógépeket használták eszközü. Az internetről csak információkat gyűjtöttek a bűncselekmények elkövetéséhez.
Második generációs bűnözés (Hibridek korszaka)	Amikor az internetet már felhasználták egyes rendszerekbe való jogellenes bejutáshoz, de ennek nagyságrendje minimális volt. Többnyire más úton, (pl. social engineering), vagy kisebb hálózatokat használva szereztek meg a rendszerek jogosultságát (pl. intranet).
Harmadik generációs bűnözés	A bűncselekmények elkövetésének folyamatában az internet globális hálózata nélkülözhetetlen (pl. automatizált eszközökkel történő bűnelkövetés).

Forrás: David S. Wall (2008)

A cyberbűnözés legnépszerűbb definíciói közül Wall meghatározása már kiterjedt a cybertérben kialakuló bűnözési formák nemzetközi jellegére, nem hiába, hisz a hálózati és eszközkonjunktúra láthatóan új és hatékony terepet biztosított a bűnelkövetőknek. Ezek után már az sem meglepő, hogy a fogalmat előszeretettel hivatkozzák a cyberbűnözés feltárására irányuló kutatások elméleti megalapozásaiban, főként azokban, amelyek a szervezett formációk kutatására hivatottak.

2. A szervezett bűnelkövetői közösségek entitása a cybertérben

A bűnszervezetek működésének valóságát és bizonyíthatóságát a mai napig nagyon sok vita övezi. A tudományos körök egyik tábora azt állítja, hogy még mindig nem sikerült empirikusan bizonyítani a bűnszervezetek kizárólag cybertérben működő formáinak jelenlétét (Broadhurst et.al, 2014,2). A kételkedők szerint a globális hálózat szervezett bűnözésre optimális színteret adó jellegéből még nem lehet egyből arra következtetni, hogy az efféle közösségek valóban működnek, mert akár olyan csoportok is állhatnak

a bűncselekmények mögött, akik ideiglenesen szerveződve a hagyományos bűnszervezetek közvetett kiszolgálói, és emellett képesek legalább olyan súlyos bűncselekményeket elkövetni vagy előkészíteni, mint a hagyományos bűnszervezetek általában. A szervezett bűnözés tevékenységét megkérdőjelező kutatók általában a jogi fogalmak szerint próbálják értelmezni a cybertérben működő közösségeket, vagyis a kriminológia rugalmasságától eltekintve csupán ebben a sémában gondolkodnak. A másik tábor kitart azon meggyőződése mellett, hogy a bűnszervezetek már régóta alkalmazzák az új technológiát és a hálózatok rendszerét, sőt, álláspontjuk szerint a cybertérben zajló interakciókban egy hagyományostól eltérő működési forma is megfigyelhető. Rutger Leukfeldt Hollandiában lefolytatott kutatások eredményeit szintetizáló tanulmányában például azt állította, hogy *összetételük* szerint kétfajta formáció alapvetően lokalizálható a cybertérben, mégpedig: a társadalmakon belüli (helyi) közösségeké, illetve nemzetközi kapcsolatokban gyökerező (nemzetközi) összetételű csoportoké. Okfejtésében kiemelte, hogy az efféle szerveződések homogén vagy heterogén jellegénél még fontosabb a szervezetek struktúrájának és kapcsolati elrendeződésének megismerése, ugyanis ebben rejlik a klasszikus szervezettbűnözői alakzatoktól való eltérés vagy hasonlóság körvonalazhatósága, a globális hálózat nyújtotta lehetőségek feltérképezhetősége és ezzel együtt a felszámolásukra hivatott szervezetek eredményes működése. Leukfeldt szerint a hálózatokon létrejövő szervezett közösségek működésében kulcsfontosságú szerepe van a találkozási pontoknak (konvergenciapontoknak), melyek azon felül, hogy a bűnelkövetők kapcsolódási platformjait testesítik meg, központi szerepet töltenek be a közösségi koordinációban és a hálózatok felépítésében. Ebből kiindulva további kérdések merülnek fel, mégpedig, hogy az ekképp kialakuló szervezett közösségek cselekvéseinek okai milyen krimináletiológiai elméletekkel magyarázhatók, illetve a konvergenciapontok mentén milyen struktúrájú hálózatokkal kell számolni a cybertérben. Az előbbi esetben a kutatók többsége előszeretettel használja a társadalmi lehetőségek elméletét, mely szerint a társadalmi hálózatok önmagukban lehetőséget teremtenek a bűnözői struktúrák kialakulásához, ami egyértelművé teszi, hogy a cybertérben létrejövő szervezettbűnözői körök működése – hasonlóan a hagyományos bűnszervezetekhez – a társadalmi hálózatok kontextusában értelmezhető. Harry van der Hulst holland kutató álláspontja szerint a társadalmi hálózatokban kialakított kapcsolatokból eredő előnyök olyan „társadalmi tőkének” nevezhetők, melyekhez pusztán az erőforrások megtalálásával és kihasználásával bárki hozzáférhet (pl. ha valaki nem tud egy rendszert feltörni, meg kell találnia az ehhez értőt). Ebben a kontextusban még a társadalmi csereelmélet (tőzsdeelmélet) is meghatározó erejű. Az elmélet arra utal, hogy az emberek folyamatosan javakat vagy szolgáltatásokat cserélnek egymással az optimális haszon elérésére, ami lehet akár pénz, valamely szükségletkielégítésre irányuló szolgáltatás, vagy akár értékes információ.

(Leukfeldt 2015, 94-97) Sokak szerint a cybertérben jelenlévő szervezettbűnözői közösségek működését ez a két elmélet alapozza meg, vagyis vannak olyanok, akik társadalmi kapcsolataik révén szolgáltatásokat adnak el és vesznek meg céljaik elérésére, ami aztán stabil háttérre a szervezett bűnözés kialakulásának és fennmaradásának. A két elmélet valóban illeszkedik a cybertérben megfigyelhető működésre, főként azokra az interakciókra, amelyek a globális hálózatok szürke foltjain zajlanak (pl. a kábítószer-kereskedelemnek, a gyermekkorúakról készült pornográf tartalmak adásvételének platformjain)

3. A bűnszervezetek (cyber)formációi és struktúrája

A legkorábbi tudományos kutatásokban a cyberteret a klasszikus decentralizált bűnszervezetek működésének folyamatában egy résztvevénységként értelmezték, mondván, hogy cybertérben zajló események nem lehetnek függetlenek a hagyományos bűnszervezeti cselekvésektől, vagyis előzményként vagy épp következményként tarthatók számon a hagyományos cselekvésláncolatokban. Edward E. Kleemans és Henk van de Bunt szerint a hagyományos szervezettbűnözői hálózatokban vannak központi szerepet betöltő csomópontok és azokban működő szereplők, akik rendelkeznek olyan erőforrásokkal (pénz, kapcsolatok, tudás, hatalom birtokosai), amelyekkel képesek lehetőségeket teremteni a bűnszervezet zavartalan tevékenységének, vagyis a legfontosabb elemei a klasszikus bűnszervezeteknek (Leukfeldt 2015, 97). A technológia és az internet globális hálózata, illetve azok ismerői, szakértői épp ilyen fontos csomópontjai a hagyományos szervezett bűnözésnek, ugyanis nagyban elősegítik a társadalmi kapcsolatok kiterjesztését, a lazán szervezett bűnözői közösségek együttműködését (kommunikációját, szolgáltatásainak elérhetőségét, cserekereskedelmét, stb). Ebben óriási támpont a konvergenciapontok (platformok) működése, vagyis a találkozás, az információcsere, amivel könnyedén lehet hálózatokat építeni és növekedni (Leukfeldt – Jansen 2015). A hagyományos közösségek cybertérben való működése logikus következtetés és egyértelműen értelmezhető, tisztán látható és létező, azonban ez még nem szolgál kellő bizonyítékkal arra, hogy a cybertérben a hagyományos szervezetektől függetleníthető bűnszervezetek is működhetnek.

A későbbi vizsgálatok viszont újabb eredményeket prezentáltak, rámutatva arra, hogy a cybertérben a klasszikus szervezetek jelenlétén kívül elkülöníthető „önálló” közösségek működése is körvonalazható. Erről szólt a szervezett bűnözés cybertérben működő csoportjainak tipológiáját felállító Kim-Wang és Raymond Choo vizsgálta, amiben világszerte, de leginkább a kínai szervezettbűnözői csoportok interneten kialakított kapcsolatrendszerét térképezték fel. A szerzőpáros három szervezettbűnözői közösségi típust különített el egymástól annak figyelembevételével, hogy tevékenységükben

milyen szerepet tölt be a cybertér és az IT technológia, illetve a csoportok tagjai a virtuális környezetben milyen technikai módszereket, eljárási metodikákat használnak, továbbá milyen célok elérésére törekednek. A kutatók szerint vannak *hagyományos szervezettbűnözői csoportok*, akik az technológiát és az internet hálózatát eszközként veszik igénybe olyan hagyományos bűncselekmények megvalósításában, mint a kábítószer-kereskedelem, a zsarolás, a csalás, az emberkereskedelem, pénzmosás, illegális szerek és gyógyszerek terjesztése. Ebben a kategóriában a hagyományos térben régóta működő, világszerte ismert, ugyanakkor kiterjedt kapcsoltrendszerrel rendelkező bűnszervezeteket sorolták, amelyek a globális hálózatot és annak kommunikációs csatornáit jövedelmező piactérként és információszerzési csatornaként használják, az IT eszközöket pedig ennek megvalósítására materiális eszközként veszik igénybe, miközben hagyományos környezetben működnek. A másik csoportba a *szervezett számítógépes bűnelkövetők* tagolták, akik – bár, a virtuális piactereken vagy platformokon kapcsolatba kerülnek a hagyományos bűnszervezetekkel – azoktól mégis elkülönülnek, ugyanis a működésük és „szakértelmük” kizárólag a cybertérre korlátozódik (vagyis a cybertér inkább az elkövetésük tárgya). Jellemzően kisebb csoportokból állnak és nem maradnak fenn olyan hosszú ideig – eltérően a klasszikus bűnszervezetektől (pl. rosszindulatú támadásokat indító 5 fős hackercsoportok). Strukturáltak és transznacionálisak, automatizált eszközöket és különböző erőforrásokat jogtalanul használva érvényesítik céljaikat (DoS, DDoS), miközben kifinomult technikai tudással legtöbb esetben a számítógépes szakértelemmel rendelkeznek. Rendszerintegritás elleni bűncselekményekkel legfőképp biztonsági részek felkutatásával indítanak támadásokat és az adatok megszerzésével vagy onelleni bűncselekmények elkövetésére törekednek, és ebbe beletartozik például a banki adatok jogtalan megszerzése és felhasználása az adatok adatpiacon való tovább értékesítésén, valamint a gyermekkorúak kizsákmányolásával megszerzett pornográf felvételek adásvétele. A szervezett számítógépes bűnelkövetők egymással is csak globális hálózatokon működő titkosított platformokon találkoznak és tevékenységeik mentén tagozódnak (pl. vírusírók, megtevesztő tartalmakat közvetítő hamis weboldalak készítői, automatizált eszközöket értékesítők, online játékosok). A szerzőpáros végül a harmadik csoportba sorolta az *ideológiai, politikai irányultságú szélsőséges csoportokat támogató bűnszervezeteket*. A szervezettbűnözői körök ezen csoportja kapcsolatban áll a szélsőséges közösségekkel és terrorszervezetekkel, pontosabban szolgáltatásokat nyújt és támogatja azokat olyan tevékenységekkel, mint a pénzmosás, a fegyverek, robbanóanyagok beszerzése, a toborzás, a hacktivisták cselekvései, vagy épp a kiemelt infrastruktúrák megbénítására irányuló rendszerintegritás elleni bűncselekmények. Az efféle bűnszervezetek az előző két közösség közt állnak, és az internet hálózatát, illetve az IT eszközöket eszközként használják, ugyanakkor jellemző rájuk a hálózatokon belüli kizárólagos

működés is. (Wang – Choo, 2008). Egy másik tipológia Michael McGuire kriminológus kutatási eredményeihez fűződik, aki efféle közösségek három típusát különböztette meg. Az *első típus* kizárólag az internet globális hálózatán működik és két féle szerveződést foglal magában. Az egyik a raj (swarms group) szerű szerveződés, amely inkább a hacktivisták csoportokra és a gyűlöletcsoportokra jellemző és azon felül, hogy rengeteg résztvevőt gyűjt össze, inkább az ideológiájuk közös, de ehhez képest nem túl strukturáltak. A másik, a csomópont (hubs group) szerű szerveződés, amely sokkal szervezettebb, strukturáltabb, mint a rajszerű. Cél tudatos magas számírástechnikai szakértelemmel rendelkező résztvevőkkel működik és jellemzően illeszthető az adathalász támadásokra, a rendszerintegritás elleni támadásokra létrejött közösségekre (pl. DoS, DDoS támadások, malwaerek terjesztése). A Hubs formáció tipikus alakzata az internetes kereskedelmi platformoknak is, ahol kisebb-nagyobb bazárokat működtetnek (pl. Silk Road). A *második típus* a hibridek típusa, ahol a szervezetek online és offline kombinációja működik. Ezen belül is kétféle szerveződés rajzolódik ki, melyek közül az egyik a klaszterszerű hibrid szerveződés (clustered hybrid group), melyben kisebb közösség az offline és az online tér között mozog (pl. offline térben megszerzi a bankkártya adatokat és online térben felhasználja) egy folyamatban, azonos célért. Ugyanezen típus második szerveződése a kiterjesztett hibrid szerveződés (extended hybrid group), ami hasonló a klaszterszerűhöz, azonban jóval nagyobb létszámban több csoporttal, sokféle hasonló bűncselekményre specializálódva, de kevésbé centralizáltan tevékenykedik. Mc Guire szerint a harmadik típusba azok a közösségek tartoznak, akik az online hálózatot és a technológiát használják offline szervezett tevékenységeik megkönnyítésére. A harmadik típus is két alszerveződésre osztható. Az egyik ezek közül a hierarchikus (hierarchies group) szerveződés, amelyben hagyományos hierarchikus bűnszervezetek terjeszkednek az online térbe és a legsúlyosabb bűncselekményekhez használják az internetet (pl. a zsarolás, csalás, tiltott online szerencsejátékok, rendszerfeltörések, gyermekkorúakról készült pornográf felvételek kereskedelme). A harmadik típus második szerveződése az aggregált szerveződés (aggregate group), melyben a hagyományos bűnszervezetek kizárólag offline cselekményeikhez használják a hálózatot és a technológiát. Ez utóbbinak van a legkevesebb köze a cybertérhez, vagyis kizárólag eszközként használják azt. (Broadhurst et. al, 2014, 4-7)

McGuire, Wang és Choo tipológiája számos további kutatásnak adott kiindulási pontot, főként azokban a csoportokban, melyek a két tipológiában a cybertérre korlátozódtak. Az újabb tudományos munkákban már kizárólag a globális hálózatokon tevékenykedő közösségek szereplőinek viszonyrendszerét járták körül, és kapcsolati vektoraik vizsgálatai mentén kimondottan a felépítésük (decentralizáltság vagy hierarchizáltság) megismerésére törekedtek. A konvergenciapontokat ezekben a vizsgálatokban már nem

a hagyományos bűnszervezetek csomópontjainak egy részeként értelmezték, hanem a cyberközösségek konkrét csomópontjaiként. A kutatók szerint, mivel a szervezett bűnözés hálózati működését a cybertérben számos konvergenciapont működése tartja össze – amit McGuire, Wang és Choo eredményei is alátámasztottak – így az ott látható közösségek tagjai *hálózatosan kapcsolódnak egymáshoz és egyértelműen decentralizáltak*. Ezzel szemben Lu és munkatársai a konvergenciapontokban zajló közösségen belüli interakciók vizsgálatából mégis arra következtettek, hogy ezekben a pontokban még mindig az alá-fölrendeltségi viszony rajzolódik ki (Lu et.al 2010, 30-34;) – ahol a bizalom és a hírnév a legfontosabb. Lu megállapításait később, Yip munkatársaival végzett kutatása is megerősített, azzal a kitételrel, hogy a konvergenciapontokban fennálló hierarchia egyáltalán nem olyan tartós, mint a hagyományos szervezetek csomópontjain belül, ugyanis a belépő tagok hamar újabb kapcsolatokat és ezzel újabb fórumokat (konvergenciapontokat) építhetnek, gyengítve a hierarchia legfelső fokán állók központi szerepének állandóságát. (Yip – Shadbolt – Webber 2012, 1-6.) A tanulmányokban levezetett eredményekből következtetésként levonható, hogy a cybertérben tevékenykedő bűnszervezetek struktúrája *hálózatos, decentralizált* felépítésű és a decentralizált struktúrában megtalálható csomópontok szereplői közt működő alá-fölé rendeltségi viszony nagyon képlekeny. Így ez a konstrukció a nemzetközi közösségek kialakítására már több, mint alkalmas.

4. A nemzetközi kapcsolatok

A cybertérben zajló szervezettbűnözői együttműködések nagyban megkönnyíti, a konvergenciapontok szabad létrehozása, ami a szerveződés dinamikáját, illetve a *térben és időben is korlátozatlan nemzetközi kapcsolatok* terjedését erősíti fel. (Wang – Choo, 2008; Broadhurst et. al, 2014; Leukfeldt 2015, 2017). Marcus Felson szerint a nemzetközi kapcsolatok kiépítéséhez pusztán a homogén társadalmi kapcsolatoknál több kell, ugyanis a konvergenciapontoknak alkalmasnak kell lenniük az új, nemzetközi körökből érkező tagok belépésének biztosítására, ami az un. *konvergencia-beállítással* érhető el (Leukfeldt, 2015, 97). Ezalatt Felson olyan hálózati platformokat értett, amelyek tagjai a nemzetközi találkozásokra, és ezen belül az információcserére is felkészültek (pl. nyelvi ismeretekkel, hírnévvel, társadalmi kapcsolatokkal és társadalmi tőkével). A cybertérben működő szervezett közösségek egyik legnagyobb ereje épp a nemzetköziségben rejlik, amit az együttműködés alapfeltételeinek meglétén kívül a hozzáférhetőség mértéke is meghatároz, vagyis minél zártabb egy közösség annál kisebb esélye lehet a nemzetközi „rangsorban” magasabb pozíció elérésére és más bűnszervezetekhez való csatlakozásra – beleértve a hagyományos bűnszervezeteket.

5. A cybertérben működő bűnszervezetek rejtettsége

A kutatási beszámolókból leszűrhető legérdekesebb következtetés, hogy a cybertérben megfigyelhető bűnszervezetek felépítése a hagyományos bűnszervezetekhez képest sokkal lazább, a konvergenciapontjaiban kialakuló hierarchia nem állandó – amit a belépők gyors növekedési lehetősége és ezzel újabb konvergenciapontok rohamos újra termelődése magyaráz. Ezzel szemben a cybertér nagyon gyakran a hagyományos szervezetbűnözői közösségek eszköze, ezért nem feltétlenül ismerhető fel a tisztán online kötődésen alapuló szervezett közösségi működés, sőt, a korábbiakban már kitértem Wang és Choo tanulmányának bemutatásában arra is, hogy a szervezett számítógépes bűnelkövetők és a hagyományos bűnszervezetek is együttműködhetnek, illetve Mc Guire kutatási eredményeiből arra, hogy az együttműködésen felül ugyanazon szervezet vegyesen is működhet (hibridek). (Broadhursts et.al, 2014, 3). A tiszta cyber-bűnszervezetek azonosításának nehézségeire Leukfeldt is felhívta a figyelmet egy másik tanulmányában, és példaként hozta fel a hollandiai adathalász cselekményeket és a rosszindulatú támadásokat indító cyber-bűnszervezetekről szóló kutatási eredményekre. Ezekben a műveletekben maga a vagyonelleni bűncselekmény offline és online folyamata olvadt össze azzal, hogy a számítástechnikai szakértőket offline környezetben toborozták, majd az internetes hálózatokon általuk megszerzett bankkártyaadatokkal a hagyományos térben működő újabb szerepet betöltő tagok éltek vissza. (Leukfeldt – Lavorgna – Kleemans, 2017) A bűnszervezetek efféle interakciói dominálnak az Egyesült Királyságban, az Amerikai Egyesült Államokban és Kínában folytatott kutatásokban vizsgált erőszak és a korrupció terén, gazdasági és politikai kapcsolatokra épülő bűncselekményekben. A cybertérben működő szervezett bűnözés lokalizálása nemcsak az alapos kutatási folyamatokban, hanem a gyakorlatban is nagyon nehéz – épp működésük sokszínűsége miatt – amit a platformok látogatásának szabályozhatatlansága és a megtévesztő, átmeneti közösségek működése még tovább bonyolít. (Leukfeldt– Lavorgna – Kleemans, 2017). Így gyakran az sem állapítható meg biztosan, hogy egy adott súlyos bűncselekmény cybertérben működő, vagy hagyományos szervezett bűnözői körökhöz köthető, vagy csupán ideiglenes jelleggel interneten szerveződött laza szerkezetű bűnelkövetői közösség átmeneti cselekményének tudható be.

6. A hagyományos szervezetek és a cyberszervezetek szinergiája

A kutatásokból egyértelműen kitűnik, hogy a cybertérben zajló szervezettbűnözői cselekményláncolatok felszámolására létrejött nemzeti és nemzetközi szervezeteknek és hatóságoknak óriási hangsúlyt kell fektetni a konvergenciapontokban és azok közt

zajló gyors interakciók megfigyelésére, értelmezésére (pl. monitorozás, OSINT-jelentések készítése), illetve még többet az együttműködésre. Ebből kiindulva az is megállapítható, hogy a nemzeti és nemzetközi szervezeteken és hatóságokon belül, illetve azok közt az információáramlásnak a folyamatos adatgyűjtésnek, az informáltságnak, a felkészültségnek és a változásra való képességnek kulcsszerepe van. Az információáramlás komplexitása viszont még bonyolultabb a hagyományos szervezettbűnözői közösségek és a cybertérben működő szervezett csoportok szinergiája miatt. Nem beszélve arról, hogy a hagyományos bűnszervezetek cybertevékenységei miatt több bűnüldöző szervezet együttműködése szükséges, vagyis azok a bűnüldöző szervezetek, amelyek egy szervezettbűnözői kör működését csupán a hagyományos térben figyelik meg, felderítő cselekvéseik nem feltétlenül térnek ki a cybertérre, ami fordítva is igaz lehet, sőt, ez a nemzetközi bűnszervezetek működése esetében még komplikáltabb. Mivel a globális hálózatokban nem igazán léteznek földrajzi határok, ezért a bűnszervezetek szinergiájából eredő komplexitást alapvetően érdemes nemzetközi kontextusban értelmezni, vagyis a szervezett bűnözés felszámolására létrehozott szervezetek jelenleg és a jövőben is óriási kihívások előtt állnak. David S. Wall fogalmából, McGuire, illetve Wang és Choo tipológiájából, valamint Rutger Leukfeldt kutatásokat összesítő tanulmányából levonható következtetések, illetve a nemzetközi szervezett bűnözés elleni fellépésre létrehozott nemzetközi szervezetek (pl. Eropol, Eurojust, Interpol) értékelései egyre fontosabb szerepet tulajdonítanak a cybertérnek a szervezett bűnözésben. Ezek közül a legmarkánsabb a cybertér hármas felépíttessége, melyben a szereplők egymással nem feltétlenül állnak kapcsolatban, tevékenységük mégis szorosan összefügg: (1) a szereplők egy része az adatokat megszerzi (automatizált eszközökkel operáló számítástechnikai bűnözők), (2) majd azokat nemzeti vagy kontinentális szinten egy adatpiacon értékesítik (Darkweb-en), (3) a harmadik az adatpiacon megvásárolt adatokat globális szinten súlyos bűncselekmények elkövetéséhez használja fel. (Parti – Kiss, 2016.) Nem mindegy, hogy a cybertérben működni vélte bűnszervezeteket az adatok megszerzésének, a piactéren történő értékesítésnek, vagy az adatok felhasználásának dimenziójában kezdjük felkutatni, vagy ezek valamely kombinációiban értelmezzük. McGuire tipológiája ez utóbbira megadja a megfelelő választ a hibrid csoportok működésével. A jogilag is definiált hagyományos bűnszervezet megjelenése leggyakrabban a legfelső, globális dimenzióban észlelhető, ahol az adatokat megvásárolják és felhasználják. Kizárólag a cybertérben szerveződő közösségeké a másik kettőben található inkább (pl. rendszerfeltörés, és az azt támogató platformok működtetése), ami abban egészen biztosan különbözik a hagyományos bűnszervezetektől, hogy cybertér és annak infrastruktúrája cselekményeik tárgyát képezi. Az adatok megszerzésének és értékesítésének dimenzióiban a legtöbb tanulmány szerint csupán olyan szervezett csoportosulások működnek,

akik a bűnszervezet jogi definícióinak nagyon nehezen feleltethetők meg még akkor sem, ha többen vannak mint 3 fő. Néhány tudományos megközelítés szerint ennek a látencia, a hagyományos bűnszervezetektől lazább (vagy annak látszó), nehezen követhető, rövid ideig tartó működés az elsődleges oka, a másodlagos pedig az, hogy az effajta közösségekről nagyon kevés empirikus kutatási tapasztalattal rendelkezünk. Bár, egyre láthatóbb a cybertérből ki nem lépő hálózatosan és decentralizáltan működő bűnszervezetek létezése és működése, de addig amíg a hagyományos bűnszervezet cybertevékenysége dominánsabb, addig bűnüldöző szervezetek és hatóságok figyelme is többnyire a hibrid, vagy a hagyományos szervezetekre fókuszál, és a cyberteret tárgyként célkeresztbe helyező cyberbűnözők csoportját is a hagyományos szervezettbűnözői közösségek egy kiszolgáló, vagy támogató csoportjának tekintik.

7. A szervezettbűnözői magatartásmintázatok a cybertérben

Az Európai Unió Tanácsa 2010-ben felállított egy négyéves politikai ciklust a súlyos, nemzetközi színtereken megjelenő bűncselekmények és fenyegetések elleni hathatós fellépés céljából. Az európai tagállamok szervezett bűnözéssel szembeni bűnüldöző tevékenységét támogató Europol intézményén belül megtestesülő célok elérését négy lépésben határozták meg. Először létrehozták az Európai Unió súlyos és szervezett bűnözéssel kapcsolatos stratégiai és fenyegetettség-értékelés különböző formáit (SOCTA: Serious and Organised Crime Threat Assessment, OCTA: Organised Crime Threat Assessment), illetve az Europol-on belül 2013 óta működő Európai Számítógépes Bűnmegelőzési Központ (EC3: European Cybercrime Centre) fenyegetés-értékelését (IOCTA: Internet Organised Crime Threat Assessment). Az első lépéssel folyamatos fenyegetés-és helyzetértékeléseket tesznek közzé a szervezett bűnözési formákról, trendekről, tendenciákról és cselekményekről –, köztük az internetes bűncselekményekről. Második lépésben az európai tagállamokat fenyegető veszélyek elleni küzdelem stratégiai tervét dolgozták ki. Harmadik lépésben a súlyos bűncselekmények elleni európai multidiszciplináris platformot hozták létre (EMPACT: European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats), ami egyben tartalmazta a tagállamok együttműködésére vonatkozó operatív cselekvési tervet (OAP: Operation Action Plans). Végül a negyedik lépésben egy olyan értékelési metodikát fejlesztettek ki, amely a SOCTA az OCTA és az IOCTA felhasználásával folyamatos monitorozást követően tevékenység-módosításra vonatkozó ajánlásokat tesz közzé a tagállamok számára (a cyberbűnözésre főként az IOCTA). A négy lépésben létrehozott és meghosszabbított ciklusban minden tagállam részére egységesen összegyűjtötték a legsúlyosabb bűncselekményeket EMPACT prioritású kategóriába sorolva. A prioritási pontok közé tartozik a cyberbűnözés is.

A cyberbűnözés elleni küzdelemben a legfőbb magatartásmintázatokként az információs rendszerek elleni támadásokat, a gyermekek szexuális kizsákmányolását, a bankkártya és ezzel összefüggő fizetési csalásokat emelték ki. A szervezettbűnözői körök által megvalósuló EMPACT prioritású cyberbűncselekmények azok a magatartásformák, melyek a cybertérben a legnagyobb károkat okozzák, tulajdonképpen átfogják nemzetközi bűnözők által elkövetett bűncselekmények széles spektrumát. Az Europol szerint az EMPACT prioritású bűncselekménymintázatok közé a rosszindulatú programokkal (malwaerek) történő károkozás, az azonosítóadatlopás, csalás és zsaroló jellegű cselekvések, a rendszerintegritás elleni támadások (DoS, DDoS, stb), fizetési csalások, bankkártyacsalások, a gyermekkorúakat érintő szexuális kizsákmányolással összefüggő jogsértések, és egyéb hálózati tevékenységek sorolhatók. Az értékelésekben az EMPACT prioritású cyberbűncselekmények közül minden alkalommal kiemelik a gyermekkorúak szexuális kizsákmányolását, ami a gyermekekről készült pornográf felvételek és egyéb szexuális tartalmak internetes feketepiacon történő értékesítését, terjesztését, a gyermekekkel történő szexuális motivációjú kapcsolatteremtést és az ehhez kötődő behálózó, befolyásoló, zsaroló és fenyegető cselekvések összességét jelenti. Az ilyen magatartásmintázatok elleni fellépés ajánlásai közt megtalálható a tagállamok bünyügyi nyilvántartási és elemzési rendszerének továbbfejlesztése, a tagállamok együttműködésének erősítése – különös tekintettel a darkweb-en történő kereskedelmi tevékenységek pénzügyi dimenzióinak felszámolására irányuló együttműködésre vonatkozóan. Ebbe az ajánlás-csomagba tartozik az oktatás és a prevenció, amelyben a szociatív megelőzés intézményeit emelik ki. Ugyancsak kihangsúlyozzák a bankkártyaadatok, vagy a banki azonosítók megszerzésével, értékesítésével, felhasználásával összefüggő fizetési csalás jellegű cybertevékenységek körét. Az Europol szervezetén belül működő EC3 (IOCTA) ajánlásai közt ezirányban ismét a tagállamokon belüli, a tagállamok közti és a tagállamokon kívüli államokkal történő együttműködés és az információcsere szükségessége rajzolódik ki. Végül az értékelések harmadik legfőbb témája a rendszerintegritás elleni támadások alakzatainak taglalása, pontosabban az információs rendszer és adatok elleni bűncselekmények, különböző nagyságú és fontosságú rendszerek befolyásolására és megbénítására irányuló szervezett támadások, a globális hálózaton működő kereskedelmi platformok működése, melyek konvergenciapontokként tartják fenn az illegális kereskedelmi tevékenységeket. Az IOCTA ajánlásában ezutóbbi bűncselekménymintázatokra vonatkozóan jelennek meg leginkább az együttműködésre, információcserére, a bűnüldöző szervek szakmai képzésére és az ismeretmegosztásra vonatkozó kulcsfontosságú iránymutatások. A tevékenységértékelések ajánlásaiban az Europol kivétel nélkül mindegyik esetben kihangsúlyozza a szervezetek együttműködésre és információmegosztásra irányuló cselekvések fontosságát, az információáramlás középponti szerepét.

8. A cyberbűnözéssel szembeni nemzeti és nemzetközi együttműködés hátterében álló fontosabb jogszabályok

A cyberbűnözés elleni fellépésben például az internet szabályozása – annak összetett természete miatt – komplex együttműködést igényel a kormány, a magánszektor és a civil szféra részéről. Ezért fontos szempont, hogy a szabályozásban milyen egyensúlyok érvényesülnek az együttműködő szféra szereplőinek részvételét illetően. Túlzott kormányzati szabályozás az internet rigiditását, a magán és civil szféra korlátozását idézi elő. A piaci vonulatokhoz idomuló gazdasági szereplők és civil szerveződések alulról szerveződő rendelkezéseinek túlsúlya pedig a piaci és gazdasági szereplők önös érdekének érvényesülését eredményezné. (Parti, 2018) Az internet szabályozás egyensúlyi állapotának fenntartásához azonban minden résztvevő szerepének egységes jelenléte szükséges. Ezért a kormány hatásköre sokkal inkább a jogi eszközök megalkotása, a bűnüldözés és az igazságszolgáltatás, a magánszféráé pedig a biztonságos szolgáltatások és eszközök gyártása, a biztonságtudatosság megerősítése, az információ megosztás, szűrés, monitorozás, valamint a jelzés és bejelentések megtétele. Az előbbi esetben inkább a központi szabályozás (közsféra), az utóbbiban az önszabályozás (magánszféra) érvényesül. A folyamatosan változó cybertér központi szabályozása a résztvevők együttműködésével optimális. (Parti, 2018), és ebben az esetben segítené elő a bűnözéssel és szervezett bűnözéssel szembeni fellépést. A központi szabályozással az egyensúly megteremtésének szükségességére már eddig is több európai uniós dokumentum és hazai jogszabály rendelkezései mutattak rá, melyek emellett a cyberbűnözés elleni fellépésben érintett résztvevők együttműködését is tartalmazzák. A tanulmány lényegét tartalmazó szervezetek közti információáramlás és együttműködés tekintetében nélkülözhetetlen a legfontosabb dokumentumok és jogszabályok rövid felvázolása.:

Az információs rendszerek és hálózatok biztonságának megteremtésében az önszabályozó szervezetek feladatát a hálózati és információs rendszerek biztonságának az egész Unióban egységesen magas szintjét biztosító intézkedésekről szóló Európai Parlament és Tanács (EU) 2016/1148 irányelve (NIS) határozza meg. Az irányelv egy olyan közösségi szintű szabályozás, amely a korábbi önkéntes együttműködést felváltva jelentéstételi, információ megosztási és továbbítási kötelezettséget ír elő a szolgáltatóknak, amit a hálózatbiztonsági vészhelyzeteket elhárító csoportok irányába (CERT-nek) kell teljesíteniük. Ezen felül jelentős felelősséget társít a szolgáltatókhoz az adatvédelem és a rendszervédelem területén is, függetlenül attól, hogy melyik állam internetes szolgáltatói. (Parti, 2018) A szolgáltatók bevonása (kötelezése) az internet szélesebb periferiájának fokozottabb ellenőrzését és a veszélyekkel szemben való eredményes küzdelmet szolgálja, ugyanakkor bizonyíték arra, hogy az európai uniós és a nemzeti szabályozás

nem egy dimenziós feladat. Az irányelv azt is megfogalmazza, hogy a tagállamok mindegyike rendelkezzen az információbiztonság magas szintjét biztosító, elfogadott stratégiával. (GovCERT, 2016)

Az Európai Tanács 2004. évi LXXIX. törvénnyel kihirdetett számítástechnikai bűnözésről szóló egyezményének célja – figyelemmel a számítástechnikai hálózatok folyamatos terjedésére és változására –, az európai tagállamok cyberbűnözéssel szembeni gyors és eredményes fellépésének javítására, a tagállamok optimális együttműködésére, a közös büntetőjog-politika kialakítására és nem utolsósorban az egységes, nyílt és biztonságos cybertér megteremtésére irányul. A három részből álló, számos intézkedést meghatározó átfogó egyezmény értelmező rendelkezését tartalmazó első része, az alapvető fogalmakat, második része olyan büntető anyagi jogi elvárásokat fogalmaz meg, mint a számítástechnikai rendszer és számítástechnikai adat hozzáférhetősége és titkossága elleni bűncselekmények, a számítógéppel kapcsolatos bűncselekmények, a számítástechnikai adatok tartalmával kapcsolatos bűncselekmények, a szerzői vagy szomszédos jogok megsértésével kapcsolatos jogsértő cselekvések, végül az egyéb felelősség és büntetési formák szabályozása. A dokumentum második része tartalmazza a büntetőeljárás jogalkotási cselekvéseket: ilyenek a tárolt számítástechnikai adat gyors megőrzése, a közlésre kötelezés, a tárolt számítástechnikai adat átvizsgálása és lefoglalása, a számítástechnikai adatok valós idejű összegyűjtése és a joghatósági intézkedések. Az egyezmény harmadik része a nemzetközi együttműködésre vonatkozó alapelveket, a kiadatásra vonatkozó alapelveket, a jogsegély általános alapelveit, a jogsegélykérelemmel kapcsolatos eljárásokat foglalja magában. Különös rendelkezések közt deklarálja az ideiglenes intézkedésekkel és nyomozati jogkörökkel kapcsolatos jogsegélyt. Az egyezmény a köz és a magánszféra felelősségéről és a nyomozhatóságok közti nemzetközi együttműködés és a szolgáltatókkal való együttműködés szükségességéről is rendelkezik.

A magyar nemzeti kiberbiztonsági stratégia (1139/2013 kormányhatározat) az Alaptörvény elveivel összhangban meghatározza azokat a célokat, stratégiai irányokat, feladatokat és kormányzati eszközöket, melyek alapján érvényesíteni tudja Magyarország érdekeit és a felhasználók biztonságos működését a cybertérben. Céljai közé tartozik a szabad és biztonságos cybertér kialakítása, a társadalom minden tagjának szabad tevékenységéhez fűződő védelme és biztonságának megteremtése, továbbá az innovációkkal kapcsolatos nemzetközi együttműködés kialakítása. A stratégia részét képezi a cybertér fogalma, illetve a cybertérben felbukkanó veszélyek és fenyegetések megelőzésére és kezelésére hivatott politikai, jogi, gazdasági, oktatási és tudományos eszközök és módszerek bevezetésének időszerűsége. A stratégiában megtalálható Magyarország cyberbiztonsági értékrendje és jövőképe, illetve az a követelmény, hogy a cybertér

biztonságos környezetet jelentsen. Ehhez a minden felhasználónak hatásos önvédelmi képességekkel kell rendelkeznie, megfelelő eszközök, információk, infrastruktúrák és szolgáltatások birtokában. A stratégia a célok elérésére és a cybertér biztonságának garantálása érdekében a kormányzati koordináció, az együttműködés, a szakosított intézmények működése, a szabályozás, a nemzetközi együttműködések, a tudatosítás, az oktatás, a gyermekvédelem, a kutatás-fejlesztés, a gazdasági szereplők motiválásának területén határoz meg feladatokat. Végül arra is kitér, hogy a feladatok végrehajtását mely intézmények, szervezetek működésétől és együttműködésétől várja el (gazdasági, civil, oktatási, tudományos, bűnüldözési, bűnmegelőzési)

A Magyar Nemzeti Kibervédelmi Stratégia kidolgozását követően az országgyűlés elfogadta és 2013. július 1-én hatályba léptette az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013. évi L. törvényt. E magasszintű jogforrás célja a nemzeti elektronikus adatvagyon és az ezt kezelő és létfontosságú információs rendszerek, rendszerelemek biztonsága – összefoglalóan a biztonságos cybertér garanciájának megteremtése és a cybertér védelme. A négy fejezetből álló törvény első fejezetében az értelmező rendelkezések cím alatt a jogalkotó számos alapfogalmat, majd a törvény hatályát írja le. A második fejezetben részletesen kifejti az alapvető elektronikus információbiztonsági követelményeket, a rendszerek biztonsági osztályba sorolásának alapelveit, az elektronikus információs rendszerrel rendelkező szervezetek biztonsági szintjét, végül a szervezeteknek az elektronikus információs rendszereik védelmét biztosító kötelezettségeit. Az elektronikus információs rendszerek biztonsági felügyelete címmel induló harmadik fejezetben az a rendszerek biztonságának felügyeletével kapcsolatos feladatokat, az információbiztonsági felügyelő kirendelésével összefüggő szabályokat, a sérülékenység és biztonsági eseményekkel kapcsolatos vizsgálat folyamatát és a vizsgálatot végző szervezetek feladatait rögzíti. Meghatározza a kormányzati eseménykezelő központ jelentési kötelezettségét, központ irányítását, feladatát, szerepét. E cím tartalmazza a kormányzati koordináció biztosításával összefüggő Nemzeti Kiberbiztonsági Koordinációs Tanács tevékenységét is. A törvény harmadik fejezete az adatvédelmi feladatok ellátásának jogszabályi körét, az adatvédelmi feladatokat ellátók kötelezettségeit, végül az elektronikus kapcsolattartás módját határozza meg. A negyedik fejezet rendelkezik a cyberbiztonságért és védelemért felelős személyek oktatási, képzési és kutatásfejlesztési feladatairól. Végül az ötödik fejezet foglalja össze a felhatalmazó és átmeneti rendelkezéseket és az Európai Unió jogának való megfelelést. A jogalkotó felhatalmazó rendelkezésekben (24.§. e), j) és k) pontjában) taglalja a cyberbiztonságot veszélyeztető események kezelésére hivatott kormányzati eseménykezelő központok feladat- és hatáskörét. E rendelkezés utal a 185/2015. (VII. 13.) kormányrendeletre, melyben a kormány a kormányzati eseménykezelő központ

és az eseménykezelő központok feladat- és hatásköréről, a biztonsági események kezelésének, a biztonsági események műszaki vizsgálatának és a sérülékenységvizsgálat lefolytatásának szabályairól rendelkezik. A kormányrendelet az eseménykezeléshez kötődő alapvető fogalmakon felül meghatározza a kormányzati eseménykezelő központ és az eseménykezelő központ feladat- és hatáskörét, a biztonsági események kezelésének, műszaki vizsgálatának szabályait, a sérülékenységvizsgálat folyamatát és szereplőinek körét, illetve a hálózatbiztonsági tevékenységgel összefüggő szabályokat.

Az országgyűlés ugyancsak 2013. évben fogadta el az egyes törvényeknek a gyermekek védelme érdekében történő módosításáról szóló 2013. évi CCXLV. törvényt (Internetes Gyermekvédelmi Törvény). A jogszabály az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény módosítása cím alatt kötelezően előírja a szolgáltatóknak, hogy a gyermekek szellemi, lelki, erkölcsi vagy fizikai fejlődését veszélyeztető és erőszakos tartalmakat figyelmeztető jelzéssel, valamint a tartalmak forráskódját a tartalomra utaló és a szűrőszoftverek által felismerhető azonosítókkal kell ellátni. A szolgáltatókat a törvény arra is kötelezi, hogy az gyermekvédelmi szűrőszoftverek ingyenes hozzáférhetőségét mindenki számára biztosítsa. A szűrőszoftverek alkalmazására az oktatási intézményeket is kötelezi a Gyermekvédelmi Internet-kerekasztal 5/2014 (IV.23.) számú ajánlása mentén 2014. szeptember 1. napjától. A törvény rendelkezik még a gyermekvédelmi internet-kerekasztal felépítéséről, szerepéről és feladatköréről, ugyanakkor egyik legfőbb feladtaként jelöli ki a rendelkezés érvényesülésének folyamatos figyelemmel kísérését és a szoftverek, a szűrőszoftverek fejlesztésének, kiválasztásának és elterjesztésének elősegítését.

Az Országgyűlés a 2005. évi CXVI. törvényben hirdette ki az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös büntügyi jogsegélyről szóló 2000. május 29-én kelt egyezményét és az egyezmény 2001. október 16-án kelt kiegészítő jegyzőkönyvét. A törvény által kihirdetett egyezménnyel az Európai Unió célja a tagállamok közötti kölcsönös büntügyi jogsegély rendszerének kialakítása volt. A legfőbb cél, hogy a tagállamok között a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés, a tisztességes bírósági eljárások lefolytatása az egyéni szabadság védelmét biztosító rendelkezések sérelme nélkül, gyorsan és eredményesen, a tagállamok nemzeti jogának alapelveivel összeegyeztetve, valamint az egyéni szabadságjogoknak és az 1950. november 4-én, Rómában aláírt Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény alapelveinek tiszteletben tartásával valósuljon meg. Az egyezmény öt címből, 30 cikkéből, illetve egy jegyzőkönyvből áll és a legfontosabb üzenete a kölcsönös megegyezésen alapuló büntügyi együttműködésben van, amelynek a cybertérben megvalósuló bűncselekményekkel kapcsolatban az egyik alappillére az információáramlásban, információmegosztásban,

közös feldolgozásában rejlik (pl. a 13. cikkben kifejtett közös nyomozócsoport létesítésével és működtetésével).

Az EMPACT prioritású bűncselekményekkel szembeni fellépést – a cyberbűnözéssel szembeni fellépést is beleértve – az EMPACT akciótervben meghatározott feladatok végrehajtásáról szóló 42/2013. (XI. 8.) ORFK utasítás határozza meg, amit az Országos Rendőr-főkapitány a 2010. évi CXXX. törvény 23. § (4) bekezdés c) pontjában, valamint a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 6. § (1) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján – az Európai Unió Tanácsa által a szervezett bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatban meghatározott prioritások, stratégiai célok és operatív akciótervek egységes gyakorlati végrehajtása érdekében adott ki, 2013-ban.⁶⁵ Az ORFK utasítás első fejezetében az általános rendelkezések alatt az utasítás hatálya, és az értelmező rendelkezések tartalmazzák. Az előbbi az Országos Rendőr-főkapitányságot, a Készenléti Rendőrség szervezetében működő Nemzeti Nyomozó Irodát, a Repülőtéri Rendőr Igazgatóságot, a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központot és a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságokat jelöli meg az EMPACT prioritású ügyekben hatáskörrel rendelkezőként. A második fejezetben az utasítás meghatározza az EMPACT akciótervben megjelölt feladatok végrehajtásának mechanizmusait, a bűnügyi országos rendőrfőkapitány-helyettes feladatát és hatáskörét, felelősségét, a prioritásfelelősök kijelölésére, nyilvántartására illetve feladataira. Végül a harmadik fejezet a zárórendelkezéseket tartalmazza. Az utasítás rendelkezik a műveleti akciók koordinációjáról, végrehajtásáról, az Európai Unió kapcsolattartásáról, az EMPACT koordinátorok ülésein való részvételről, ugyanakkor egyértelműen rámutat arra, hogy az EMPACT prioritású ügyekért felelős prioritásfelelősöket a Nemzeti Nyomozó Iroda állományából jelöljék ki, megfelelő képességekkel és képzettséggel rendelkező állománytag személyében.

9. A nemzeti és nemzetközi együttműködést támogató Interpol, Europol, Eurojust és JITs

Az Interpol a világ legnagyobb rendőri szervezete, jelenleg 192 tagország számára teszi lehetővé az együttműködést és a bűnüldözést támogató szolgáltatásait szervezete által. A tagországok bűnüldöző hatóságai számára célzott képzést, technikai, műveleti támogatást és kommunikációs lehetőségeket biztosító Interpol emellett folyamatosan közzéteszi a bűnözés trendjeiről, elemzéseiről összegyűjtött információit. A szervezet kiemelt prioritásként kezeli a cyberbűnözés elleni globális és transznacionális küzdelem támogatását. Működési területei a művelettámogatás, az innováció, a szakértői támogatás, a kapacitásbővítés és kapacitás-felülvizsgálat. Legfőbb tevékenysége a cyberbűnözés új

trendjeinek kutatása, információ gyűjtés és elemzés, technikai fejlesztés és a nyomozások támogatása (Supporting Digital Crime Investigation).

A hágai központú Europol az Európai Unió bűnüldöző ügynökségeként az EU 28 tagállama súlyos, nemzetközi szervezett bűnözéssel és terrorizmussal szembeni küzdelmének támogatására hozták létre. Az Europol a bűnüldözési műveletek támogatására, bűncselekményekkel kapcsolatos információk és szakmai ismeretek összegyűjtésére pozicionált szervezet. Európai Unión belül megvalósuló bűncselekmények elemző és értékelő tevékenységével folyamatosan segíti a tagállamok bűnüldöző szerveinek nyomozását. Értékelési rendszerébe tartozik a korábban már említett OCTA, SOCTA, IOCTA, a terrorizmus helyzetéről szóló jelentés (TE-SAT) és az Europol-Szemle. Az Europol tizenkét működési területe közt szerepel a számítástechnikai bűnözés, amelyre prioritásként összpontosít, így az ezzel kapcsolatos tevékenysége stabil alappillére a cyberbűnözéssel szembeni összeurópai fellépésnek.

Az Európai Tanács 2002/187/IB határozatával létrehozott hágai központú Eurojust feladata a nemzeti nyomozóhatóságok és ügyészségek hatékonyságának növelése azzal, hogy a súlyos és határokon átívelő szervezettbűnözői körök által elkövetett bűncselekmények nyomozásával és felderítésével kapcsolatos koordinációs értekezleteket szervez, megoldásra irányuló terveket dolgoz ki. Az Eurojust nemzetközi elfogatóparancs végrehajtásával, tagállami megkeresések teljesítésével támogatja a tagállamok nyomozóhatóságainak és ügyészségeinek hatékonyságát.⁶⁶ Az szervezet minden évben egy jelentést tesz közzé, amely egyben tevékenységével, együttműködéseivel, eredményeivel, illetve a nemzetközi szervezettbűnözői körök kiemelt bűncselekményeivel kapcsolatos összefoglalást tartalmazza (többek közt az EMPACT prioritású cyber bűncselekményekét is).

Az Eurojust és az Europol közösen hozta létre a JIT-et, ami tevékenységeik és céljuk egyik leghatékonyabb eszköze Európában. A két szervezet (The European Union's Judicial Cooperation Unit) által kezdeményezett közös nyomozócsoportok (JIT-s: Joint Investigation Teams) szerepe kiemelkedően fontos a határokon átnyúló nemzetközi szervezett bűnözés, főként a szervezett cyberbűnözés elleni fellépésben. A JIT szükségességét az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló, 2000. május 29-én kelt egyezmény 13. cikkeje külön is tartalmazza és az államok igazságszolgáltatási és bűnüldöző szerveinek, hatóságainak megállapodásán alapul. A JIT a határokon átnyúló bűnözés egyik leghatékonyabb eszköze, aminek létezése a cybertérben és azzal összefüggően működő szervezett bűnözés elleni nyomozásában még inkább indokolt, ugyanis ezen a szintén nem igazán lehet nemzetek közti határokról beszélni. A JIT legfőbb funkciója az államok párhuzamos nyomozásának összehangolása, a határozott

⁶⁵ 42/2013. (XI. 8.) ORFK utasítás az EMPACT akciótervben meghatározott feladatok végrehajtásáról

⁶⁶ EUROJUST (The European Union's Judicial Cooperation Unit). <http://www.eurojust.europa.eu/Pages/languages/hu.aspx> (Letöltve 2018. 05. 16.)

időre szóló közös nyomozások feltételeinek megteremtése, amelyben központi szerepe van az információáramlásnak, az információmegosztásnak és a koordinációnak. A JIT-ben bűnügyi nyomozók, bírók, ügyészek és egyéb szakértők vehetnek részt – határozott időtartamban. A JIT-ekben való részvétel gyakorisága és az erre való nyitottság egy adott tagállam szervezett bűnözés elleni fellépésének minőségét, tájékozottságát és szakértelmét is sugallja. A közös nyomozócsoport létrehozásának sikerei már a cyberbűnözés elleni nyomozásokban is megmutatkoztak, főként a malwaer-ekkel történő jogellenes szervezett cselekmények felderítése terén. A közös nyomozócsoportok létrehozásáról és az eköré szerveződő megállapodásokról az Európai Tanács 2017/C18/01 számú állásfoglalása rendelkezik, létrehozásáról részletesen az Europol és az Eurojust által közösen kidolgozott gyakorlati útmutató ad iránymutatást.

10. A NEBEK a TIBEK és az NBSZ szerepe a nemzetközi cyberbűnözés elleni küzdelemben

A Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ (NEBEK) működéséről, illetve feladatairól az Európai Unió bűnüldözési információs rendszere és a Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete keretében megvalósuló együttműködésről és információcseréről szóló 1999. évi LIV. törvény rendelkezik. A Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ az Országos Rendőr-főkapitányság irányítása alatt álló Rendőrség egyes feladatok ellátására létrehozott szerveként működő országos illetékességű, központi költségvetésű szerve. A NEBEK alapfeladatait – működésére és működtetésére megalkotott törvény rendelkezésein kívül – részletesen az Országos Rendőr-főkapitány által 2015-ben jóváhagyott és a NEBEK Igazgatója által a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 3/2015 (12.23) NEBEK Intézkedésének (SzMSz) 3. melléklete (NEBEK 166/2015. számú 2015. június 30. napján kelt Alapító Okirat) tartalmazza. A központ alaptevékenysége az alapító okirat 4. pontja szerint több részből áll. A központ a nemzetközi szerződések és viszonyosság alapján kapcsolatot tart és együttműködik a külföldi, valamint a nemzetközi bűnüldözési szervezetekkel. Gondoskodik a bűnüldöző szervek a nemzetközi együttműködéséről és nemzetközi bűnügyi jogsegélyről, az EU tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló törvény, az egyes rendészeti tárgyú törvény, valamint a Magyar Egyszerűsített programmal összefüggő törvény bűnügyi tevékenységet érintő előírásainak érvényesüléséről, és a Schengeni Információs Rendszer keretében történő információcseréről. Háttértámogató és ellátó tevékenységet végez a titkos információgyűjtésre feljogosított bűnüldöző szervek részére, ellátja a határon átnyúló műveletek közül a fedett nyomozó alkalmazását igénylő feladatokat. Gondoskodik a titkos információgyűjtés eszközeinek biztosításáról és módszereinek

szakszerű alkalmazásáról. A NEBEK a rendőrség titkos információgyűjtésre felhatalmazott szerveinek speciális működési kiadásait fedező ellátmány elosztásának elvégzése mellett ellátja: – a rendőr-főkapitányságok, rendőrkapitányságok és határrendészeti kirendeltségek körözési eljárásainak szakirányítási feladatait –, a körözési nyilvántartási rendszeren át a Schengeni Információs Rendszerben elhelyezendő, vagy elhelyezett figyelmeztető jelzések kezelésével kapcsolatos nyilvántartási, adattovábbítási és adatjavítási feladatokat; – jelzéskezelési műveletet végez. A NEBEK-nek fontos szerepe van: a nemzetközi jellegű szervezett cyberbűnözés felderítésében végzett adatgyűjtési, adattovábbítási folyamatban. A szervezettbűnözői körök által elkövetett bűncselekmények nyomozására kijelölt KRENNI (erről a későbbiekben) részben a NEBEK közreműködésével értesül nemzetközi körökről gyűjtött középponti és nyomozását elősegítő információkról.

A Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központ (TIBEK) 2016-ban indult a SZEBEK utódjaként a terrorizmus elleni fellépéssel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2016. évi LXIX. törvénnyel módosított nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (Nbtv.) alapján új nemzetbiztonsági szolgálatként.⁶⁷ TIBEK olyan felkészült szervezetként kezdte meg működését, ami nemzeti és nemzetközi terrorizmus és szervezett bűnözés, illetve a fegyveresen, vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos bűncselekményeket elkövetők elleni hatékony fellépést támogatja és erősíti. A TIBEK a nemzetbiztonsági szolgálatoktól, a rendőri szervektől és egyéb más forrásokból – beleértve más nemzeti és nemzetközi forrásokat – érkező információk elemzését végzi, olyan információfúziós és információmegosztó központ szerepét tölti be, amely a nemzetbiztonságot vagy a közbiztonságot fenyegető cselekmények, támadások elleni bűnüldöző és nemzetbiztonsági szaktevékenység érdemi támogatására, a kormányzati és biztonságpolitikai döntéshozatal segítésére, információigényének teljesítésére hivatott. TIBEK feladata, hogy vizsgálja a hazai közbiztonsági és bűnügyi helyzetet, kormányzati tájékoztató tevékenységet, és támogató, koordinációs elemző-értékelő tevékenységet végezzen, illetve az utasadat-információs egység feladatait lássa el. Átfogó tevékenységi körében számos helyen megtalálható a cyberbűnözéssel kapcsolatos információ és adatgyűjtés, főként a terror szervezetek illetve a terrorszervezeteket támogató szervezett bűnözés tekintetében – legyen azok akár hagyományos bünszervezetek cybertevékenységei (pl. fegyver és robbanóanyag kereskedelem), vagy a cybertérben működő szervezett csoportok cselekvései (pl. infrastrukturális rendszer integritása elleni támadások)

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (Nbtv.) rendelkezései alapján a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat feladata Magyarország Nemzetbiztonsági védelmének, a bűncselekmények megelőzésének, feltárásának, valamint az igazságszolgáltatás hatékonyságának elősegítése. A szolgálat titkos információgyűjtési és adatszerzési,

⁶⁷ TIBEK honlapja: <http://tibek.gov.hu/bemutakozasbo>. (Letöltés 2018. 05. 11.)

szakértői szolgáltatásokat nyújt a jogosultsággal rendelkező nemzetbiztonsági és bűnüldöző szerveknek. A nemzetbiztonsági szakszolgálat irányítása alatt áll az országgyűlés által elfogadott 2013. évi L. törvényt (Ibtv) 2015 július 16-ai módosítását követően 2015 október 1-jétől Nemzeti Kibervédelmi Intézet (NKI), ami egységes keretbe foglalja a Kormányzati Eseménykezelő Központot (GovCERT-Hungary), a Nemzeti Elektronikus Információbiztonsági Hatóságot (NEIH), és az E-biztonsági Intelligencia Központot (NBF-CDMA). Az NKI feladatkörrel rendelkezik: nyomon tudja követni és segíteni tudja az elektronikus információs rendszerek teljes információbiztonsági életciklusát, annak alakulását, tervezését, szabályozást, ellenőrzését és az incidenskezelést.⁶⁸

11. A Nemzeti Nyomozó Iroda Kiberbűnözés Elleni Főosztályának kiemelt szerepköre

Az Országos Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Főigazgatóság, Készenléti Rendőrség alá tartozó Nemzeti Nyomozó Iroda igazgatóságának egyik főosztályaként működik a Kiberbűnözés Elleni Főosztály. Az egység 2007 és 2017 közt óriási változáson ment át, míg főosztállyá alakult. Hatásköre a KR-NNI hatásköre szerint kimondottan a súlyos cyber bűncselekmények nyomozására terjed ki. A KR-NNI, mint területi szerv hatáskörét a rendészetért felelős miniszter a rendőrség nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről szóló 25/2013 (VI.24.) BM rendelet 2.§-ban határozta meg, és ugyan-ezen rendelet 2. mellékletében felsorolt olyan bűncselekményekre, illetve olyan bűncselekmények bünszervezetben való elkövetésének gyanúja esetén elrendelt nyomozására terjesztette ki, amelyeknek – a 2006. évi CI. törvénnyel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött Nemzetközi Szervezett bűnözés Elleni Egyezmény 3. cikk (2) bekezdése szerint – nemzetközi jellege van.⁶⁹ A Kiberbűnözés Elleni Főosztály ennek szellemében többségében olyan cyber bűncselekményekkel foglalkozik, melyek a fentiekben említett BM rendelet 2. mellékletében felsoroltak⁷⁰ és nemzetközi egyezményben deklarált módon nemzetközi jellegűek. A főosztály kétféle cyberbűnözési mintázattal szemben tevékenykedik: (1) a rendszer

elleni támadások, (2) a gyermekkorúak online szexuális kizsákmányolásával kapcsolatos bűncselekmények esetén. A bankkártyával kapcsolatos bűnözés – ami az Europol szerint bizonyos műveleteit tekintve ugyancsak a cyberbűnözés körébe sorolható – a Nemzeti Nyomozóiroda Felderítő Főosztály Pénz-és Bankkártya-hamisítás Elleni Osztály hatáskörébe tartozik. A Kiberbűnözés Elleni Főosztály velük szoros kapcsolatban együttműködve tevékenykedik a bankkártyabűnözéssel kapcsolatos ügyekben, ha ez indokolt.⁷¹ Cyberbűnözéssel egyébként a rendőrség összes területi és helyi szerve (megyei- és fővárosi rendőr-főkapitányságok és rendőrkapitányságok) is foglalkozik, de kizárólag csak a kisebb súlyú bűncselekményekkel (pl. nem nemzetközi jellegűek és nem bünszervezetek által megvalósított nemzetközi jellegűek). Az NNI Kiberbűnözés Elleni Főosztály három részre tagolódik, a nyomozó, a felderítő és a forenzikus osztály egységeire. Feladatköre olyan komplex tevékenységeket foglal magában, mint a büntetőeljárások lefolytatása, az operatív felderítés, a forenzikus tevékenységek végrehajtása (pl. lefoglalt eszközök adatainak hiteles megjelenítése), stratégiaépítés (pl. új elkövetési módok feldolgozása és beépítése a tevékenységi stratégiába), OSINT jelentések, elemzések elkészítése (pl. hírszerzési jelentések elkészítése), monitorozás (pl. internetes platformok interakcióinak figyelése), hazai és nemzetközi együttműködések, szakirányítás, segítségnyújtás és oktatási tevékenységek.⁷² A Kiberbűnözés Elleni Főosztály tevékenysége a Nemzeti Nyomozó Irodán belül alapvetően érintett a nemzetközi jellegű, illetve a bünszervezetek által elkövetett nemzetközi jellegű cyberbűnözésben – mindennemű információáramlási, megosztási, felhasználási tevékenységgel együtt, amely ezekhez kötött.

12. A kutatás

12.1. A kutatás témája és koordinációja

Az Európai Unió támogatásával létrehozott Belügyi Alapok a BBA-5.2.2-2015-00001 azonosító számú projektben „Nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozásának kutatása információáramlási szempontból” címmel egy átfogó kutatás indult a Nemzeti

[...]19.7. Btk. 375. § (4) bekezdés a) pont - Különösen jelentős kárt okozó információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás, ha annak elkövetője a Btk. 459. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott bünszervezet vezetője vagy annak tagja [...] 22. Btk. XLIII. Fejezet - tiltott adatszerzés és az információs rendszer elleni bűncselekmények 22.1. Btk. 422. § (2) bekezdés - Fedett nyomozó vagy a bűnüldöző hatósággal, illetve titkosszolgálatlalt titkosan együttműködő személy kilitének vagy tevékenységének megállapítása céljából elkövetett tiltott adatszerzés büntette 22.2 Btk. 423. § (3) bekezdés - Közérdekű üzem ellen elkövetett információs rendszer vagy adat megsértése büntette 22.3. Btk. 424. § - Közérdekű üzem ellen elkövetett információs rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kiját-szásának vétsége, kivéve az RRI hatáskörébe tartozó eseteket

⁷¹ Jelen tanulmányban taglalt kutatás a Nemzeti Nyomozóiroda Felderítő Főosztály Pénz-és Bankkártya-hamisítás Elleni Osztály tevékenységének vizsgálatára nem tér ki.

⁷² Pál Tamás rendőr százados a Kiberbűnözés Elleni Főosztály munkatársának előadása 2017. szeptember 27-én Balatonalmádiban megszervezett IX. Nemzetközi Média Konferencián keretein belül: <https://www.youtube.com/watch?v=8AKVCHOWNc4> (Letöltés 2018. 07. 20.)

⁶⁸ Nemzetbiztonsági szakszolgálat honlapj: <http://nbsz.hu/?mid=42> (Letöltés: 2018. 06. 12.)

⁶⁹ 2006. évi CI. törvény 3. cikk

[...] (2) A jelen cikk (1) bekezdése alkalmazásában egy bűncselekmény akkor nemzetközi jellegű, ha

a) azt több mint egy államban követik el;

b) azt egy államban követik el, de előkészítésének, tervezésének, irányításának és ellenőrzésének jelentős részét egy másik államban végzik;

c) azt egy államban követik el, de olyan szervezett bűnözői csoport vesz benne részt, amely egynél több államban folytat bűnöző tevékenységeket; vagy

d) azt egy államban követik el, de jelentős hatással van egy másik államra nézve.

⁷⁰ A 25/2013 (VI.24.) BM rendelet 2. számú mellékletében a 19.7. 22.1, 22.2, 22.3 számon felsorolt hivatkozások hozzátok fel példaként:

19. Btk. XXXV. Fejezet - a vagyon elleni erőszakos bűncselekmények

Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán. A kutatás a szervezett bűnözéssel kapcsolatos magyar rendvédelmi tevékenység információáramlásának modellezését, adatgyűjtési és információképzési módját, a releváns rendvédelmi állomány felkészítését, a hatékony és korszerű információkezelés és átadás feladatait, együttműködési teendőit helyezte témája középpontjába. A vizsgálat az Európai Unió által meghatározott EMPACT prioritású bűncselekmények nyomozására fókuszál annak érdekében, hogy elemezhetővé váljon a súlyos és szervezett bűnözés elleni munkát végző speciális rendészeti erők közötti információáramlás. A Belügyminisztérium a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán kívül a Készenléti Rendőrségen belül működő Nemzeti Nyomozó Irodát, a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központot, a Terorrelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központot, a Legfőbb Ügyészséget, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságát, valamint hat Megyei Rendőr-főkapitányságot vonta be a kutatási projektbe. A kijelölt kutatási területek egyike a cyberbűnözéssel foglalkozó Nemzeti Nyomozó Iroda Kiberbűnözés Elleni Főosztálya volt.

12.2. A kutatás célja, módszere és alanyai

A megrendelők alapvető törekvése volt, hogy a kutatás feltárja az EMPACT prioritású ügyek nyomozásában érintett szervezetek működésében azokat a sajátosságokat és problémákat, amelyeket kiküszöbölve hatékonyabbá tehető a nemzeti és az európai szintű bűnügyi információáramlás a súlyos és szervezett bűnözés elleni harcban. A célok közt szerepelt a jelenleg funkcionáló együttműködési, adatszerzési és információtovábbítási módok tételes rendszerezése és elemzése, illetve egy folyamatábra összeállítása, ami elősegíti azoknak képzési módoknak és oktatási formáknak a kidolgozását, melyek által a szervezettbűnözéssel kapcsolatos tartalom az állomány részére optimálisan átszármaztatható. A kutatás adatfelvételi módszerének eszközeként kidolgozott interjúkérdések lehetőséget biztosítottak arra, hogy az eredményekben megjelenjen a szervezett bűnözés interpretációja, valamint a Nemzeti Nyomozó Iroda Kiberbűnözés Elleni Főosztály működési narratívájára vonatkozó reflexiók összessége. A főosztályon lefolytatott interjúk öt beosztott és három vezető megkérdezésével készültek anonim módon –, ami garantálta nyitottságukat és őszinteségüket. A résztvevők korábban a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán BA és MA képzéseken abszolváltak de volt közöttük jogász, informatikus, vagy más igazgatási szakirányú egyetemi végzettséggel rendelkezők is. Az interjúalanyok minimum öt éve és legfeljebb húsz éve teljesítenek szolgálatot a rendőrségen –, kivétel nélkül bűnügyi szakterületen. Ennek fényében a strukturált interjúkérdésekre válaszoló hivatásos rendőrök megfelelő szakmai múlttal és képzettséggel rendelkeztek, erősítve ezzel a kutatási eredmények hitelességét. Az interjúfelvétel számítógéppel

készült, ezért azoknak kizárólag csak géppel írt és a kutató által aláírt példánya áll rendelkezésre PDF formátumban. Az interjúkérdések 11 kérdéscsoportot tartalmaztak:

- Nemzetközi jellegű szervezett bűnözés és az NNI Kiberbűnözés Elleni Főosztály működése
- Előzetes információszerzés és párhuzamosságok kérdéscsoport
- Titkos információgyűjtés és büntetőeljárás kérdéscsoport
- Kapcsolattartás más szervekkel kérdéscsoport
- Elemző értékelő munka és adatbázisok használata kérdéscsoport
- Ügyességgel való együttműködés kérdéscsoport
- Nyilvánosság tájékoztatása kérdéscsoport
- Tanúvédelemmel kapcsolatos kérdéscsoport
- Nemzetközi (nemzeti) együttműködés és információáramlás kérdéscsoport
- Közös nyomozócsoporthal (Joint Investigation Team: JIT) kapcsolatos kérdéscsoport
- Továbbképzésre vonatkozó kérdéscsoport

A kérdéscsoportok és a kérdések (indikátorok) az egész kutatásra nézve egységesek. A tanulmányban ezekre a kérdésekre adott válaszokat dolgoztam fel, viszont a tanulmányban a terjedelmi korlátokra tekintettel kizárólag a kérdéscsoportokat tüntetem fel, valamint a válaszok lényegi összefoglalását.

12.3. A kutatási eredmények összefoglalása

12.3.1. Nemzetközi jellegű szervezett bűnözés és az NNI működése

A szervezettbűnözés hazai és nemzetközi felépítésére vonatkozó ismeret a válaszadók között nagyon eltérő volt. A vezetők a cybertérben zajló szervezettbűnözői körök struktúráját a Btk. 459. §. (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott definíció mentén értelmezték, vagyis olyan csoportokként, ami hierarchikus, alá-fölérendeltségi struktúrában működik (főként a bankkártyabűnözéssel kapcsolatban). Ezzel szemben a beosztott munkatársak elvonatkoztatva a jogi fogalomtól a szervezettbűnözést olyan nemzetközi jellegű, többes együttműködésként definiálták, melyre nem jellemző hierarchikus építkezés. Olyan közösségi formákat és modern elkövetési módokat neveztek meg, amelyek kisebb és szofisztikáltabb módszerekkel operálnak, felderítésük és felszámolásuk viszont olyan komplex nyomozati munkát igényel, amelyben a hatóságok közti kiegyensúlyozott információáramlás prioritást élvez.

A válaszadók szerint az NNI Kiberbűnözés Elleni Főosztály munkáját nagyban meghatározza a szervezett bűnözői körök felszámolására való fókuszálás annak ellenére, hogy a főosztályon más nemzetközi jellegű ügyekkel is foglalkoznak. A vezetők és a beosztottak erre

vonatkozó interjúnyilatkozatai abban egyértelműen egybecsengtek, hogy a főosztálynak legalább három belső információáramlást befolyásoló dimenzióban kell fejlődnie: (1) a valós munkaidőt lerövidítő formális dokumentumelőállítási elvárások egyszerűsítésében (2) a formalizált dokumentumok lassú engedélyezési folyamatának átszervezésében, (3) végül a nyomozati cselekményekről való döntés felgyorsításában. Amíg a jelenlegi formális folyamatokban engedélyeznek egy hatósági műveletet, a cyber térben történő események olyan mértékben változnak, hogy az engedélyezett nyomozati cselekményt okafogyottá válik. Vagyis ez a kommunikációs mód a modern cyberbűnözés elleni küzdelemben hátráltató tényező.

Interjúalany szó szerinti válasza: „Az NNI-n belül a technikai feltételek adottak, de a működésünket nagyban akadályozza a belső bürokrácia, vagyis a rendszer kommunikációs architektúrájának lassúsága, a dokumentumok engedélyeztetésének formális jellegéből adódó nehézségek.”

A Kiberbűnözés Elleni Főosztály munkatársai évente átlagosan 12 ügyben járnak el, de hatáskörük nagyon korlátozott – ha csak a 25/2013 BM rendeletet vesszük figyelembe. Az interjúalanyok többsége szerint a rendelet 2. számú mellékletében felsorolt ügyek NNI hatáskörébe rendelése indokolt – beleértve nemzetközi jellegű, vagy bűnszervezetek által elkövetett nemzetközi jellegű ügyeket. A BM rendeletben megszabott leosztással szemben az interjúalanyok egyik kifogása az volt, hogy emiatt túlságosan lecsökkent a hatáskörük. A másik, hogy cyberbűnözés elleni hatósági cselekményeknek nincs jól működő koordinációja, ezért kialakult egy polarizáltság, ami a bűnözés egyes mintázataihoz tartozó ügyek előnytelen elosztását jelenti. Ennek egyik legszembetűnőbb példája a rendszer elleni támadások és a gyermekkorúak online szexuális kizsákmányolásával kapcsolatos bűncselekmények, valamint a bankkártyabűnözés megosztása. Az első kettő a Kiberbűnözés Elleni Főosztályhoz, az utóbbi a Felderítő Főosztály Pénz- és Bankkártya-hamisítás Elleni Osztály hatáskörébe tartozik – annak ellenére, hogy az Europol cyberbűnözés kategóriájába sorolja mindegyiket. Azok a bűncselekmények, amelyek nem nemzetközi jellegűek, vagy nem bűnszervezetek által elkövetett nemzetközi jellegűek, a megyei- és a fővárosi rendőr-főkapitányságokon vannak. Ebből a polarizáltságból adódik a Kiberbűnözés Elleni Főosztály szűkített hatásköre.

Interjúalany szó szerinti válasza: „Hatáskörileg körülbelül csak akkor kéne eljárunk, ha Paksot éri ipari támadás.”

A válaszadók problémának látták a cyberbűnözésről való tudás fragmentáltságát, ami tovább gyűrűzve a cyberbűnözés elleni fellépést és a nemzetközi együttműködést gyengíti. A beosztott munkatársak interjúból egyértelműen kirajzolódik, hogy ha a BM rendeletet veszik alapul a kibertérben zajló bűncselekmények többsége nem is tartozik a főosztály hatáskörébe. Az ügyek száma 2012 óta szerencsére emelkedett, ami két

nagyobb változás eredménye volt. Az egyik, egy generális vezetői nézetváltásnak köszönhető, a másik, hogy a szervezeti egység osztályból főosztály lett. A főosztályon jelenleg is a vezető prioritási repertoárja mentén alakulnak az ügytípusok és a feldolgozásuk módszerbéli metodikája. Nagyon meghatározó, hogy milyen szakmai vezetők irányítják a főosztályt közvetlenül. Jelenleg hátráltatja az egység munkáját, hogy az ORFK a koordinátora, főként úgy, hogy a szakmai tudás nem az ORFK-án, hanem a főosztályon van.

12.3.2. Előzetes információszerzés és párhuzamosságok kérdéscsoport

Az interjúalanyok szerint Kiberbűnözés Elleni Főosztályon az adott ügyekben minden esetben széles információgyűjtés történik, ezek egyik formája az előzménykutatás, ami voltaképpen alapvető tevékenységi kör. Az előzménykutatás folyamatában az operatív adattárak, nyilvántartások ellenőrzésétől kezdve az internet monitorozáson át az OSINT hírszerzésig minden lehetséges információforrást kihasználnak. Ide tartoznak a körözési nyilvántartások és minden létező és hozzáférhető rendőrségi nyilvántartási rendszer. A „hátterezésben” külső adatkezelőktől is kérnek információkat, és gyakran nemzetközi csatornákat is használnak. A Cyberbűncselekmények nyomozásában kiemelt prioritású a speciális módszerekkel elvégzett OSINT nyílt információs hírszerzés és a monitorozás (pl. internetfigyelés). Az interjúalanyok válaszaikban megjegyzik, hogy a rendőrképzésben sokkal nagyobb hangsúlyt kellene fektetni az OSINT információs hírszerzés képzésére. Emellett nagy hibának tekintik, hogy az OSINT sem egységesen koordinált annak ellenére, hogy így lenne hatékony.

Interjúalany szó szerinti válasza: „Netzsarús előzménykutatást végzünk, Internetes információgyűjtést, (minden lehetséges platform, csatorna, weboldal, blog, áttekinthetőségével), OSINT (open source intelligence) kiemelt szerepet tölt be a hátterezésben.”

Az NNI Kiberbűnözés Elleni Főosztály életében – beleértve az osztály jogállással rendelkező korszakát is – nem sokszor fordult elő hazai szervezettel párhuzamosan zajló titkos információgyűjtés vagy büntetőeljárás. Abban az esetben, ha mégis előfordult, a TIAR nyilvántartásában, más operatív ellenőrzésekben, vagy véletlenül „humán kapcsolatokban” rendre kiderültek a párhuzamosságok. Ezek közül az is előfordult, amikor az NNI igazgatóságán belül indultak párhuzamosan eljárások ugyanabban az ügyben – ami végül oda került, ahol nagyobb ismerettel rendelkeztek, vagy akinek a hatásköréhez az ügy jobban kapcsolódott. Az interjúban a párhuzamos eljárások meghatározó tényezőjeként a rossz koordinációt emelték ki, mondván, hogy a párhuzamos eljárás akkor fordul elő, ha a koordináció olyan körökben történik, ahol nincs kellő szakmai ismeret és tájékozottság. A válaszolók szerint gyakran előfordult, hogy egyes elkövetők

több bűncselekményben érintettek vagy szorosan kapcsolódnak egymáshoz. Az egyezés hamar kiderül, ugyanis a nyomozó mindig utána néz az ügyben felmerült személlyel vagy személyekkel szemben folytatott vagy folyamatban lévő eljárásoknak, és ha szükséges, kommunikál a másik eljárás előadójával.

12.3.3. Titkos információgyűjtés és büntetőeljárás kérdéscsoportja

Az NNI Kiberbűnözés Elleni Főosztályon a nyílt nyomozati munka hangsúlyosabb, de titkos információgyűjtést is alkalmaznak. Ezek közül a leggyakoribb a leplezett eszközök alkalmazása. A titkos információgyűjtés általában addig tart, míg a jogi szabályozás által erre lehetőség adódik. Erre tekintettel a főosztályon a technikai adatgyűjtés a jellemző és ezek közül is az internetes csatornákról való ismeretszerzés, amely egy nagyon hatékony eszköz. Az interjút adók véleménye szerint az volna a legjobb, ha ezek az eszközök kizárólag a főosztályon belül maradnának és sohasem kellene más szervet megkeresni. Ennek ellenére vannak olyan műveletek, amihez például az NBSZ-től vagy a BEI-től kell segítséget kérni. Ilyen, ha valakinek az eszközéhez kell konspirált módon hozzáférni. A főosztályon túlnyomó többségben Gyermekpornográfia miatt indult ügyekben vesznek és vettek igénybe fedett nyomozót, alkalmaznak/alkalmaztak leplezett megtekintést, informátort és hírközlő rendszereken keresztül zajló megfigyelést. A megtekintésre van egy kialakult felderítő osztály és van megfelelő módszer, de a keleti és nyugati országok technikáitól és tudásától a főosztály még mindig le van maradva. A rendelkezésre álló titkos eszközök alkalmazásának akadályát viszont az ügyészi és bírói engedélyezés időigényessége okozza leginkább.⁷³ Ehhez hozzá tartozik a platformok titkosítása (pl. titkosított chatprogramok elérhetetlensége), a kapcsolatok nélküli, vagy kevés kapcsolattal rendelkező bizalmatlan célszemély, valamint a szolgáltatók negatív hozzáállása. Ez utóbbi főként a külföldi szolgáltatók esetében merül fel, akik többször visszautasítják a megkereséseket. Akadályozó tényező lehet a technikai eszközhiány, vagy a technikai kihívások, például amikor nem tudnak telepíteni egy eszközt egy célszemély számítógépére, annyira komoly védelmi rendszere van.

Interjúalany szó szerinti válasza: „*Leginkább technikai kihívásai vannak. Például nem tudunk telepíteni egy eszközt egy pc-re, mert annyira védett, nagyon komoly vírusirtója van.*”

A leplezett eszközökkel megszerzett adatok nyílttá tétele is korlátozott, aminek fő oka a leplezett eszközök és az informátor védelméhez fűződő érdek.

⁷³ A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC tv. 238.§-a alapján (utólagos engedélyezés) már lehetőség van „gyorsítani” az eszközök alkalmazását, megfelelő indoklás esetén.

12.3.4. Kapcsolattartás más szervekkel kérdéscsoport

A főosztály cyberbűnözésben működő diszlokált szervezeti egységekkel (megyei, fővárosi rendőr-főkapitányságok) eseti jelleggel működik együtt, inkább a megkeresések teljesítésében, tanúkihallgatásokban, adatgyűjtésekben, egyes nemzetközi megkeresések, vagy operatív műveletek végrehajtásában. Ellenben bonyolultabb és speciálisabb ismeretet igénylő feladatok esetén –, ha az vidékhez kötődik – nem kéri a megyei rendőr-főkapitányságok együttműködését, önállóan dolgoznak. Ugyanakkor előfordul, hogy a diszlokált regionális központok szakmai tanácsadás céljából keresik a főosztály munkatársait. Az interjúalanyok egyike szerint az együttműködés a forenzikus jellegű feladatellátásban gyakori. Valójában a kapcsolatok nagy részét ez teszi ki –, ami a nyilatkozó szerint nem a legszerencsésebb.

Interjúalany szó szerinti válasza: „*Az egy másik kérdés, hogy egy kiberbűnözési szervezeti egységnek legyen ilyen (forenzikus) csapata, de annak csak a kiberbűnözést kellene ellátnia. Nem lenne indokolt, hogy ez az egység lásson el minden ilyen osztályt.*”

Az interjúban résztvevők válaszaiból kiderült, hogy a főosztállyal kiépített kapcsolatokat a területi és helyi szervek kezdeményezik. Vannak olyan szervezeti egységek, mint a BRFK Korruptciós és Gazdasági Bűnözés Elleni Főosztály Csúcstechnológiai Bűnözés Elleni Alosztály, akikkel a folyamatos és teljeskörű információcsere lenne indokolt, mivel a legtöbb ügy Magyarországon az ő profiljukba tartozik. A kapcsolat viszont csak a gyermekpornográfiát érintő ügyekre korlátozódik, mert a főosztályon épp ezek vannak fókuszban. Sajnos a kiberbűnözés más területei ehhez képest visszaszorulnak. Ami az NNI belső kapcsolatrendszerét illeti, a főosztály nem kötődik más szakmai ágakhoz, aminek az egyik oka, hogy speciális a területe. Ezért gyakran csak a gyanúsítás előkészítésében, vagy a nagyobb akciók végrehajtásában szükséges a megerősítés. A válaszadók szerint az NNI-n belül általában nagyon gördülékeny az együttműködés.

Az interjúalanyok tapasztalata alapján az NBSZ, a NEBEK segítségét a főosztály csak indokolt esetben kéri, viszont a közös munka mindig kiválóan alakul – főként BEI-vel. A segítséget leginkább a fedett nyomozó alkalmazása, a bűncselekményhez köthető elektronikus bizonyítékok beszerzése, a „Gyermekpornográfia büntett” bizonyíthatósága érdekében kéri, és minden esetben megkapják. A BEI által rendelkezésre bocsátott fedett nyomozó eddig problémamentesen tevékenykedett. A kijelölt összekötőkkel rugalmasan lehetett dolgozni, az információáramlás ezen a területen kifogástalan.

Az interjúalanyok közt volt olyan, aki ennek ellenére a fedett nyomozó alkalmazását a gyermekpornográfia bűncselekmények felderítésében nem találta célszerűnek. Ehelyett olyan szűrőprogramokat vagy adatbázisok bekötését javasolta, amelyek informálják a nyomozót, segítik a digitális felderítésben –, pótolva az NBSZ és a NEBEK részvételét.

A válaszolók szerint léteznek ilyen célra kialakított nemzetközi adatbázisok, de ebbe a főosztály nem igazán tölt fel adatokat, vagyis nem használja ki. Az európai szervezeteknél úgy működnek ezek az adatbázisok, hogy a szervezet tagja annyi információt tölthet le, amennyit szervezete feltöltött. A válaszolók a Terrorrelhárítási Központtal való együttműködésre vonatkozó kérdésre egységesen azt válaszolták, hogy a TEK segítségét még nem kérték, velük nem kerültek kapcsolatban.

12.3.5. Elemző értékelő munka és adatbázisok használata kérdéscsoport

Az interjúban résztvevők szerint a Kiberbűnözés Elleni Főosztálynak jelentési és adatszolgáltatási kötelezettsége a hatályos jogszabályok alapján a TIBEK, az ORFK, a NEBEK, az Ügyészség, a Belügyminisztérium és az Europol irányába van, de adatszolgáltatásért ugyanezekhez a szervezetekhez is fordulhat. A TIBEK az adatszolgáltatás tekintetében korlátozott, ugyanis a főosztály a TIBEK részére csak az ORFK-TIBEK együttműködési megállapodásban foglaltak erejéig szolgáltat adatokat, más esetben nagyon ritkán van információcsere. A TIBEK által rendelkezésre álló stratégiai elemzését a főosztályon eddig még egyszer sem használták fel. Olyan adatok esetén, melyekben összefüggések megállapítására van szükségük elsősorban az NNI Elemző-Értékelő Osztályt veszik igénybe – havonta egyszer. Az Európai Unióban működő szervek közül az Interpoltól, de a legtöbb adatot az Europoltól kapják, például az Europol Cross-Match Reportokat folyamatosan felhasználják a SIENA rendszeren keresztül. Az Europol Cross-Match Reportok nagyon fontosak a főosztály munkájában, ami egyben elősegíti a külföldi hatóságokkal való kapcsolatfelvételt. Viszont a főosztály egyik hiányosságaként értékelhető az adatok visszatöltésének hiánya. Ennek javítására az Europol is régóta vár. A szervezettbűnözői csoportok felderítése során minden belső és külső rendőrségi adatbázist felhasználnak, ide tartozik a körözési nyilvántartás, a Robotzsaru, a Netzsarurendszer. Ide sorolható a külső társhatóságok, szolgáltatók, intézmények, intézetek adatbázisaiból megkereséssel megszerezhető adatok összessége is. Ebben néha akadnak nehézségek, például a pénzintézetek esetén, akik a hírnevük védelmében néha csak korlátozottan működnek együtt. E témakörhöz tartozik az módszer is, amikor egy fórum üzemeltetőjének küldenek megkeresést –, ha szükség van rá. A válaszolók elmondása szerint a főosztályon az OSINT-ot is alkalmazzák erre a célra, de ezt még fejleszteni kell:

Interjúalany szó szerinti válasza: „Az OSINT-ot sokan végzik, de jól csak kevesen.”

12.3.6. Ügyészséggel való együttműködés kérdéscsoport

Az interjúalanyok elmondása szerint jelenleg az új büntetőeljárási törvény szerint (2017. évi XC tv. alapján) az ügyész a vizsgálati szakaszban is részt vesz, tevékenysége nem

formális, gyakorlatilag ő irányítja a nyomozást (LXI Fejezet). A Be. XXXVII. Fejezete szerint a leplezett eszközök alkalmazásában is érintett – főként az engedélyezési eljárásban. Korábban viszont csak az egy éven túl elhúzódó nyomozások esetében gyakorolt aktív felügyeletet, főként a nyomozási határidőt hosszabbító engedélykérés esetén, –, ami ügyészi aláírást indokolt. Az elmúlt években indult egy olyan kezdeményezés, melyben az volt a törekvés, hogy az ügyészségen belül is létrehozzák a számítógépes bűncselekmények elleni nyomozás felügyületét ellátó csoportot, ami jelenleg is jó irányba halad. Az ügyészség részvétele a cyberbűnözéses ügyekben egyébként észlelhető, mivel a fővárosi főügyészségen kijelöltek minden kerületben egy olyan kapcsolattartó ügyészt, akit érdekel ez az ügykategória. Észlelhető, hogy a kapcsolat kifogástalan, a nemzetközi jellegű ügyekben is partnerek, több ügyész ismeri a nemzetközi JIT-ek eljárási cselekményeit is. Rendkívül hasznos, hogy az ilyen ügyekben a nyomozók ugyanazzal az ügyésszel dolgoznak.

12.3.7. Nyilvánosság tájékoztatása kérdéscsoport

A nyilvánosság tájékoztatása az egyik legfontosabb prioritás. Minden országban jól működik a lakosság tájékoztatása és fordítottan is igaz, a lakosság is gyakran segíti a hatóság munkáját. Szükséges egy őszinte kommunikáció kialakítása a társadalommal, ami nem csak azt tartalmazza, hogy minden rendben van a szervezettbűnözés cybertevékenységeivel szembeni fellépésben, hanem azt is, hogy a lakoságnak mit kell tudnia és mi az, amire fel kell készülnie. Más államokban sokkal szélesebb körű tájékoztatást nyújtanak az állampolgároknak például a Twitteren ami kevésbé formális és emberközeli platform.

12.3.8. Tanúvédelem

Tanúvédelem gyakorlati területén az NNI Kiberbűnözés Elleni Főosztály munkatársainak egyáltalán nincs tapasztalata.

12.3.9. Nemzetközi és (nemzeti) együttműködés és információáramlás kérdéscsoport

A hazai nyomozócsoportok a legtöbb kapcsolatot az alábbi nemzetközi szervezetekkel tartják: Europol-al, az Interpol-al, az FBI-al, a Bundeskriminalamt-al (BKA), az Amerikai Egyesült Államokban alapított National Center for Missing & Exploited Children (NCMEC) szervezetével és a Brit NCA (National Crime Agency) ügynökségével. Az interjúalanyok más nemzeti bűnüldöző és nyomozó hatóságokkal történő információcserét változókonynak minősítették azzal, hogy más tagállamok rendőrségei nem minden esetben válaszolnak a megkeresésekre, vagy olyan megkereséseket küldenek,

ami sem formálisan, sem tartalmilag nem megfelelő. (pl. az adatok megőrzésére vonatkozó megkeresések esetén). Más tagállamok rendőrségi nyomozóhatóságaival észlelhető kapcsolatokban az információáramlás lassú.

Interjúalany szószerinti válasza: „*Nemzeti nyomozó szervekkel változóan az információáramlás: nem minden esetben válaszolnak időben, vagy nincs válasz egyáltalán. Gyakori, hogy az általuk kért adat megőrzésre később sem jogsegélykérelem sem tájékoztatás nem érkezik, arra sem, ha az adatok megőrzése sürgőssé válik.*”

A NEBEK-en keresztül történő kapcsolattartás és információáramlás megfelelő, de nem minden esetben van rá szükség, ugyanis az NNI közvetlenül rendelkezik SIENA végponttal, így a NEBEK közbeiktatása nélkül is működnek a kapcsolatok. Előfordul azonban, hogy a NEBEK-en keresztül zajlanak az információcserék (pl. az Interpol-lal történő kapcsolattartásban). Nincs túl nagy különbség a NEBEK-el és az anélküli kapcsolatok közt. A főosztály tagjai többségben az Europol összekötő tisztjeivel tartják a kapcsolatot, ugyanis velük a legjobb az együttműködés. Az Europol a magyar főosztályt a keleti harmadik országokkal történő szoros kapcsolat kiépítésére kapacitálja, ami nagyon hasznos és logikus törekvés, azonban az főosztály ebben visszafogott. Az amerikai érintettségű nyomozások során a nagykövetségre delegált FBI képviselőkkel is érintkeznek, akik az idő nagy részét az NNI épületében töltik. A válaszolók szerint a kapcsolattartás a Közös Kapcsolattartási Szolgálati Helyekkel a leggyengébb, annak ellenére, hogy a magyar rendőrség más szervei és alegységei ott szervezik meg a határtalálkozókat. Erre a főosztály részéről nem merül fel igény, annak ellenére, hogy hasznos volna.

Az interjú résztvevőinek összefüggő véleménye szerint a nemzetközi kapcsolatokban az információszerzés és közös együttműködés kérése elsősorban megkereséssel történik. Ennek az egyik oka, hogy a bűnügyi jogsegély – ami egyébként nem lenne rossz – némely esetben lassú, körülményes és gyakran sikertelen. A jogsegélyt általában akkor alkalmazzák, amikor nincs más törvényi lehetőség, vagyis a megkeresés nem alkalmazható. A nemzetközi kapcsolatok közül a külföldi rendőr-főkapitányságokkal való együttműködés kevésbé olyan élénk, mint az Europol együttműködés, de a főosztály munkatársai arra törekednek, hogy közös akciókkal élénkebb legyen. Ebben elég nagy akadály az idegennyelvtudás hiánya.

12.3.10. Közös nyomozócsoporthal (JIT: Joint Investigation Team: JIT) kapcsolatos kérdéscsoport

A nemzetközi szintén történő tüköreljárásokkal kapcsolatosan, illetve a közös nyomozócsoporthal (Joint Investigation Teams) kevés a gyakorlati tapasztalat. Az interjúban résztvevők közül többségében nem vettek még részt ilyen együttműködésben, de ettől függetlenül közvetett úton rendelkeznek megfelelő ismeretekkel. Az interjúalanyok

a nemzetközi tüköreljárások kiküszöbölésére egyhangúlag a JIT-et tartják a legalkalmasabbnak. A JIT-ek messzemenőig gyorsabb, stabilabb információáramlást biztosítanak, mint a bűnügyi jogsegély intézménye. A külföldi hatóságok gyakrabban javasolják a JIT-ek létrehozását, aminek az egyik oka az, hogy külföldön – a magyar hatóságokhoz képest – nagyobb hangsúlyt kap a nemzetközi együttműködés. A JIT-ekben az a tagállam hajtja végre az eljárási cselekményeket, amelyiknek a területén a szóban forgó cselekmények többségét elkövették. A JIT-ekben legfőképp az Europol a legaktívabb, vagyis az Europol biztosítja a nyilvántartásokat és tölti be a közvetítő szerepet a SIENA rendszeren keresztül. Ennek ellenére a JIT-ben sem minden információt osztanak meg a tagállamokkal, csak azokat, amelyek a meghatározott eljárások szempontjából a legfontosabbak. Az információcseréért a Legfőbb Ügyész által kijelölt ügyész a felelős.

Interjúalany szószerinti válasza: „A JIT esetében az információ áramlás és az egyes eljárási cselekmények végrehajtása és koordinációja sokkal gyorsabb és hatékonyabb, mint a jogsegély keretében. A JIT-ek során sokkal rugalmasabban és gyorsabban lehet az új feladatokra reagálni.”

12.3.11. Továbbképzésre vonatkozó kérdéscsoport

Az interjúalanyok elmondása szerint a bűnügyi együttműködési tevékenységek szinten tartására kidolgozott képzési anyagok a vezetők részére többnyire e-mailen érkeznek, a szervezett képzések viszont nem túl gyakoriak. Az interjúban részt vevők egyike sem vett még részt bűnügyi együttműködésre vonatkozó képzésen. Más típusú képzés már gyakoribb. Ilyen az Europol magyar összekötői iroda által szervezett oktatás; a gyermekkorúak szexuális kizsákmányolásával kapcsolatos nyomozásokról szóló képzés; OSINT és szoftveres képzések. Lenne több lehetőség is, de ezeket csak az tudja hasznosítani, aki nagyon jól érti és beszéli az angol nyelvet – ezek a kollégák viszont nemzetközi nyelvi továbbképzéseken nem vesznek részt. A válaszadók szerint a leghasznosabb ismeretszerző forrás az Europol Platform for Experts platformja, illetve a gyakorlatuk során összegyűjtött tapasztalatok összessége. viszont elég nagy hiányosság, hogy a főosztályon egyáltalán nincs jó gyakorlatokat, nemzetközi tapasztalatokat magában foglaló, könnyen elérhető, naprakész tudásbázis.

13. Következtetések

- A főosztályon a cybertérben kialakult bűnszervezetek felépítéséről összegyűjtött tapasztalatok nem egységesek. A nemzetközi kutatások által felvázolt új cyberbűnözői trendeket és struktúrákat inkább a beosztotti állomány ismeri jobban.

- A belső információáramlásban akadályt képeznek a hagyományos rendőrségi döntési és engedélyezési folyamatok azzal, hogy időigényesek. Emiatt főosztály nem képes megfelelően lépést tartani a szervezettbűnözői közösségek cybertérben zajló cselekvéseivel, és nem tud megfelelően illeszkedni nemzetközileg elvárt információáramlási folyamatokhoz sem.
- Az interjúk narratívái alapján, Magyarországon a cyberbűnözés elleni küzdelemben érintett bűnüldöző szervek közt a cyberbűnözéssel kapcsolatos gyakorlati ismeret fragmentált, a szervezetek tevékenysége polarizált, ugyanakkor az ismereteket és szakmai tevékenységeiket hatékonyan koordinálni tudó szakmai egység még nem alakult ki.
- A főosztály diszlokált osztályokkal kiépített kapcsolatai jól működnek, de még mindig problémás, hogy az információmegosztás a napi szakmai kötelezettségek végrehajtására korlátozódik és nincsenek jó gyakorlatok megosztására kialakított szakmai platformok, valamint olyan egység, ami kizárólag az ilyen gyakorlatokat kutatja, összesíti és oktatja.
- A nemzetközi jellegű szervezettbűnözés tulajdonságai közé tartozik a hagyományos és a cyberközösségek szinergiájában való működési képesség. Az NNI igazgatóságán belül a hagyományos és a cyber-bűnszervezetekre fókuszáló osztályok, főosztályok között ez a szinergia még fejlesztésre szorul.
- A főosztály az NBSZ-el, a NEBEK-kel és ezen belül a BEI-vel, valamint a TIBEK-kel kiváló kommunikációs kapcsolatot tart fenn. Kapcsolata az Europol, Interpol, és más nemzetközi szervezetekkel is optimális, ezért e tekintetben működése európai. Ellenben más tagállamok rendőr-főkapitányságaival kevésbé folyamatos az információcsere, aminek inkább nyelvi akadályai vannak.
- Az NNI Kiberbűnözés Elleni Főosztály speciális működése igényli az ügyészség cyberbűnözésre specializálódott stabil csoportjainak kialakítását és motivált, képzett ügyészek részvételét az általuk folytatott eljárásokban.
- Az NNI Kiberbűnözés Elleni Főosztály lakosságot tájékoztató kommunikációs csatornája korlátozott, információközlése javításra szorul, nem használja ki a lakosság és a civil szervezetek erejében rejlő lehetőségeket.
- Az NNI Kiberbűnözés Elleni Főosztály közös nyomozócsoportban (JIT) való részvétele alakulóban van, erről való ismeretei közvetett tudásforrásból és nem személyes tapasztalatokból épülnek fel annak ellenére, hogy a kutatásban résztvevő munkatársak ezt igényelnék. A főosztály a JIT-ek előnyeit kevésbé használja ki.
- Az NNI Kiberbűnözés Elleni Főosztály hiányossága, hogy nem működik a főosztályon belül, vagy azt közvetlenül támogató szakmai nyelvi és szakmai képzési rendszer annak ellenére, hogy a nemzetközi jellegű cyberbűnözés elleni fellépésben elsősorban érintett rendőri szerv.

14. NNI-Kiberbűnözés Elleni Főosztályának kapcsolódási pontjai információáramlás irányai szerint

2. táblázat: NNI Kiberbűnözés Elleni Főosztály kapcsolódási pontjai az információáramlás irányai szerint

	Kiberbűnözés Elleni Főosztály kapcsolódása
ORFK	Folyamatos információcsere, adatközlés a főosztály részéről és koordináció az ORFK részéről
NBSZ	Titkos információgyűjtéssel kapcsolatos adatkérés a főosztály részéről
NEBEK	Titkos információgyűjtéssel kapcsolatos adatkérés a főosztály részéről és kötelező adatközlés, egyes nemzetközi kapcsolatokban kialakított információk közvetítése a NEBEK részéről (pl.: Interpol)
TIBEK	Kötelező adatközlés a főosztály részéről
Interpol	Folyamatos információcsere adatkérés és adatközlés a főosztály részéről
Europol	Folyamatos információcsere, adatkérés és adatközlés a főosztály részéről
Diszlokált egységek BRFK	Korlátozott információcsere, szakmai tevékenységek végrehajtására irányuló kölcsönös megkeresések, a főosztály részéről történő szakmai támogatás
Belügyminisztérium	Kötelező adatközlés a főosztály részéről,
NNI belső egységei	Korlátozott információcsere a főosztály speciális szakterülete miatt
NNI-ÉEO	Folyamatos információcsere, rendszeres adatkérés és adatközlés
Ügyészség	Folyamatos információcsere, adatközlés a főosztály részéről
JIT	Nincs rendszeres együttműködés, nincs közvetlen tapasztalat
Külföldi tagállamok rendőr-főkapitányságai	Korlátozott információcsere (nyelvi hiányosságok miatt), adatkérés és adatközlés a főosztály részéről
Külső hazai szolgáltatók	Folyamatos adatkérés a főosztály részéről
Külső külföldi szolgáltatók	Korlátozott adatkérés a főosztály részéről
NCMEC	Adatkérés a főosztály részéről
NCA	Adatkérés a főosztály részéről
BKA	Adatkérés a főosztály részéről
KEK-KH	Korlátozott adatkérés

	Kiberbűnözés Elleni Főosztály kapcsolódása
Robotzsaru/Net-zsaru rendszer	Korlátozott adatszerzés
Körözési rendszer	Korlátozott adatszerzés
OSINT	Folyamatos adatszerzés
SIENA	Folyamatos adatszerzés

Felhasznált Irodalom

Broadhurst, Roderic – Grabosky, Peter – Alazab, Mamoun – Chon, Steve (2014): Organizations and Cyber crime: An Analysis of the Nature of Groups engaged in Cyber Crime. Australian National University, Australia, International Journal of Cyber Criminology Vol 8 Issue 1 pp. 1-20.

Grabosky, Peter N. – Smith, Russel G. (2001): Digital Crime in the Twenty-first Century. Journal of Information Ethics, Vol. 10, No. 1. 8–26.

Grabosky, Peter N. (2001): Virtual criminality: Old wine in new bottles? Social and Legal Studies, Vol. 10, No. 2. 243–249.

Jaishankar, Karuppannan (2008): Space transition theory of cyber crimes. In Schmalleger, Frank – Pittaro, Michael eds.: Crimes of the Internet. Upper Saddle River, Prentice Hall. 283–301.

Jaishankar, Karuppannan (2011): Cyber Criminology. Exploring Internet Crimes and Criminal Behavior. Boca Raton, CRC Press.

Kiss Tibor – Parti Katalin – Prazsák Gergely (2018): Cyberdeviancia. Budapest, Dialóg Campus (megjelenés alatt).

Kiss Tibor (2014): Gyűlölet-bűncselekmények és szélsőséges csoportok az információs társadalomban. In Prazsák Gergő szerk.: Nemzeti szempont. Budapest, Aperiion. 71–92.

Kwang, Kim – Choo, Raymond (2008): Organised crime groups in cyberspace: a typology. Trends Organ Crim 11., pp. 270–295

Lavorgna, Anita (2018): Cyber-organised crime. A case of moral panic?

Leukfeldt, Rutger E. – Lavorgna, Anita – Kleemans, Edward R. (2017): Organised Cybercrime or Cybercrime that is Organised? An Assessment of the Conceptualisation of Financial Cybercrime as Organised Crime. European Journal of Criminal Policy and Research, Vol. 23, No. 3. 287–300.

Leukfeldt, Rutger E. – Yar, Majid (2016): Applying routine activity theory to cybercrime: A theoretical and empirical analysis. Deviant Behaviour, Vol. 37, No. 3. 263–280.

Leukfeldt, Rutger E. (2016): Cybercriminal Networks. Origin, Growth and Criminal Capabilities. Portland, Eleven International Publishing.

Leukfeldt, Rutger Eric – Jansen, Jurjen (2015): Cyber Criminal Networks and Money Mules: An Analysis of Low-Tech and High-Tech Fraud Attacks in the Netherlands. International Journal of Cyber Criminology Vol 9 Issue 2. pp. 173–184.

Leukfeldt, Rutger Eric (2015): Organised Cybercrime and Social Opportunity Structures: A Proposal for Future Research Directions. The European Review of Organised Crime 2(2), 2015, 91-103 ISSN: 2312-1653

Lu, Young – Luo, Xin – Polgar Michael – Cao Yuanyuan (2010:)Social Network analysis of a criminal hacker community. Journal of Computer Information Systems. pp. 31-41.

McGuire, Michael (2007): Hypercrime. The New Geometry of Harm (UCL). New York, Routledge.

Musiał, Katarzyna – Kazienko, Przemysław (2013): Social networks on the Internet. Springerlink, World Wide Web Vol.16., pp. 31–72.

Parti Katalin – Kiss Tibor (2016): Informatikai bűnözés. In Borbíró Andrea – Gönczöl Katalin – Kerezsi Klára – Lévy Miklós szerk.: Kriminológia. Budapest, Wolters Kluwer. 491–517.

Wall, David S. (2008): Cybercrime, media and insecurity: The shaping of public perceptions of cybercrime. International Review of Law, Computers and Technology, Vol. 22, No. 1–2. 45–63.

Yar, Majid (2005). Computer hacking: Just another case of juvenile delinquency? Howard Journal of Criminal Justice, 44(4): 387–399

Yar, Majid (2006): Cybercrime and Society. London, SAGE.

Yar, Majid (2016): Online Crime. In Oxford Research Encyclopedia of Criminology. Oxford, Oxford University Press.

Yip, Michael – Shadbolt, Nigel – Webber, Craig (2012): Structural Analysis of Online Criminal Social Networks. Web Science Doctoral Training Centre University of Southampton Southampton, SO17 1BJ. pp. 1-6.

Internetes hivatkozások

Europol hivatalos honlapja: <https://www.europol.europa.eu/> (Letöltés: 2018. 05. 05)

Eurojust hivatalos honlapja: <http://www.eurojust.europa.eu/Pages/languages/hu.aspx> (Letöltés 2018. 05. 08.)

Interpol hivatalos honlapja: <https://www.interpol.int/> (Letöltés: 2018. 04. 27.)

TIBEK hivatalos honlapja: <http://tibek.gov.hu/bemutakozasbo>. (Letöltés 2018. 05. 11.)

GoVCERT: <http://www.cert-hungary.hu/defacement>. (Letöltés: 2018. 01. 09.)

GOVCERT: <http://www.cert-hungary.hu/ransomware> (Letöltés 2018. 01. 05.)

McAfee: <https://www.mcafee.com/us/resources/solution-briefs/sb-how-to-protect-against-ransomware.pdf> Letöltés 2018. 02. 01.)

Panda Labs: <https://www.pandasecurity.com/mediacenter/malware/what-is-ransomware/> (Letöltés 2018. 01. 15.)

Symantec: https://support.symantec.com/en_US/article.HOWTO124710.html (Letöltés 2018.01.05.)

Tabby Trip in EU: <http://hun.tabby.eu/mit-jelent-a-cyberbullying.html> (Letöltés: 2017. 08. 09)

Threat Assessment of Bullying Behavior in Youngsters, Transferring Internet Preventive procedures in Europe <http://hun.tabby.eu/mit-jelent-a-cyberbullying.html> (Letöltés: 2017. 08. 09)

Hivatkozott jogszabályok

Az Európa Tanács Budapesten, 2001. november 23-án kelt Számítástechnikai Bűnözésről szóló Egyezménye, ETS. No. 185. Magyarországon kihirdette a 2004. évi LXXIX. törvény.

Az emberi méltóság védelme és a bizonyítékok megghamisításának megakadályozása érdekében a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosításáról szóló 2013. évi CLXXVIII. törvény.

Állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról szóló 2013 évi L. törvény

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény

A büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény

Az Európai Unió Információs Rendszerek Biztonságáról szóló 2016/1148 irányelve (IRB Irányelv)

Internetes gyermekvédelmi törvény: 2013. évi CCXLV. törvény

Magyarország Nemzeti Kiberbiztonsági Stratégia 1139/2013 kormány határozat

Magyarország Alaptörvénye

Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény

Az EMPACT akciótervben meghatározott feladatok végrehajtásáról szóló 42/2013. (XI. 8.) ORFK utasítás

A bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről 2002. évi LIV. törvény

A Nemzetközi Bűnügyi Rendőrség Szervezete keretében megvalósuló együttműködésről és információcseréről szóló 1999. évi LIV. törvény

A terrorizmus elleni fellépéssel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2016. évi LXIX. törvény

A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény (Nbtv.)

A Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 3/2015 (12.23) NEBEK Intézkedés

2005. évi CXVI. törvény az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló, 2000. május 29-én kelt egyezmény és az egyezmény 2001. október 16-án kelt kiegészítő jegyzőkönyve kihirdetéséről

Bezsenyi Tamás, Csányi Gergely és Kiss Tibor

Szervezett bűnözői csoportokról alkotott szervezeti reprezentáció és információáramlás a szervezett bűnözéshez kapcsolódóan. Kvantitatív elemzés az NNI-ről és az ORFK-ról

Az adatfelvétel 2018 áprilisában zajlott és EvaSys szoftverrel végrehajtott CAWI⁷⁴ lekérdezés volt. A potencionális interjú alanyok a szolgálati e-mail címükre kapták meg a kitöltő felülethez kapcsolódó web linket, mely egy anonim módon kitölthető felületre vezette őket. A kitöltési időszak végére a minta 395 NNI interjúból és 229 ORFK interjúból tevődött össze. Ugyanakkor az általunk használt szoftver struktúrájából adódóan az egyes kérdéseket kitöltetlenül is lehetett hagyni, így az egyes kérdésekre válaszolók száma kisebb lehet a teljes minta nagyságánál – azonban ez a gyakorlatban statisztikailag elhanyagolható mennyiséget jelentett.

Az NNI-s minta jellemzői

Az NNI-s minta 72,3%-a férfi és 27,7%-a nő. A minta 94,9%-ának legalább főiskolai (vagy BA) szintű végzettsége van. Ebből 62%-a a Rendőrtiszti Főiskola által kiállított diploma, a második leggyakoribb végzettség a jogi végzettség ez a minta 17%-a. A minta 29 különböző osztályon és alosztályon dolgozók interjúból áll, a minta 1%-a főosztályvezető, 2,6%-a osztályvezető, illetve 15,4% dolgozik jelenleg vezető beosztásban.

Az ORFK-s minta jellemzői

Az ORFK-s minta 72,1%-a férfi és 27,9%-a nő. A minta 87,3%-ának legalább főiskolai (vagy BA) szintű végzettsége van. Ebből 56,8%-a a Rendőrtiszti Főiskola által kiállított diploma, a jogi végzettség a minta 15,7%-a. A 76 különböző osztályon és alosztályon dolgozók válaszadataiból áll, ugyanakkor a minta 27,4%-a BRFK Bűnügyi Főosztályról származik. A minta 12,8%-a alosztályvezető.

A szervezett bűnözői csoportokról alkotott szervezeti reprezentáció

A kvantitatív adatfelvétel során vizsgáltuk, hogy a válaszadóknak milyen reprezentációik vannak a szervezett bűnözői csoportokról. Különböző skálákkal mértük, hogy a válaszadók

⁷⁴ Computer Aided Web Interviewing – Önkitöltős internetes kérdőívezési forma.

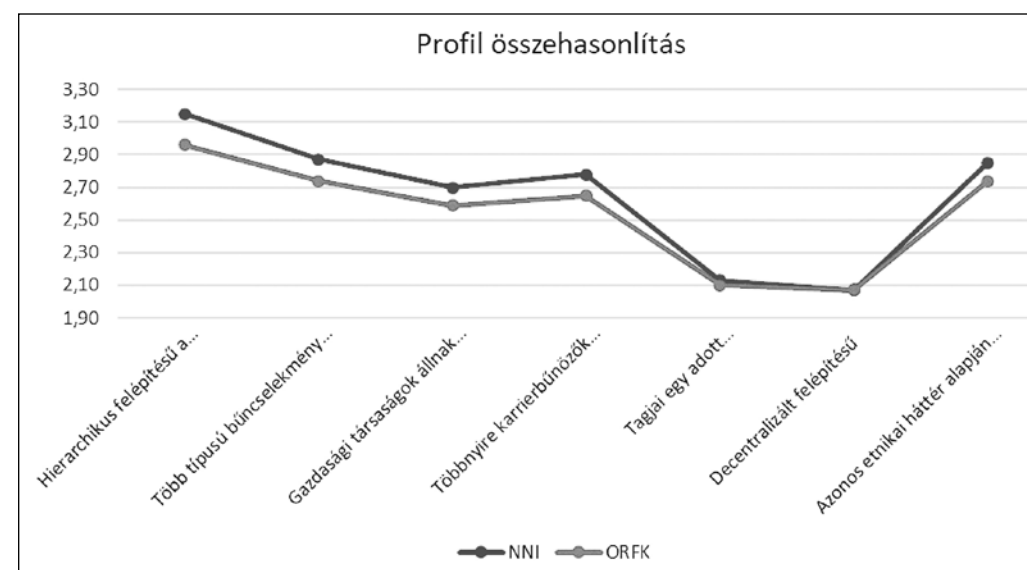
egyes állításokat és a szervezett bűnözéshez kapcsolódó attribútumokat mennyire tartanak jellemzőnek a magyarországi szervezett bűnözői csoportokra nézve.

Az első ilyen blokkban négy fokozatú skálával mértünk a következő állításokat:

	NNI				ORFK			
	Nagyon nem jellemző	2	3	Nagyon jellemző	Nagyon nem jellemző	2	3	Nagyon jellemző
Hierarchikus felépítésű a szervezett bűnözői csoport	4,1%	14,3%	44%	37,6%	3,8%	20,2%	51,9%	24%
Több típusú bűncselekmény elkövetésére szerveződik	4,3%	25,7%	48,4%	21,6%	5,2%	31,4%	47,1%	16,2%
Gazdasági társaságok állnak mögötte	6,6%	33,5%	43,1%	16,8%	12,2%	33,2%	37,8%	16,8%
Többnyire karrierbűnözők (életmódbűnözők) vesznek részt benne	7%	24,5%	51,9%	16,6%	5,8%	35,1%	46,6%	12,6%
Tagjai egy adott bűncselekményben alkalmatosan vesznek részt	19,8%	50,3%	27%	2,9%	21,4%	50%	25,5%	3,1%
Decentralizált felépítésű	28,7%	40,5%	25,5%	5,3%	23,8%	49,2%	23,2%	3,8%
Azonos etnikai háttér alapján szerveződnek	4%	25,5%	51,9%	18,6%	5,9%	29,7%	48%	16,3%

A táblázatból szemléletesen következik, hogy az NNI-s illetve a megyei rendőrfőkapitányságon dolgozó felderítők, nyomozók és vizsgálók is kerülik a végletes állításokat, így a skála végpontjait töredéke választotta, az előtte lévő például 3-as erősséget

viszont adott esetben a minta abszolút többsége igaznak tartotta. Ez a fajta távolságtartás, illetve kategorikus állítások elkerülése összecseng az interjúk tapasztalataival, amikor a különböző osztályokon dolgozó nyomozók, vizsgálók a legtöbb szervezett bűnözői csoportra vonatkozó állításaikat kontextusba helyezték, saját szakterületük alapján (vagyon elleni, gépjármű-bűnözés, kábítószerkereskedelem) korlátozták az univerzálisnak látszó állításokat. A végeredményben megállapítható, hogy mind az NNI-s, mind az ORFK-s mintába bekerült interjúalanyok többnyire inkább, hierarchikus és centrális felépítésűnek és szerveződőnek látták a szervezett bűnöző csoportokat, melyek véleményük alapján több típusú bűncselekmény elkövetésére gyakran azonos etnikai háttér alapján szerveződnek és tagjaik inkább folyamatosan, hosszan tartó ismeretség alapján, és nem alkalmatosan szerveződnek.

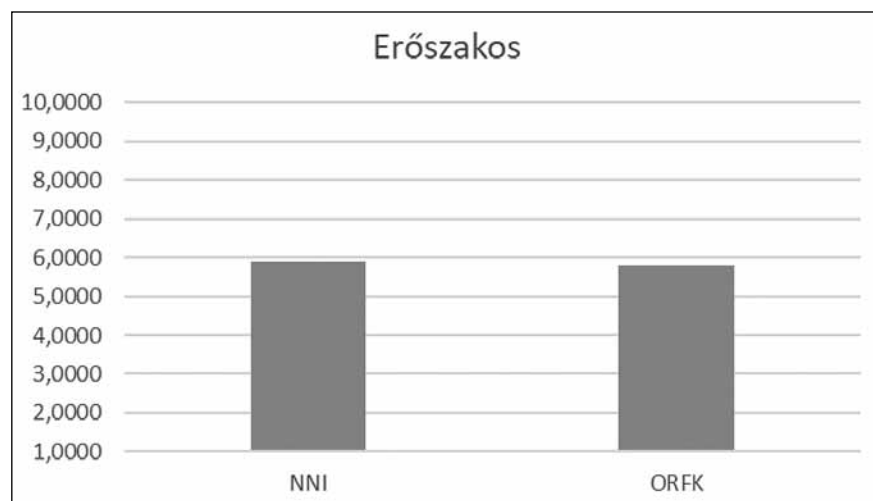

A következő profil összehasonlításból arra következtethetünk, hogy a két szervezeti reprezentációja a szervezett bűnözői csoportokról e kérdőívblokk alapján nagyon hasonló. A hierarchikus, szélesebb bűncselekmény portfólióval dolgozó szervezett bűnözői csoportok, amelyeknek tagjai alapvetően karrierbűnözők (kriminális életútjuk fiatalokként, vagy fiatal felnőttként kezdődött és évtizedenként legalább egy alkalommal eljárás alá vonják őket) azt a képet erősítik, ami a rendszerváltás előtti szervezett lakásbetörő-csoportokra, illetve az 1990-es években a főváros illetve Pest megye egyes részeit uraló rokon és baráti kapcsolatok alapján szerveződött „klánokra” voltak érvényesek. A hazai kriminológiai és kriminalisztikai irodalomban az első szervezett bűnözéssel kapcsolatos kutatások, mint Dános Valér kandidátusi értekezése, valamint a rendszerváltás után szervezett bűnözői csoportok vezetőinek saját magukat keresztapaként jelölő értelmezése hozzájárult ehhez a fajta fenomén rögzüléséhez egészen a mai napig.

A decentralizált, hálózatszerű felépítést teljesen idegennek, a hazai viszonyokra nem tartják jellemzőnek. A nemzetközi jellegű szervezett bűnözői cselekményeknél, különösen az embercsempésznél illetve a kábítószer-kereskedelemben a hazai szereplők olyan alsó- illetve középszintű koordinációt végeznek, amely a különböző országokban egymástól függetlenül, horizontálisan történik, mégha a felsőbb kapcsolatok alapján hierarchikus szerveződés is feltételezhető. A bankkártya, illetve készpénz-helyettesítő fizetőeszközökkel kapcsolatos bűncselekményeknél a horizontalitás, az alkalmosság sokkal inkább teljesül, amennyiben a védett hálózaton, titkosított internetes kapcsolatoknak köszönhetően bankkártya adatokat tudnak vásárolni az Egyesült Államokból, vagy más dél-amerikai országoktól. Ezután a kártyákat Magyarországon illetve a balkán más országaiban klónozott kártyákkal, illetve más elektronikus leolvasókkal egy-egy adott csoport fel tudja használni. Magyarországon az elmúlt években több olyan tengeren túli bankkártya-adattal való visszaélési ügyre derült fény, ahol az elkövetők korlátozott tőkéjének köszönhetően egy alkalommal tudtak adatokat felvásárolni, majd azok felhasználásából keletkező profitot vendéglátásba vagy más szolgáltató szektorhoz kötődő cégbe transzformálták. Ezekben az eszköz jellegű csalási és visszaélési cselekményben résztvevő személyek teljes mértékben horizontálisan kapcsolódtak egymáshoz az elosztott vagyonnal kapcsolatban egy következő szintnek minősült, hogy ki kíván szervezőként, befektetőként egy új legális alapokon álló cégbe befektetni.

A következő blokkban a finomabb különbségtelek miatt tíz fokozatú skálával mértünk.

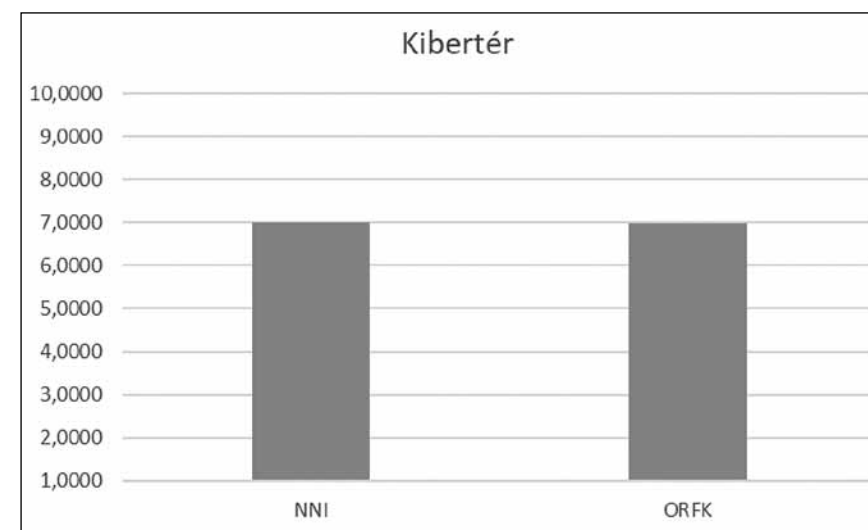
Tapasztalata szerint mennyire jellemző, hogy a magyarországi szervezett bűnözői csoportok tevékenysége erőszakra épülő, vagy erőszakmentes eszközöket használ?

Erőszakmentes	1
Erőszakos	10

NNI	5.88
ORFK	5.80

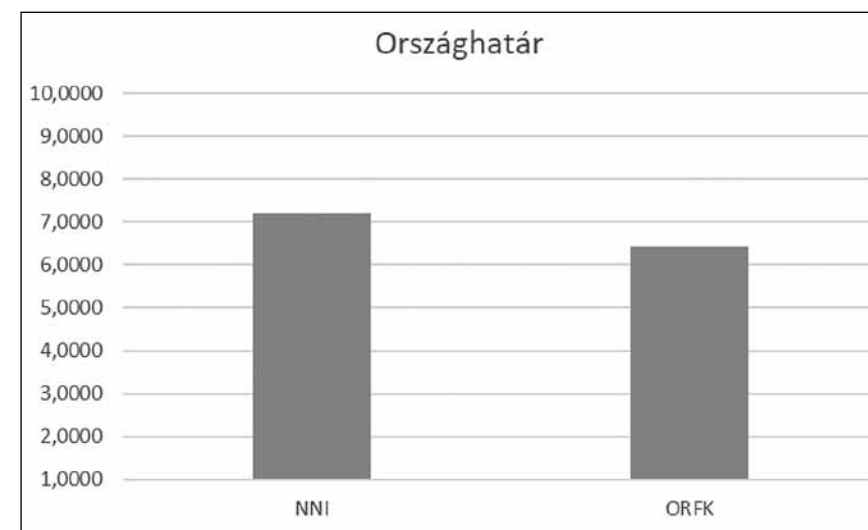
Ön szerint mennyire jellemző a magyarországi szervezett bűnözésre, hogy nem csak kapcsolattartásra használják a kibertér (internet, okos telefon, okos eszközök stb.), hanem a bűncselekmény elkövetéséhez is.

Egyáltalán nem	1
Nagyon is	10

NNI	7.02
ORFK	7.00

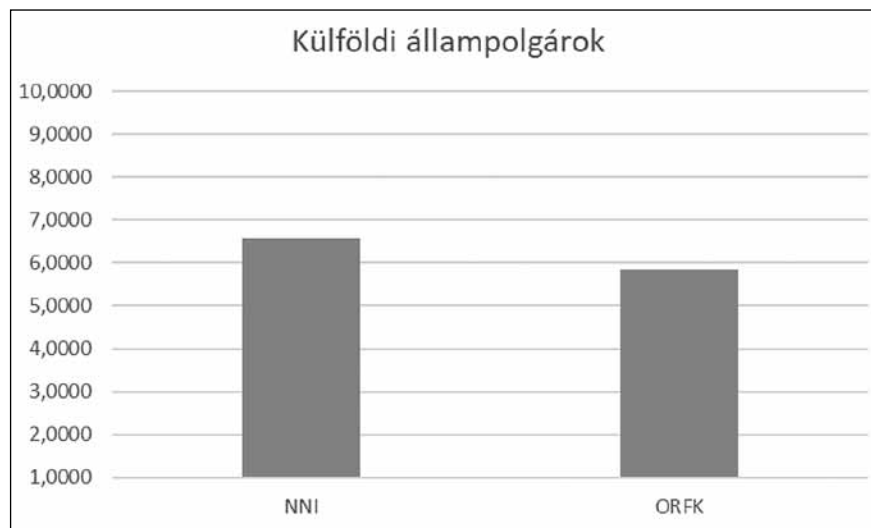
Ön szerint mennyire jellemző a magyarországi szervezett bűnözésre, a bűncselekmény ország határain belül történik, vagy hogy, a bűncselekmény országhatárain átnyúló.

Országhatáron belül	1
Országhatáron átnyúló	10

NNI	7.21
ORFK	6.42

Ön szerint mennyire jellemző a magyarországi szervezett bűnözésre, hogy abban külföldi állampolgárok vesznek részt elkövetőként.

Egyáltalán nem	1
Nagyon is	10

NNI	6.57
ORFK	5.83

Összességében megállapíthatjuk, hogy számottevő különbség nélkül az NNI mintában és az ORFK mintában is a kiberteret bűnelkövetésre is használó, országhatáron átnyúló szervezett bűnelkövetői csoportok reprezentációja a meghatározó. Ugyanakkor az NNI-s mintára valamelyest jellemzőbb, hogy a szervezett bűnelkövetői csoportokat úgy látják, hogy átnyúlnak az országhatárokon és külföldi állampolgárok is részt vesznek bennük. A szervezett bűnözői csoportok külföldi érdekeltségeit az NNI válaszadói azért tekintik hangsúlyosabbnak, mivel a rendőrségi hatáskör és illetékességről szóló 25/2013. BM rendelet alapján a nemzetközi együttműködést igénylő, több országban elkövetett bűncselekmények nyomozását rendeli az NNI-hez. A megyei rendőr-főkapitányságokon bűnügyi területen dolgozó válaszadók véleményében megmutatkozó különbség az NNI-hez képest, azt jelzi, hogy a határon átnyúló cselekményeket nem feltétlenül tekintik az NNI hatáskörének. Az interjú tapasztalatok alapján a megyei rendőrök szerint az NNI a 25/2013-as BM rendeletet saját érdekeiknek megfelelően értelmezik, vagyis feltételezhetően sikeresen bizonyítható büntetőeljárás esetén a még nyomozati szakasz elején lévő ügyeket átvesznek hatásköri szabályok alapján, így saját eredményességi rátájukat erősítve. Ezt a nézetet cáfolja, hogy az NNI vezetőivel készült interjúk alapján a Nemzeti Nyomozó Iroda által átvett, a náluk keletkezett információk alapján megindult büntetőeljárások számát a rendőri vezetés nem tekinti a megyei hatóságokhoz képesti arányszámnak, sokkal inkább az erőforrásaik, leterheltségeik alapján egyfajta irányszámnak.

A következő blokkban egyrészt azt kérdeztük, hogy mely tényezők szükségesek ahhoz, hogy nemzetközi jellegű szervezett bűnözésről beszélhessünk, másrészt, hogy mely tényezők esetén kerül egy ügy az NNI hatáskörébe a valóságban és harmadrészt, hogy mely tényezők azok, amelyek esetén a kérdezett szerint az ügynek az NNI hatáskörébe kellene kerülnie.

Ön szerint mik azok a jellemzők amiknek fenn kell állniuk ahhoz, hogy nemzetközi jellegű szervezett bűnözésről beszélhessünk? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azokat jelölje meg amik feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy nemzetközi jellegű szervezett bűnözésről beszélhessünk. Ne azokat amelyek általában jellemzőek a szervezett bűnözésre!)

	NNI	ORFK
Külföldi elkövető érintett a büntetőeljárásban	35,9%	27,1%
A bűncselekmények egy része külföldön valósul meg	66,1%	55%
A bűncselekmény érintettje (tanú, sértett) külföldi állampolgár	9,9%	11,4%
A bűncselekmény Magyarországon kívül minimum két különböző országot érint	55,2%	44,5%
Külföldről szerzett adatokat használnak fel az elkövetéshez	13,4%	12,2%
Külföldi bűnözői érdekeket érvényesít hazai viszonyok között	34,9%	49,8%
Hazai bűnözői érdekeket érvényesít külföldi viszonyok között	33,2%	47,6%

A táblázatból egyértelműen megállapítható, hogy az NNI-s és az ORFK-s mintában nagyobb különbségek vannak. Az ORFK-s mintában jóval több interjúalany válaszolta, azt hogy ha egy bűnelkövetői csoport külföldi bűnözői érdekeket érvényesít hazai viszonyok között, vagy hazai bűnözői érdekeket érvényesít külföldi viszonyok között, akkor az ügy nemzetközi jellegű szervezett bűnözés. Ugyanakkor – ugyan kisebb különbséggel – de az NNI-s mintában többen gondolták úgy, hogy amikor a bűncselekmények egy része külföldön valósul meg, akkor az ügy nemzetközi jellegű szervezett bűnözés.

Ehhez a kérdéshez kapcsolódva a következő kérdés arra vonatkozott, hogy egyes ügyek mikor kerülnek az NNI hatáskörébe ténylegesen, illetve, hogy mikor lenne ez – a kérdezett szerint – indokolt. A két kérdés azért is kiemelten fontos, mert összehasonlítja a két szervezetnél a tapasztalatot az elvárással.

Ön szerint mely esetekben kerül egy ügy az NNI hatáskörébe? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azt/azokat jelölje meg, ami önmagában is elég lehet ahhoz, hogy az NNI hatáskörébe kerüljön az ügy!)

Illetve,

Ön mely esetekben tartaná indokoltnak, hogy az NNI hatáskörébe kerüljön egy ügy? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azokat jelölje meg, amik önmagukban is indokoltta teszik azt, hogy az NNI hatáskörébe kerüljön az ügy!)

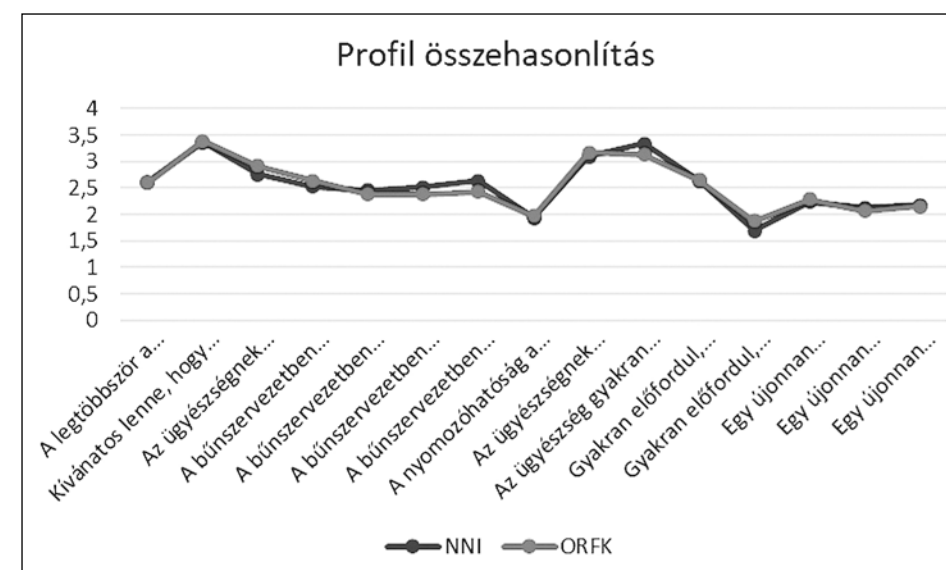
	Kerül valóban		Indokolt lenne	
	NNI	ORFK	NNI	ORFK
Külföldi elkövető érintett a büntetőeljárásban	6,3%	19,2%	5,6%	15,3%
A bűncselekmények egy része külföldön valósul meg	15,7%	14%	20,5%	42,4%
A bűncselekmény Magyarországon kívül minimum két különböző országot érint	36,7%	14,8%	44,6%	50,7%
A bűncselekmény áldozata külföldi állampolgár	2,8%	21%	3,5%	2,6%
Ha karrierbűnözők (életmódbűnözők) a bűnelkövetők	5,1%	13,5%	10,1%	12,2%
Ha szervezett bűnözésről van szó	49,1%	47,6%	54,9%	60,3%
Ha megyéken átívelő sorozatjellegű bűncselekményről van szó	29,4%	39,7%	39,7%	33,6%
Speciális, az NNI-nél rendelkezésre álló rendőrszakmai ismereteket igényel	56,7%	27,5%	68,1%	68,6%
Ha nemzetközi bűnügyi együttműködést igényel	51,4%	27,5%	55,9%	55,9%
Ha kiemelt jelentőségű, erőszakos sorozatjellegű bűncselekmény	48,4%	42,8%	54,7%	30,1%
Jogosult vezetői döntés alapján	75,4%	38%	42,8%	25,8%

A táblázat adataiból arra következtethetünk, hogy a kvantitatív adatfelvétel legkiugróbb különbségei a két szervezet elvárásai miatt van. A megyei rendőr-főkapitányságok és az NNI esetében a nemzetközi jelleg összehasonlításához a bűncselekmények külföldön való elkövetését különválasztottuk a Magyarországon kívül két külföldi országot érintő büntetőeljárásoktól. Az utóbbi az NNI-s interjútapasztalatok alapján került képbe, mivel az NNI több vezetője is az ORFK Bűnügyi Főosztályán lobbiztak azért, hogy a hatásköri értelmezésben a nemzetközi jelleget a két külföldi ország részvétele esetén lehessen megállapítani. A bűncselekmények egy részének külföldön való elkövetése alapján az NNI-hez kerülés valószínűségét az NNI-s illetve a megyei rendőr-főkapitányságokon dolgozók egyaránt alacsony mértékben, de hasonlóan valószínűnek tekintik. Az indokoltságban viszont már jelentős eltérések vannak, mivel az NNI-s kollégák megközelítőleg egy ötöde érzi szükségesnek, hogy ezek az ügyek minden esetben hozzájuk kerüljenek, míg a megyei kapitányságokon dolgozók majdnem fele tartaná ezt szükségesnek. Itt jól megmutatkozik az a különbség, hogy az NNI munkatársai szerint a külföldi elkövetés vagy külföldi személy érintettsége miatt felmerülő bűnügyi együttműködésre a megyei kapitányságoknak is fel kell készülniük. A megyei kapitányságokon dolgozók indoklottsági elvárásai alapján pedig észlelhető, hogy a mintában 42,4% gondolta úgy, hogy ha a bűncselekmények egy része külföldön valósul meg, az per definicionem nemzetközi jellegű. A két külföldi ország érintettségére való külön rákérdezés éppen ezért fontos, mivel ezt az attribútumot inkább az NNI-s kollégák értelmezik a nemzetközi jelleg mérhető, értelmezhető definíciójának. A karrierbűnözőkre való kérdés meglepő eredményeket mutat, a szervezett bűnözést konstituáló tényezők között fontos szerepet kap a válaszadók szerint, azonban ebben a kérdésben már csak elenyésző kisebbség tartja fontos szempontnak. Hasonló célból került be a megyéken átívelő sorozat jellegű bűncselekményekről szóló kérdés is, amely a megvalósulással kapcsolatos válaszok alapján sokkal inkább a megyéknél marad, azonban az NNI-s kollégák nagyobb százalékban tartanák szükségesnek, hogy az NNI-hez kerüljenek az ilyen ügyek, mint az ezekben az ügytípusokban nagyobb rutinnal rendelkező, több ilyen büntetőeljárást lefolytató megyei szervek. A két szervezet szakmai tapasztalataira vonatkozó elgondolásai is eltérnek. Azok az ügyek melyek speciális, az NNI-nél rendelkezésre álló rendőrszakmai ismereteket igényelnek az NNI-s minta 56,7%-a szerint valóban az NNI hatáskörébe kerülnek, addig az ORFK-s mintának csak 27,5%-a szerint.

A következő blokk szintén a szervezett bűnözői csoportokhoz kapcsolódó tapasztalatokat mérte fel öt fokozatú skálán.

	NNI	ORFK
A legtöbbször a büntetőeljárást nem az ügyészség, hanem a nyomozóhatóság irányítja.	2,61	2,6
Kíváncos lenne, hogy az EMPACT prioritású bűncselekmények esetében mindig erre szakosodott ügyészek járjanak el.	3,36	3,38
Az ügyészségnek aktívabban kellene részt vennie az eljárási cselekmények végrehajtásában.	2,76	2,91
A bűnszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását az ügyészség jobban befolyásolja mint a nyomozóhatóság.	2,53	2,64
A bűnszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását a nyomozóhatóság jobban befolyásolja, mint az ügyészség!	2,45	2,38
A bűnszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.	2,52	2,38
A bűnszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.	2,64	2,43
A nyomozóhatóság a szükségesnél több időt és energiát fordít a titkos információgyűjtésre (TIGY), amelyek a büntetőeljárásban csekély mértékben hasznosulnak.	1,93	1,97
Az ügyészségnek aktívnak kell lennie a büntetőeljárásban.	3,1	3,17
Az ügyészség gyakran rendel el fokozott ügyészi felügyeletet szervezett bűnelkövetői csoportokkal szembeni büntetőeljárásokban.	3,34	3,13
Gyakran előfordul, hogy az ügyész olyan eljárási cselekmény végrehajtására kéri a nyomozóhatóságot, ami nem segíti a nyomozati munka eredményességét.	2,64	2,65
Gyakran előfordul, hogy a nyomozóhatóság nem megfelelően tájékoztatja az ügyészséget a büntető eljárás előrehaladásáról	1,69	1,87
Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik az ügyészségen, mint a nyomozóhatóságon.	2,24	2,29
Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.	2,13	2,07
Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.	2,18	2,15

A táblán szereplő első öt állítás esetében a megyei hatóságok illetve az NNI-nél dolgozók megközelítőleg azonos módon értékelték a helyzetet, a hatóság szerepét és irányító feladatkörét a nyomozások során. Az első két állítás végső soron implicit kritikáját adja a kutatás idején hatályos 1998. évi XIX., a büntetőeljárásról szóló törvénynek, amely a jelenleg hatályoshoz hasonlóan az ügyészt nevezi meg az ügy urának. Az interjúk tapasztalatok is az itt látható eredményeket erősítették meg, amennyiben a nyomozók, vizsgálók szerint az ügyészek valójában csak a gyanúsítást követően kapcsolódnak aktívan a büntetőeljárás menetében, fokozott ügyészi felügyeletet is ilyenkor, vagy média nyilvánosság miatt akár az ügy korábbi szakaszánál is kérnek. A megyei rendőr-főkapitányságok bűnügyi szakterületen dolgozó válaszadói alapvetően az ügyészséget tekintik (2,64) a gyakorlatban a bűnszervezet megállapítását megalapozó szervezetnek, az NNI munkatársai esetében (2,64) a bíróság meghatározóbb. Mindkét szervezetben a skála terjedelmének a közepétől való eltérés leginkább a „Kíváncos lenne, hogy az EMPACT prioritású bűncselekmények esetében mindig erre szakosodott ügyészek járjanak el”, „Az ügyészségnek aktívnak kell lennie a büntetőeljárásban” és „Az ügyészség gyakran rendel el fokozott ügyészi felügyeletet szervezett bűnelkövetői csoportokkal szembeni büntetőeljárásokban” ez pozitív irányban, „Gyakran előfordul, hogy a nyomozóhatóság nem megfelelően tájékoztatja az ügyészséget a büntető eljárás előrehaladásáról kérdésnél” ez pedig negatív irányban.

A profil összehasonlításban észlelhetjük, hogy a két mintában a tapasztalatok nagyon hasonlóak.

Információáramlás a szervezett bűnözéssel kapcsolatban az NNI-ben és az ORFK-án

A következő blokkban azt vizsgáltuk, hogy a két szervezetben az interjúalanyok honnan szerzik a különböző tárgyakra vonatkozó információikat.

Kérem jelölje a kilenc lehetőség közül, hogy elsődlegesen milyen módon tájékozik az alábbiakról?

<i>Vezetőtől informálisan</i>	<i>Egyéb módon</i>
<i>ORFK szakreferenstől</i>	<i>Formális bejelentésből</i>
<i>Hivatalos észlelésből</i>	<i>Nemzetközi referenstől</i>
<i>Kollégáimtól informálisan</i>	<i>Sehogy</i>
<i>Europoltól</i>	

	A 3 leggyakoribb válasz	
	NNI	ORFK
Az ország más területein (illetve más szerveknél) folytatott az Ön szakterületére vonatkozó nyomozati munkáról	Vezetőtől informálisan (30,8%) Kollégáimtól informálisan (19,7%) Egyéb módon (16,9%)	Vezetőtől informálisan (24,5%) Egyéb módon (23,6%) Kollégáimtól informálisan (20,5%)
Arról, hogy az Ön által is nyomozott EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen nyomozati munka folyik nemzetközileg	Sehogy (33,7%) Vezetőtől informálisan (18%) Europoltól (13,7%)	Sehogy (58,1%) Egyéb módon (11,8%) Vezetőtől informálisan (10,5%)
Jogszabály módosításokról	Vezetőtől informálisan (34,2%) Formális bejelentésből (26,6%) Egyéb módon (15,9%)	Vezetőtől informálisan (44,5%) Formális bejelentésből (22,7%) Egyéb módon (16,2%)
Új nyomozati módszerekről	Vezetőtől informálisan (31,4%) Kollégáimtól informálisan (18%) Egyéb módon (17%)	Vezetőtől informálisan (37,6%) Egyéb módon (15,3%) Formális bejelentésből (14,4%)
Technikai újításokról	Vezetőtől informálisan (29,4%) Kollégáimtól informálisan (22,5%) Egyéb módon (20,5%)	Vezetőtől informálisan (33,6%) Egyéb módon (20,5%) Kollégáimtól informálisan (16,2%)

	A 3 leggyakoribb válasz	
	NNI	ORFK
Szervezeti változásokról	Vezetőtől informálisan (45,8%) Formális bejelentésből (26,3%) Kollégáimtól informálisan (9,4%)	Vezetőtől informálisan (47,6%) Formális bejelentésből (25,3%) Egyéb (7,4%)
A Joint Invetigation Team-ről	Sehogy (36,2%) Vezetőtől informálisan (23%) Egyéb módon (12,2%)	Sehogy (72,5%) Egyéb módon (10%) Vezetőtől informálisan (7,4%)
Vagyon visszaszerzésről, mint eljárásról, illetve a Vagyon-visszaszerzési hivatal munkájáról	Vezetőtől informálisan (25,8%) Sehogy (19,7%) Kollégáimtól informálisan (19%)	Sehogy (32,8%) Vezetőtől informálisan (22,3%) Egyéb módon (15,7%)
Europol támogatási lehetőségekről	Sehogy (27,8%) Vezetőtől informálisan (21,8%) Kollégától informálisan (11,9%)	Sehogy (40,6%) Vezetőtől informálisan (20,5%) Egyéb módon (10,9%)

A táblázat adataiból arra következtethetünk, hogy az „Egyéb módon” válaszlehetőség többször az első három leggyakoribb válasz közé került, ami az információáramlás jövőbeli – talán kvalitatív – elemzéseinek nyit teret. Másrészt talán a legfontosabb információáramlási-csatorna a vezető informális közlései. Harmadrészt, az is szembetűnő, hogy az EMPACT prioritású nemzetközi nyomozásokról való információról a leggyakoribb válasz mindkét szervezetben a „Sehogy” volt.

A két szervezet közötti eltérés abban szembetűnő, hogy az NNI-s minta válaszaiból megállapítható, hogy a „Kollégáimtól informálisan” válasz jelölte információáramlási-csatorna fontos a szervezetben (6-szor volt a három leggyakrabban említett között), addig az ORFK-s mintában ez sokkal kevésbé fontos (2-szer volt a harmadik legfontosabb).

Visszajelzések

Végül az interjúalanyainkat megkértük, hogy adjanak számunka visszajelzést a kérdőív-ről, hogy a kérdőív az ő szubjektív véleményük szerint mennyire volt releváns másrészt, hogy mennyire volt terhes és fárasztó.

Mindkét kérdés, a minőségbiztosítás és a hitelesség ellenőrzése miatt volt szükség. Feltételezhető, hogy ha a kérdőív túl fárasztó és megterhelő, az alanyok túl gyorsan túl akarnak esni rajta. Másrészt a relevancia mérése a vélemények alapján jól méri a kérdőív hitelességét.

Jelölje egy tíz fokú skálán az Ön számára mennyire volt terhes és fárasztó a kérdőív kitöltése.

Jelölje egy tíz fokú skálán Ön szerint mennyire a megfelelő kérdéseket tettük fel annak érdekében, hogy kutatásunkkal javítsuk a nyomozati munka és a szervek közötti együttműködés hatékonyságát.

	NNI	ORFK
Mennyire volt fárasztó?	3,38	3,32
Mennyire volt releváns?	6,31	5,86

Mindkét mintában legalábbis a terjedelem középértékénél alacsonyabb volt az interjúalanyok szerint a megterhelésük. Ezzel szemben a relevancia értéket magasabbnak jelölték meg.

A kutatásra vonatkozóan összességében azt tudtuk megállapítani, hogy mintafelvétel hitelessége megfelelő.

Dr. Nyitrai Endre, dr. Zsigmond Csaba, Kiss Tibor, dr. Frigyer László

Összefoglaló⁷⁵ a kutatói tanulmányok megállapításainak tükrében (információ- és adatáramlás)

A kutatás során az adat- és információáramlást, mint kiemelt kapcsolódási pontot különböző jellemzők szerint vizsgáltuk. A kutatás során – informális, formális megközelítésben – megvizsgáltuk a szerveken belüli, a szervek közötti, a szervek és az ügyészség közötti, valamint nemzetközi kapcsolatok rendszerét.

A kutatás eredményeképpen elkészült tanulmányok alapján az információáramlás kapcsolódási pontjainak főbb jellemzői⁷⁶

I. A szerven belüli kapcsolatok és kapcsolatrendszerek vonatkozásában

Informalitás:

- abszolút jellemző az informális kapcsolattartás, amely személyhez és nem beosztáshoz kötött, továbbá összességében ad hoc jellegű;
- mindez csak látszólag teszi erőssé és gyorsá az információáramlást, valamint a kívánt intézkedések megtételéhez szükséges reakcióidőt, hiszen ellehetetlenül a személyi összetétel megváltozásakor, továbbá az információ eljárásban történő felhasználhatósága is kérdéses marad.

Formalitás:

- a döntési és engedélyezési folyamatok sokszor időigényesek;
- nincsenek megfelelő hivatalos szakmai platformok a kialakult „jó” gyakorlatok megosztására;
- a személyi állomány nem részesül az adat- és információáramlás tevékenységgel kapcsolatosan megfelelő mértékű oktatásban/képzésben;
- a belső szabályozók csak részlegesen biztosítják szervezeten belüli információáramlást.

⁷⁵ az összefoglaló a tanulmánykötetben megjelenő tanulmányok, a kutatás során szerzett tapasztalatok, valamint a workshopokon és szakértői megbeszéléseken elhangzott megállapítások alapján készült

⁷⁶ A kutatás során kikristályosodott, hogy teljes körű elemzéshez további részkutatások lennének szükségesek. Ugyanis minden egyes szervet más szabályozási környezet, strukturális szerkezet, célfeladat és személyi összetétel jellemez, így a mélységi elemzéshez nagyobb létszámú kutatócsoport hosszabb idejű kutatása szükséges.

Javaslatok:

- döntési és engedélyezési folyamatok lerövidítése és meggyorsítása;
- az informális útvonalak pontosítása, legalizálása és formálissá tétele⁷⁷;
- a kialakított és elfogadott gyakorlat szélesebb körű megosztása;
- adat- és információáramlás tevékenységgel kapcsolatosan oktatások/képzések megvalósítása;
- biztosítani kell az igényeknek megfelelő humánerőforrás rendelkezésre állását.

II. A szervek közötti kapcsolatok és kapcsolatrendszerek vonatkozásában

Informalitás:

- szintén abszolút jellemző az informális kapcsolattartás, amely személyhez és nem beosztáshoz kötött, továbbá összességében ad hoc jellegű;
- mindez ebben az esetben is csak látszólag teszi erőssé és gyorsá az információáramlást, valamint a kívánt intézkedések megtételéhez szükséges reakcióidőt, hiszen ellehetetlenül a személyi összetétel megváltozásakor, továbbá az információ eljárásban történő felhasználhatósága is kérdéses marad.
- a bizalmas jellegű információk továbbításának kialakult módjai, csatornái vannak.

Formalitás:

- a szervezetek tevékenysége polarizált, ugyanakkor az ismereteket és szakmai tevékenységeiket nem elég hatékonyan koordinálják;
- az egyes adatok igénylése esetén szinte semmilyen visszajelzés nem érkezik az adatgazdához az átadott információ felhasználhatóságára, hasznosulására vonatkozóan;
- az elemzések rendszerint a magasabb szintű szerveknél folynak, amely szükségképpen nehezíti/csökkenti a vertikális információáramlást;
- annak ellenére, hogy a nemzetközi jellegű cyberbűnözés elleni fellépés igen speciális terület, még nem alakítottak ki azt közvetlenül támogató szakmai nyelvi és szakmai képzési rendszert;

⁷⁷ az összefoglaló a tanulmánykötetben megjelenő tanulmányok, a kutatás során szerzett tapasztalatok, valamint a worksh2002-ben a Rendőrtiszti Főiskolán Dr. Csetneky László ny. bv. ezredes mondta bv. pszichológia órán a következő történetet: hazánkban sok helyen található olyan felirat a parkokban, hogy „Fűre lépni tilos!”. Ennek betartását ellenőrzik is és próbálnak gátat vetni azon szabotőr magatartásoknak, amelyen mentén nem a kijelölt úton, ösvényen haladnak az állampolgárok. Egyik külföldi útja során, amikor több időt töltött egy helyen azt tapasztalta, hogy az emberek a jól láthatóan elhelyezett tiltó tábla ellenére mindig átvágnak a parkon, mert arra rövidebb az út. Annyian tették ezt, hogy már látszódtott a fűben az irány, amerre az emberek jártak. Ezután nem sokkal – nagy meglepetésére – azt észlelte, hogy szakemberekkel csináltattak a helyi vezetők egy rendszeren legálisan használható utat abba az irányba és arra a kitaposott ösvényre, ahol előtte tilos volt járni.

- a Büntetés-végrehajtási Szervezetnél tárolt adatokról vezetett nyilvántartásból a jogszabályban meghatározott módon igényelhetők adatok. Ugyanakkor az igényelhető adatok köre nem fedi le a jelentkező adatigényt, mivel a nyilvántartásban tárolt adatok köre nem minden esetben egyezik meg a nyomozóhatóság szervezett bűnözéssel foglalkozó tevékenységének információigény-szükségletével;
- a belső szabályozók részlegesen biztosítják a szervek közötti információáramlást;
- a nyomozások sikeres megvalósításának rendszeres akadálya a megfelelő humánerőforrás rendelkezésre állása.

Javaslatok:

- konkrét szervre vonatkozó javaslatként fogalmazódott meg, hogy a megyei rendőrfőkapitányság nyomozói az NNI diszlokált egységeinek munkatársaival havonta-kéthavonta üljenek le átbeszélni a felmerült szervezett bűnözéses ügyeket, egymás munkájának segítése érdekében;
- az egyes adatok igénylése esetén be kell építeni egy visszajelzési és kommunikációs lehetőséget is. Ugyanis a visszajelzés fenntartja a motivációt, a kommunikáció pedig magában rejti a fejlesztést, és az adatigénylő igényének megfelelő információ megszerzésének és tárolásának potenciális lehetőségét;
- a szervek kommunikációja során nem fektetnek elég hangsúlyt az általános tájékoztatásra, továbbá nem használják ki a lakosság és a civil szervezetek erejében rejlő lehetőségeket;
- a hatékonyság növelése érdekében a nemzetközi jellegű cyberbűnözés elleni fellépést támogató szakmai nyelvi és szakmai képzési rendszert kell kialakítani;
- folyamatosan egyeztetni, majd a felmerült információigénynek megfelelően aktualizálni kellene a Büntetés-végrehajtási Szervezettől igényelhető adatok körét;
- pontosabban kellene szabályozni a szervek közötti információáramlást, több és részletesebb együttműködési megállapodást kellene kötni;
- az utazó bűnelkövetők sikeres felderítésének zálogai lehetnek a térinformatika kínálta újfajta elemzési és előrejelzési módok, melyek használatával nemcsak sikeresen felderíteni, hanem egyes esetekben előre jelezni is lehetséges a potenciális bűnelkövetőket.

III. A szervek és az ügyészség közötti kapcsolatok és kapcsolatrendszerek vonatkozásában

Informalitás:

- a személyes jó kapcsolat sok esetben egyszerűsíti az eljárás adminisztrációs menetét;
- nem ez a jellemző kapcsolattartás.

Formalitás:

- a kapcsolat személyesen, telefonon, faxon és e-mailen is realizálódik;
- ügyszészen belül még nem alakítottak ki önálló cyberbűnözésre specializálódott csoportokat/egységeket.

Javaslatok:

- ügyszészen szervezetén belül szűkség lenne önálló cyberbűnözésre specializálódott csoportok/egységek létrehozására;
- több személyes kontaktus kialakítására lenne szűkség az ügyszészen és a többi szerv személyi állománya között.

IV. A nemzetközi kapcsolatok és kapcsolatrendszerek vonatkozásában**Informalitás:**

- Létezik a közvetlen kapcsolatfelvétel, amely segítségével sok információt közvetlenül, személyes kapcsolatokon keresztül szereznek be, illetve az összekötőtestek segítségét veszik igénybe.

Formalitás:

- a JIT előnyei nincsenek kellőképpen kihasználva, és a jogintézményre vonatkozó ismeretek általában közvetett tudásforrásból és nem személyes tapasztalatokból épülnek fel;
- amennyiben a közvetlen kapcsolat nem áll fenn, vagy a beszerezni kívánt információ közvetlenül nem egyeztethető, több különböző fórum áll a hatóságok rendelkezésére az érintkezéshez, amelyek a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ, az Europol Magyar Összekötő Iroda, az Interpol Magyar Nemzeti Iroda, a SIRENE Iroda, a SELEC Délkelet-európai Rendészeti Központ, valamint a Közös Kapcsolattartási Szolgálati Hely;
- a jogsegélyek nehézkesek és lassúak, azonban sokszor megkerülhetetlen eljárási cselekmények;
- amit csak lehet azt az Europol-on keresztül kérik be, mert a magyar bíróság azt elfogadja bizonyítékként;
- az információcserének sokszor inkább nyelvi akadály van;
- a nyomozóhatóság információszerzését a nemzetközi jellegű embercsempészeti ügyekről jelentősen korlátozza a szervezet erőforrásainak szűkössége a bűnügyek számához és nyomozati munkájának összetettségéhez és időigényességéhez képest.

- büntetés-végrehajtási szakmai szinten vizsgálva – a szervezett bűnözéssel kapcsolatos információáramlás területén – a nemzetközi jelleg vonatkozó adatok hiányában jelenleg nem releváns kategória;
- a rendőrök és az ügyészek ritkán járnak külföldi konferenciákra;
- az információáramlást összességében nemzetközi és hazai viszonylatban is gátolhatja a szervezett bűnözés fogalmának hiányossága, hiszen nincs egységes álláspont arról, hogy mit értenek a szervezett bűnözés alatt;
- nem elég egységesek és azonnali hozzáférést biztosítóak a nyilvántartási rendszerek;

Javaslatok:

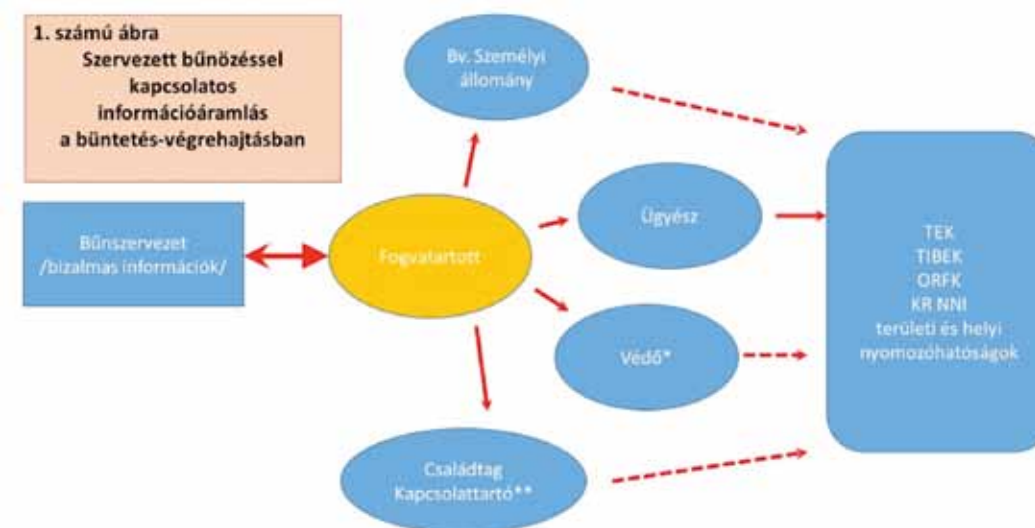
- keresni kell a lehetőséget, hogy minél több közös nyomozócsoport kerüljön kialakításra,
- indokolt lenne vizsgálni, hogy a jogsegélyeket miként lehetne hatékonyabban felhasználni;
- a személyi állomány körében fejleszteni kell a nyelvi és a szaknyelvi készségeket;
- célszerű lenne támogatni a szervezetek erőforrásai a belső átcsoportosításának mobilabbá tételét és a feladatorientált ad-hoc jellegű megerősítést;
- lehetővé kell tenni, hogy mind a rendőrök, mind az ügyészek többször járjhassanak külföldi konferenciákra, például az EUROPOL vagy az EUROJUST által szervezett workshopokra;
- szűkséges lenne meghatározni a szervezett bűnözés jellemzőit, ismérveit, amely irányadóvá válhatna és a felderítést hatékonyabbá tehetné.
- a hatékony információáramlás érdekében indokolt lenne a tagállamok bűnügyi nyilvántartásainak, személy- és lakcímnnyilvántartásainak, illetve gépjárműnyilvántartásainak angol nyelvű változatát létrehozni, mégpedig az unión belül egységes kódrendszerrel, amely az adatcserét elősegíteni. Az így kialakított adatbázisokhoz a tagállamoknak végponttal kellene rendelkezniük, amely hozzájárulna a bűnszervezetek hatékony felderítéséhez. A végpontokat a tagállamok terrorelhárító, szervezett bűnözés elleni egységeinél vagy elemző központjainál kellene kiépíteni, hazánkban például a Terrorelhárítási Információs és Bűnügyi Elemző Központnál;
- egy önálló, független szervezet bűnözés elleni egység létrehozása, hatékonyabb volna a súlyos és a szervezett bűnözés elleni fellépésben, amely megkönnyíthetné a hazai és a nemzetközi információáramlást.

Példa az információáramlás vizsgálatára egy szervezeti egységre levetítve

	Kiberbűnözés Elleni Főosztály kapcsolódása
ORFK	Folyamatos információcsere, adatközlés a főosztály részéről és koordináció az ORFK részéről
NBSZ	Titkos információgyűjtéssel kapcsolatos adatkérés a főosztály részéről
NEBEK	Titkos információgyűjtéssel kapcsolatos adatkérés a főosztály részéről és kötelező adatközlés, egyes nemzetközi kapcsolatokban kialakított információk közvetítése a NEBEK részéről (pl.: Interpol)
TIBEK	Kötelező adatközlés a főosztály részéről
Interpol	Folyamatos információcsere adatkérés és adatközlés a főosztály részéről
Europol	Folyamatos információcsere, adatkérés és adatközlés a főosztály részéről
Diszlokált egységek	
BRFK	Korlátozott információcsere, szakmai tevékenységek végrehajtására irányuló kölcsönös megkeresések, a főosztály részéről történő szakmai támogatás
Belügyminisztérium	Kötelező adatközlés a főosztály részéről,
NNI belső egységei	Korlátozott információcsere a főosztály speciális szakterülete miatt
NNI-ÉEO	Folyamatos információcsere, rendszeres adatkérés és adatközlés
Ügyészség	Folyamatos információcsere, adatközlés a főosztály részéről
JIT	Nincs rendszeres együttműködés, nincs közvetlen tapasztalat
Külföldi tagállamok rendőr-főkapitányságai	Korlátozott információcsere (nyelvi hiányosságok miatt), adatkérés és adatközlés a főosztály részéről
Külső hazai szolgáltatók	Folyamatos adatkérés a főosztály részéről
Külső külföldi szolgáltatók	Korlátozott adatkérés a főosztály részéről
NCMEC	Adatkérés a főosztály részéről
NCA	Adatkérés a főosztály részéről
BKA	Adatkérés a főosztály részéről

	Kiberbűnözés Elleni Főosztály kapcsolódása
KEK-KH	Korlátozott adatkérés
Robotzsaru/Netzsaru rendszer	Korlátozott adatszerzés
Körözési rendszer	Korlátozott adatszerzés
OSINT	Folyamatos adatszerzés
SIENA	Folyamatos adatszerzés

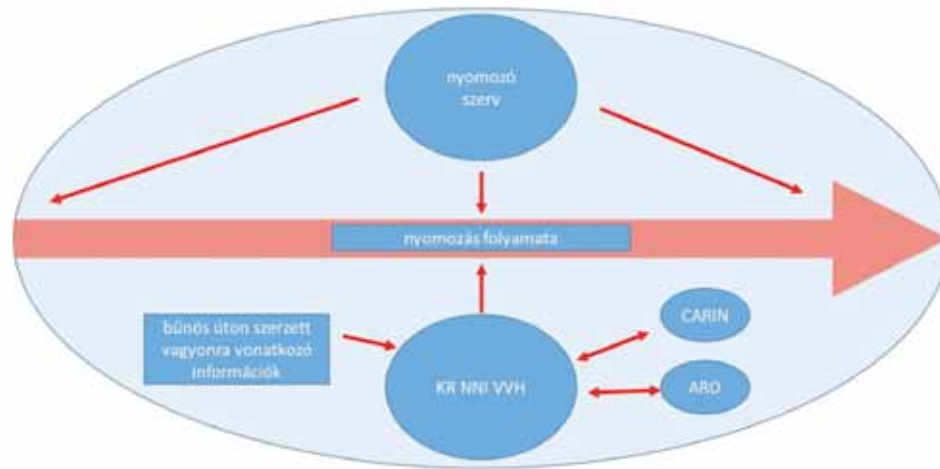
A egyes kiemeltebb adat- és információáramlási tevékenységekre vonatkozó folyamatábrák

***: jellemzően a fogvatartott kifejezett kérésére továbbítják a fogvatartott birtokában lévő információt

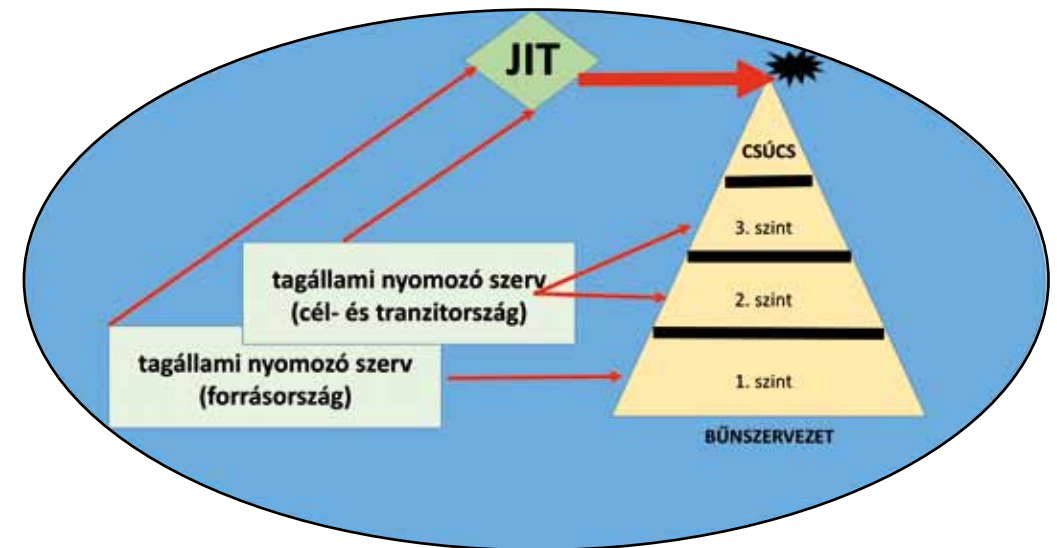
2. ábra

A szervezett bűnözéssel kapcsolatos információáramlás a KR NNI VVH és a nyomozó szervek között a nyomozás folyamán

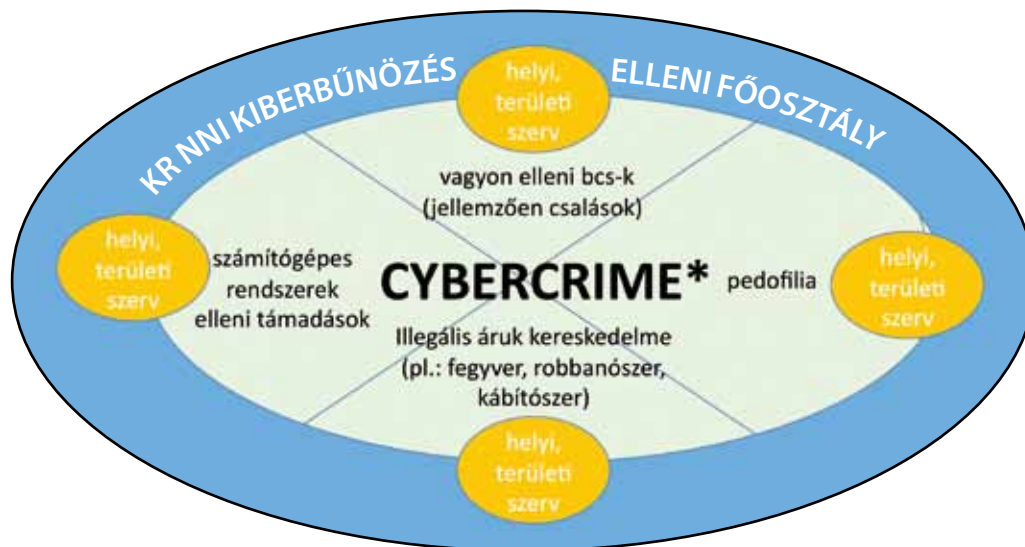
4. ábra

A JIT jelentősége a nemzetközi szervezett bűnözéssel kapcsolatos információáramlásban

3. ábra

A hatóságok kiberbűncselekményekre való rálátása

* a bcs-k felsorolása a teljesség igénye nélkül történt

MELLÉKLET

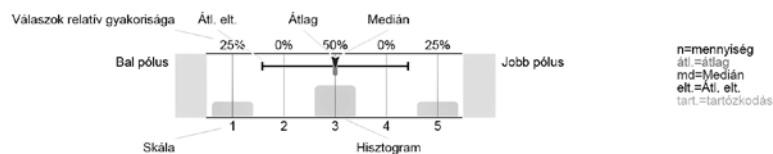
Kiss Tibor

BBA Kutatás 2018. I. ()
Válaszadók száma = 49

Felmérés eredmények

Jelmagyarázat

Kérdésszöveg

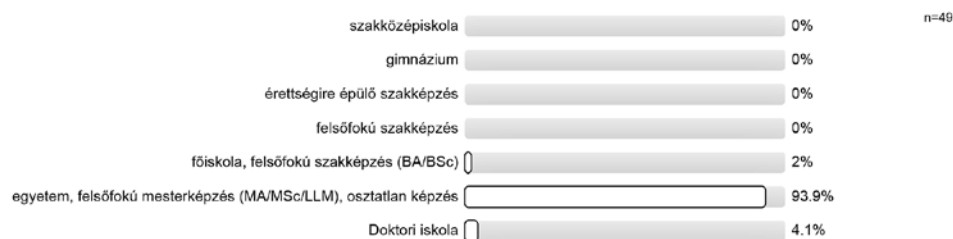

1. Demográfia, szakmai demográfia

1.1) Mi az Ön neme?

1.3) Mi az Ön befejezett iskolai végzettsége? (Kérem, a legmagasabbat jelölje!)

1.4) Milyen felsőfokú szakot végzett? (Többet is jelölhet, de csak akkor, ha az 1.3 kérdésben BA/BSc/MA/MSc/LLM képzéseket, vagy doktori képzés végzett!)

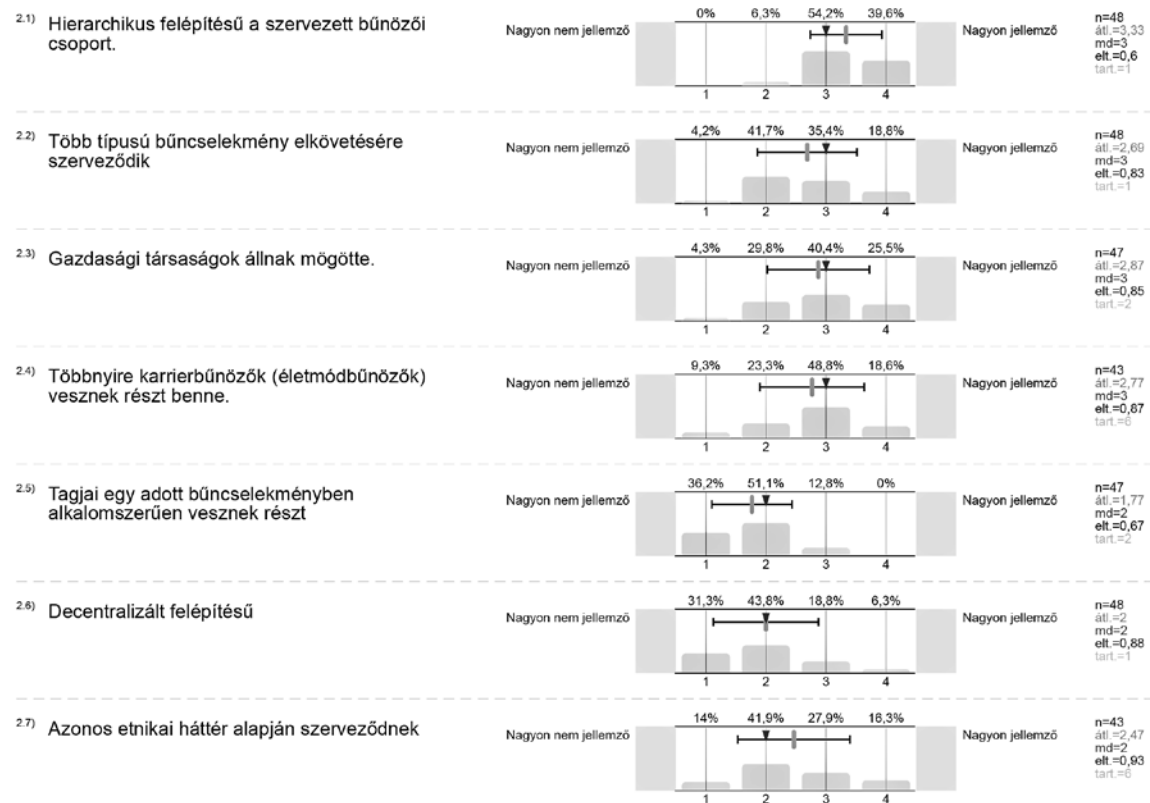
1.8) Melyik főosztályon, osztályon, alosztályon dolgozik?

1.9) Vezetői beosztásban dolgozik jelenleg?

2. Ön szerint mennyire jellemzőek az alábbiakban felsoroltak Magyarországon a szervezett bűnözői csoportokra? Kérem válassza ki a 1=nagyon nem jellemző, 2= inkább nem jellemző, 3=inkább jellemző, 4 Nagyon jellemző, 5 nem tudom)

3. A következő kérésekre a választ jelölje tíz fokozatú skálán a jellemzők erőssége szerint!

4. Kérem, jelölje öt fokozatú skálán az alábbi kérdésre a választ!

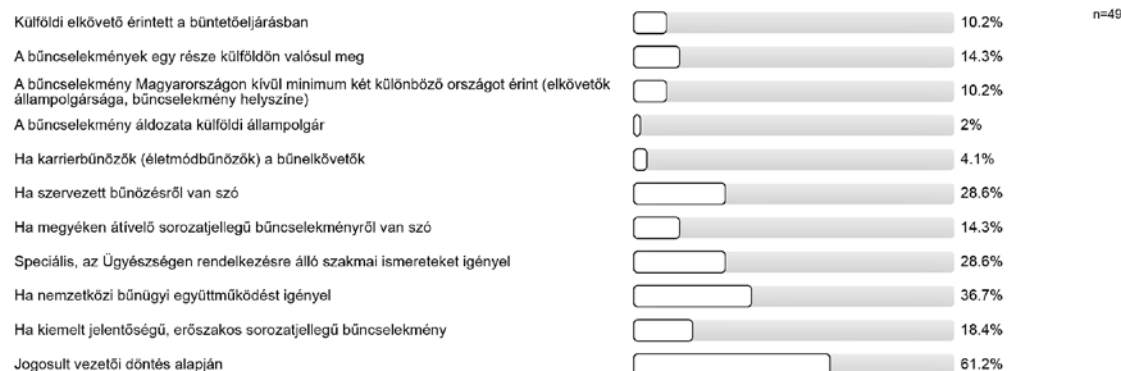

5. Az alábbi kérdések esetében több válasz is adható, kérem jelölje az Ön által fontosnak tartott válaszokat!

- 5.1) Ön szerint mik azok a jellemzők amiknek fenn kell állniuk ahhoz, hogy nemzetközi jellegű szervezett bűnözésről beszélhessünk? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azokat jelölje meg amik feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy nemzetközi jellegű szervezett bűnözésről beszélhessünk. Ne azokat amelyek általában jellemzőek a szervezett bűnözésre!)

- 5.2) Ön szerint mely esetekben kerül egy ügy az Ügyészség hatáskörébe? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azt/ azokat jelölje meg, ami önmagában is elég lehet ahhoz, hogy az Ügyészség hatáskörébe kerüljön az ügy!)

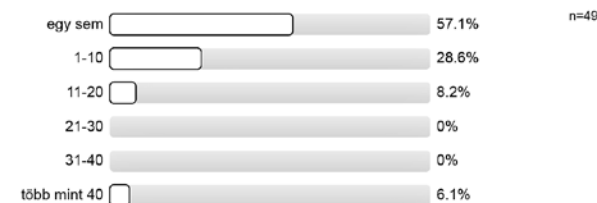

- 5.3) Ön mely esetekben tartaná indokoltnak, hogy az Ügyészség hatáskörébe kerüljön egy ügy? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azokat jelölje meg, amik önmagukban is indokoltá teszik azt, hogy az Ügyészség hatáskörébe kerüljön az ügy!)

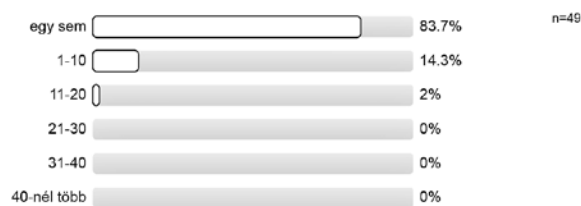

6. A következő bűnügyek szignálásával kapcsolatos kérdéscsoportban felsorolt kérdésekre kérem, hat válasz közül válasszon!

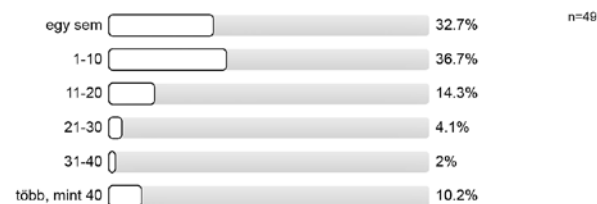
- 6.1) Hány embercsempészet bűncselekmény miatt indított büntetőügy/titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

6.2) Hány emberkereskedelem bűncselekmény miatt indított büntetőügy/titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

6.3) Hány szintetikus drogok, valamint a heroin és kokain kereskedelmével összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

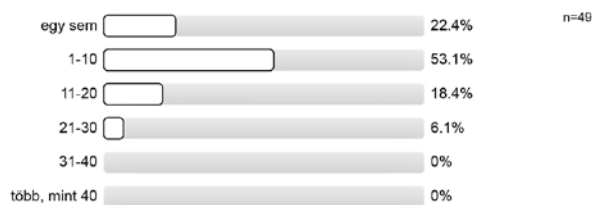
6.4) Hány gazdasági cégek által elkövetett csalás, sikkasztás, hanyag kezelés, pénzhamisítás, bankkártya csalás bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

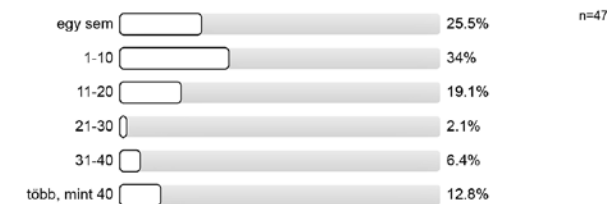
6.5) Hány sorozat jellegű dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás (betöréses lopás) bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

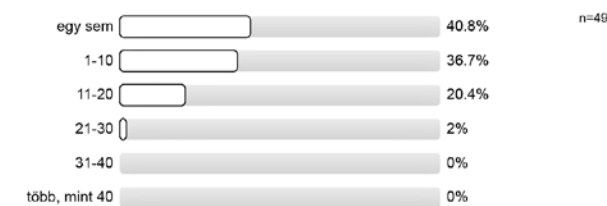
6.6) Hány lőfegyverrel való visszaélés bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

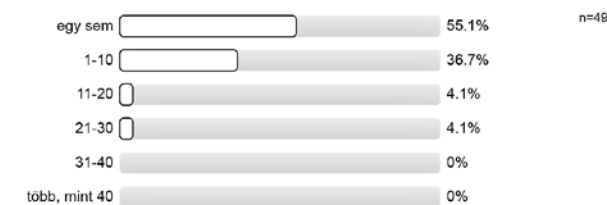
6.7) Hány kiberbűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

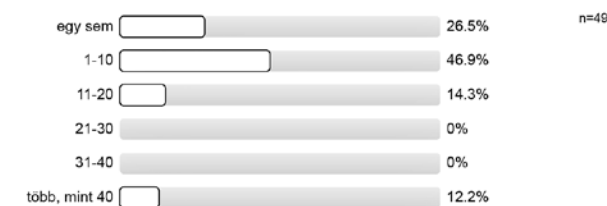
6.8) Hány kerítés, szexuális kizsákmányolással összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

6.9) Hány környezeti, környezetvédelemmel összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

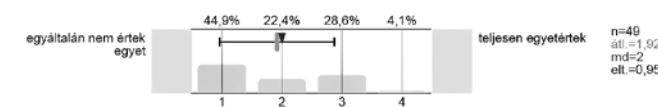

6.10) Hány gépjármű bűnözéssel kapcsolatos bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

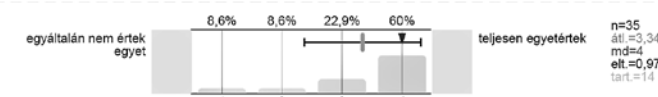

7. Kérem jelölje négyfokozatú skálán, mennyire ért egyet a következő állításokkal! (Az igazságszolgáltatás és a nyomozóhatóság együttműködése.)

7.1) Legtöbbször a büntetőeljárást nem az ügyész, hanem a nyomozóhatóság irányítja.

7.2) Kíváncos lenne, hogy az EMPACT prioritású bűncselekmények esetében mindig erre szakosodott ügyészek járjanak el.

7.3) Az ügyészségnek aktívabban kellene részt vennie az eljárási cselekmények végrehajtásában.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=48 átl.=2,14 md=2 elt.=1,02
7.4) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását az ügyészség jobban befolyásolja mint a nyomozóhatóság.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=48 átl.=2,74 md=3 elt.=0,98 tart.=2
7.5) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását a nyomozóhatóság jobban befolyásolja, mint az ügyészség!	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=46 átl.=1,57 md=2 elt.=0,58 tart.=2
7.6) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=48 átl.=2,06 md=2 elt.=1,14 tart.=1
7.7) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=48 átl.=2,35 md=2 elt.=1,3 tart.=1
7.8) A nyomozóhatóság a szükségesnél több időt és energiát fordít a titkos információgyűjtésre (TIGY), amelyek a büntetőeljárásban csekély mértékben hasznosulnak.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=45 átl.=2,04 md=2 elt.=1,07 tart.=4
7.9) Az ügyészségnek aktívnak kell lennie a büntetőeljárásban.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=49 átl.=3,63 md=4 elt.=0,7
7.10) Az ügyészség gyakran rendel el fokozott ügyészi felügyeletet szervezett bűnelkövetői csoportokkal szembeni büntetőeljárásokban.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=48 átl.=3,65 md=4 elt.=0,7 tart.=1
7.11) Gyakran előfordul, hogy az ügyész olyan eljárási cselekmény végrehajtására kéri a nyomozóhatóságot, ami nem segíti a nyomozati munka eredményességét.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=49 átl.=1,41 md=1 elt.=0,64
7.12) Gyakran előfordul, hogy a nyomozóhatóság nem megfelelően tájékoztatja az ügyészséget a büntető eljárás előrehaladásáról	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=49 átl.=2,71 md=3 elt.=1,02
7.13) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik az ügyészségen, mint a nyomozóhatóságon.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=47 átl.=3,19 md=3 elt.=0,82 tart.=1
7.14) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=48 átl.=1,6 md=1,5 elt.=0,68 tart.=1
7.15) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=45 átl.=2,27 md=2 elt.=1,03 tart.=3

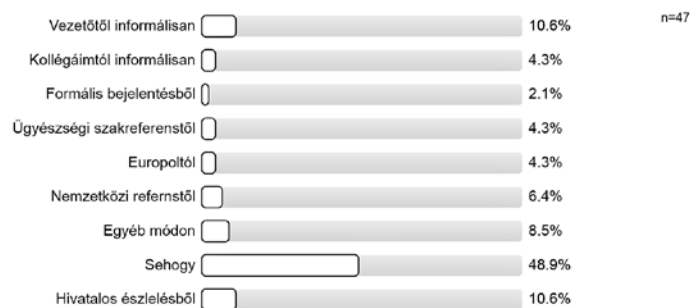
8. Kérem, jelölje négyfokozatú skálán, mennyire igazak önre az alábbi állítások? (Információáramlás az EMPACT prioritású bűncselekmények / nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozati/ügyészi munkájáról. Adatok gyűjtése, elemzése-értékelése, tapasztalatok átadása.)

8.1) Rendszeresen veszek részt hazai képzésen, ahol EMPACT prioritásos bűncselekmények nyomozati/ügyészi munkájára vonatkozó hasznos információkat szerzek.	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=44 átl.=1,68 md=1 elt.=0,98 tart.=6
8.2) Munkám során nagy segítséget jelent számomra a TIBEK által megküldött éves bűnügyi elemzés	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=46 átl.=1,46 md=1 elt.=0,66 tart.=3
8.3) Szerintem nem kapok kellő tájékoztatást arról, hogy az adott, általam is nyomozott/vizsgált EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen nyomozati munka folyik az országban	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=34 átl.=2,76 md=3 elt.=1,13 tart.=14
8.4) Egy önálló, nem a KR alá tartozó szerv ideálisabb volna a súlyos és szervezett bűnözés elleni fellépésben.	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=30 átl.=2,43 md=2,5 elt.=1,22 tart.=19
8.5) Szerintem nem kapok kellő tájékoztatást arról, hogy az adott, általam is nyomozott/vizsgált EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen nyomozati munka folyik nemzetközileg.	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=35 átl.=3 md=3 elt.=1 tart.=14
8.6) Jónak tartom, ha egy másik, különálló szerv vagy szervezeti egység végzi az elemző-értékelő munkát (operatív és stratégiai bűnelemzés), mint ahol aktív nyomozati munka zajlik.	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=45 átl.=2,84 md=3 elt.=1,19 tart.=44
8.7) Jónak tartanám, hogy a szakirányítást ugyanaz a szerv végezné, mint ahol a gyakorlatban a nyomozati/vizsgálati munka folyik.	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=43 átl.=3,07 md=3 elt.=0,98 tart.=6
8.8) Rendszeresen veszek részt olyan nemzetközi képzésen, ahol EMPACT prioritásos bűncselekmények nyomozati/vizsgálati munkájára vonatkozó hasznos információkat szerzek.	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=46 átl.=1,35 md=1 elt.=0,87 tart.=3

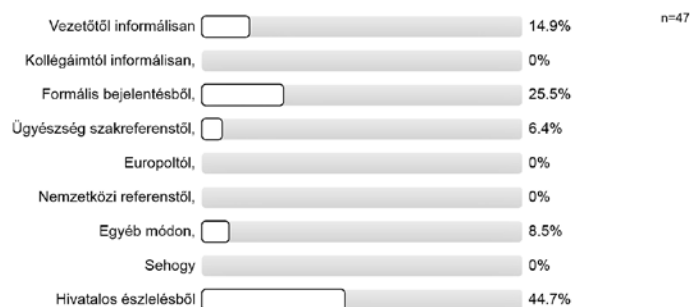
9. Kérem jelölje a nyolc lehetőség közül, hogy elsődlegesen milyen módon tájékozik az alábbiakról?

5.1) Az ország más területein (illetve más szerveknél) folytatott az Ön szakterületére vonatkozó nyomozati/ügyészségi munkáról	Vezetőtől informálisan		14.6%	n=48
	Kollégáimtól informálisan		37.5%	
	Formális bejelentésből		0%	
	Ügyészségi szakreferenstől		0%	
	Europoltól		0%	
	Nemzetközi referenstől		0%	
	Egyéb módon		10.4%	
	Sehogyan		2.1%	
	Hivatalos észlelésből		35.4%	

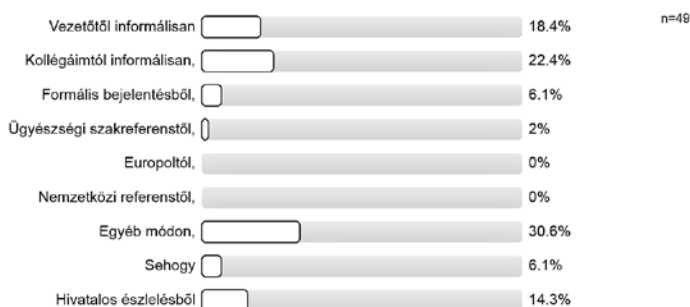
9.2) Arról, hogy az Ön által is nyomozott EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen nyomozati munka folyik nemzetközileg

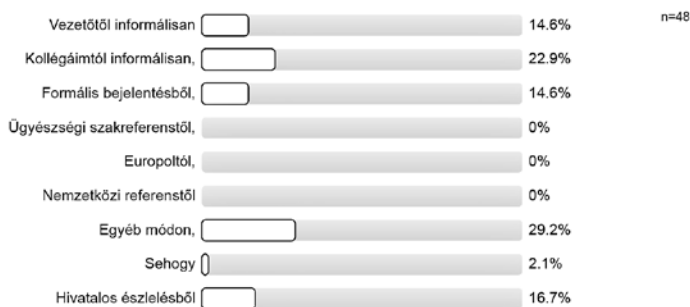
9.3) Jogszabály módosításokról

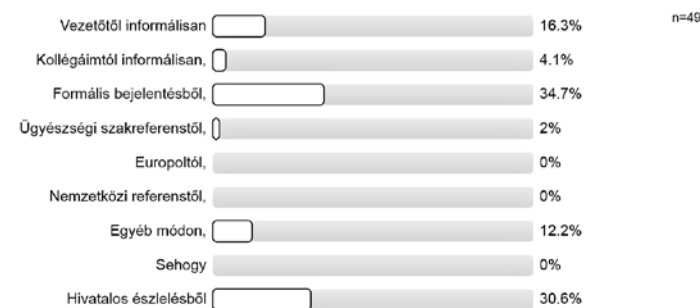
9.4) Új nyomozati módszerekről

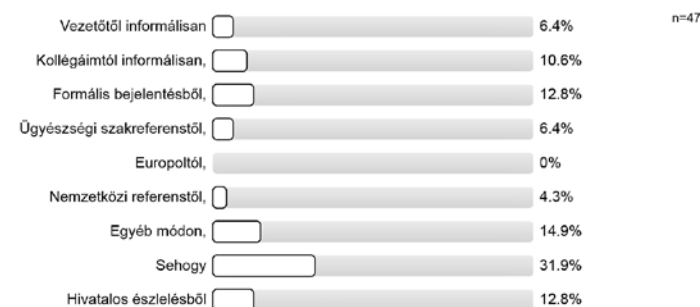
9.5) Technikai újításokról

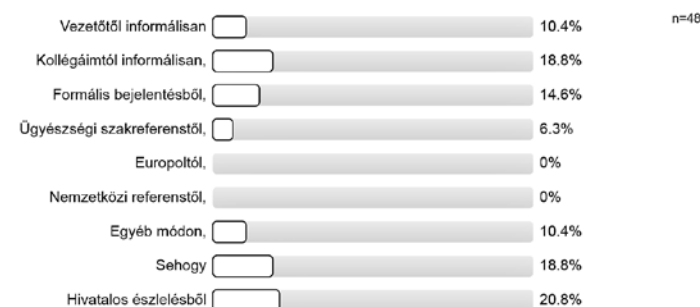
9.6) Szervezeti változásokról

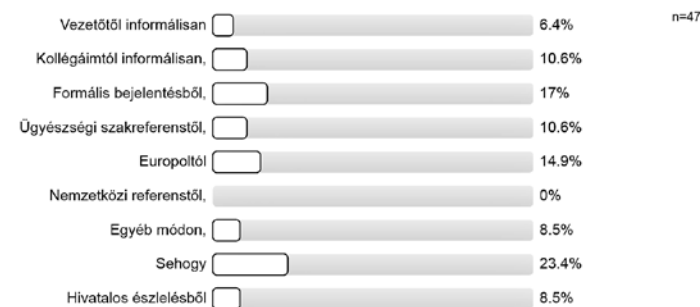
9.7) A Joint Investigation Team-ről

9.8) Vagyon visszaszerzésről, mint eljárásról, illetve a Vagyon-visszaszerzési hivatal munkájáról

9.9) Europol támogatási lehetőségekről

9.10) Az Ön szervezeti egységénél volt-e JIT (Joint Investigation Team) és vett-e részt benne?

10. Az alábbi kérdésekre adható válaszlehetőségek közül jelölje azt amely jellemző volt Önre!

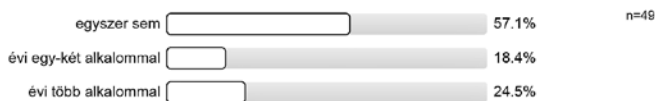
10.1) Dolgozott-e olyan ügyben, ahol vagyonekobbást hajtottak végre?

10.2) Működött együtt a Vagyon-visszaszerzési hivatallal?

10.3) Nyomozott-e pénzmosásos bűncselekményében?

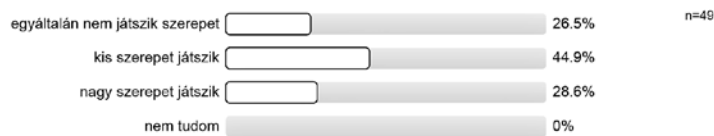

11. Az alábbiakban felsorolt tényezők milyen mértékben játszanak szerepet abban, hogy Magyarországon nem hajtanak végre vagyonekobbást?

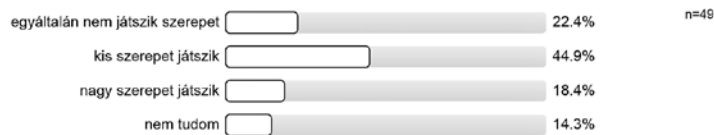
11.1) Általában nincs pénzzé tehető vagyon az elkövetőnél

11.2) Az eljárásjog által megszabott korlátok

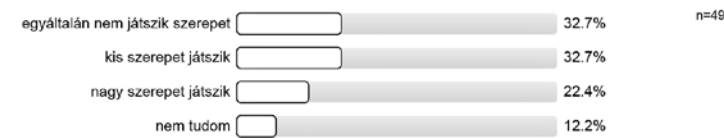
11.3) Erőforráshiány a nyomozóhatóságok részéről

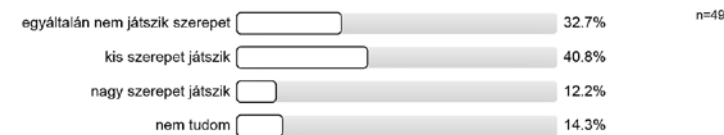
11.4) Tapasztalathiány a nyomozóhatóságok részéről

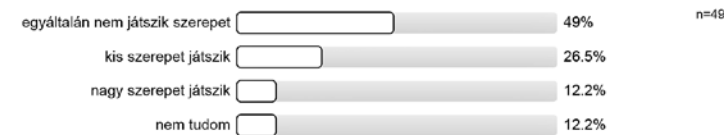
11.5) Motivációhiány a nyomozóhatóságok részéről

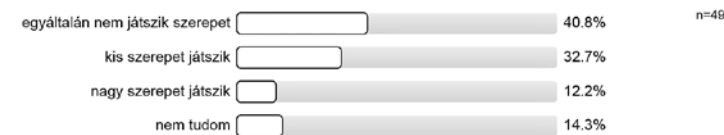
11.6) Tapasztalathiány az igazságügyi szervek részéről

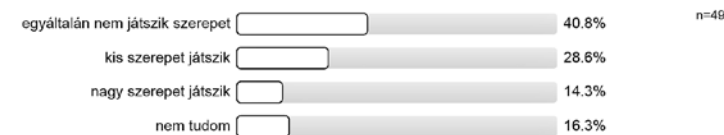
11.7) Az együttműködési nehézségek a nyomozóhatóságok és az igazságügyi szervek között

11.8) Motivációhiány az igazságügyi szervek részéről

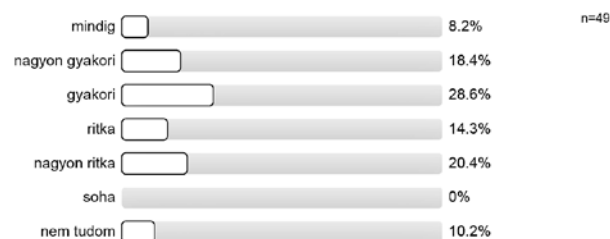

11.9) Erőforráshiány az igazságügyi szervek részéről

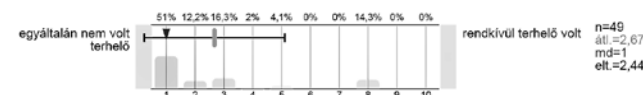
12. Kérem jelölje, a jellemzőket!

12.1) Ön szerint mennyire jellemző az Ön által nyomozott ügyekben szereplő elkövetői csoportokra, hogy jelentős értékesíthető vagyont halmoznak fel!

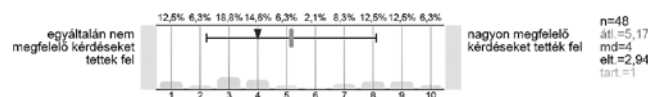

13. Az utolsó kérdéscsoport a kérdőív kitöltésére vonatkozik.

13.1) Jelölje egy tíz fokú skálán az Ön számára mennyire volt terhes és fárasztó a kérdőív kitöltése.

13.2) Jelölje egy tíz fokú skálán Ön szerint mennyire a megfelelő kérdéseket tettük fel annak érdekében, hogy kutatásunkkal javítsuk a nyomozati munka és a szervek közötti együttműködés hatékonyságát.

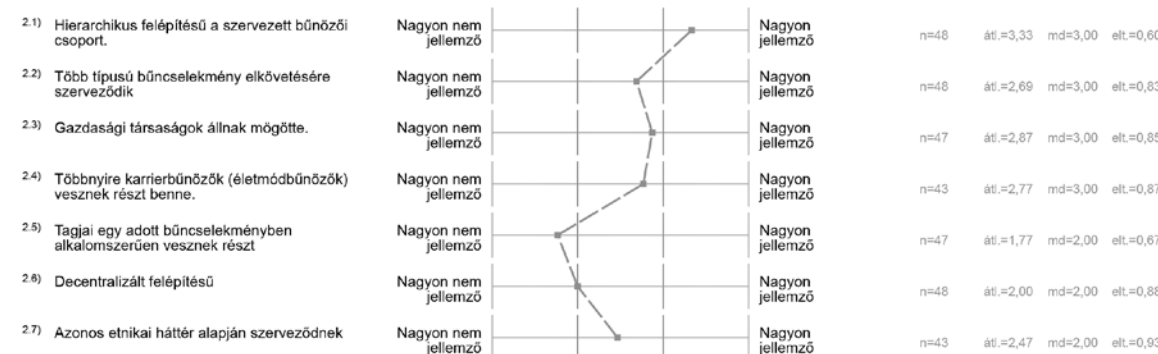

Profil

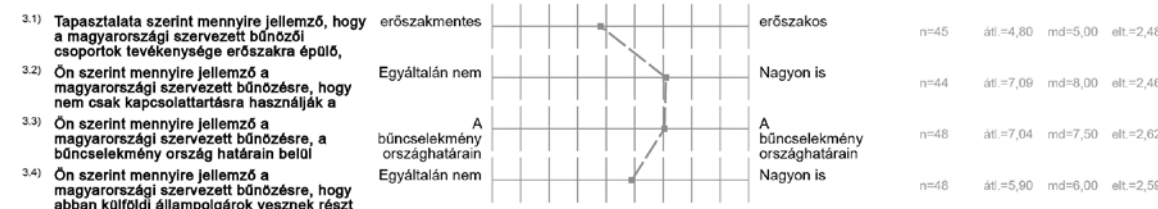
Alegység: NKE RTK
Tanár neve: Kiss Tibor
Kurzus neve: BBA Kutatás 2018. I.
(A felmérés neve)

A profilvonalban használt értékek Átlag

2. lÖn szerint mennyire jellemzőek az alábbiakban felsoroltak Magyarországon a szervezett bűnözői csoportokra? Kérem válassza ki a 1=nagyon nem jellemző, 2= inkább nem jellemző, 3=inkább jellemző, 4 Nagyon jellemző, 5 nem tudom)

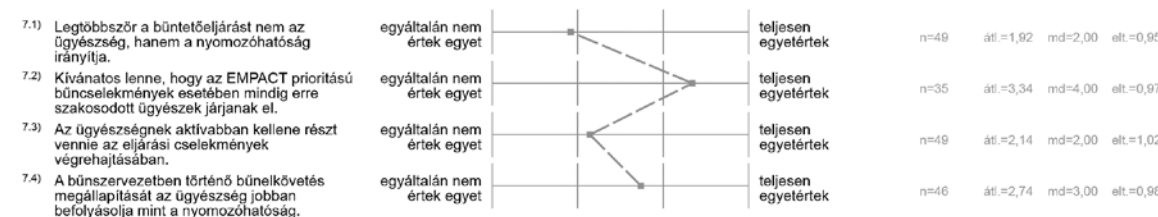
3. A következő kérésekre a választ jelölje tíz fokozatú skálán a jellemzők erőssége szerint!

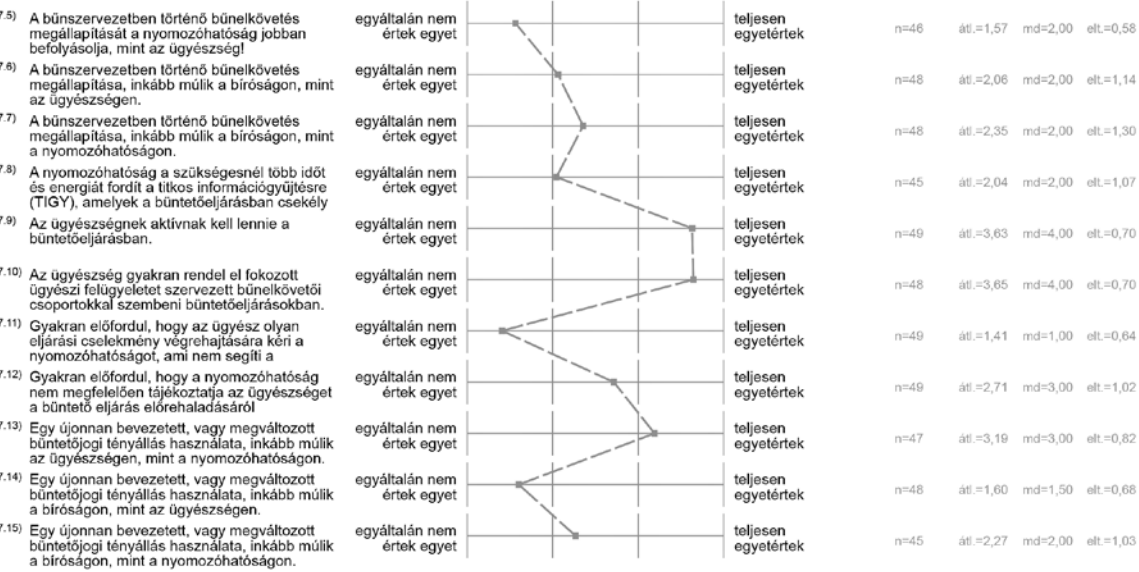

4. Kérem, jelölje öt fokozatú skálán az alábbi kérdésre a választ!

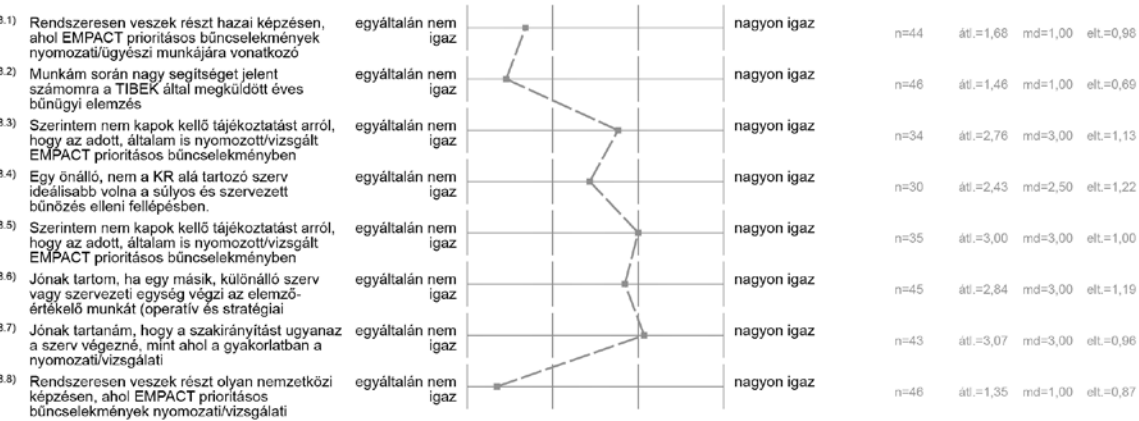

7. Kérem jelölje négyfokozatú skálán, mennyire ért egyet a következő állításokkal! (Az igazságszolgáltatás és a nyomozóhatóság együttműködése.)

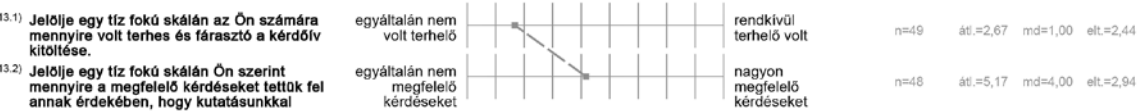

8. Kérem, jelölje négyfokozatú skálán, mennyire igazak önre az alábbi állítások? (Információáramlás az EMPACT prioritású bűncselekmények / nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozati/ügyészi munkájáról. Adatok gyűjtése, elemzése-értékelése, tapasztalatok átadása.)

13. Az utolsó kérdéscsoport a kérdőív kitöltésére vonatkozik.

Hozzászólások jelentése

1. Demográfia, szakmai demográfia

1.2) Melyik évben született Ön?

- 1960
- 1961
- 1962
- 1963
- 1965
- 1967
- 1968
- 1970 (2 előfordulás)
- 1971
- 1972
- 1973 (3 előfordulás)
- 1974 (2 előfordulás)
- 1975 (3 előfordulás)
- 1976
- 1977 (6 előfordulás)
- 1978 (5 előfordulás)
- 1979 (4 előfordulás)
- 1980
- 1981 (2 előfordulás)
- 1982
- 1983
- 1985 (3 előfordulás)
- 1986
- 1987

^{1.5)} **Beszél valamilyen idegen nyelvet vagy nyelveket? (Kérem, írja be a négyzetbe a beszélt idegen nyelvet vagy nyelveket!)**

- Angol
- Angol, Német
- Nem
- angol (15 előfordulás)
- angol
orosz
- angol ,német
- angol felsőfokú C típusú nyelvvizsga
angol jogi és közigazgatási szaknyelvi felsőfokú C típusú
- angol, francia
- angol, német (8 előfordulás)
- angol, német, orosz
- angol, német, spanyol
- angol, olasz (2 előfordulás)
- angol, orosz
- angol, spanyol
- angol. olasz
- francia
- már nem
- nem (2 előfordulás)
- német (2 előfordulás)
- német
angol
- német, szlovák

^{1.6)} **Melyik évben kezdett dolgozni az ügyészségen? (Kérem, írja be a munkakezdés évszámát!)**

- 1983
- 1986
- 1987 (2 előfordulás)
- 1992 (2 előfordulás)
- 1993
- 1995 (3 előfordulás)
- 1996
- 1997 (3 előfordulás)
- 1998 (2 előfordulás)
- 1999 (2 előfordulás)
- 2000 (3 előfordulás)
- 2001 (4 előfordulás)
- 2002 (3 előfordulás)
- 2003 (2 előfordulás)
- 2005 (3 előfordulás)
- 2006
- 2007
- 2008 (4 előfordulás)
- 2009 (3 előfordulás)
- 2010 (3 előfordulás)
- 2011
- 2012 (2 előfordulás)

^{1.7)} Melyik évben kezdett annál a szervezetnél ahol jelenleg is dolgozik? (Kérem írja be a kezdés évszámát!)

- ☐ 1983
- ☐ 1986
- ☐ 1990
- ☐ 1992
- ☐ 1993
- ☐ 1995 (2 előfordulás)
- ☐ 1997 (2 előfordulás)
- ☐ 1998
- ☐ 1999 (2 előfordulás)
- ☐ 2001
- ☐ 2002 (2 előfordulás)
- ☐ 2003 (2 előfordulás)
- ☐ 2005 (3 előfordulás)
- ☐ 2006
- ☐ 2008 (3 előfordulás)
- ☐ 2009 (3 előfordulás)
- ☐ 2010 (4 előfordulás)
- ☐ 2011 (2 előfordulás)
- ☐ 2012 (2 előfordulás)
- ☐ 2013
- ☐ 2014 (3 előfordulás)
- ☐ 2015
- ☐ 2016 (5 előfordulás)
- ☐ 2017 (3 előfordulás)

Kiss Tibor

BBA2018 I.1 ()

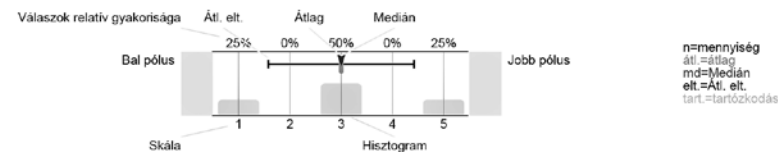
Válaszadók száma = 94

Felmérés eredmények

Jelmagyarázat

Kérdésszöveg

1. Demográfia, szakmai demográfia

^{1.1)} Mi az Ön neve?

Nő 52.1% n=94
Férfi 47.9%

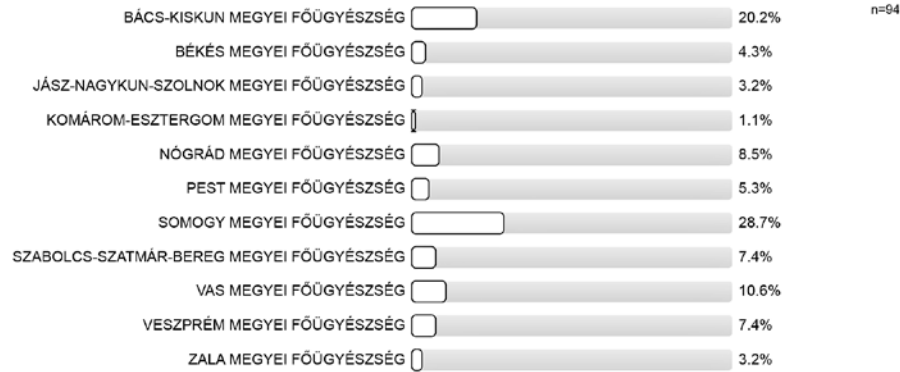
^{1.3)} Mi az Ön befejezett iskolai végzettsége? (Kérem, a legmagasabbat jelölje!)

szakközépiskola 0% n=93
gimnázium 0%
érettségire épülő szakképzés 0%
felsőfokú szakképzés 1.1%
főiskola, felsőfokú szakképzés (BA/BSc) 0%
egyetem, felsőfokú mesterképzés (MA/MSc/LLM), osztatlan képzés 93.5%
Doktori iskola 5.4%

^{1.4)} Milyen felsőfokú szakot végzett? (Többet is jelölhet, de csak akkor, ha az 1.3 kérdésben BA/BSc/MA/MSc/LLM képzéseket, vagy doktori képzés végzett!)

Rendőrtiszt Főiskola – Nemzeti Közszerológiai Egyetem Rendészettudományi kar 0% n=94
Jogtudomány 98.9%
Bölcsészeti 1.1%
Természettudományi 0%
Közgazdaságtani 3.2%
Társadalomtudományi 0%
Pszichológiai vagy pedagógiai 0%
Orvostudományi 0%
Műszaki 0%
Hittudományi 0%
Informatikai 0%
Egyéb diploma vagy diplomák 2.1%

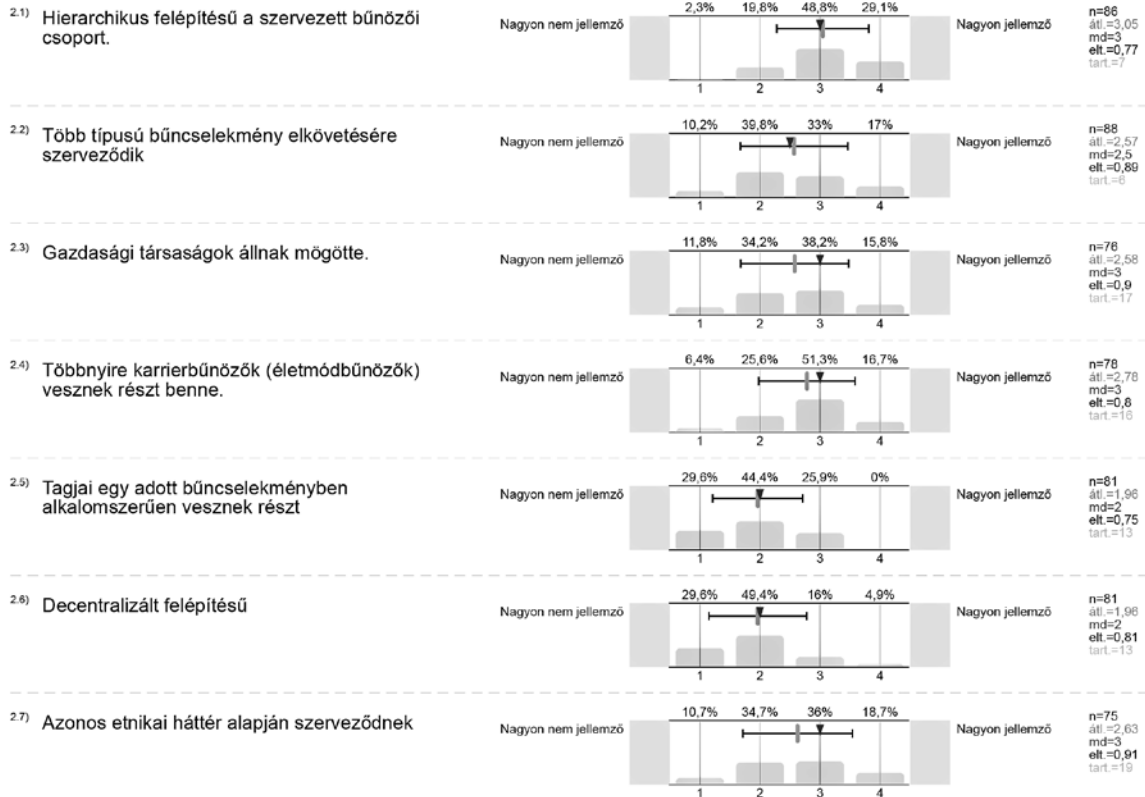
1.8) Melyik főosztályon, osztályon, alosztályon dolgozik?

1.9) Vezetői beosztásban dolgozik jelenleg?

2. Ön szerint mennyire jellemzőek az alábbiakban felsoroltak Magyarországon a szervezett bűnözői csoportokra? Kérem válassza ki a 1=nagyon nem jellemző, 2= inkább nem jellemző, 3=inkább jellemző, 4 Nagyon jellemző, 5 nem tudom)

3. A következő kérésekre a választ jelölje tíz fokozatú skálán a jellemzők erőssége szerint!

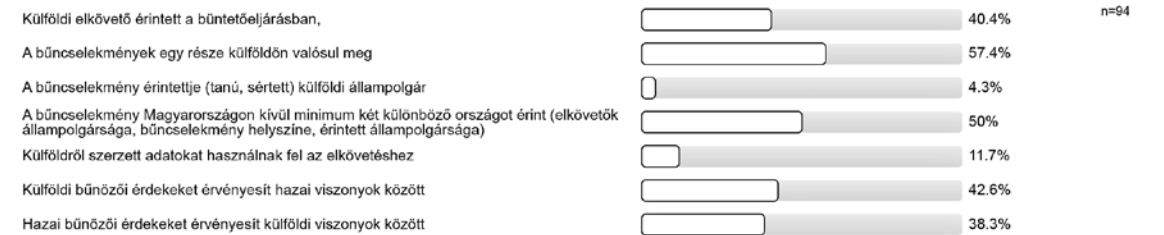

4. Kérem, jelölje öt fokozatú skálán az alábbi kérdésre a választ!

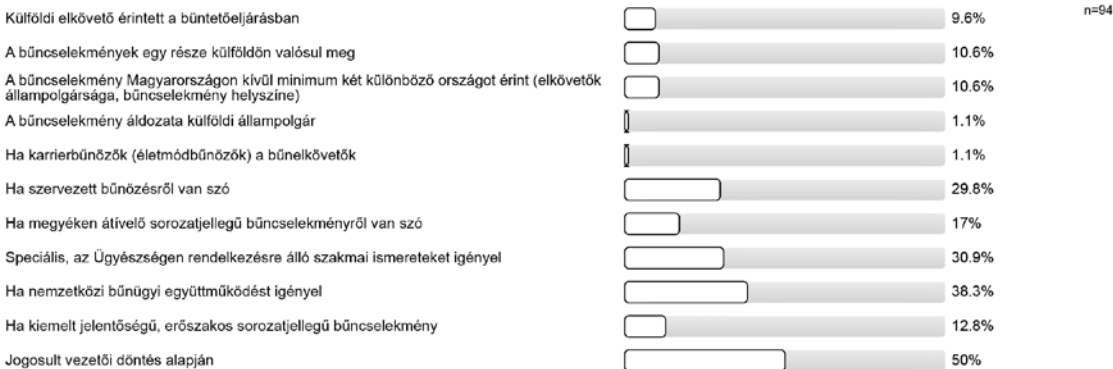

5. Az alábbi kérdések esetében több válasz is adható, kérem jelölje az Ön által fontosnak tartott válaszokat!

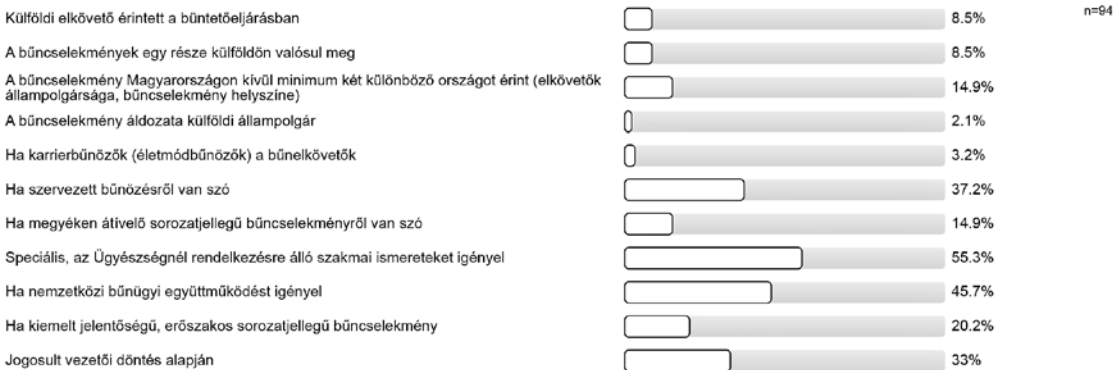
- 5.1) Ön szerint mik azok a jellemzők amiknek fenn kell állniuk ahhoz, hogy **nemzetközi jellegű** szervezett bűnözésről beszélhessünk? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azokat jelölje meg amik **feltétlenül** szükségesek ahhoz, hogy **nemzetközi jellegű** szervezett bűnözésről beszélhessünk. **Ne** azokat amelyek általában jellemzőek a szervezett bűnözésre!)

5.2) Ön szerint mely esetekben kerül egy ügy az Ügyészség hatáskörébe? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azt/ azokat jelölje meg, ami önmagában is elég lehet ahhoz, hogy az Ügyészség hatáskörébe kerüljön az ügy!)

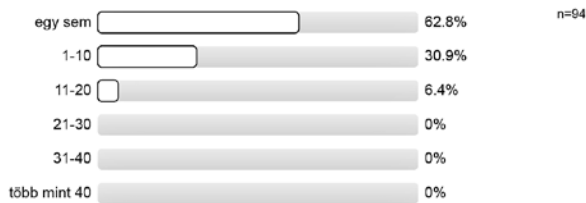

5.3) Ön mely esetekben tartaná indokoltnak, hogy az Ügyészség hatáskörébe kerüljön egy ügy? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azokat jelölje meg, amik önmagukban is indokoltá teszik azt, hogy az Ügyészség hatáskörébe kerüljön az ügy!)

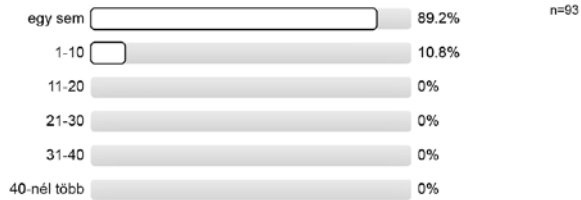

6. A következő bűnügyek szignálásával kapcsolatos kérdéscsoportban felsorolt kérdésekre kérem, hat válasz közül válasszon!

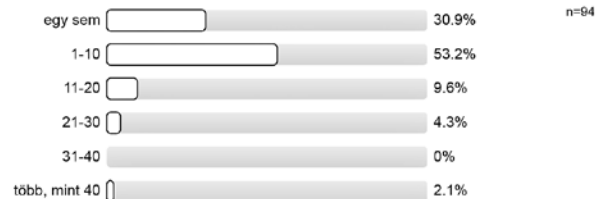
6.1) Hány embercsempészet bűncselekmény miatt indított büntetőügy/titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

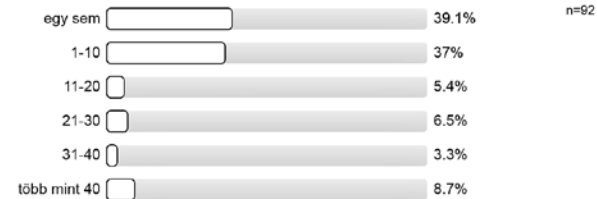
6.2) Hány emberkereskedelem bűncselekmény miatt indított büntetőügy/titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

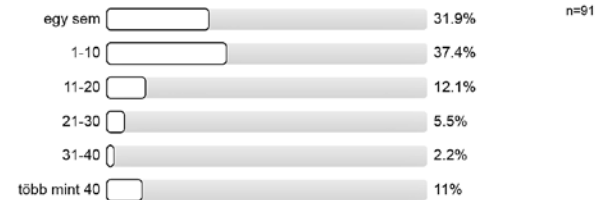
6.3) Hány szintetikus drogok, valamint a heroin és kokain kereskedelmével összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

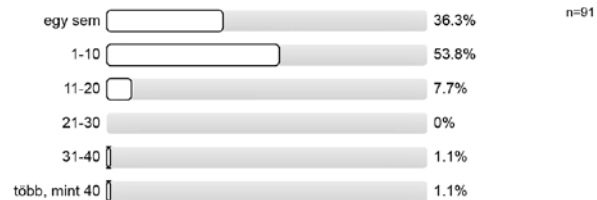
6.4) Hány gazdasági cégek által elkövetett csalás, sikkasztás, hanyag kezelés, pénzhamisítás, bankkártya csalás bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

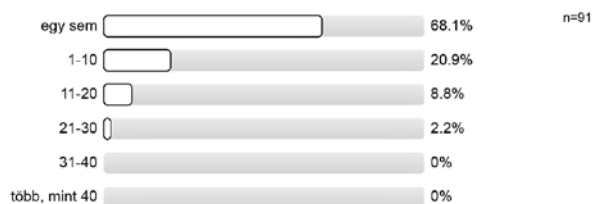
6.5) Hány sorozat jellegű dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás (betöréses lopás) bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

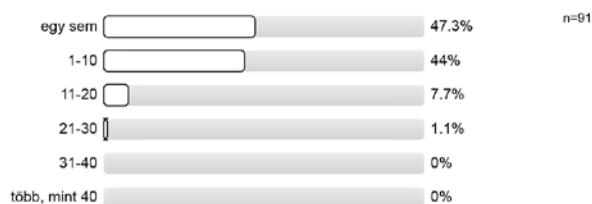
6.6) Hány lőfegyverrel való visszaélés bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

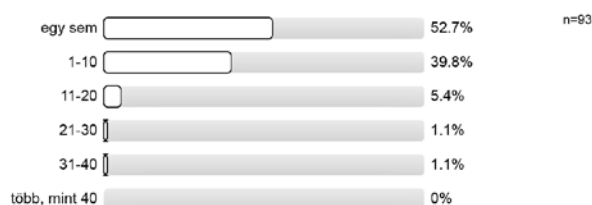
6.7) Hány kiberbűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

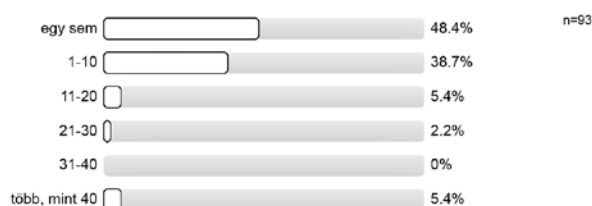
6.8) Hány kerítés, szexuális kizsákmányolással összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

6.9) Hány környezeti, környezetvédelemmel összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

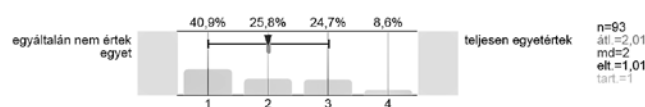

6.10) Hány gépjármű bűnözéssel kapcsolatos bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

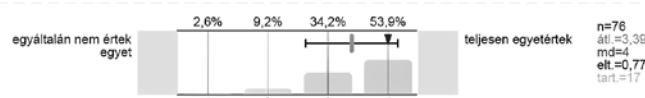

7. Kérem jelölje négyfokozatú skálán, mennyire ért egyet a következő állításokkal! (Az igazságszolgáltatás és a nyomozóhatóság együttműködése.)

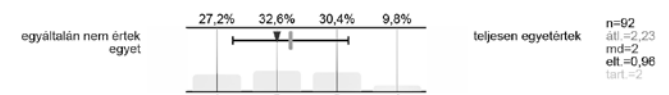
7.1) Legtöbbször a büntetőeljárást nem az ügyészség, hanem a nyomozóhatóság irányítja.

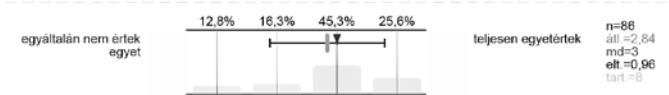
7.2) Kíváncos lenne, hogy az EMPACT prioritású bűncselekmények esetében mindig erre szakosodott ügyészek járjanak el.

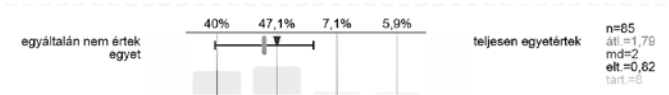
7.3) Az ügyészségnek aktívabban kellene részt vennie az eljárási cselekmények végrehajtásában.

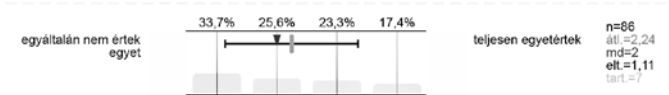
7.4) A bűnszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását az ügyészség jobban befolyásolja mint a nyomozóhatóság.

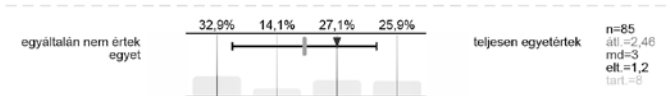
7.5) A bűnszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását a nyomozóhatóság jobban befolyásolja, mint az ügyészség!

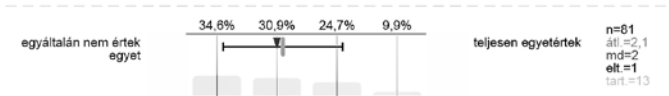
7.6) A bűnszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.

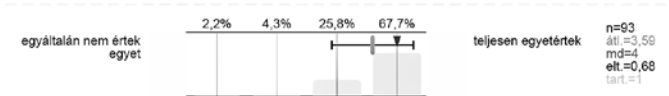
7.7) A bűnszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.

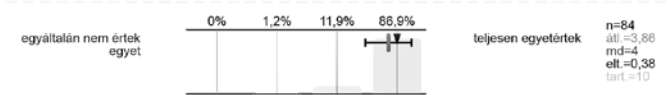
7.8) A nyomozóhatóság a szükségesnél több időt és energiát fordít a titkos információgyűjtésre (TIGY), amelyek a büntetőeljárásban csekély mértékben hasznosulnak.

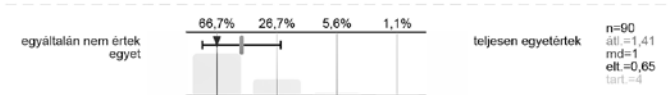
7.9) Az ügyészségnek aktívnak kell lennie a büntetőeljárásban.

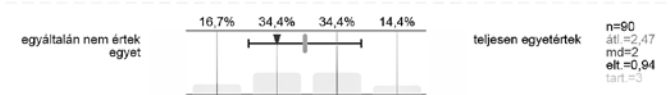
7.10) Az ügyészség gyakran rendel el fokozott ügyészi felügyeletet szervezett bűnelkövetői csoportokkal szembeni büntetőeljárásokban.

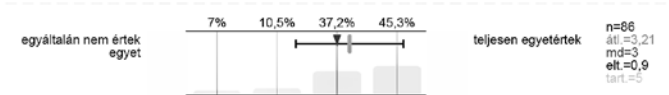
7.11) Gyakran előfordul, hogy az ügyész olyan eljárási cselekmény végrehajtására kéri a nyomozóhatóságot, ami nem segíti a nyomozati munka eredményességét.

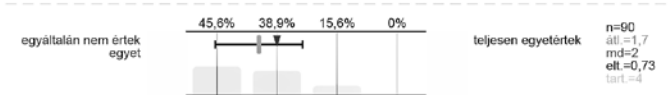
7.12) Gyakran előfordul, hogy a nyomozóhatóság nem megfelelően tájékoztatja az ügyészséget a büntető eljárás előrehaladásáról

7.13) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik az ügyészségen, mint a nyomozóhatóságon.

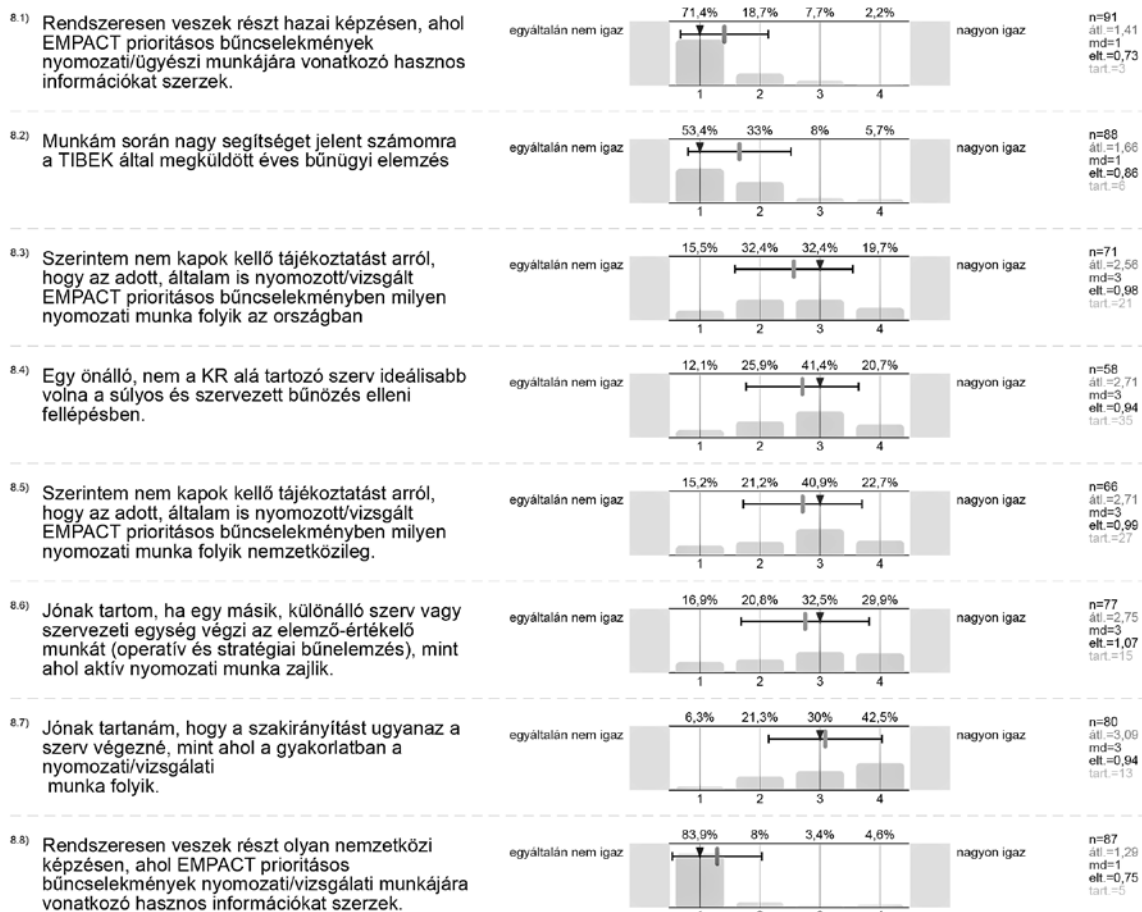
7.14) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.

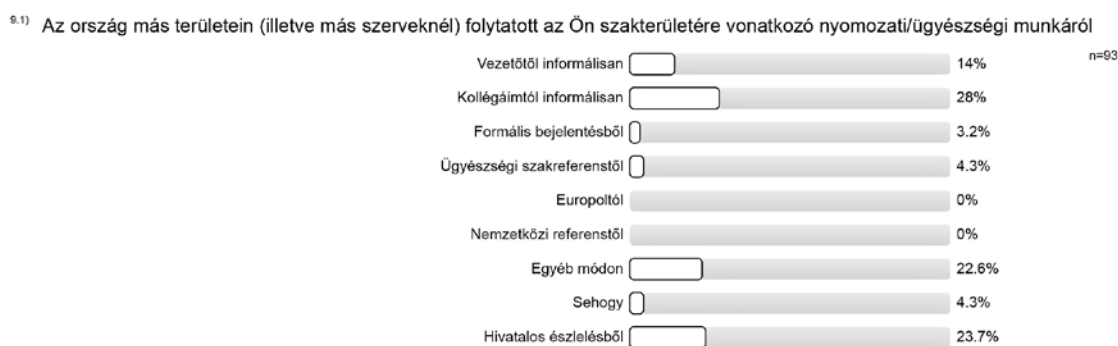
7.15) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.

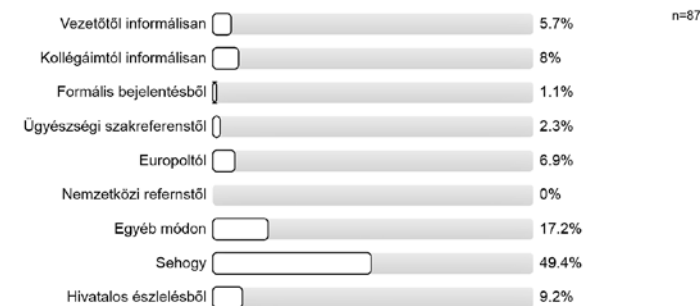
8. Kérem, jelölje négyfokozatú skálán, mennyire igazak önre az alábbi állítások? (Információáramlás az EMPACT prioritású bűncselekmények / nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozati/ügyészi munkájáról. Adatok gyűjtése, elemzése-értékelése, tapasztalatok átadása.)

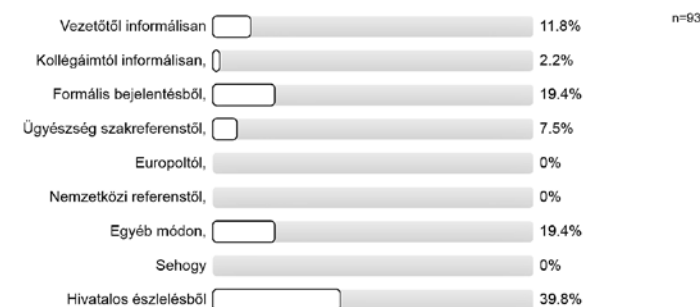
9. Kérem jelölje a nyolc lehetőség közül, hogy elsődlegesen milyen módon tájékozik az alábbiakról?

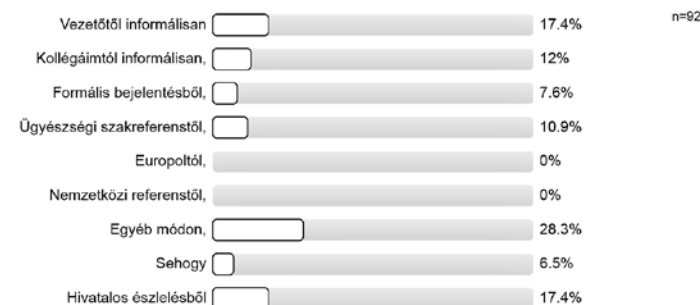
9.2) Arról, hogy az Ön által is nyomozott EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen nyomozati munka folyik nemzetközileg

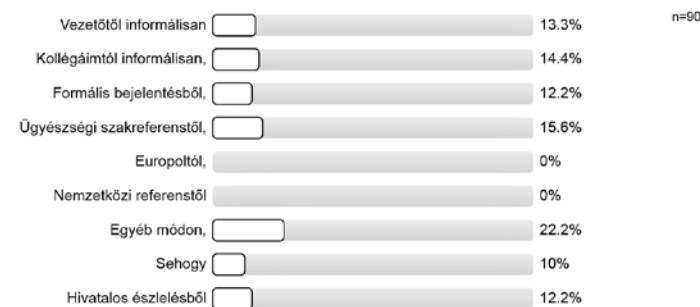
9.3) Jogszabály módosításokról

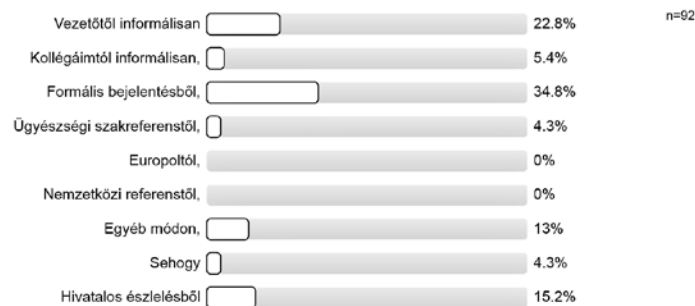
9.4) Új nyomozati módszerekről

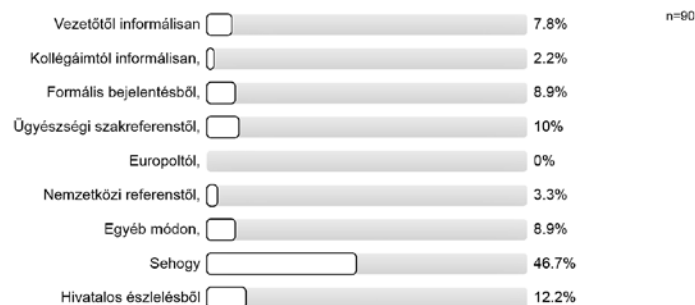
9.5) Technikai újításokról

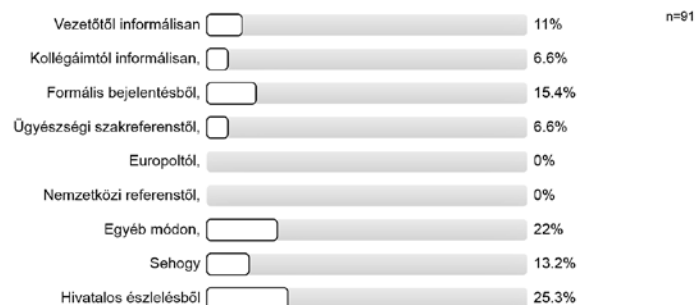
9.6) Szervezeti változásokról

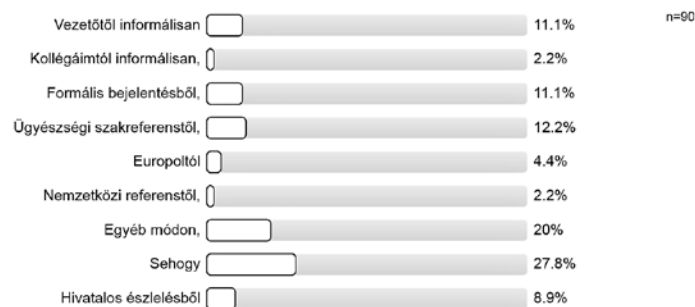
9.7) A Joint Investigation Team-ről

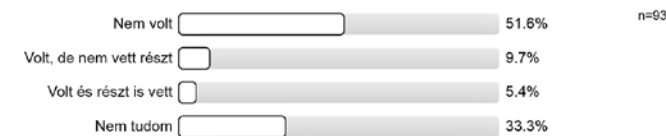
9.8) Vagyon visszaszerzésről, mint eljárásról, illetve a Vagyon-visszaszerzési hivatal munkájáról

9.9) Europol támogatási lehetőségekről

9.10) Az Ön szervezeti egységénél volt-e JIT (Joint Investigation Team) és vett-e részt benne?

10. Az alábbi kérdésekre adható válaszlehetőségek közül jelölje azt amely jellemző volt Önre!

10.1) Dolgozott-e olyan ügyben, ahol vagyonelkobzást hajtottak végre?

10.2) Működött együtt a Vagyon-visszaszerzési hivatallal?

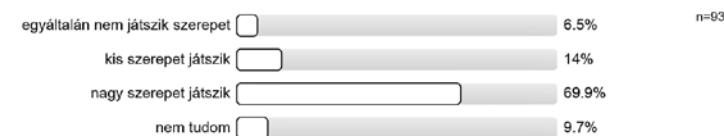

10.3) Nyomozott-e pénzmosásos bűncselekményében?

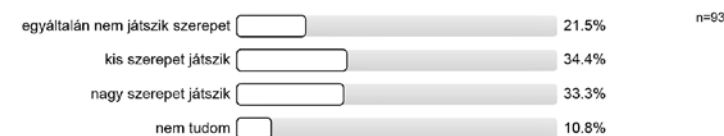

11. Az alábbiakban felsorolt tényezők milyen mértékben játszanak szerepet abban, hogy Magyarországon nem hajtanak végre vagyonelkobzást?

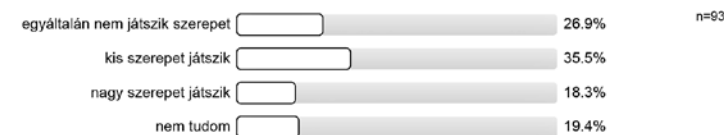
11.1) Általában nincs pénzre tehető vagyon az elkövetőnél

11.2) Az eljárásjog által megszabott korlátok

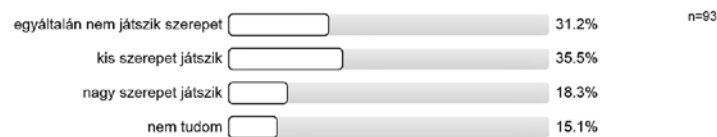
11.3) Erőforráshiány a nyomozóhatóságok részéről

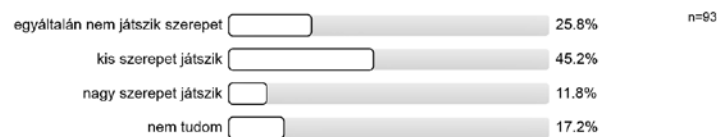
11.4) Tapasztalathiány a nyomozóhatóságok részéről

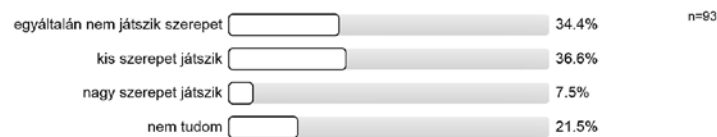
11.5) Motivációhiány a nyomozóhatóságok részéről

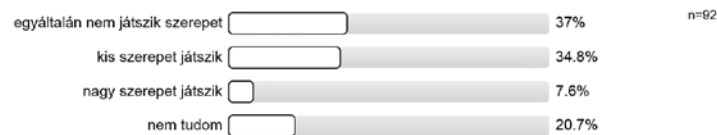
11.6) Tapasztalathiány az igazságügyi szervek részéről

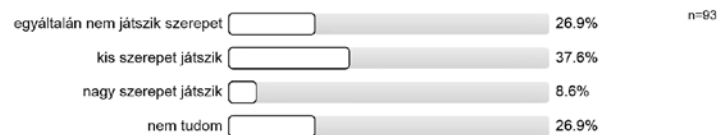
11.7) Az együttműködési nehézségek a nyomozóhatóságok és az igazságügyi szervek között

11.8) Motivációhiány az igazságügyi szervek részéről

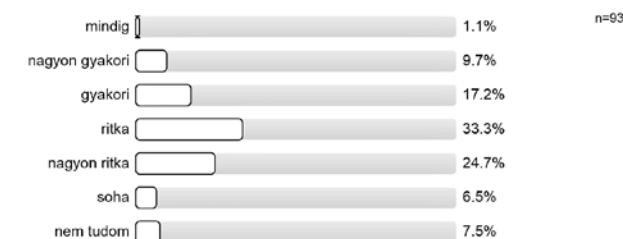

11.9) Erőforráshiány az igazságügyi szervek részéről

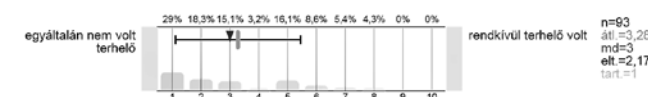
12. Kérem jelölje, a jellemzőket!

12.1) Ön szerint mennyire jellemző az Ön által nyomozott ügyekben szereplő elkövetői csoportokra, hogy jelentős értékesíthető vagyont halmoznak fel!

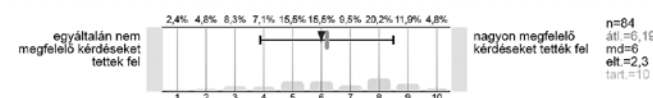

13. Az utolsó kérdéscsoport a kérdőív kitöltésére vonatkozik.

13.1) Jelölje egy tíz fokú skálán az Ön számára mennyire volt terhes és fárasztó a kérdőív kitöltése.

13.2) Jelölje egy tíz fokú skálán Ön szerint mennyire a megfelelő kérdéseket tettük fel annak érdekében, hogy kutatásunkkal javítsuk a nyomozati munka és a szervek közötti együttműködés hatékonyságát.

Profil

Alegység:	NKE RTK
Tanár neve:	Kiss Tibor
Kurzus neve: (A felmérés neve)	BBA2018 I.1
A profilvonalban használt értékek Átlag	

2. Ön szerint mennyire jellemzőek az alábbiakban felsoroltak Magyarországon a szervezett bűnözői csoportokra? Kérem válassza ki a 1=nagyon nem jellemző, 2= inkább nem jellemző, 3=inkább jellemző, 4 Nagyon jellemző, 5 nem tudom)

2.1) Hierarchikus felépítésű a szervezett bűnözői csoport.	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=86	átl.=3,05	md=3,00	elt.=0,77
2.2) Több típusú bűncselekmény elkövetésére szerveződik	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=88	átl.=2,57	md=2,50	elt.=0,89
2.3) Gazdasági társaságok állnak mögötte.	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=76	átl.=2,58	md=3,00	elt.=0,90
2.4) Többnyire karrierbűnözők (életmódbűnözők) vesznek részt benne.	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=78	átl.=2,78	md=3,00	elt.=0,80
2.5) Tagjai egy adott bűncselekményben alkalmoszerűen vesznek részt	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=81	átl.=1,96	md=2,00	elt.=0,75
2.6) Decentralizált felépítésű	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=81	átl.=1,96	md=2,00	elt.=0,81
2.7) Azonos etnikai háttér alapján szerveződnek	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=75	átl.=2,63	md=3,00	elt.=0,91

3. A következő kérésekre a választ jelölje tíz fokozatú skálán a jellemzők erőssége szerint!

3.1) Tapasztalata szerint mennyire jellemző, hogy a magyarországi szervezett bűnözői csoportok tevékenysége erőszakra épül, erőszakmentes		erőszakos	n=77	átl.=5,08	md=5,00	elt.=2,18
3.2) Ön szerint mennyire jellemző a magyarországi szervezett bűnözésre, hogy nem csak kapcsolattartásra használják a	Egyáltalán nem	Nagyon is	n=79	átl.=7,22	md=8,00	elt.=2,54
3.3) Ön szerint mennyire jellemző a magyarországi szervezett bűnözésre, a bűncselekmény ország határain belül	A bűncselekmény országhatárain	A bűncselekmény országhatárain	n=82	átl.=7,02	md=8,00	elt.=2,31
3.4) Ön szerint mennyire jellemző a magyarországi szervezett bűnözésre, hogy abban külföldi állampolgárok vesznek részt	Egyáltalán nem	Nagyon is	n=79	átl.=5,84	md=6,00	elt.=2,27

4. Kérem, jelölje öt fokozatú skálán az alábbi kérdésre a választ!

4.1) Mit gondol, mennyire van a bűnügyi munka fókuszában a szervezett bűnözés az ügyészségen?	Egyáltalán nincs a fókuszban		Nagyon a fókuszban van	n=89	átl.=3,54	md=4,00	elt.=1,12
---	------------------------------	--	------------------------	------	-----------	---------	-----------

7. Kérem jelölje négyfokozatú skálán, mennyire ért egyet a következő állításokkal! (Az igazságszolgáltatás és a nyomozóhatóság együttműködése.)

7.1) Legtöbbször a büntetőeljárást nem az ügyészség, hanem a nyomozóhatóság irányítja.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=93	átl.=2,01	md=2,00	elt.=1,01
7.2) Kíváncos lenne, hogy az EMPACT prioritású bűncselekmények esetében mindig erre szakosodott ügyészek járjanak el.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=76	átl.=3,39	md=4,00	elt.=0,77
7.3) Az ügyészségnek aktívabban kellene részt vennie az eljárási cselekmények végrehajtásában.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=92	átl.=2,23	md=2,00	elt.=0,96
7.4) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását az ügyészség jobban befolyásolja mint a nyomozóhatóság.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=86	átl.=2,84	md=3,00	elt.=0,96

7.5) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását a nyomozóhatóság jobban befolyásolja, mint az ügyészség!	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=85	átl.=1,79	md=2,00	elt.=0,82
7.6) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=86	átl.=2,24	md=2,00	elt.=1,11
7.7) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=85	átl.=2,46	md=3,00	elt.=1,20
7.8) A nyomozóhatóság a szükségesnél több időt és energiát fordít a titkos információgyűjtésre (TIGY), amelyek a büntetőeljárásban csekély	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=81	átl.=2,10	md=2,00	elt.=1,00
7.9) Az ügyészségnek aktívnak kell lennie a büntetőeljárásban.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=93	átl.=3,59	md=4,00	elt.=0,68
7.10) Az ügyészség gyakran rendel el fokozott ügyészi felügyeletet szervezett bűnelkövetői csoportokkal szembeni büntetőeljárásokban.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=84	átl.=3,86	md=4,00	elt.=0,38
7.11) Gyakran előfordul, hogy az ügyész olyan eljárási cselekmény végrehajtására kéri a nyomozóhatóságot, ami nem segíti a	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=90	átl.=1,41	md=1,00	elt.=0,65
7.12) Gyakran előfordul, hogy a nyomozóhatóság nem megfelelően tájékoztatja az ügyészséget a büntető eljárás előrehaladásáról	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=90	átl.=2,47	md=2,00	elt.=0,94
7.13) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik az ügyészségen, mint a nyomozóhatóságon.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=86	átl.=3,21	md=3,00	elt.=0,90
7.14) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=90	átl.=1,70	md=2,00	elt.=0,73
7.15) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=89	átl.=2,34	md=2,00	elt.=1,03

8. Kérem, jelölje négyfokozatú skálán, mennyire igazak önre az alábbi állítások? (Információáramlás az EMPACT prioritású bűncselekmények / nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozati/ügyészi munkájáról. Adatok gyűjtése, elemzése-értékelése, tapasztalatok átadása.)

8.1) Rendszeresen veszek részt hazai képzésen, ahol EMPACT prioritásos bűncselekmények nyomozati/ügyészi munkájára vonatkozó	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=91	átl.=1,41	md=1,00	elt.=0,73
8.2) Munkám során nagy segítséget jelent számomra a TIBEX által megküldött éves bűnügyi elemzés	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=88	átl.=1,66	md=1,00	elt.=0,86
8.3) Szerintem nem kapok kellő tájékoztatást arról, hogy az adott, általam is nyomozott/vizsgált EMPACT prioritásos bűncselekményben	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=71	átl.=2,56	md=3,00	elt.=0,98
8.4) Egy önálló, nem a KR alá tartozó szerv ideálisabb volna a súlyos és szervezett bűnözés elleni fellépésben.	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=58	átl.=2,71	md=3,00	elt.=0,94
8.5) Szerintem nem kapok kellő tájékoztatást arról, hogy az adott, általam is nyomozott/vizsgált EMPACT prioritásos bűncselekményben	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=86	átl.=2,71	md=3,00	elt.=0,99
8.6) Jónak tartom, ha egy másik, különálló szerv vagy szervezeti egység végzi az elemző-értékelő munkát (operatív és stratégiai	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=77	átl.=2,75	md=3,00	elt.=1,07
8.7) Jónak tartanám, hogy a szakirányítást ugyanaz a szerv végezné, mint ahol a gyakorlatban a nyomozati/vizsgálati	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=80	átl.=3,09	md=3,00	elt.=0,94
8.8) Rendszeresen veszek részt olyan nemzetközi képzésen, ahol EMPACT prioritásos bűncselekmények nyomozati/vizsgálati	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=87	átl.=1,29	md=1,00	elt.=0,75

13. Az utolsó kérdéscsoport a kérdőív kitöltésére vonatkozik.

13.1) Jelölje egy tíz fokú skálán az Ön számára mennyire volt terhes és fárasztó a kérdőív kitöltése.	egyáltalán nem volt terhelő		rendkívül terhelő volt	n=93	átl.=3,28	md=3,00	elt.=2,17
13.2) Jelölje egy tíz fokú skálán Ön szerint mennyire a megfelelő kérdéseket tettük fel annak érdekében, hogy kutatásunkkal	egyáltalán nem megfelelő kérdéseket		nagyon megfelelő kérdéseket	n=84	átl.=6,19	md=6,00	elt.=2,30

Hozzászólások jelentése

1. Demográfia, szakmai demográfia

^{1,2)} Melyik évben született Ön?

- 1957
- 1959
- 1961
- 1962 (2 előfordulás)
- 1964
- 1965
- 1966 (2 előfordulás)
- 1967 (4 előfordulás)
- 1968 (3 előfordulás)
- 1969 (4 előfordulás)
- 1970 (6 előfordulás)
- 1971 (2 előfordulás)
- 1972 (5 előfordulás)
- 1973 (8 előfordulás)
- 1974 (3 előfordulás)
- 1975 (4 előfordulás)
- 1976 (4 előfordulás)
- 1977 (3 előfordulás)
- 1978 (7 előfordulás)
- 1979 (4 előfordulás)
- 1980 (4 előfordulás)
- 1981 (3 előfordulás)
- 1982 (2 előfordulás)
- 1983 (3 előfordulás)
- 1984 (5 előfordulás)
- 1985
- 1986 (3 előfordulás)
- 1987
- 1988

^{1,5)} Beszél valamilyen idegen nyelvet vagy nyelveket? (Kérem, írja be a négyzetbe a beszélt idegen nyelvet vagy nyelveket!)

- Angol (3 előfordulás)
- Angol
- Német (2 előfordulás)
- Német, angol
- angol (24 előfordulás)
- angol
német
- angol német
- angol spanyol
- angol, német (11 előfordulás)
- angol, olasz,
- angol, orosz, francia, olasz
- angol,német
- francia
- nem (6 előfordulás)
- német (13 előfordulás)
- német
angol
- német, angol (6 előfordulás)
- német, angol, orosz
- német, eszperantó
- német,spanyol
- orosz, angol
- orosz,német
- román

^{1.6)} Melyik évben kezdett dolgozni az ügyészségen? (Kérem, írja be a munkakezdés évszámát!)

- 1982
- 1985
- 1988
- 1989 (2 előfordulás)
- 1990
- 1991 (4 előfordulás)
- 1992 (4 előfordulás)
- 1993
- 1994 (5 előfordulás)
- 1995 (5 előfordulás)
- 1996 (6 előfordulás)
- 1997 (2 előfordulás)
- 1998 (8 előfordulás)
- 1999 (5 előfordulás)
- 2000 (2 előfordulás)
- 2001 (5 előfordulás)
- 2002 (7 előfordulás)
- 2003 (4 előfordulás)
- 2004
- 2005 (9 előfordulás)
- 2007 (2 előfordulás)
- 2008 (3 előfordulás)
- 2009 (2 előfordulás)
- 2010 (3 előfordulás)
- 2011 (5 előfordulás)
- 2012 (2 előfordulás)
- 2013 (3 előfordulás)

^{1.7)} Melyik évben kezdett annál a szervezetnél ahol jelenleg is dolgozik? (Kérem írja be a kezdés évszámát!)

- 1987
- 1988
- 1989
- 1990
- 1991 (3 előfordulás)
- 1993
- 1994 (2 előfordulás)
- 1995 (4 előfordulás)
- 1996 (4 előfordulás)
- 1997 (3 előfordulás)
- 1998 (6 előfordulás)
- 1999 (3 előfordulás)
- 2000 (2 előfordulás)
- 2001 (4 előfordulás)
- 2002 (3 előfordulás)
- 2003 (3 előfordulás)
- 2004 (2 előfordulás)
- 2005 (10 előfordulás)
- 2006
- 2007 (2 előfordulás)
- 2008 (4 előfordulás)
- 2009 (7 előfordulás)
- 2010 (5 előfordulás)
- 2011 (6 előfordulás)
- 2012 (2 előfordulás)
- 2013 (5 előfordulás)
- 2014 (3 előfordulás)
- 2015
- 2016
- 2017
- 2019

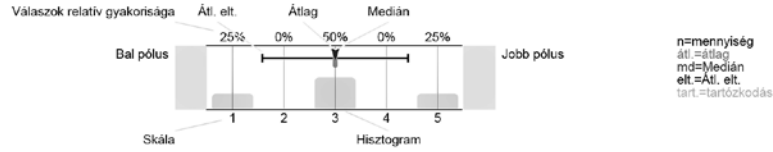
Kiss Tibor

BBA Kutatás 2018. II. ()
Válaszadók száma = 229

Felmérés eredmények

Jelmagyarázat

Kérdésszöveg

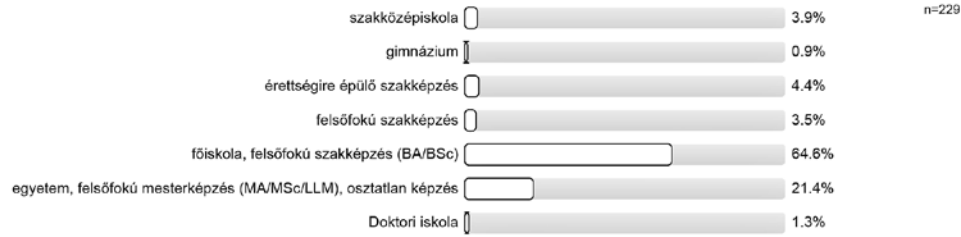

1. Demográfia, szakmai demográfia

1.1) Mi az Ön neme?

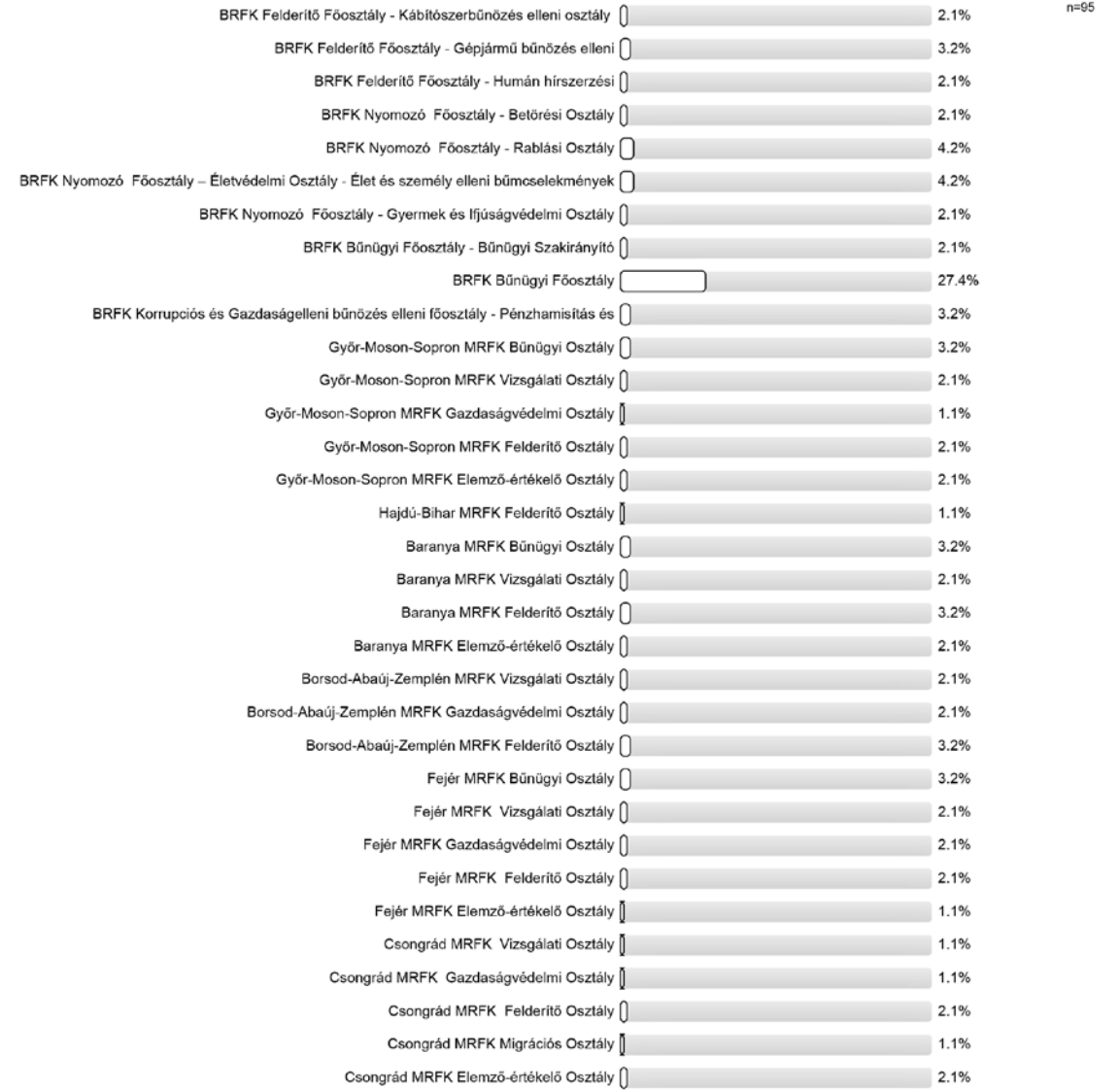
1.3) Mi az Ön befejezett iskolai végzettsége? (Kérem, a legmagasabbat jelölje!)

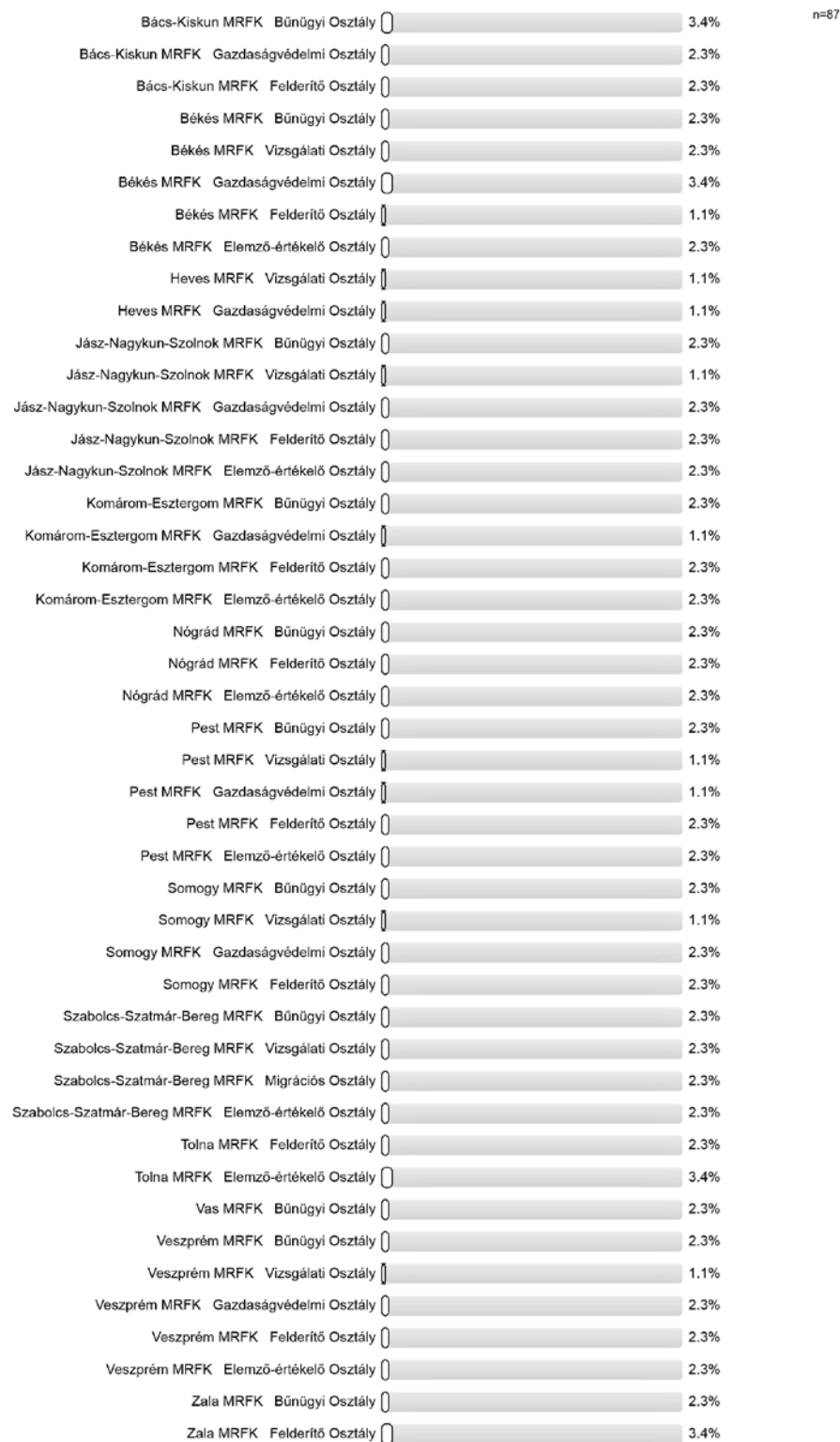
1.4) Milyen felsőfokú szakot végzett? (Többet is jelölhet, de csak akkor, ha az 1.3 kérdésben BA/BSc/MA/MSc/LLM képzéseket, vagy doktori képzés végzett!)

1.3) Melyik főosztályon, osztályon, alosztályon dolgozik?

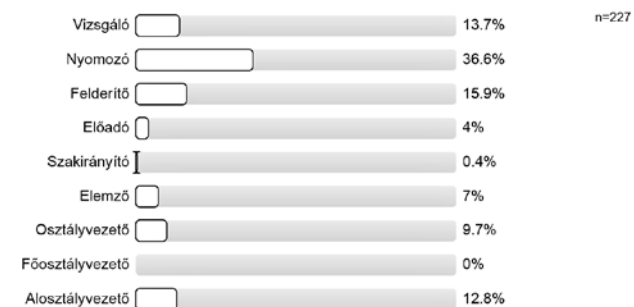

1.9) Melyik főosztályon, osztályon, alosztályon dolgozik?

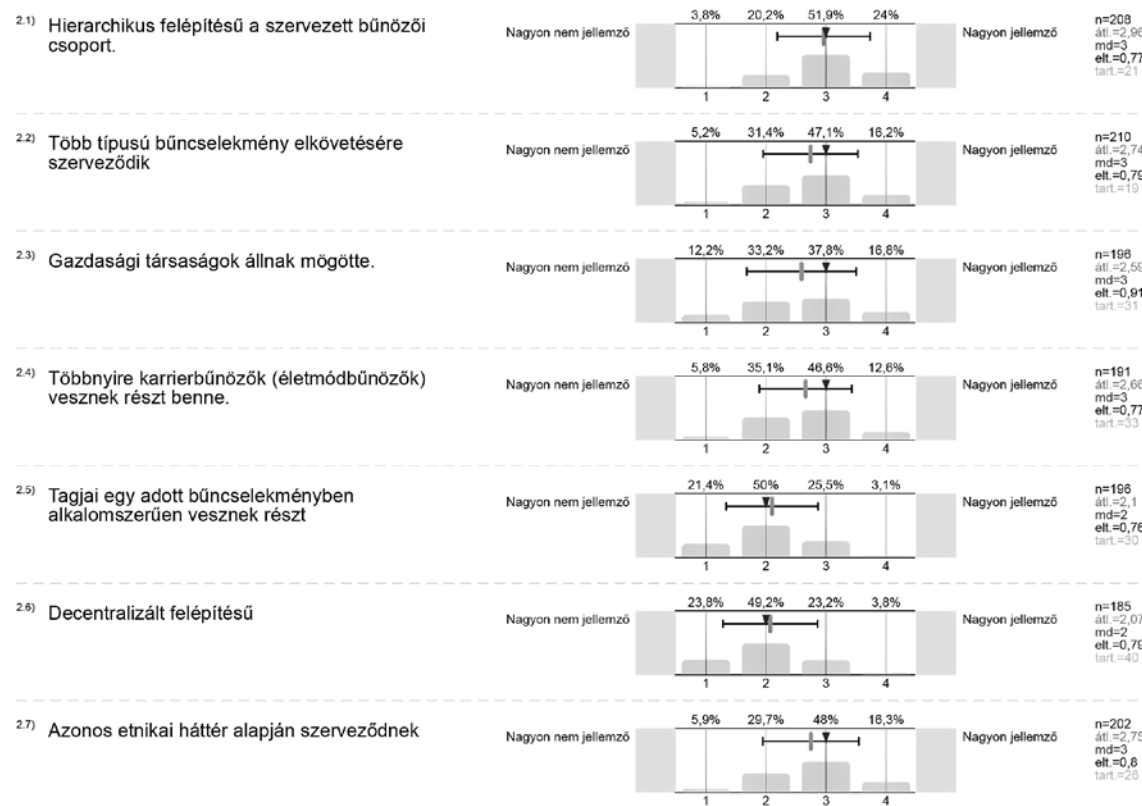

Zala MRFK Elemző-értékelő Osztály 2.3%

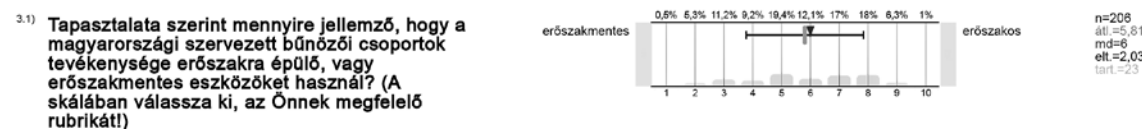
1.10) Milyen beosztásban dolgozik jelenleg?

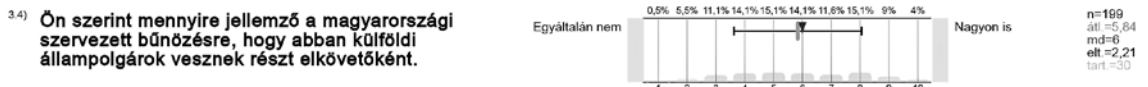

2. Ön szerint mennyire jellemzőek az alábbiakban felsoroltak Magyarországon a szervezett bűnözői csoportokra? Kérem válassza ki a 1=nagyon nem jellemző, 2= inkább nem jellemző, 3=inkább jellemző, 4 Nagyon jellemző, 5 nem tudom)

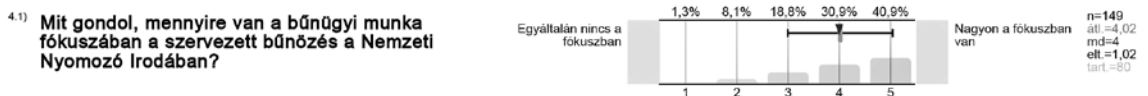

3. A következő kérésekre a választ jelölje tíz fokozatú skálán a jellemzők erőssége szerint!

4. Kérem, jelölje öt fokozatú skálán az alábbi kérdésre a választ!

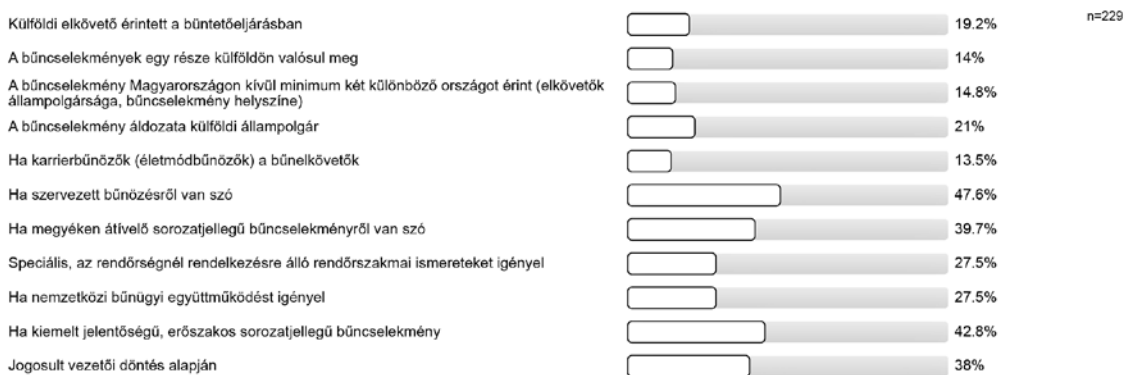

5. Az alábbi kérdések esetében több válasz is adható, kérem jelölje az Ön által fontosnak tartott válaszokat!

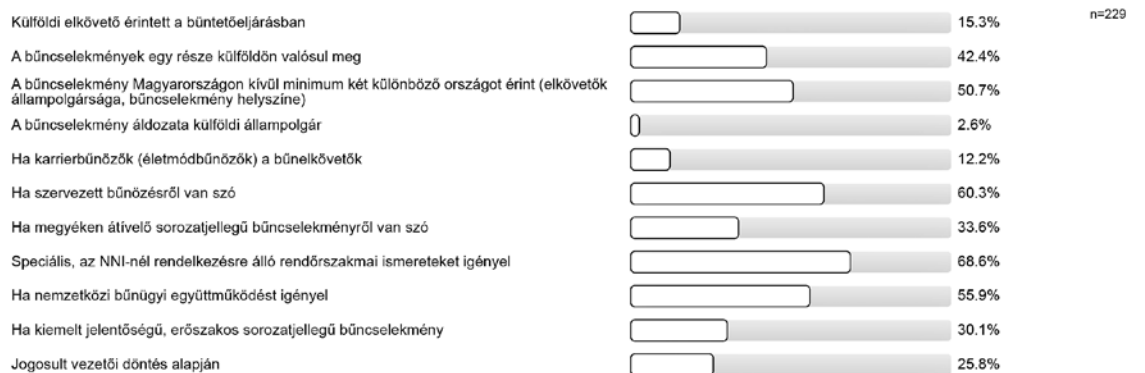
- 5.1) Ön szerint mik azok a jellemzők amiknek fenn kell állniuk ahhoz, hogy nemzetközi jellegű szervezett bűnözésről beszélhessünk? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azokat jelölje meg amik *feltétlenül* szükségesek ahhoz, hogy nemzetközi jellegű szervezett bűnözésről beszélhessünk. *Ne* azokat amelyek általában jellemzőek a szervezett bűnözésre!)

- 5.2) Ön szerint mely esetekben kerül egy ügy a Rendőrség hatáskörébe? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azt/azokat jelölje meg, ami *önmagában is elég lehet ahhoz, hogy az Rendőrség hatáskörébe kerüljön az ügy!*)

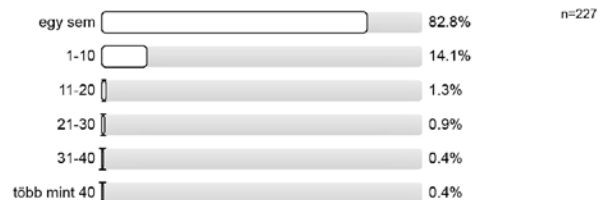

- 5.3) Ön mely esetekben tartaná indokoltnak, hogy az NNI hatáskörébe kerüljön egy ügy? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azokat jelölje meg, amik *önmagukban is indokoltta teszik azt, hogy az NNI hatáskörébe kerüljön az ügy!*)

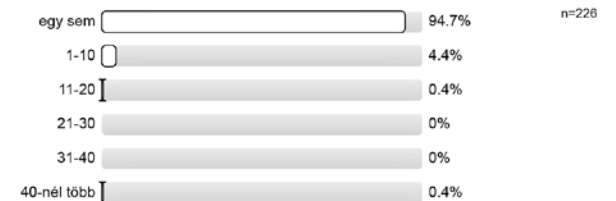

6. A következő bűnügyek szignálásával kapcsolatos kérdéscsoportban felsorolt kérdésekre kérem, hat válasz közül válasszon!

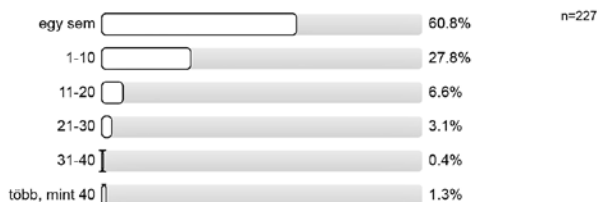
- 6.1) Hány embercsempészet bűncselekmény miatt indított büntetőügy/titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

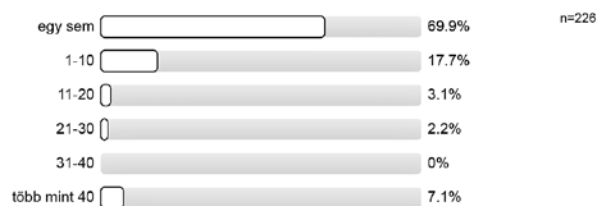
- 6.2) Hány emberkereskedelem bűncselekmény miatt indított büntetőügy/titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

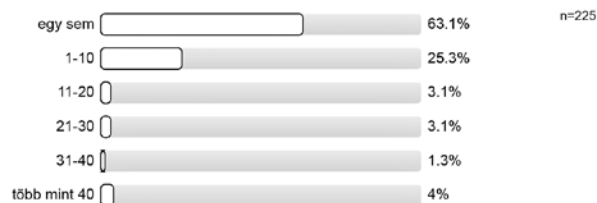
- 6.3) Hány szintetikus drogok, valamint a heroin és kokain kereskedelmével összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

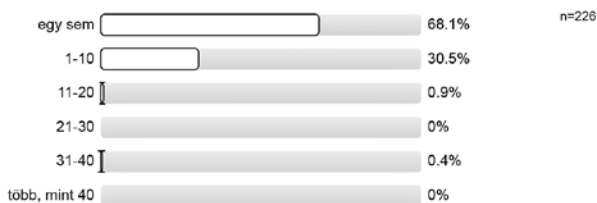
6.4) Hány gazdasági cégek által elkövetett csalás, sikkasztás, hanyag kezelés, pénzhamisítás, bankkártya csalás bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

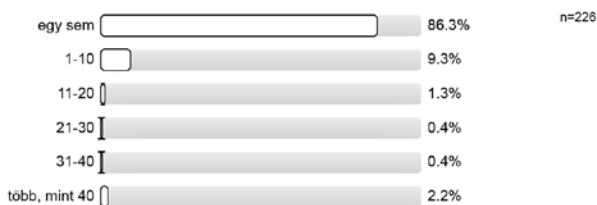
6.5) Hány sorozat jellegű dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás (betöréses lopás) bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

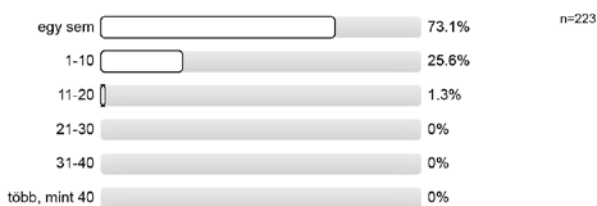
6.6) Hány lőfegyverrel való visszaélés bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

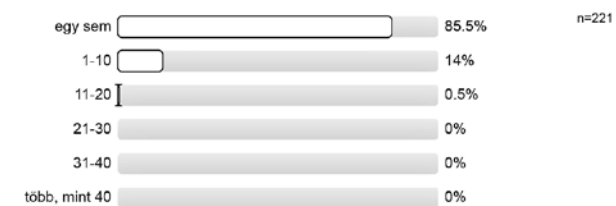
6.7) Hány kiberbűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

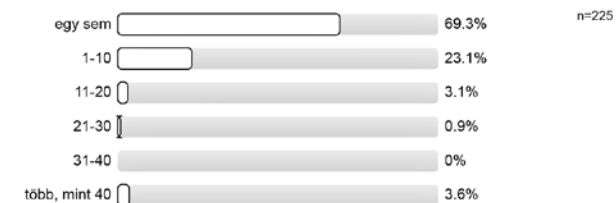
6.8) Hány kerítés, szexuális kizsákmányolással összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

6.9) Hány környezeti, környezetvédelemmel összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

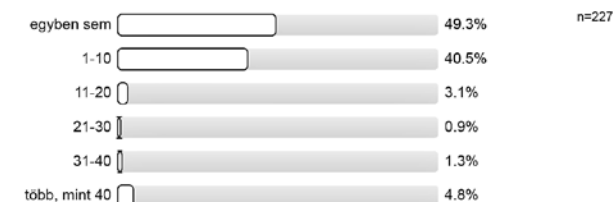

6.10) Hány gépjármű bűnözéssel kapcsolatos bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

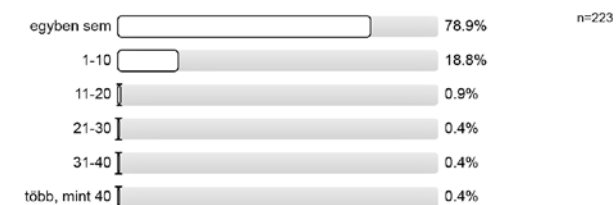

7. A következő bűnügyek felderítésével, nyomozásával kapcsolatos kérdéscsoportban felsorolt kérdésekre kérem, hat válasz közül válasszon!

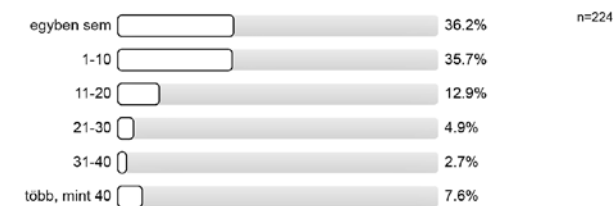
7.1) Hány embercsempészet bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

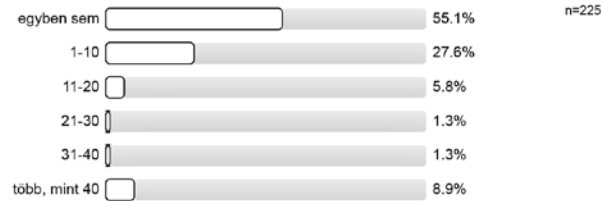
7.2) Hány emberkereskedelem bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

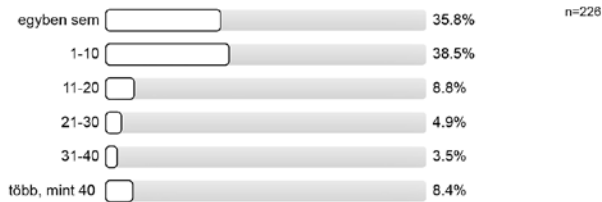
7.3) Hány szintetikus drogok, valamint heroin és a kokain kereskedelmével összefüggő bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

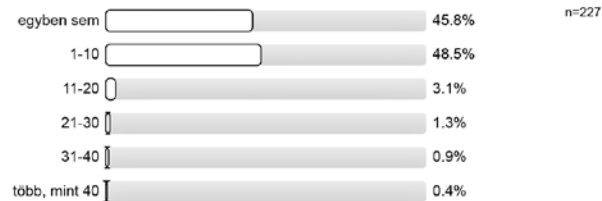
7.4) Hány gazdasági cégek által elkövetett csalás, sikkasztás, hanyag kezelés, pénzhamisítás, bankkártya csalás bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

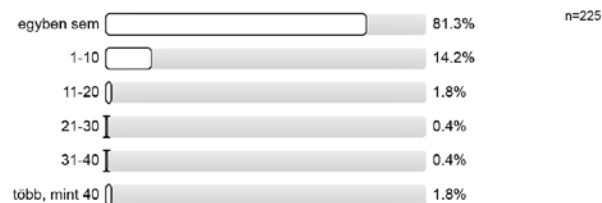
7.5) Hány sorozatjellegű, dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás (betöréses lopás) bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

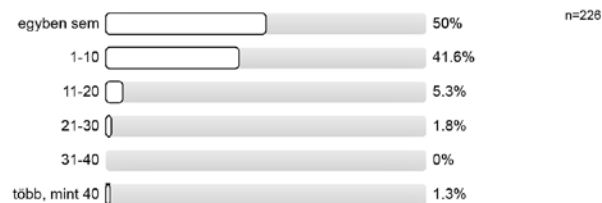
7.6) Hány lőfegyverrel visszaélés bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

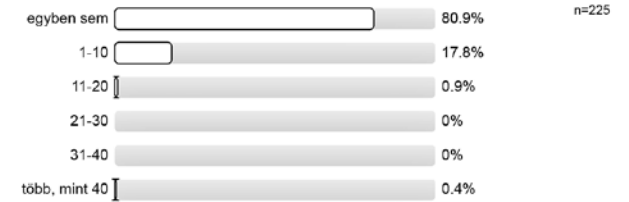
7.7) Hány kiberbűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

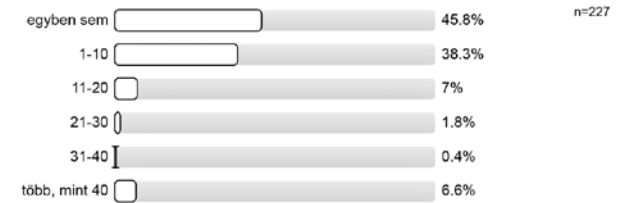
7.8) Hány kerítés, szexuális kizsákmányolással összefüggő bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

7.9) Hány környezeti, környezetvédelemmel összefüggő bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

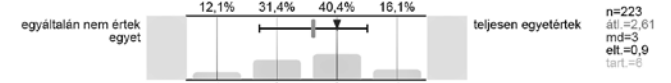

7.10) Hány gépjármű bűnözéssel kapcsolatos bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

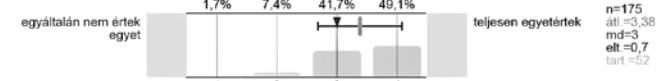

8. Kérem jelölje négyfokozatú skálán, mennyire ért egyet a következő állításokkal! (Az igazságszolgáltatás és a nyomozóhatóság együttműködése.)

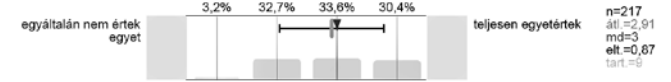
8.1) Legtöbbször a büntetőeljárást nem az ügyészség, hanem a nyomozóhatóság irányítja.

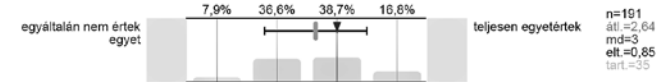
8.2) Kíváncos lenne, hogy az EMPACT prioritású bűncselekmények esetében mindig erre szakosodott ügyészek járjanak el.

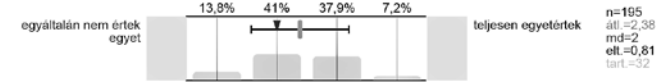
8.3) Az ügyészségnek aktívabban kellene részt vennie az eljárási cselekmények végrehajtásában.

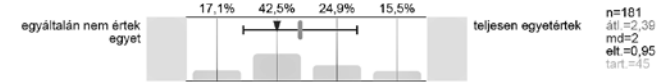
8.4) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását az ügyészség jobban befolyásolja mint a nyomozóhatóság.

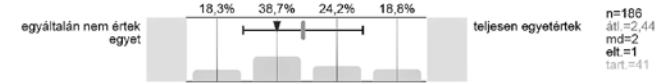
8.5) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását a nyomozóhatóság jobban befolyásolja, mint az ügyészség!

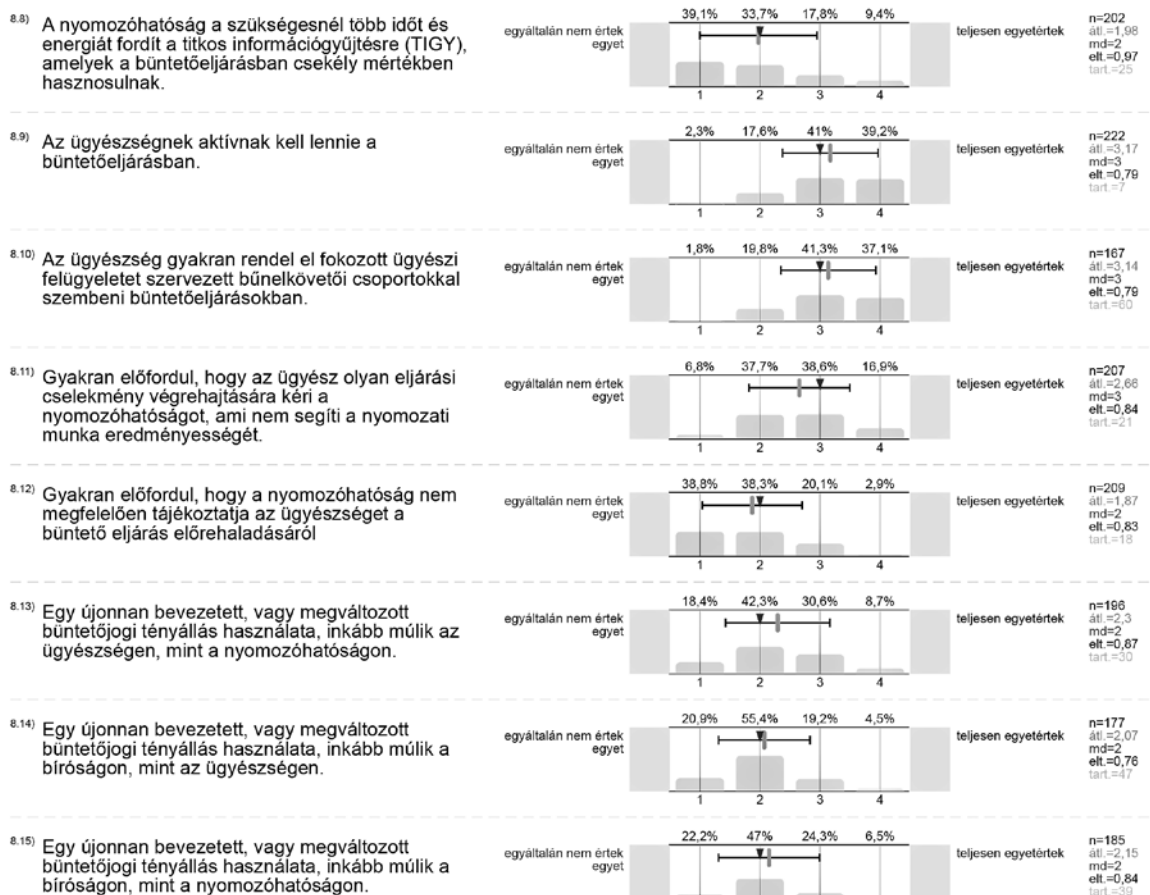

8.6) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.

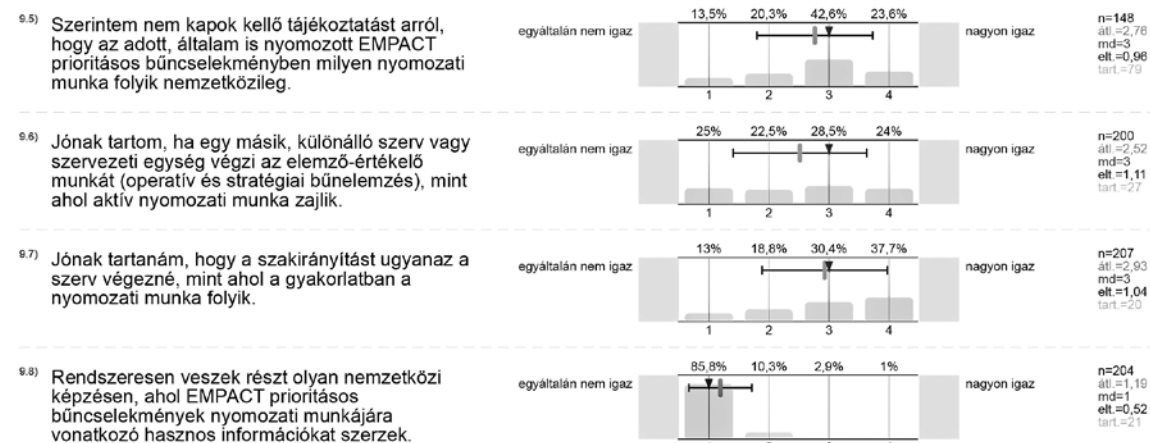
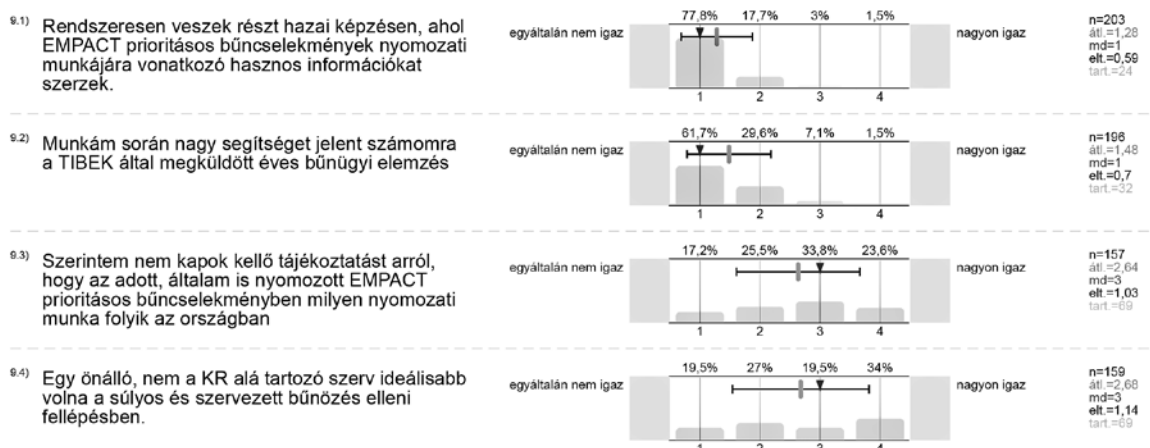

8.7) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.

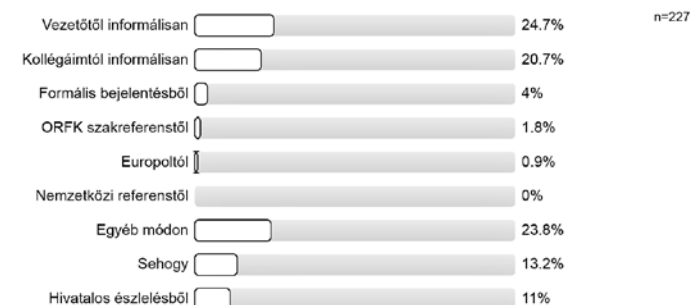

9. Kérem, jelölje négyfokozatú skálán, mennyire igazak önre az alábbi állítások? (Információáramlás az EMPACT prioritású bűncselekmények / nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozati munkájáról. Adatok gyűjtése, elemzése-értékelése, tapasztalatok átadása.)

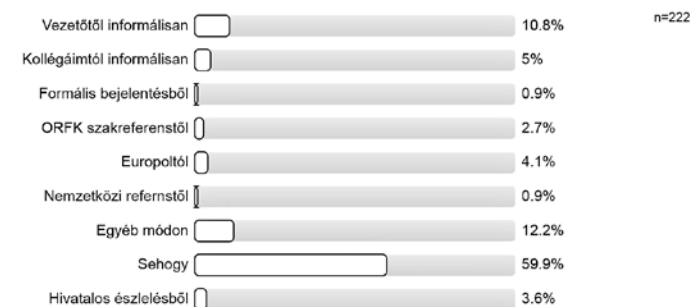

10. Kérem jelölje a nyolc lehetőség közül, hogy elsődlegesen milyen módon tájékozik az alábbiakról?

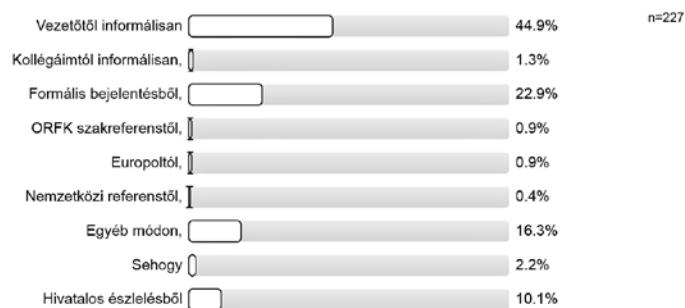
10.1) Az ország más területein (illetve más szerveknél) folytatott az Ön szakterületére vonatkozó nyomozati munkáról

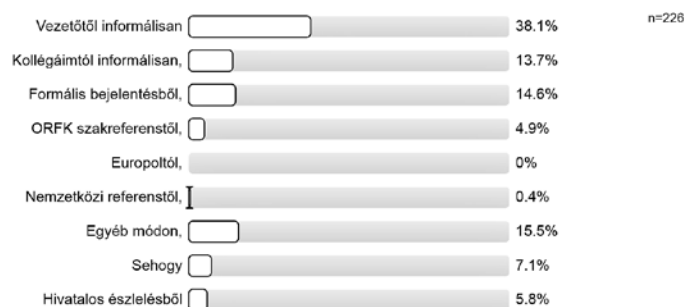
10.2) Arról, hogy az Ön által is nyomozott EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen nyomozati munka folyik nemzetközileg

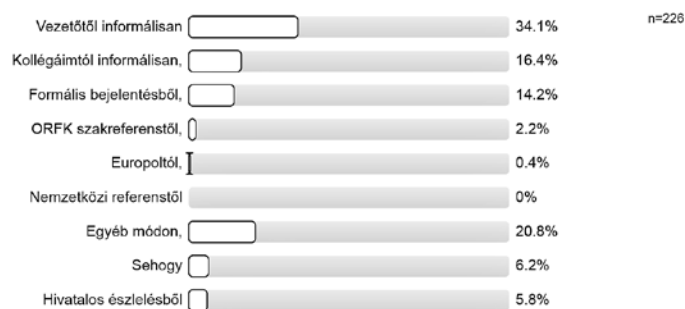
10.3) Jogszabály módosításokról

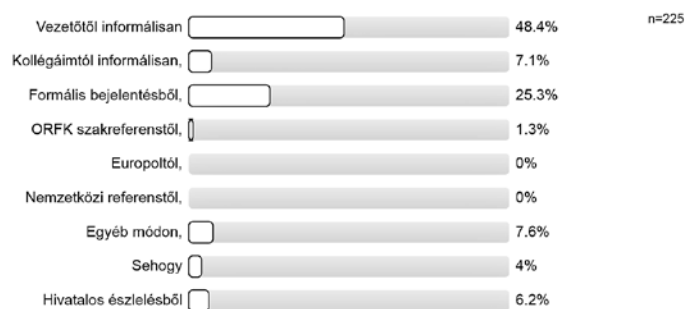
10.4) Új nyomozati módszerekről

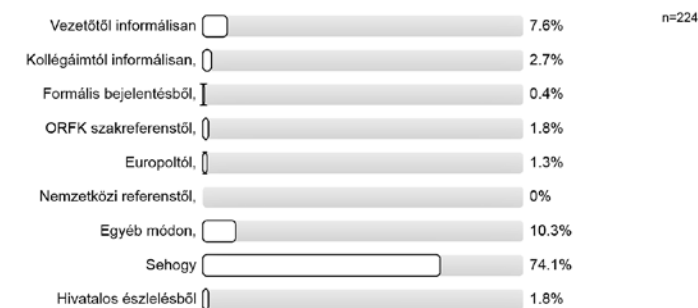
10.5) Technikai újításokról

10.6) Szervezeti változásokról

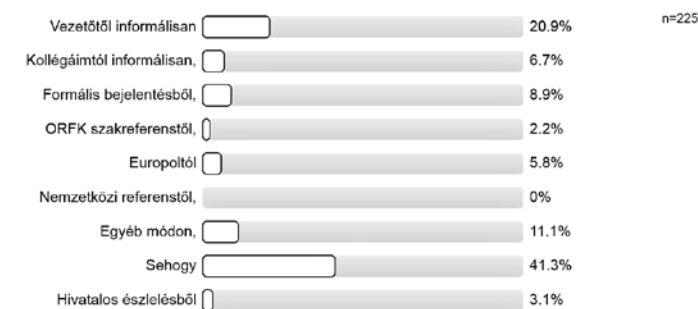
10.7) A Joint Investigation Team-ről

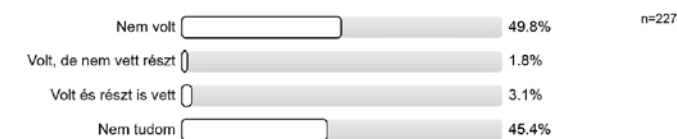
10.8) Vagyon visszaszerzésről, mint eljárásról, illetve a Vagyon-visszaszerzési hivatal munkájáról

10.9) Europol támogatási lehetőségekről

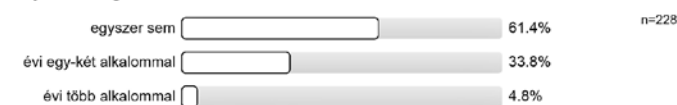

10.10) Az Ön szervezeti egységénél volt-e JIT (Joint Investigation Team) és vett-e részt benne?

11. Az alábbi kérdésekre adható válaszlehetőségek közül jelölje azt amely jellemző volt Önre!

11.1) Dolgozott-e olyan ügyben, ahol vagyoneklobzást hajtottak végre?

11.2) Működött együtt a Vagyon-visszaszerzési hivattal?

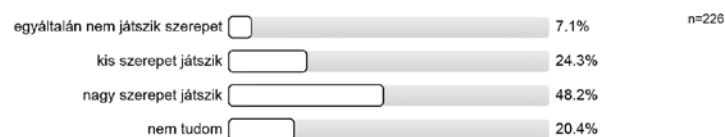

11.3) Nyomozott-e pénzmosásos bűncselekményében?

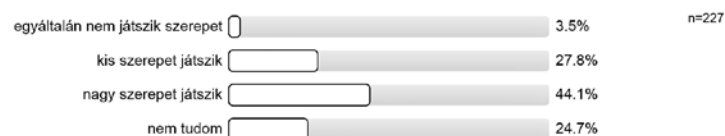

12. Az alábbiakban felsorolt tényezők milyen mértékben játszanak szerepet abban, hogy Magyarországon nem hajtanak végre vagyonekobbzást?

12.1) Általában nincs pénzzé tehető vagyon az elkövetőnél

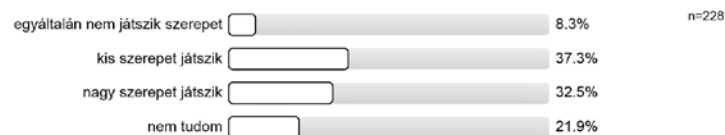
12.2) Az eljárásjog által megszabott korlátok

12.3) Erőforráshiány a nyomozóhatóságok részéről

12.4) Tapasztalathiány a nyomozóhatóságok részéről

12.5) Motivációhiány a nyomozóhatóságok részéről

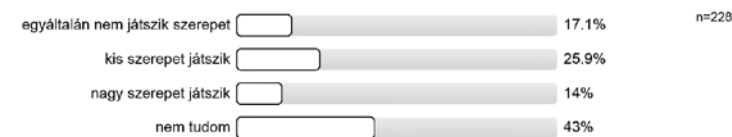
12.6) Tapasztalathiány az igazságügyi szervek részéről

12.7) Az együttműködési nehézségek a nyomozóhatóságok és az igazságügyi szervek között

12.8) Motivációhiány az igazságügyi szervek részéről

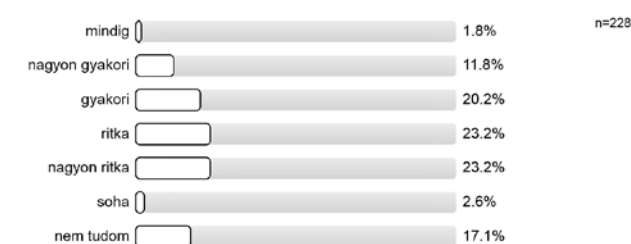

12.9) Erőforráshiány az igazságügyi szervek részéről

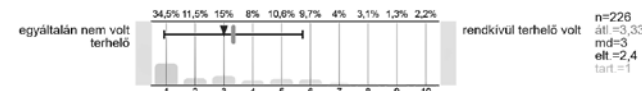
13. Kérem jelölje, a jellemzőket!

13.1) Ön szerint mennyire jellemző az Ön által nyomozott ügyekben szereplő elkövetői csoportokra, hogy jelentős értékesíthető vagyont halmoznak fel!

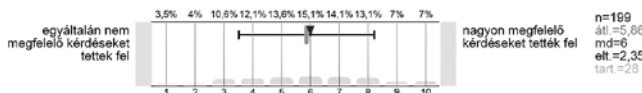

14. Az utolsó kérdéscsoport a kérdőív kitöltésére vonatkozik.

14.1) Jelölje egy tíz fokú skálán az Ön számára mennyire volt terhes és fárasztó a kérdőív kitöltése.

14.2) Jelölje egy tíz fokú skálán Ön szerint mennyire a megfelelő kérdéseket tettük fel annak érdekében, hogy kutatásunkkal javítsuk a nyomozati munka és a szervek közötti együttműködés hatékonyságát.

Profil

Alegység:	NKE RTK
Tanár neve:	Kiss Tibor
Kurzus neve: (A felmérés neve)	BBA Kutatás 2018. II.
A profilvonalban használt értékek Átlag	

2. **Ön szerint mennyire jellemzőek az alábbiakban felsoroltak Magyarországon a szervezett bűnözői csoportokra? Kérem válassza ki a 1=nagyon nem jellemző, 2= inkább nem jellemző, 3=inkább jellemző, 4 Nagyon jellemző, 5 nem tudom)**

2.1) Hierarchikus felépítésű a szervezett bűnözői csoport.	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=208	átl.=2,96	md=3,00	elt.=0,77
2.2) Több típusú bűncselekmény elkövetésére szerveződik	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=210	átl.=2,74	md=3,00	elt.=0,79
2.3) Gazdasági társaságok állnak mögötte.	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=196	átl.=2,59	md=3,00	elt.=0,91
2.4) Többnyire karrierbűnözők (életmódbűnözők) vesznek részt benne.	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=191	átl.=2,66	md=3,00	elt.=0,77
2.5) Tagjai egy adott bűncselekményben alkalmoszerűen vesznek részt	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=196	átl.=2,10	md=2,00	elt.=0,76
2.6) Decentralizált felépítésű	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=185	átl.=2,07	md=2,00	elt.=0,79
2.7) Azonos etnikai háttér alapján szerveződnek	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=202	átl.=2,75	md=3,00	elt.=0,80

3. **A következő kérésekre a választ jelölje tíz fokozatú skálán a jellemzők erőssége szerint!**

3.1) Tapasztalata szerint mennyire jellemző, hogy a magyarországi szervezett bűnözői csoportok tevékenysége erőszakra épül,	erőszakmentes		erőszakos	n=206	átl.=5,81	md=6,00	elt.=2,03
3.2) Ön szerint mennyire jellemző a magyarországi szervezett bűnözésre, hogy nem csak kapcsolattartásra használják a	Egyáltalán nem		Nagyon is	n=208	átl.=7,00	md=7,00	elt.=2,16
3.3) Ön szerint mennyire jellemző a magyarországi szervezett bűnözésre, a bűncselekmény ország határain belül	A bűncselekmény országhatárain		A bűncselekmény országhatárain	n=207	átl.=6,42	md=7,00	elt.=2,15
3.4) Ön szerint mennyire jellemző a magyarországi szervezett bűnözésre, hogy abban külföldi állampolgárok vesznek részt	Egyáltalán nem		Nagyon is	n=199	átl.=5,84	md=6,00	elt.=2,21

4. **Kérem, jelölje öt fokozatú skálán az alábbi kérdésre a választ!**

4.1) Mit gondol, mennyire van a bűnügyi munka fókuszában a szervezett bűnözés a Nemzeti Nyomozó Irodában?	Egyáltalán nincs a fókuszban		Nagyon a fókuszban van	n=149	átl.=4,02	md=4,00	elt.=1,02
---	------------------------------	--	------------------------	-------	-----------	---------	-----------

8. **Kérem jelölje négyfokozatú skálán, mennyire ért egyet a következő állításokkal! (Az igazságszolgáltatás és a nyomozóhatóság együttműködése.)**

8.1) Legtöbbször a büntetőeljárást nem az ügyészség, hanem a nyomozóhatóság irányítja.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=223	átl.=2,61	md=3,00	elt.=0,90
8.2) Kíváncos lenne, hogy az EMPACT prioritású bűncselekmények esetében mindig erre szakosodott ügyészek járjanak el.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=175	átl.=3,38	md=3,00	elt.=0,70
8.3) Az ügyészségnek aktívabban kellene részt vennie az eljárási cselekmények végrehajtásában.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=217	átl.=2,91	md=3,00	elt.=0,87
8.4) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását az ügyészség jobban befolyásolja mint a nyomozóhatóság.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=191	átl.=2,64	md=3,00	elt.=0,85

8.5) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását a nyomozóhatóság jobban befolyásolja, mint az ügyészség!	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=195	átl.=2,38	md=2,00	elt.=0,81
8.6) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=181	átl.=2,39	md=2,00	elt.=0,95
8.7) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=188	átl.=2,44	md=2,00	elt.=1,00
8.8) A nyomozóhatóság a szükségesnél több időt és energiát fordít a titkos információgyűjtésre (TIGY), amelyek a büntetőeljárásban csekély	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=202	átl.=1,98	md=2,00	elt.=0,97
8.9) Az ügyészségnek aktívnak kell lennie a büntetőeljárásban.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=222	átl.=3,17	md=3,00	elt.=0,79
8.10) Az ügyészség gyakran rendel el fokozott ügyészi felügyeletet szervezett bűnelkövetői csoportokkal szembeni büntetőeljárásokban.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=167	átl.=3,14	md=3,00	elt.=0,79
8.11) Gyakran előfordul, hogy az ügyész olyan eljárási cselekmény végrehajtására kéri a nyomozóhatóságot, ami nem segíti a	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=207	átl.=2,66	md=3,00	elt.=0,84
8.12) Gyakran előfordul, hogy a nyomozóhatóság nem megfelelően tájékoztatja az ügyészséget a büntető eljárás előrehaladásáról	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=209	átl.=1,87	md=2,00	elt.=0,83
8.13) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik az ügyészségen, mint a nyomozóhatóságon.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=196	átl.=2,30	md=2,00	elt.=0,87
8.14) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=177	átl.=2,07	md=2,00	elt.=0,76
8.15) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=185	átl.=2,15	md=2,00	elt.=0,84

9. **Kérem, jelölje négyfokozatú skálán, mennyire igazak önre az alábbi állítások? (Információáramlás az EMPACT prioritású bűncselekmények / nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozati munkájáról. Adatok gyűjtése, elemzése-értékelése, tapasztalatok átadása.)**

9.1) Rendszeresen veszek részt hazai képzésen, ahol EMPACT prioritásos bűncselekmények nyomozati munkájára vonatkozó hasznos	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=203	átl.=1,28	md=1,00	elt.=0,59
9.2) Munkám során nagy segítséget jelent számomra a TIBEX által megküldött éves bűnügyi elemzés	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=196	átl.=1,48	md=1,00	elt.=0,70
9.3) Szerintem nem kapok kellő tájékoztatást arról, hogy az adott, általam is nyomozott EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=157	átl.=2,64	md=3,00	elt.=1,03
9.4) Egy önálló, nem a KR alá tartozó szerv ideálisabb volna a súlyos és szervezett bűnözés elleni fellépésben.	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=159	átl.=2,68	md=3,00	elt.=1,14
9.5) Szerintem nem kapok kellő tájékoztatást arról, hogy az adott, általam is nyomozott EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=148	átl.=2,76	md=3,00	elt.=0,96
9.6) Jónak tartom, ha egy másik, különálló szerv vagy szervezeti egység végzi az elemző-értékelő munkát (operatív és stratégiai	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=200	átl.=2,52	md=3,00	elt.=1,11
9.7) Jónak tartanám, hogy a szakirányítást ugyanaz a szerv végezné, mint ahol a gyakorlatban a nyomozati munka folyik.	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=207	átl.=2,93	md=3,00	elt.=1,04
9.8) Rendszeresen veszek részt olyan nemzetközi képzésen, ahol EMPACT prioritásos bűncselekmények nyomozati munkájára	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=204	átl.=1,19	md=1,00	elt.=0,52

14. **Az utolsó kérdéscsoport a kérdőív kitöltésére vonatkozik.**

14.1) Jelölje egy tíz fokú skálán az Ön számára mennyire volt terhes és fárasztó a kérdőív kitöltése.	egyáltalán nem volt terhelő		rendkívül terhelő volt	n=226	átl.=3,33	md=3,00	elt.=2,40
14.2) Jelölje egy tíz fokú skálán Ön szerint mennyire a megfelelő kérdéseket tettük fel annak érdekében, hogy kutatásunkkal	egyáltalán nem megfelelő kérdéseket		nagyon megfelelő kérdéseket	n=199	átl.=5,86	md=6,00	elt.=2,35

Hozzászólások jelentése

1. Demográfia, szakmai demográfia

^{1,2)} **Melyik évben született Ön?**

- 68
- 1958
- 1959
- 1960 (2 előfordulás)
- 1961 (2 előfordulás)
- 1963
- 1964 (5 előfordulás)
- 1965 (3 előfordulás)
- 1966 (5 előfordulás)
- 1967 (8 előfordulás)
- 1968 (7 előfordulás)
- 1969 (13 előfordulás)
- 1970 (6 előfordulás)
- 1971 (2 előfordulás)
- 1972 (14 előfordulás)
- 1973 (14 előfordulás)
- 1974 (11 előfordulás)
- 1975 (9 előfordulás)
- 1976 (5 előfordulás)
- 1977 (10 előfordulás)
- 1978 (13 előfordulás)
- 1979 (9 előfordulás)
- 1980 (8 előfordulás)
- 1981 (5 előfordulás)
- 1982 (6 előfordulás)
- 1983 (6 előfordulás)
- 1984 (5 előfordulás)
- 1985 (8 előfordulás)
- 1986 (4 előfordulás)
- 1987 (4 előfordulás)
- 1988 (2 előfordulás)
- 1989 (4 előfordulás)
- 1990 (2 előfordulás)
- 1991 (7 előfordulás)
- 1992 (3 előfordulás)

- 1993 (2 előfordulás)
- 1994 (4 előfordulás)

^{1.5)} **Beszél valamilyen idegen nyelvet vagy nyelveket? (Kérem, írja be a négyzetbe a beszélt idegen nyelvet vagy nyelveket!)**

- nem
- - (3 előfordulás)
- ----
- Angol (5 előfordulás)
- Angol (alapfokú állami nyelvvizsga))
- Angol alap A+C
- Angol.
- Eszperantó (3 előfordulás)
- Nem (3 előfordulás)
- Német (2 előfordulás)
- Német nyelv, alapfok "C"
- Német és angol, alapfokú nyelvvizsga, beszédértés ennél magasabb
- Német, Angol (2 előfordulás)
- Német, angol
- Orosz
- Orosz alapfok
- alapfokon angol nyelven
- angol (54 előfordulás)
- angol alapfok
- angol felsőfok, olasz középfok
- angol francia
- angol nyelv
- angol német
- angol orosz
- angol és orosz
- angol, francia
- angol, magyar
- angol, német (8 előfordulás)
- angol, orosz, német
- angol, román
- angol.német
- cigány
- francia (3 előfordulás)
- francia nyelv alapfok, orosz nyelv alapfok
- francia, angol
- nem (47 előfordulás)
- nincs
- német (18 előfordulás)

- német alapfok
- német alapfokú nyelvvizsga
- német és orosz
- német, angol (6 előfordulás)
- német, eszperentó
- német, lovári
- német, orosz (2 előfordulás)
- orosz
- román
- spanyol angol olasz
- török

^{1.6)} **Melyik évben kezdett dolgozni a rendőrségen? (Kérem, írja be a munkakezdés évszámát!)**

- 1981
- 1983
- 1985
- 1986 (4 előfordulás)
- 1987 (6 előfordulás)
- 1988 (3 előfordulás)
- 1989 (2 előfordulás)
- 1990
- 1991 (15 előfordulás)
- 1992 (19 előfordulás)
- 1993 (17 előfordulás)
- 1994 (4 előfordulás)
- 1995 (2 előfordulás)
- 1996 (15 előfordulás)
- 1997 (12 előfordulás)
- 1998 (10 előfordulás)
- 1999 (10 előfordulás)
- 2000 (2 előfordulás)
- 2001 (9 előfordulás)
- 2002 (12 előfordulás)
- 2003 (5 előfordulás)
- 2004 (6 előfordulás)
- 2005 (5 előfordulás)
- 2006 (10 előfordulás)
- 2007 (6 előfordulás)
- 2008 (7 előfordulás)
- 2009 (10 előfordulás)
- 2010 (3 előfordulás)
- 2011 (3 előfordulás)
- 2012 (6 előfordulás)
- 2013 (4 előfordulás)
- 2014 (5 előfordulás)
- 2015 (2 előfordulás)
- 2016 (3 előfordulás)
- 2017 (4 előfordulás)

^{1.7)} **Melyik évben kezdett annál a szervnél ahol jelenleg is dolgozik? (Kérem írja be a kezdés évszámát!)**

- igen
- 1983
- 1986 (2 előfordulás)
- 1987
- 1991 (3 előfordulás)
- 1992 (6 előfordulás)
- 1993 (4 előfordulás)
- 1994
- 1995
- 1996 (7 előfordulás)
- 1997 (7 előfordulás)
- 1998 (5 előfordulás)
- 1999 (9 előfordulás)
- 2000 (5 előfordulás)
- 2001 (4 előfordulás)
- 2002 (3 előfordulás)
- 2003 (4 előfordulás)
- 2004 (6 előfordulás)
- 2005 (11 előfordulás)
- 2006 (2 előfordulás)
- 2007 (4 előfordulás)
- 2008 (13 előfordulás)
- 2009 (14 előfordulás)
- 2010 (7 előfordulás)
- 2011 (10 előfordulás)
- 2012 (13 előfordulás)
- 2013 (12 előfordulás)
- 2014 (14 előfordulás)
- 2015 (10 előfordulás)
- 2016 (20 előfordulás)
- 2017 (22 előfordulás)
- 2018 (3 előfordulás)

Kiss Tibor

BBA2018 ()

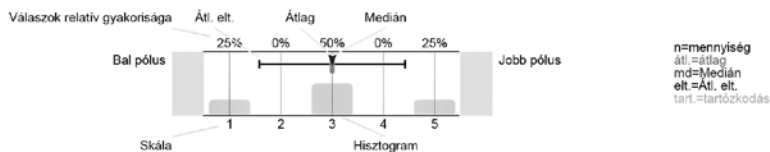
Válaszadók száma = 395

Felmérés eredmények

Jelmagyarázat

Kérdésszöveg

1. Demográfia, szakmai demográfia

1.1) Mi az Ön neme?

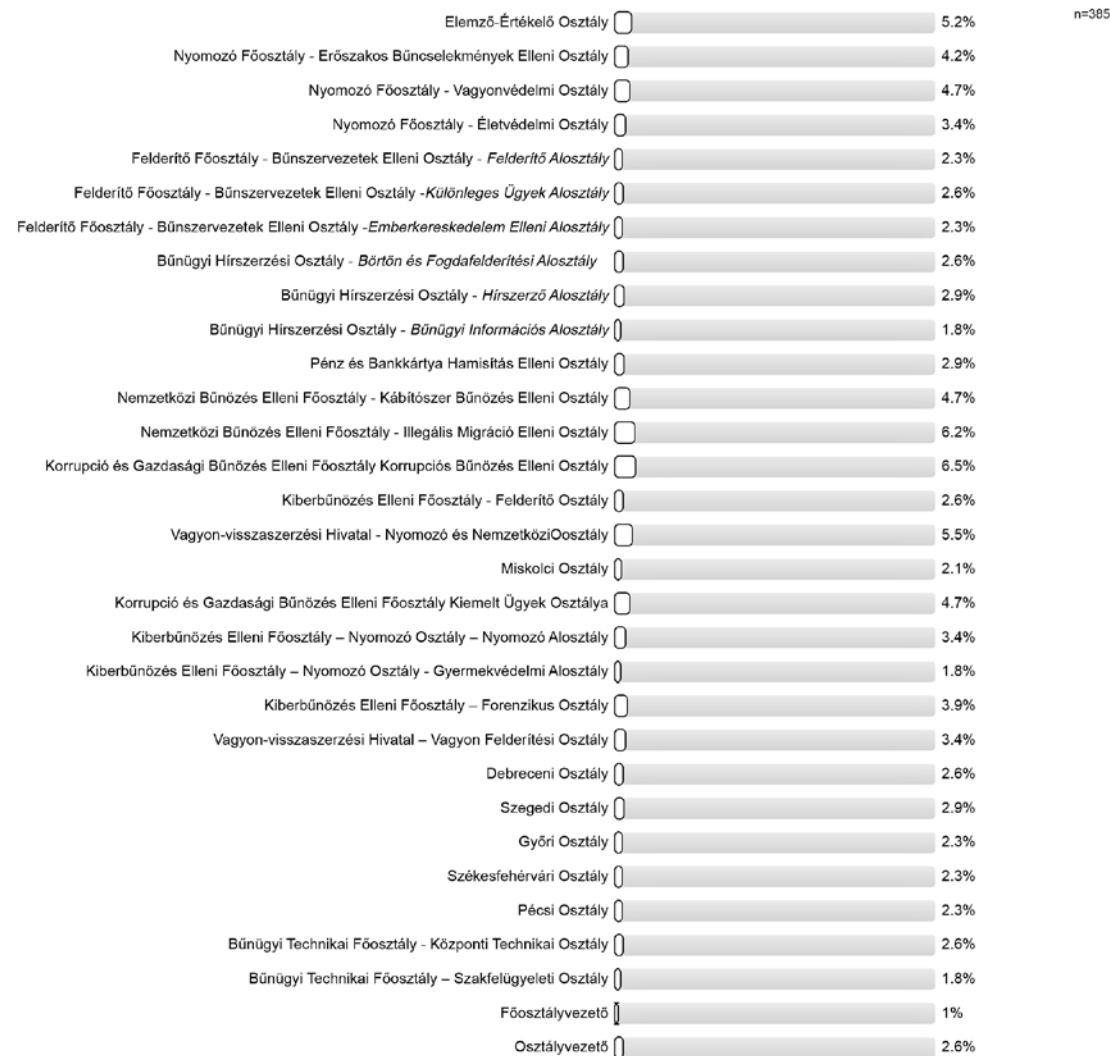
1.3) Mi az Ön befejezett iskolai végzettsége? (Kérem, a legmagasabbat jelölje!)

1.4) Milyen felsőfokú szakot végzett? (Többet is jelölhet, de csak akkor, ha az 1.3 kérdésben BA/BSc/MA/MSc/LLM képzéseket, vagy doktori képzés végzett!)

1.8) Melyik főosztályon, osztályon, alosztályon dolgozik?(Ha főosztályvezető, vagy osztályvezető, kérem, az utolsó két lehetőség közül válasszon!)

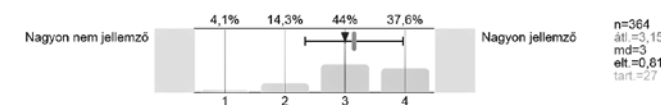

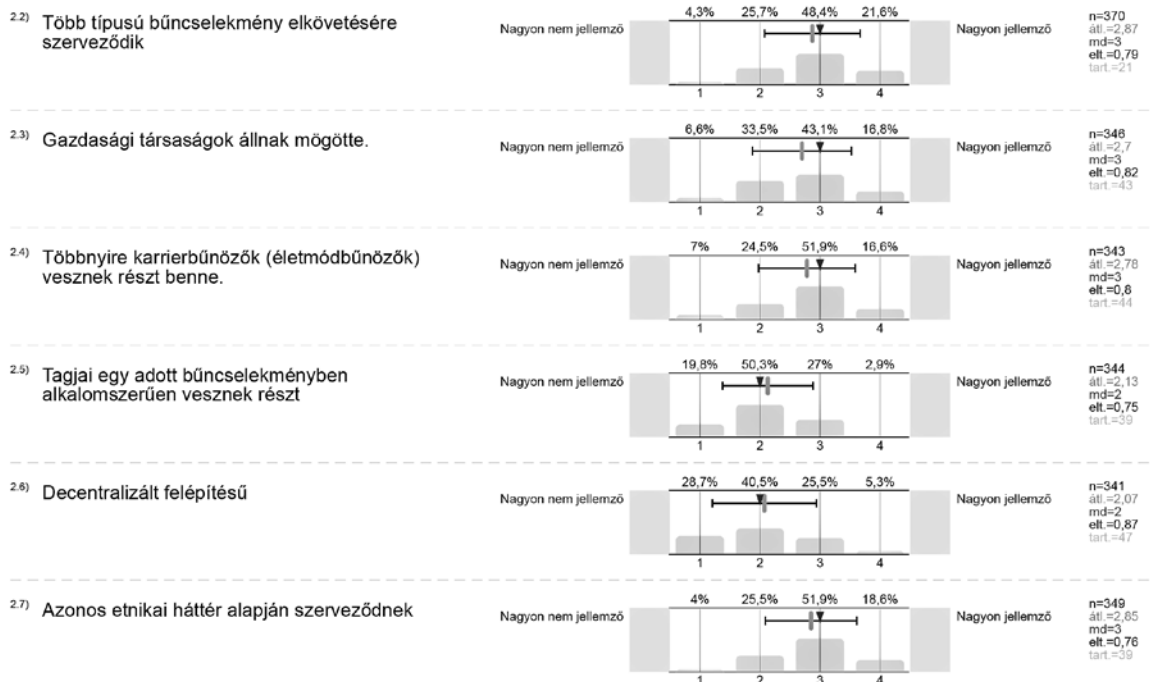
1.9) Vezetői beosztásban dolgozik jelenleg?

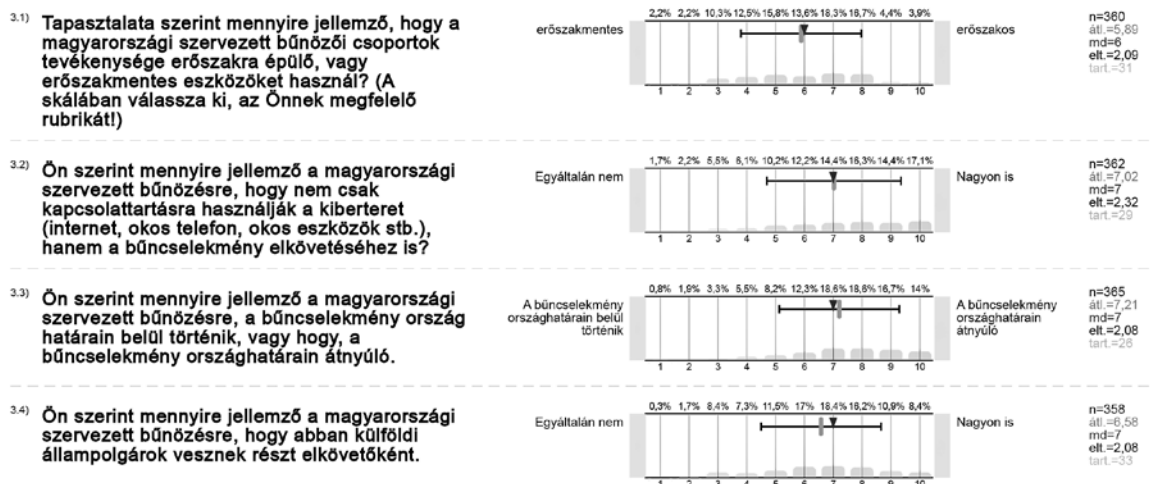
2. Ön szerint mennyire jellemzőek az alábbiakban felsoroltak Magyarországon a szervezett bűnözési csoportokra? Kérem válassza ki a 1=nagyon nem jellemző, 2= inkább nem jellemző, 3=inkább jellemző, 4 Nagyon jellemző, 5 nem tudom)

2.1) Hierarchikus felépítésű a szervezett bűnözési csoport.

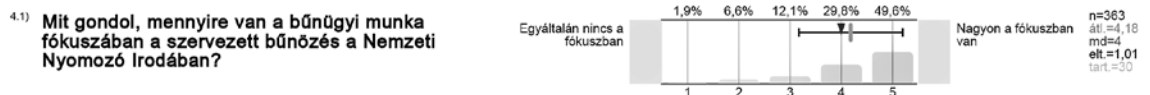

3. A következő kérésekre a választ jelölje tíz fokozatú skálán a jellemzők erőssége szerint!

4. Kérem, jelölje öt fokozatú skálán az alábbi kérdésre a választ!

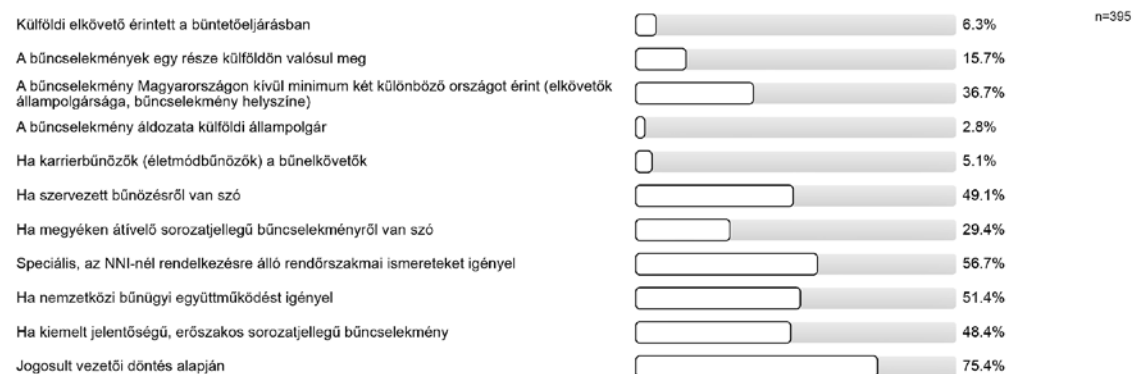

5. Az alábbi kérdések esetében több válasz is adható, kérem jelölje az Ön által fontosnak tartott válaszokat!

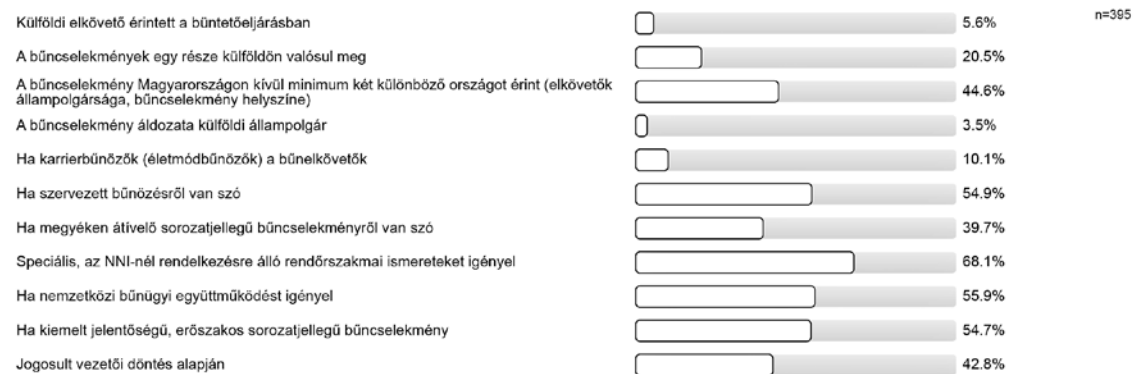
5.1) Ön szerint mik azok a jellemzők amiknek fenn kell állniuk ahhoz, hogy **nemzetközi jellegű** szervezett bűnözésről beszélhessünk? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azokat jelölje meg amik **feltétlenül** szükségesek ahhoz, hogy **nemzetközi jellegű** szervezett bűnözésről beszélhessünk. **Ne** azokat amelyek általában jellemzőek a szervezett bűnözésre!)

5.2) Ön szerint mely esetekben kerül egy ügy az NNI hatáskörébe? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azt/azokat jelölje meg, ami **önmagában is elég lehet** ahhoz, hogy az NNI hatáskörébe kerüljön az ügy!)

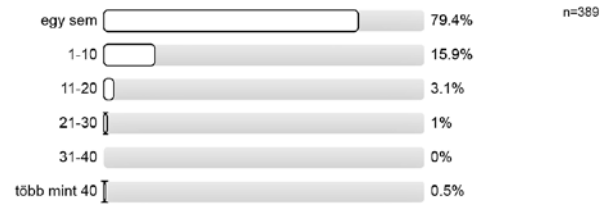

5.3) Ön mely esetekben tartaná indokoltnak, hogy az NNI hatáskörébe kerüljön egy ügy? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azokat jelölje meg, amik **önmagukban is indokolták teszik azt, hogy az NNI hatáskörébe kerüljön az ügy!**)

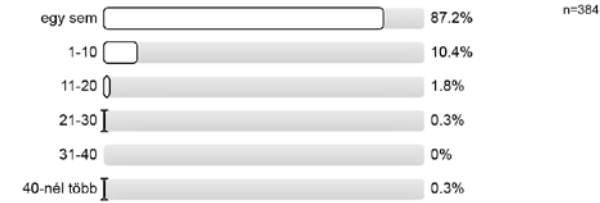

6. A következő bűnügyek szignálásával kapcsolatos kérdéscsoportban felsorolt kérdésekre kérem, hat válasz közül válasszon!

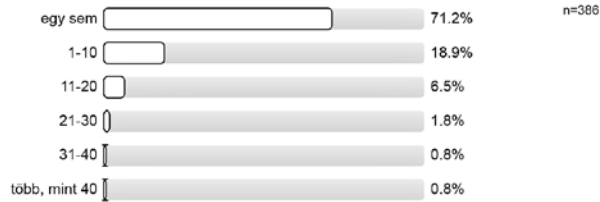
6.1) Hány embercsempészet bűncselekmény miatt indított büntetőügy/titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

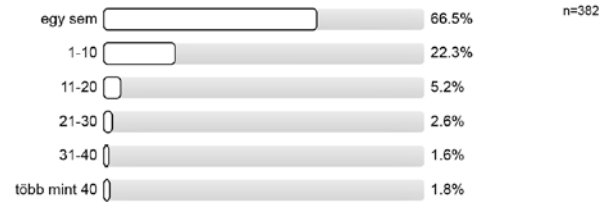
6.2) Hány emberkereskedelem bűncselekmény miatt indított büntetőügy/titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

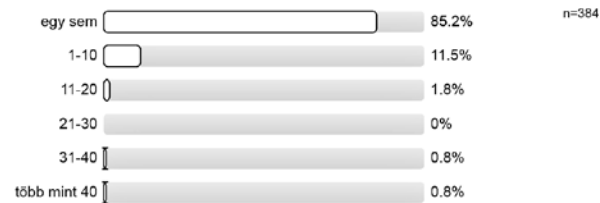
6.3) Hány szintetikus drogok, valamint a heroin és kokain kereskedelmével összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

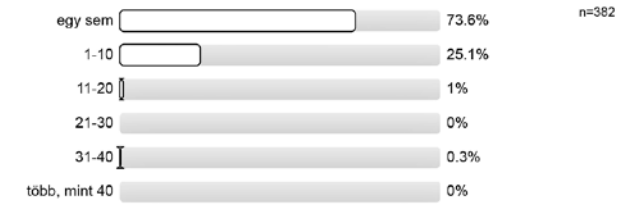
6.4) Hány gazdasági cégek által elkövetett csalás, sikkasztás, hanyag kezelés, pénzhamisítás, bankkártya csalás bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

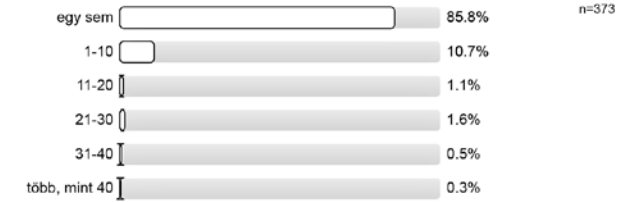
6.5) Hány sorozat jellegű dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás (betöréses lopás) bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

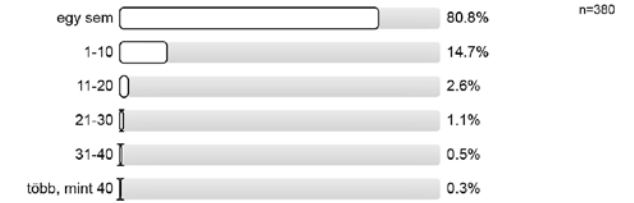
6.6) Hány löfegyverrel való visszaélés bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

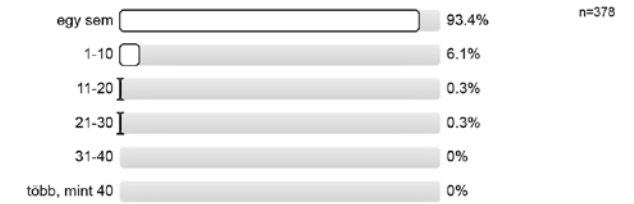
6.7) Hány kiberbűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

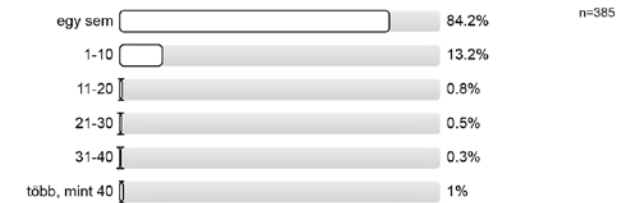
6.8) Hány kerítés, szexuális kizsákmányolással összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

6.9) Hány környezeti, környezetvédelemmel összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

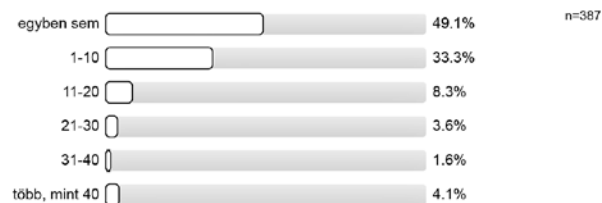

6.10) Hány gépjármű bűnözéssel kapcsolatos bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

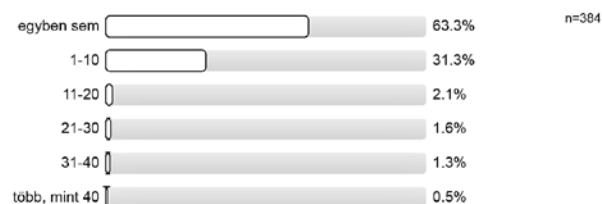

7. A következő bűnügyek felderítésével, nyomozásával kapcsolatos kérdéscsoportban felsorolt kérdésekre kérem, hat válasz közül válasszon!

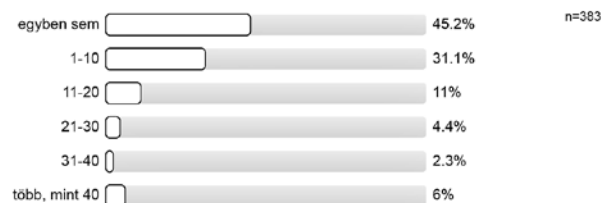
7.1) Hány embercsempészet bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

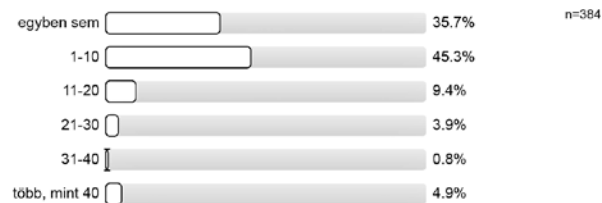
7.2) Hány emberkereskedelem bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

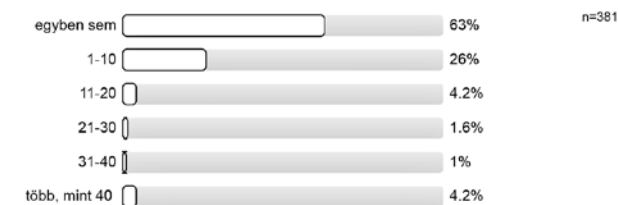
7.3) Hány szintetikus drogok, valamint heroin és a kokain kereskedelmével összefüggő bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

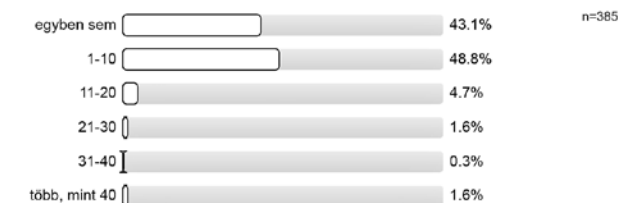
7.4) Hány gazdasági cégek által elkövetett csalás, sikkasztás, hanyag kezelés, pénzhamisítás, bankkártya csalás bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

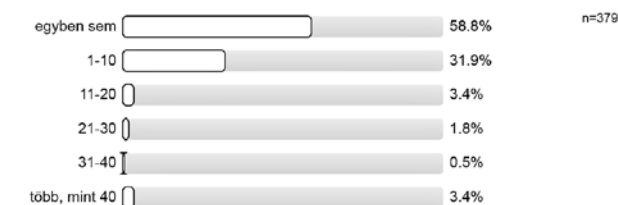
7.5) Hány sorozatjellegű, dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás (betöréses lopás) bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

7.6) Hány lőfegyverrel visszaélés bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

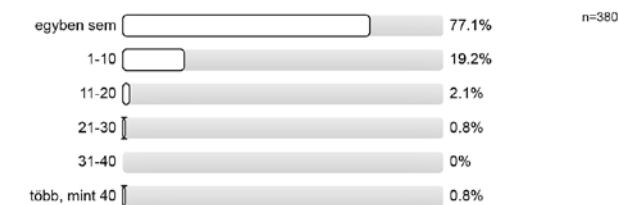
7.7) Hány kiberbűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

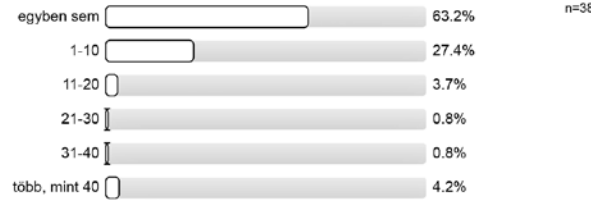
7.8) Hány kerítés, szexuális kizsákmányolással összefüggő bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

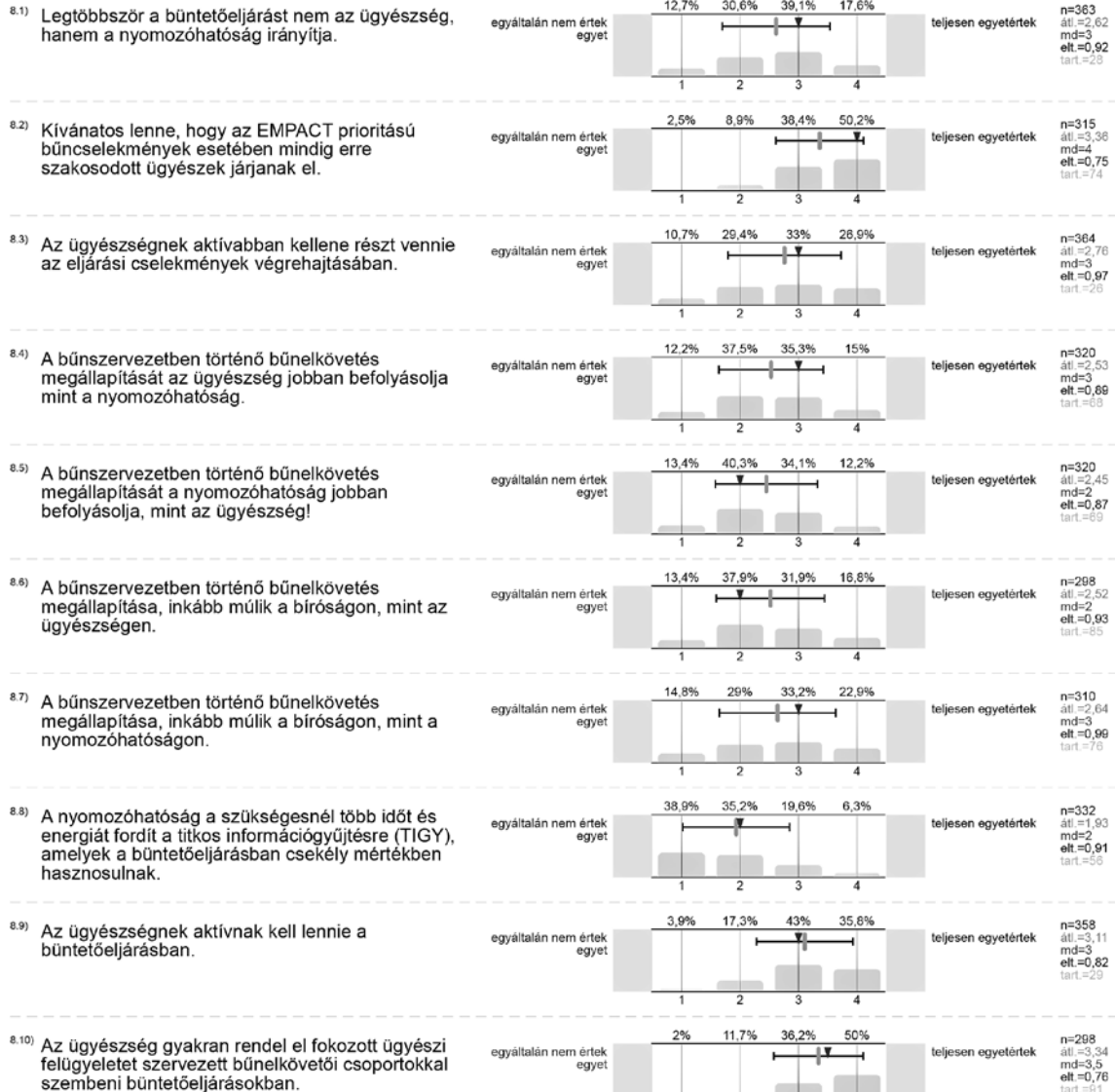
7.9) Hány környezeti, környezetvédelemmel összefüggő bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

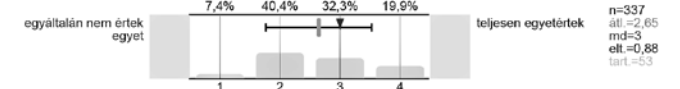
7.10) Hány gépjármű bűnözéssel kapcsolatos bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

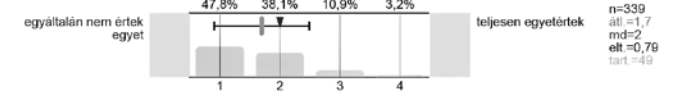
8. Kérem jelölje négyfokozatú skálán, mennyire ért egyet a következő állításokkal! (Az igazságszolgáltatás és a nyomozóhatóság együttműködése.)

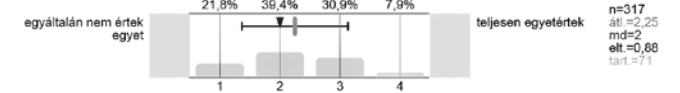
8.11) Gyakran előfordul, hogy az ügyész olyan eljárási cselekmény végrehajtására kéri a nyomozóhatóságot, ami nem segíti a nyomozati munka eredményességét.

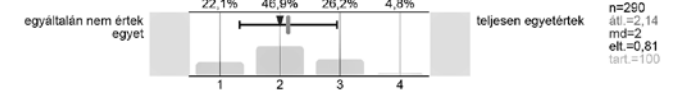
8.12) Gyakran előfordul, hogy a nyomozóhatóság nem megfelelően tájékoztatja az ügyészséget a büntető eljárás előrehaladásáról

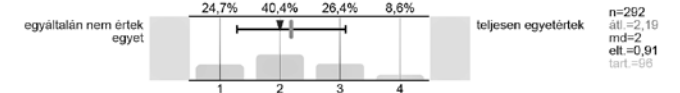
8.13) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik az ügyészségen, mint a nyomozóhatóságon.

8.14) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.

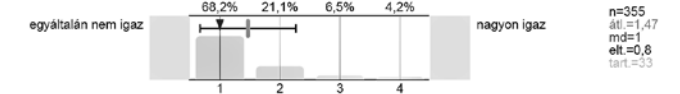

8.15) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.

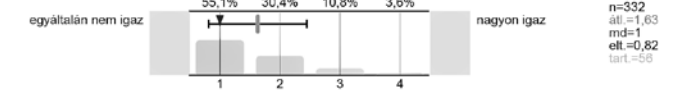

9. Kérem, jelölje négyfokozatú skálán, mennyire igazak önre az alábbi állítások? (Információáramlás az EMPACT prioritású bűncselekmények / nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozati munkájáról. Adatok gyűjtése, elemzése-értékelése, tapasztalatok átadása.)

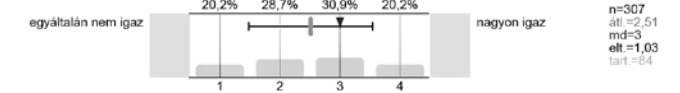
9.1) Rendszeresen veszek részt hazai képzésen, ahol EMPACT prioritásos bűncselekmények nyomozati munkájára vonatkozó hasznos információkat szerzek.

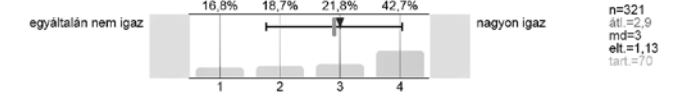
9.2) Munkám során nagy segítséget jelent számomra a TIBEK által megküldött éves bűnügyi elemzés

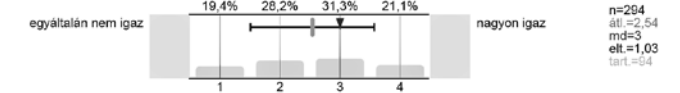
9.3) Szerintem nem kapok kellő tájékoztatást arról, hogy az adott, általam is nyomozott EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen nyomozati munka folyik az országban

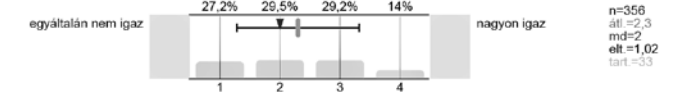
9.4) Egy önálló, nem a KR alá tartozó szerv ideálisabb volna a súlyos és szervezett bűnözés elleni fellépésben.

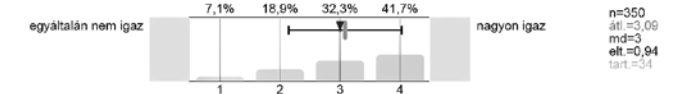
9.5) Szerintem nem kapok kellő tájékoztatást arról, hogy az adott, általam is nyomozott EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen nyomozati munka folyik nemzetközileg.

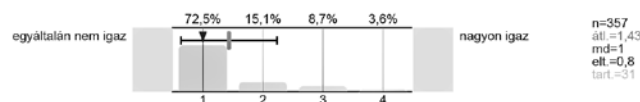
9.6) Jónak tartom, ha egy másik, különálló szerv vagy szervezeti egység végzi az elemző-értékelő munkát (operatív és stratégiai bűnelemzés), mint ahol aktív nyomozati munka zajlik.

9.7) Jónak tartanám, hogy a szakirányítást ugyanaz a szerv végezné, mint ahol a gyakorlatban a nyomozati munka folyik.

9.8) Rendszeresen veszek részt olyan nemzetközi képzésen, ahol EMPACT prioritásos bűncselekmények nyomozati munkájára vonatkozó hasznos információkat szerzek.

n=357
 átl.=1,43
 md=1
 elt.=0,8
 tart.=3,1

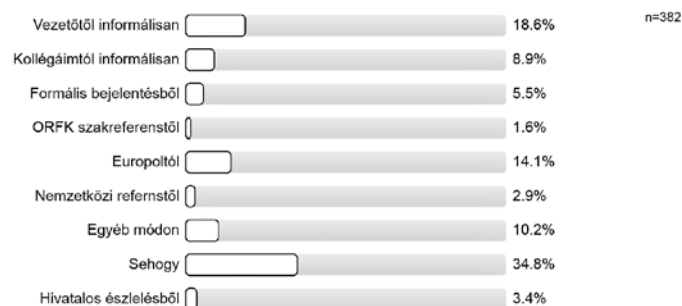
10. Kérem jelölje a nyolc lehetőség közül, hogy elsődlegesen milyen módon tájékozik az alábbiakról?

10.1) Az ország más területein (illetve más szerveknél) folytatott az Ön szakterületére vonatkozó nyomozati munkáról

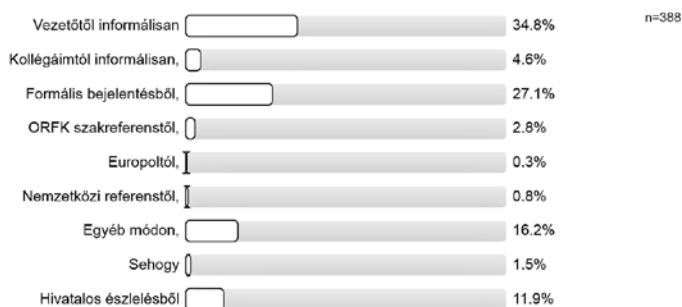
n=360

10.2) Arról, hogy az Ön által is nyomozott EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen nyomozati munka folyik nemzetközileg

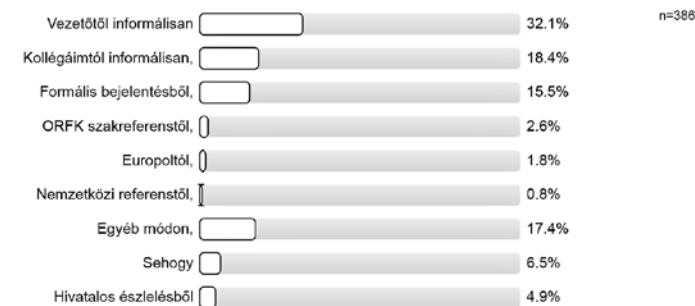
n=382

10.3) Jogszabály módosításokról

n=388

10.4) Új nyomozati módszerekről

n=386

10.5) Technikai újításokról

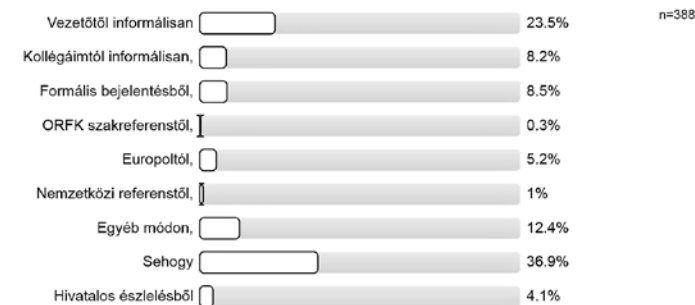
n=388

10.6) Szervezeti változásokról

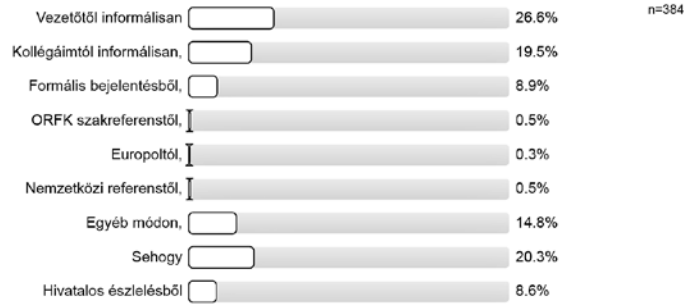
n=387

10.7) A Joint Investigation Team-ről

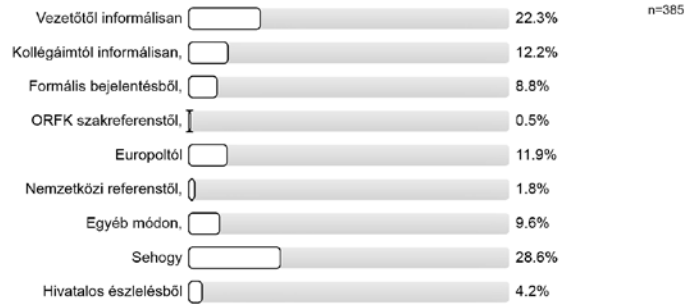

n=388

10.8) Vagyon visszaszerzésről, mint eljárásról, illetve a Vagyon-visszaszerzési hivatal munkájáról

10.9) Europol támogatási lehetőségekről

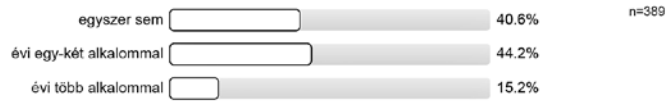

10.10) Az Ön szervezeti egységénél volt-e JIT (Joint Investigation Team) és vett-e részt benne?

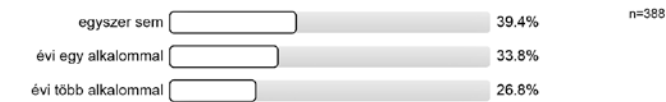

11. Az alábbi kérdésekre adható válaszlehetőségek közül jelölje azt amely jellemző volt Önre!

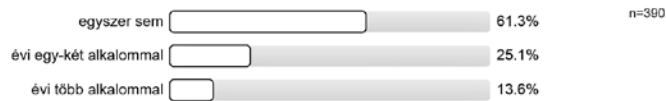
11.1) Dolgozott-e olyan ügyben, ahol vagyonekobzást hajtottak végre?

11.2) Működött együtt a Vagyon-visszaszerzési hivatallal?

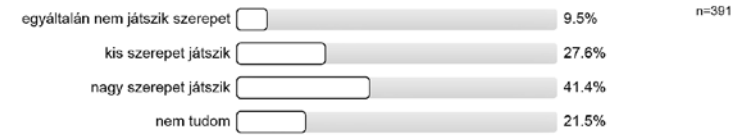

11.3) Nyomozott-e pénzmosásos bűncselekményében?

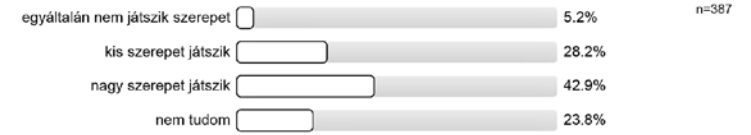

12. Az alábbiakban felsorolt tényezők milyen mértékben játszanak szerepet abban, hogy Magyarországon nem hajtanak végre vagyonekobzást?

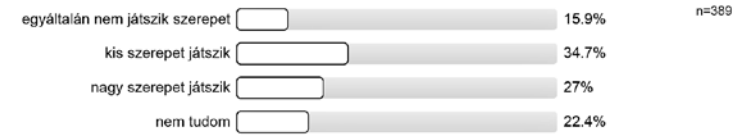
12.1) Általában nincs pénzzé tehető vagyon az elkövetőnél

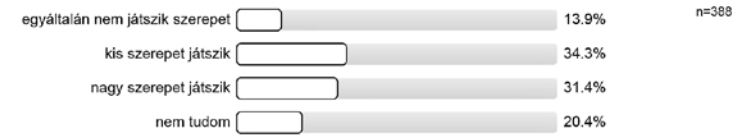
12.2) Az eljárásjog által megszabott korlátok

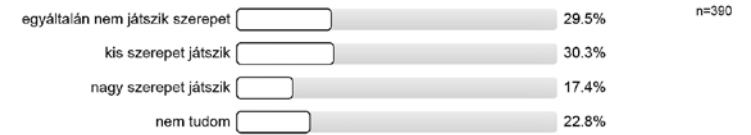
12.3) Erőforráshiány a nyomozóhatóságok részéről

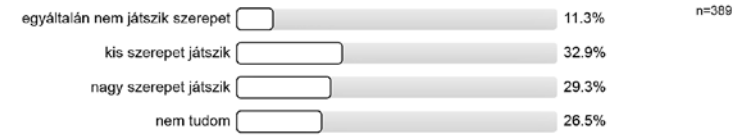
12.4) Tapasztalathiány a nyomozóhatóságok részéről

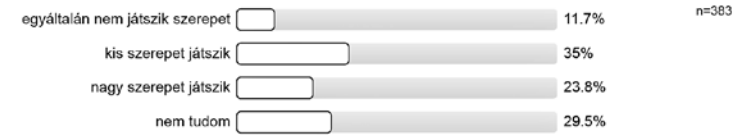
12.5) Motivációhiány a nyomozóhatóságok részéről

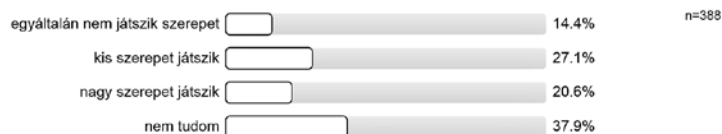
12.6) Tapasztalathiány az igazságügyi szervek részéről

12.7) Az együttműködési nehézségek a nyomozóhatóságok és az igazságügyi szervek között

12.8) Motivációhiány az igazságügyi szervek részéről

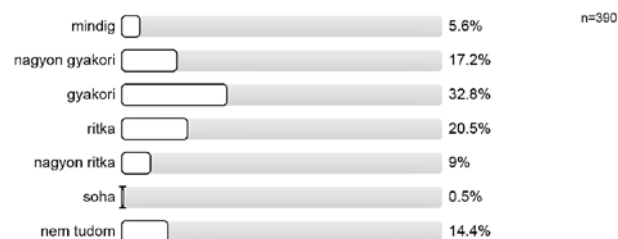

12.9) Erőforráshiány az igazságügyi szervek részéről

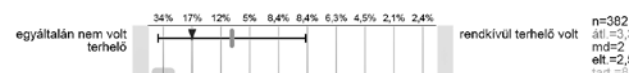
13. Kérem jelölje, a jellemzőket!

13.1) Ön szerint mennyire jellemző az Ön által nyomozott ügyekben szereplő elkövetői csoportokra, hogy jelentős értékesíthető vagyont halmoznak fel!

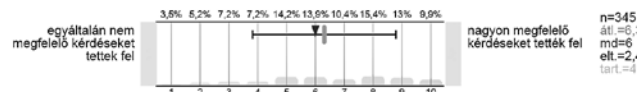

14. Az utolsó kérdéscsoport a kérdőív kitöltésére vonatkozik.

14.1) Jelölje egy tíz fokú skálán az Ön számára mennyire volt terhes és fárasztó a kérdőív kitöltése.

14.2) Jelölje egy tíz fokú skálán Ön szerint mennyire a megfelelő kérdéseket tettük fel annak érdekében, hogy kutatásunkkal javítsuk a nyomozati munka és a szervek közötti együttműködés hatékonyságát.

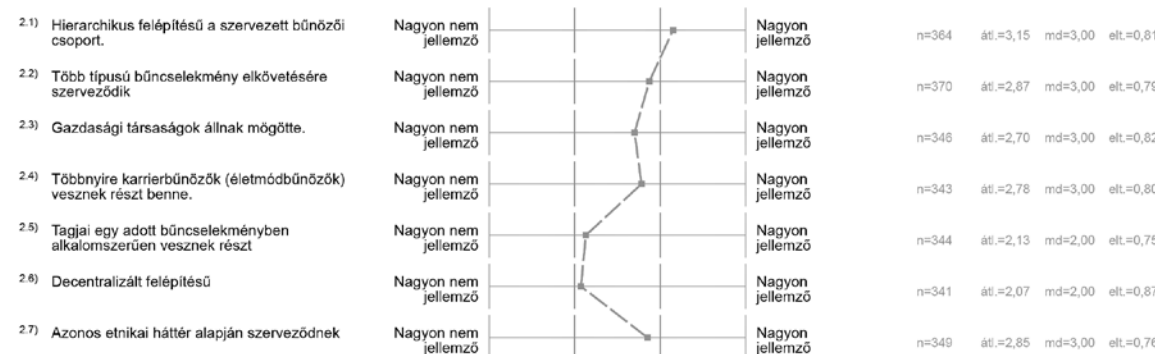

Profil

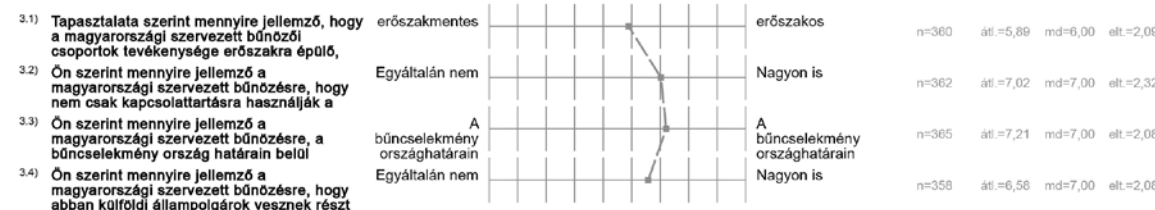
Alegység: NKE RTK
Tanár neve: Kiss Tibor
Kurzus neve: BBA2018
(A felmérés neve)

A profilvonalban használt értékek Átlag

2. lÖn szerint mennyire jellemzőek az alábbiakban felsoroltak Magyarországon a szervezett bűnözői csoportokra? Kérem válassza ki a 1=nagyon nem jellemző, 2= inkább nem jellemző, 3=inkább jellemző, 4 Nagyon jellemző, 5 nem tudom)

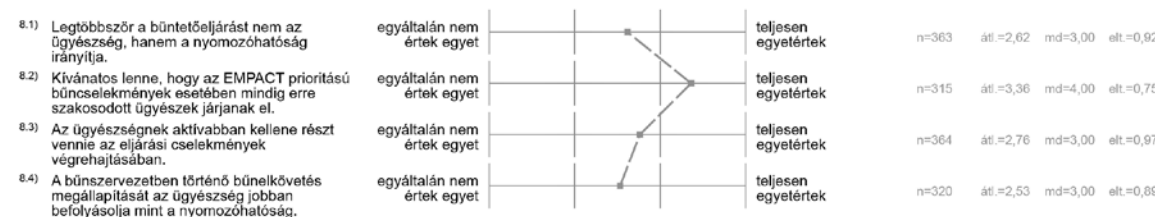
3. A következő kérésekre a választ jelölje tíz fokozatú skálán a jellemzők erőssége szerint!

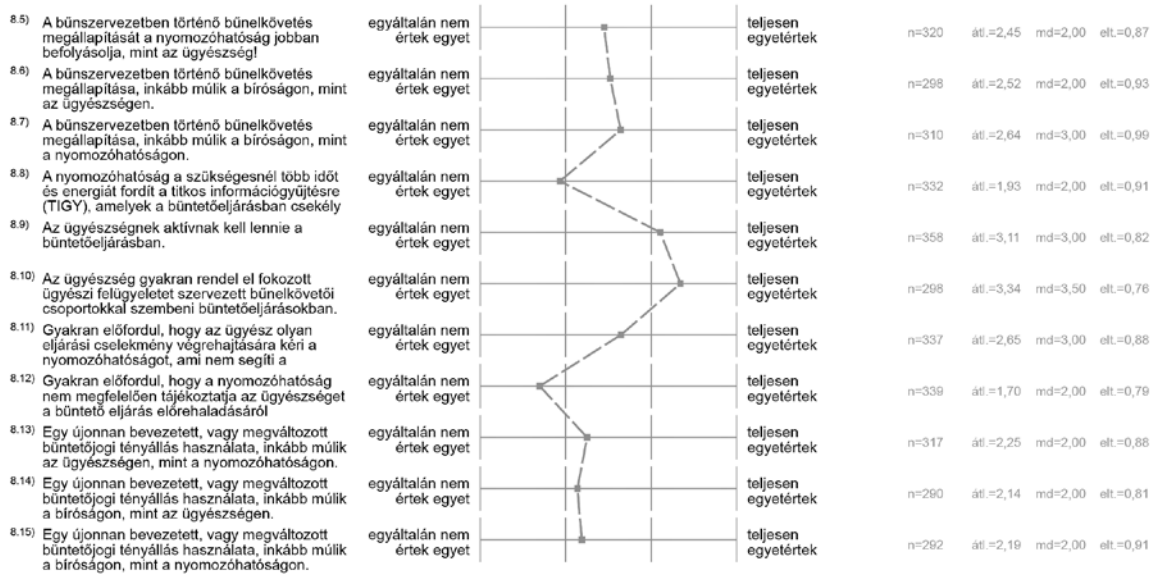

4. Kérem, jelölje öt fokozatú skálán az alábbi kérdésre a választ!

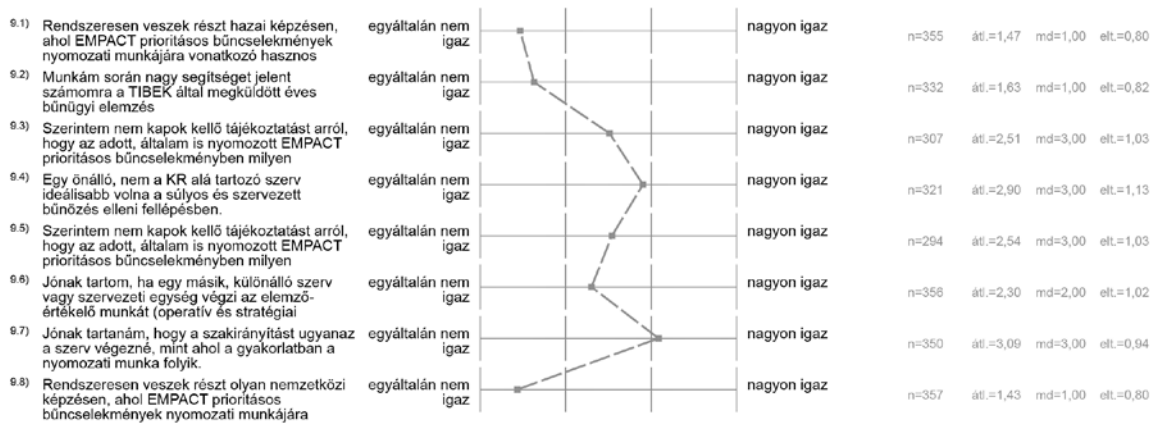

8. Kérem jelölje négyfokozatú skálán, mennyire ért egyet a következő állításokkal! (Az igazságszolgáltatás és a nyomozóhatóság együttműködése.)

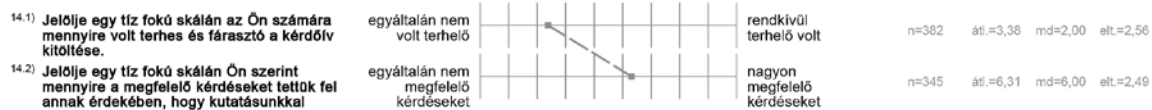

9. Kérem, jelölje négyfokozatú skálán, mennyire igazak önre az alábbi állítások? (Információáramlás az EMPACT prioritású bűncselekmények / nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozati munkájáról. Adatok gyűjtése, elemzése-értékelése, tapasztalatok átadása.)

14. Az utolsó kérdéscsoport a kérdőív kitöltésére vonatkozik.

Hozzászólások jelentése

1. Demográfia, szakmai demográfia

1.2) Melyik évben született Ön?

- 79
- 1957
- 1960 (3 előfordulás)
- 1962
- 1963
- 1964 (3 előfordulás)
- 1965 (3 előfordulás)
- 1966 (4 előfordulás)
- 1967 (7 előfordulás)
- 1968 (11 előfordulás)
- 1969 (9 előfordulás)
- 1970 (14 előfordulás)
- 1971 (4 előfordulás)
- 1972 (22 előfordulás)
- 1973 (17 előfordulás)
- 1974 (29 előfordulás)
- 1975 (19 előfordulás)
- 1976 (24 előfordulás)
- 1977 (15 előfordulás)
- 1978 (19 előfordulás)
- 1979 (22 előfordulás)
- 1980 (16 előfordulás)
- 1981 (11 előfordulás)
- 1982 (10 előfordulás)
- 1983 (18 előfordulás)
- 1984 (14 előfordulás)
- 1985 (6 előfordulás)
- 1986 (13 előfordulás)
- 1987 (15 előfordulás)
- 1988 (7 előfordulás)
- 1989 (5 előfordulás)
- 1990 (5 előfordulás)
- 1991 (4 előfordulás)
- 1992 (3 előfordulás)

^{1.5)} **Beszél valamilyen idegen nyelvet vagy nyelveket? (Kérem, írja be a négyzetbe a beszélt idegen nyelvet vagy nyelveket!)**

- - (3 előfordulás)
- ANGOL (2 előfordulás)
- ANGOL, OROSZ
- Angol (27 előfordulás)
- Angol
Olasz
- Angol német francia orosz
- Angol szakmai olvasási szint
- Angol,
- Angol, orosz
- Angol, Német, Francia, Olasz
- Angol, Német
- Angol, francia
- Angol, német (4 előfordulás)
- Angol, német alapfok
- Angol, német, francia.
- Angol, német, orosz
- Angol, német, svéd
- Angol, orosz
- Angol, spanyol
- Deutsch
- Eng
- Eszperantó, Német
- Igen
- Igen, angol, német.
- Kicsit angolul.
- Nem (2 előfordulás)
- Nem
- Német (2 előfordulás)
- Német, angol
- Román
- Román, Eszperantó, Orosz
- angol (100 előfordulás)
- angol
görög
- angol
német (2 előfordulás)
- angol (11 előfordulás)
- angol ,német
- angol alap

- angol alapfok (4 előfordulás)
- angol alapfok, cigány alapfok, olasz középfok
- angol középfok
- angol német
- angol orosz
- angol orosz német olasz
- angol, alap, szóbeli
- angol, eszperanto
- angol, franci
- angol, francia (2 előfordulás)
- angol, német (35 előfordulás)
- angol, német
- angol, német, francia (2 előfordulás)
- angol, német, francia,
- angol, német, olasz
- angol, német, orosz
- angol, német, orosz, olasz
- angol, nétem
- angol, olasz
- angol, orosz (4 előfordulás)
- angol, spanyol
- angol, spanyol, német, katalán
- angol, szerb-horvát
- angol,német (2 előfordulás)
- angol,török
- cigány
- eszperantó
- lovári
- nem (38 előfordulás)
- német (23 előfordulás)
- német alapfok
- német angol
- német és angol középfok
- német, angol (12 előfordulás)
- német, angol,
- német, héber
- német, orosz
- orosz (5 előfordulás)
- orosz, angol (2 előfordulás)

- orosz, angol, olasz
- orosz, német, angol kezdő,
- orosz,német
- osztrák, szlovák
- spanyol

^{1,6)} **Melyik évben kezdett dolgozni a rendőrségen? (Kérem, írja be a munkakezdés évszámát!)**

- 1976
- 1980
- 1982 (2 előfordulás)
- 1983 (2 előfordulás)
- 1985 (2 előfordulás)
- 1987 (3 előfordulás)
- 1988 (5 előfordulás)
- 1989 (3 előfordulás)
- 1990 (9 előfordulás)
- 1991 (18 előfordulás)
- 1992 (15 előfordulás)
- 1993 (22 előfordulás)
- 1994 (14 előfordulás)
- 1995 (14 előfordulás)
- 1996 (24 előfordulás)
- 1997 (19 előfordulás)
- 1998 (24 előfordulás)
- 1999 (18 előfordulás)
- 2000 (21 előfordulás)
- 2001 (18 előfordulás)
- 2002 (10 előfordulás)
- 2003 (8 előfordulás)
- 2004 (9 előfordulás)
- 2005 (11 előfordulás)
- 2006 (15 előfordulás)
- 2007 (8 előfordulás)
- 2008 (25 előfordulás)
- 2009 (14 előfordulás)
- 2010 (14 előfordulás)
- 2011 (9 előfordulás)
- 2012
- 2013 (8 előfordulás)
- 2014 (3 előfordulás)
- 2015
- 2016 (3 előfordulás)
- 2017 (7 előfordulás)

^{1.7)} Melyik évben kezdett annál a szervnél ahol jelenleg is dolgozik? (Kérem írja be a kezdés évszámát!)

■ 201

■ 1990

■ 1995

■ 1996 (3 előfordulás)

■ 1997

■ 1998 (3 előfordulás)

■ 1999 (2 előfordulás)

■ 2000 (3 előfordulás)

■ 2001 (3 előfordulás)

■ 2002 (4 előfordulás)

■ 2003 (4 előfordulás)

■ 2004 (7 előfordulás)

■ 2005 (4 előfordulás)

■ 2006 (8 előfordulás)

■ 2007 (8 előfordulás)

■ 2008 (31 előfordulás)

■ 2009 (10 előfordulás)

■ 2010 (16 előfordulás)

■ 2011 (15 előfordulás)

■ 2012 (46 előfordulás)

■ 2013 (25 előfordulás)

■ 2014 (20 előfordulás)

■ 2015 (46 előfordulás)

■ 2016 (26 előfordulás)

■ 2017 (87 előfordulás)

■ 2018 (4 előfordulás)

■ 2088

Kiss Tibor

BBA Kutatás 2018. III. ()

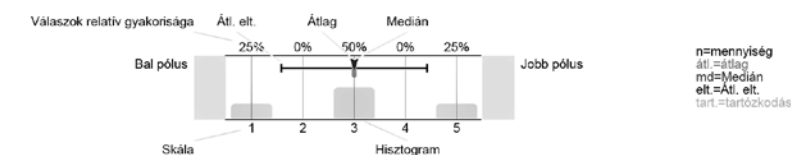
Válaszadók száma = 10

Felmérés eredmények

Jelmagyarázat

Kérdésszöveg

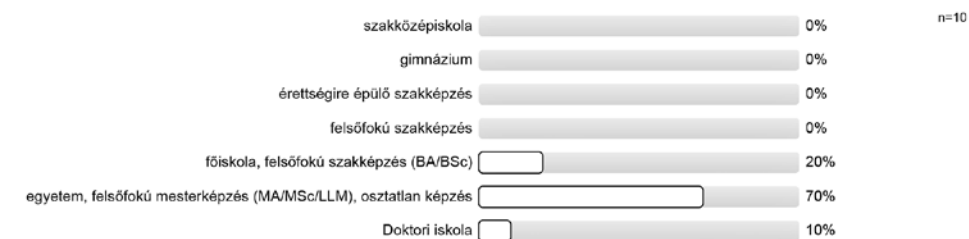

1. Demográfia, szakmai demográfia

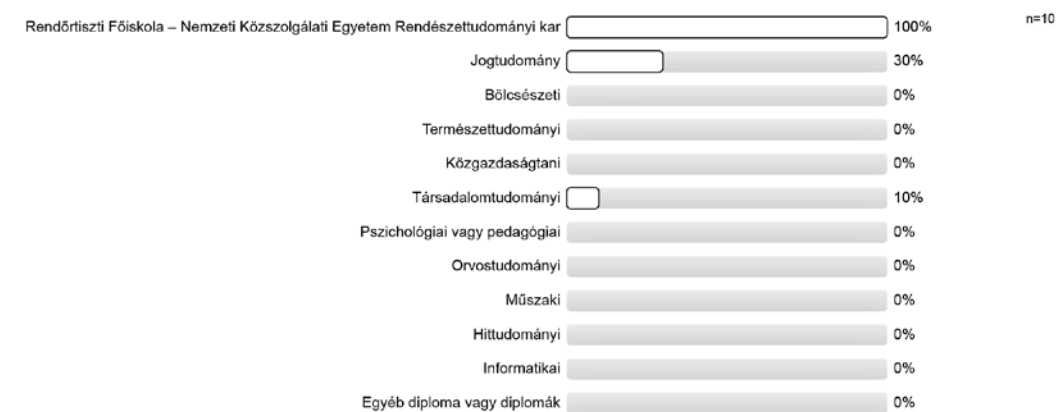
^{1.1)} Mi az Ön neme?

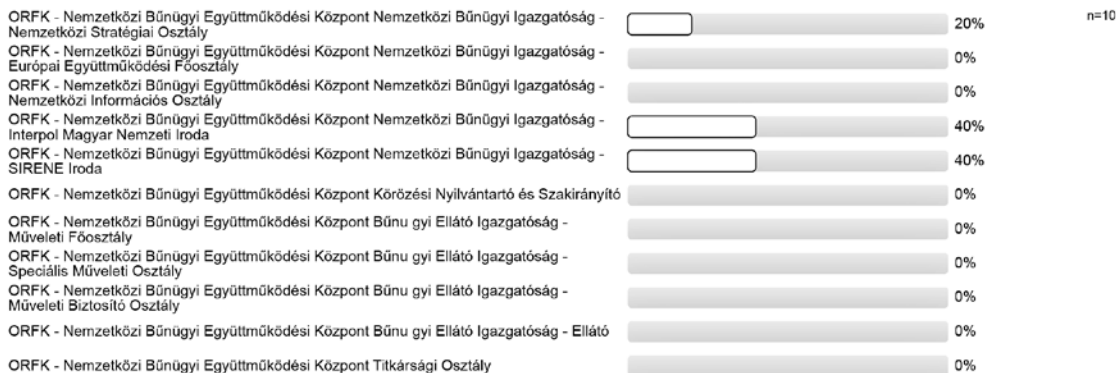
^{1.3)} Mi az Ön befejezett iskolai végzettsége? (Kérem, a legmagasabbat jelölje!)

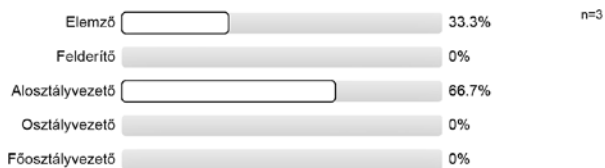
^{1.4)} Milyen felsőfokú szakot végzett? (Többet is jelölhet, de csak akkor, ha az 1.3 kérdésben BA/BSc/MA/MSc/LLM képzéseket, vagy doktori képzés végzett!)

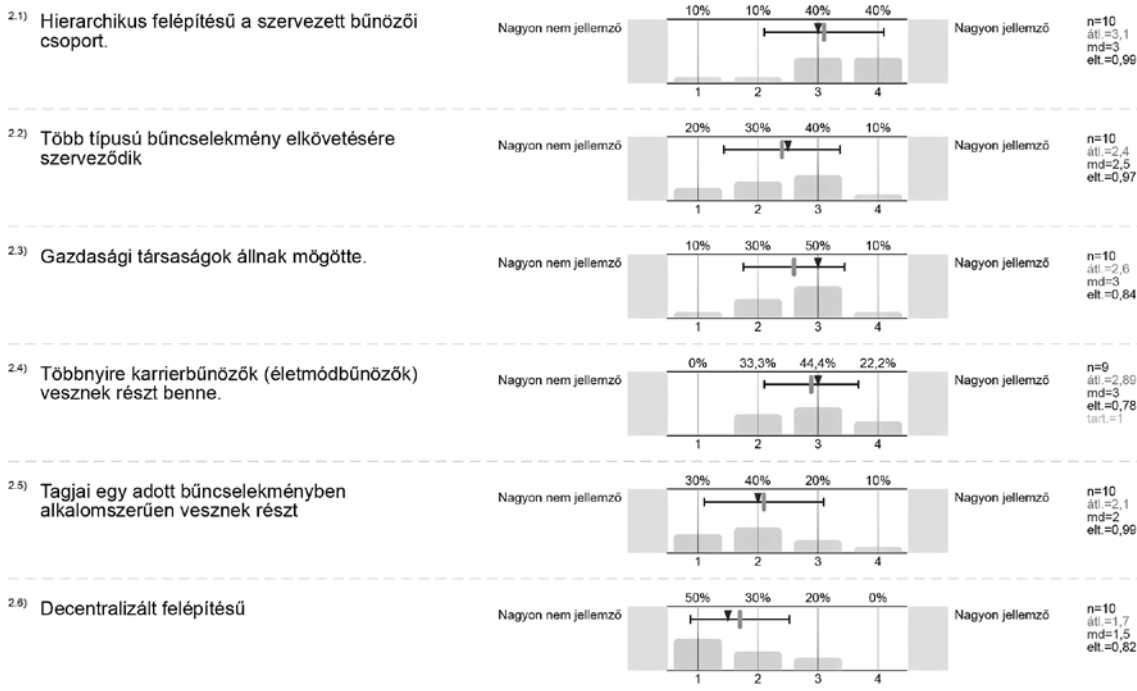
1.8) Melyik főosztályon, osztályon, alosztályon dolgozik?

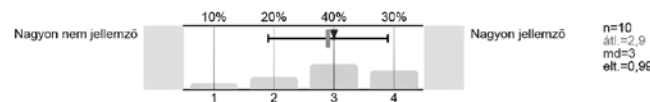
1.9) Vezetői beosztásban dolgozik jelenleg?

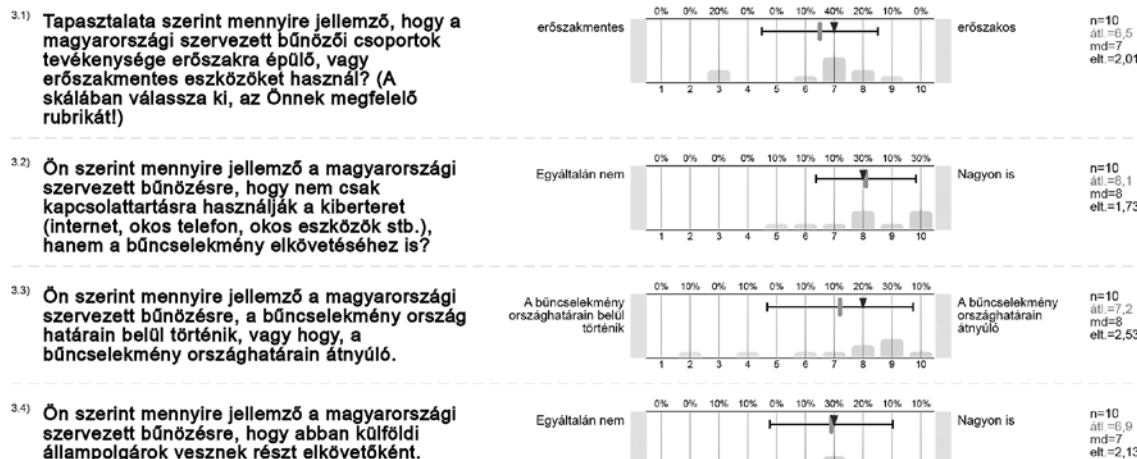
2. Ön szerint mennyire jellemzőek az alábbiakban felsoroltak Magyarországon a szervezett bűnözői csoportokra? Kérem válassza ki a 1=nagyon nem jellemző, 2= inkább nem jellemző, 3=inkább jellemző, 4 Nagyon jellemző, 5 nem tudom)

2.7) Azonos etnikai háttér alapján szerveződnek

3. A következő kérésekre a választ jelölje tíz fokozatú skálán a jellemzők erőssége szerint!

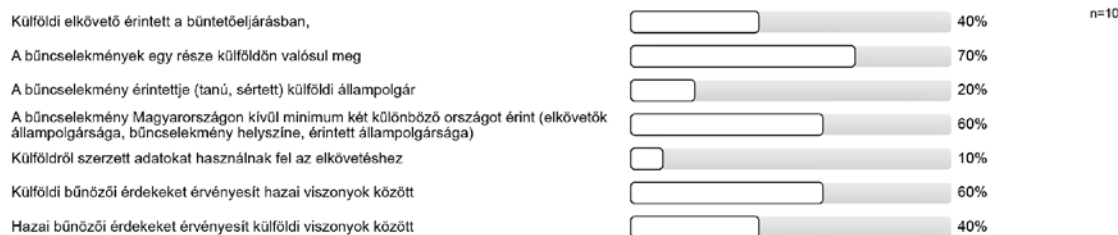

4. Kérem, jelölje öt fokozatú skálán az alábbi kérdésre a választ!

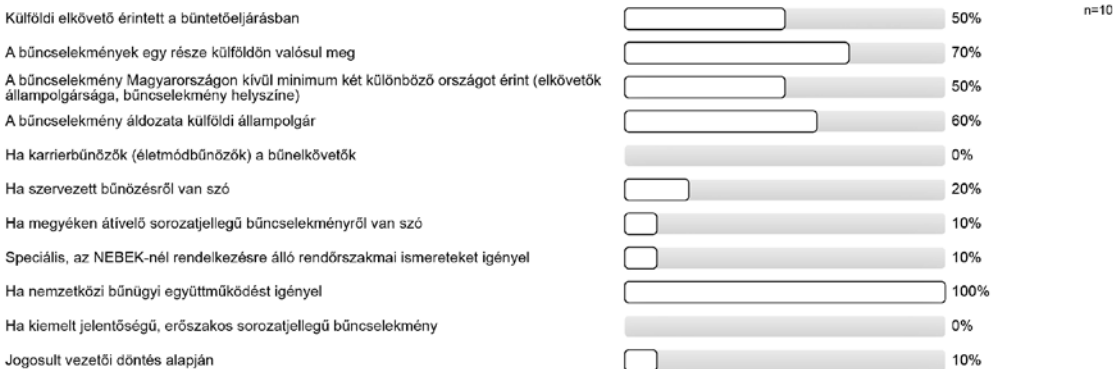

5. Az alábbi kérdések esetében több válasz is adható, kérem jelölje az Ön által fontosnak tartott válaszokat!

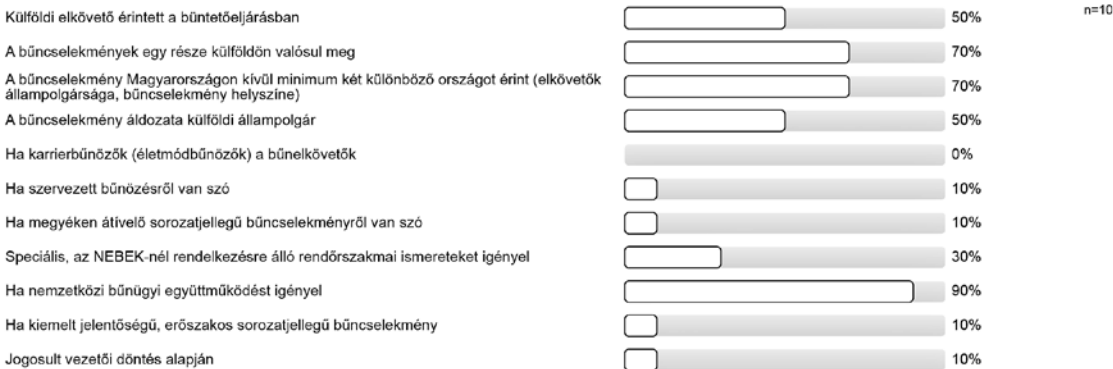
5.1) Ön szerint mik azok a jellemzők amiknek fenn kell állniuk ahhoz, hogy nemzetközi jellegű szervezett bűnözésről beszélhessünk? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azokat jelölje meg amik feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy nemzetközi jellegű szervezett bűnözésről beszélhessünk. Ne azokat amelyek általában jellemzőek a szervezett bűnözésre!)

5.2) Ön szerint mely esetekben kerül egy ügy az NEBEK hatáskörébe? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azt/azokat jelölje meg, ami önmagában is elég lehet ahhoz, hogy az NEBEK hatáskörébe kerüljön az ügy!)

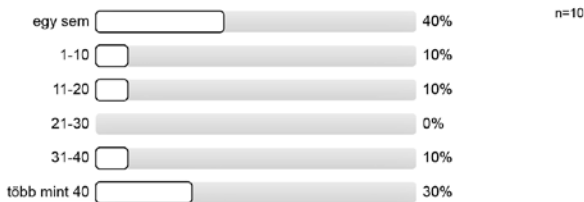

5.3) Ön mely esetekben tartaná indokoltnak, hogy az NEBEKhatáskörébe kerüljön egy ügy? (Több választ is megjelölhet, de kérjük csak azokat jelölje meg, amik önmagukban is indokoltá teszik azt, hogy az NEBEK hatáskörébe kerüljön az ügy!)

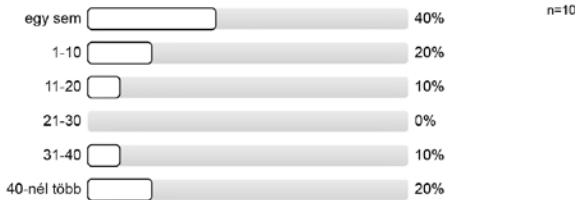

6. A következő bűnügyek szignálásával kapcsolatos kérdéscsoportban felsorolt kérdésekre kérem, hat válasz közül válasszon!

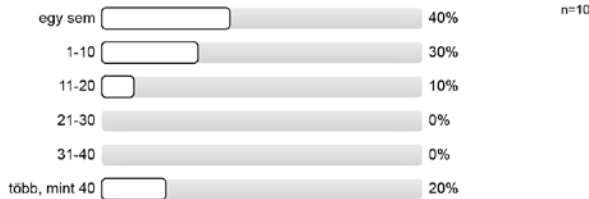
6.1) Hány embercsempészet bűncselekmény miatt indított büntetőügy/titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

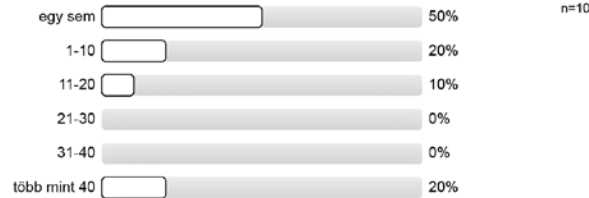
6.2) Hány emberkereskedelem bűncselekmény miatt indított büntetőügy/titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

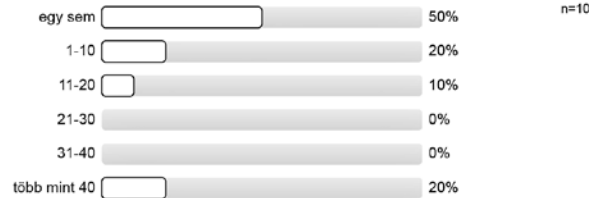
6.3) Hány szintetikus drogok, valamint a heroin és kokain kereskedelmével összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

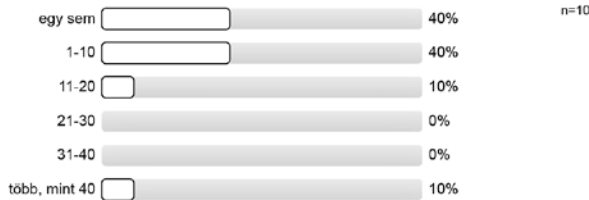
6.4) Hány gazdasági cégek által elkövetett csalás, sikkasztás, hanyag kezelés, pénzhamisítás, bankkártya csalás bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

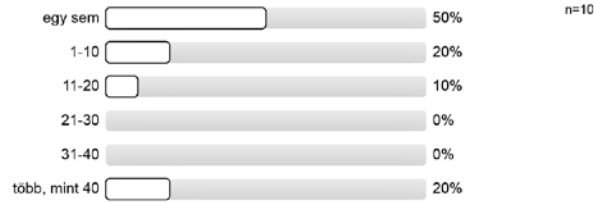
6.5) Hány sorozat jellegű dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás (betöréses lopás) bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

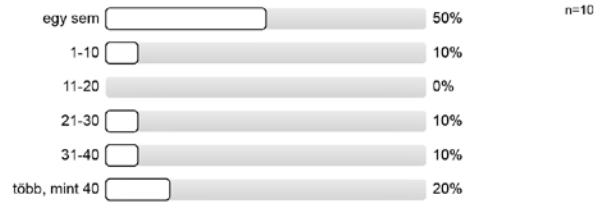
6.6) Hány lőfegyverrel való visszaélés bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

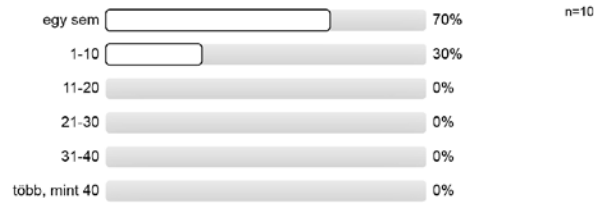
6.7) Hány kiberbűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

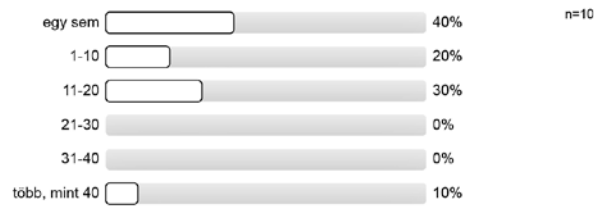
6.8) Hány kerítés, szexuális kizsákmányolással összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

6.9) Hány környezeti, környezetvédelemmel összefüggő bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

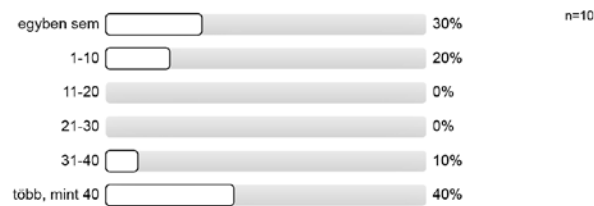

6.10) Hány gépjármű bűnözéssel kapcsolatos bűncselekmény miatt indított büntetőügy /titkos információgyűjtés volt az Ön nevére szignálva az elmúlt 5 évben?

7. A következő bűnügyek felderítésével, nyomozásával kapcsolatos kérdéscsoportban felsorolt kérdésekre kérem, hat válasz közül válasszon!

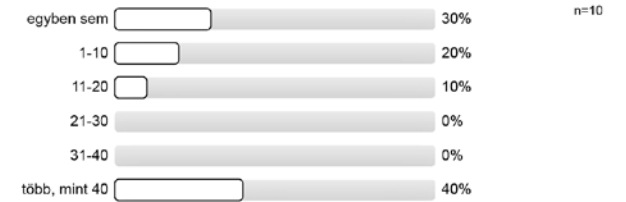
7.1) Hány embercsempészet bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

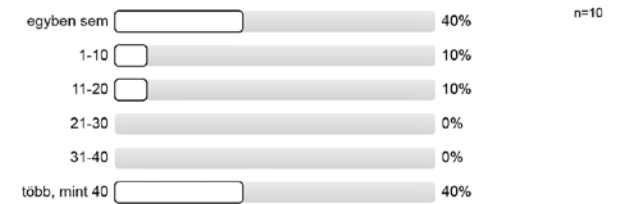
7.2) Hány emberkereskedelem bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

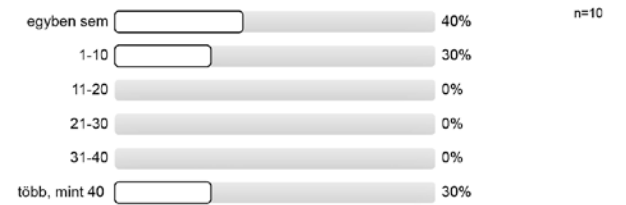
7.3) Hány szintetikus drogok, valamint heroin és a kokain kereskedelmével összefüggő bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

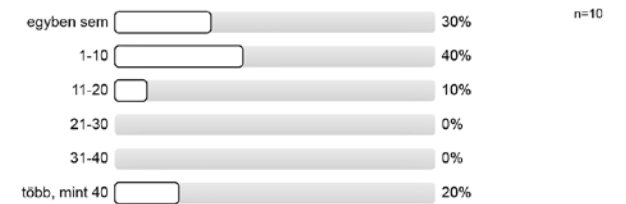
7.4) Hány gazdasági cégek által elkövetett csalás, sikkasztás, hanyag kezelés, pénzhamisítás, bankkártya csalás bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

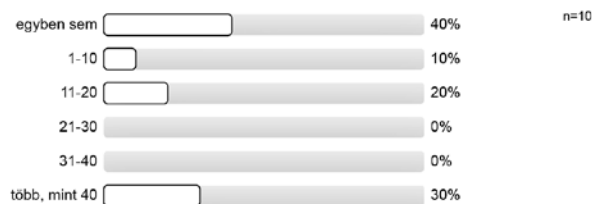
7.5) Hány sorozatjellegű, dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás (betöréses lopás) bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

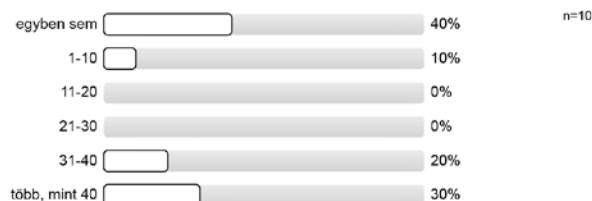
7.6) Hány lőfegyverrel visszaélés bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

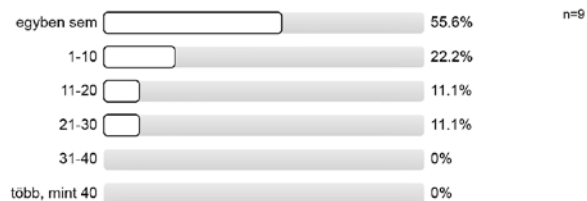
7.7) Hány kiberbűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

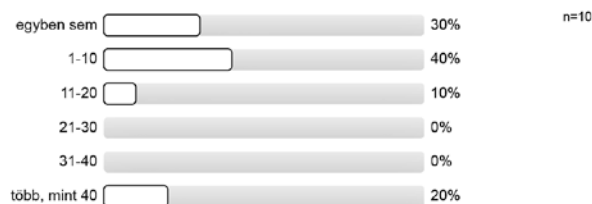
7.8) Hány kerítés, szexuális kizsákmányolással összefüggő bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

7.9) Hány környezeti, környezetvédelemmel összefüggő bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

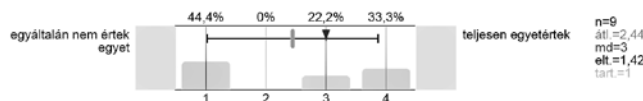

7.10) Hány gépjármű bűnözéssel kapcsolatos bűncselekmény miatt elrendelt nyomozásban, felderítésben vett részt az elmúlt 5 évben? (A nyomozásban, felderítésben részvétel nem az Ön nevére szignált ügyben való részvételt jelenti)

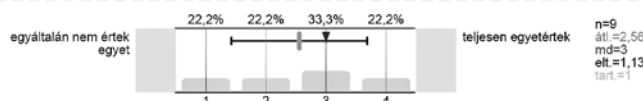

8. Kérem jelölje négyfokozatú skálán, mennyire ért egyet a következő állításokkal! (Az igazságszolgáltatás és a nyomozóhatóság együttműködése.)

8.1) Legtöbbször a büntetőeljárást nem az ügyészség, hanem a nyomozóhatóság irányítja.

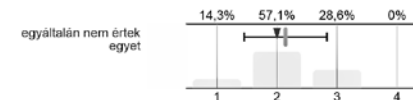
8.2) Kíváncsús lenne, hogy az EMPACT prioritású bűncselekmények esetében mindig erre szakosodott ügyészek járjanak el.

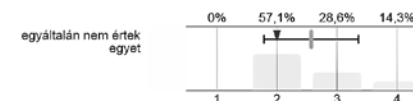
8.3) Az ügyészségnek aktívabban kellene részt vennie az eljárási cselekmények végrehajtásában.

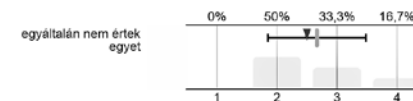
8.4) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását az ügyészség jobban befolyásolja mint a nyomozóhatóság.

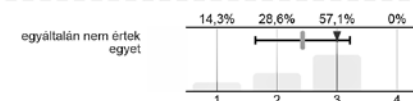
8.5) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását a nyomozóhatóság jobban befolyásolja, mint az ügyészség!

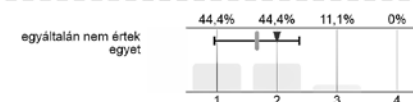
8.6) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.

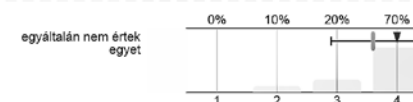
8.7) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.

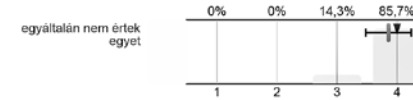
8.8) A nyomozóhatóság a szükségesnél több időt és energiát fordít a titkos információgyűjtésre (TIGY), amelyek a büntetőeljárásban csekély mértékben hasznosulnak.

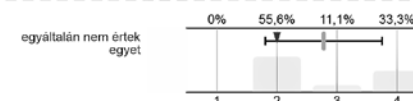
8.9) Az ügyészségnek aktívnak kell lennie a büntetőeljárásban.

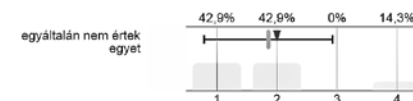
8.10) Az ügyészség gyakran rendel el fokozott ügyészi felügyeletet szervezett bűnelkövetői csoportokkal szembeni büntetőeljárásokban.

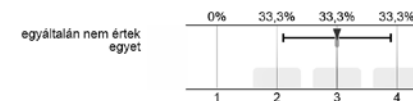
8.11) Gyakran előfordul, hogy az ügyész olyan eljárási cselekmény végrehajtására kéri a nyomozóhatóságot, ami nem segíti a nyomozati munka eredményességét.

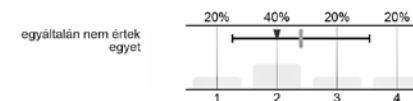
8.12) Gyakran előfordul, hogy a nyomozóhatóság nem megfelelően tájékoztatja az ügyészséget a büntető eljárás előrehaladásáról

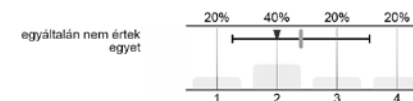
8.13) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik az ügyészségen, mint a nyomozóhatóságon.

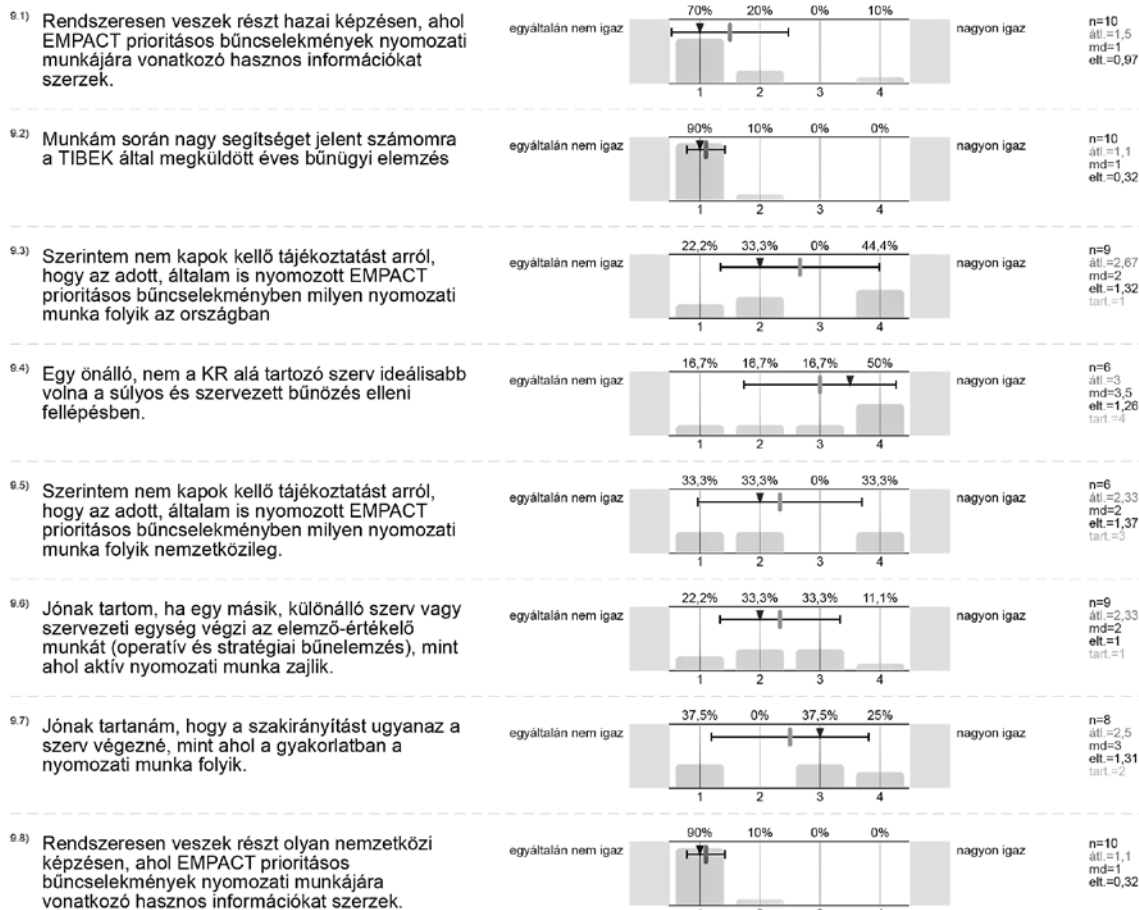
8.14) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.

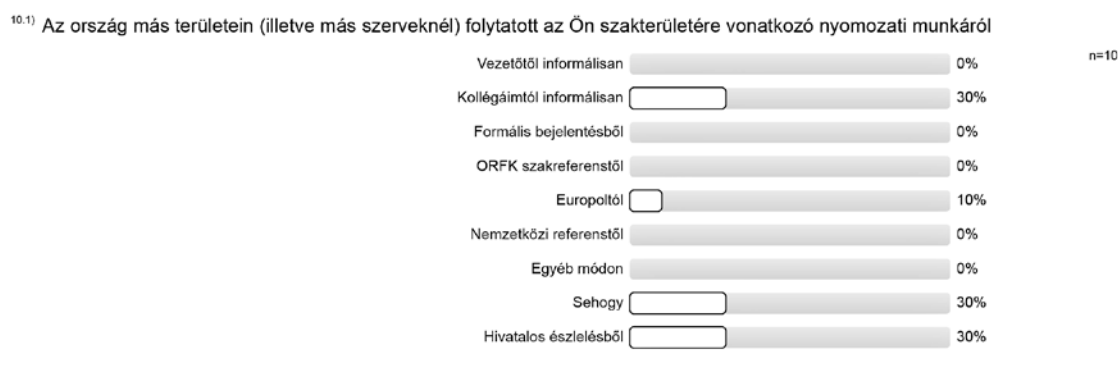
8.15) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.

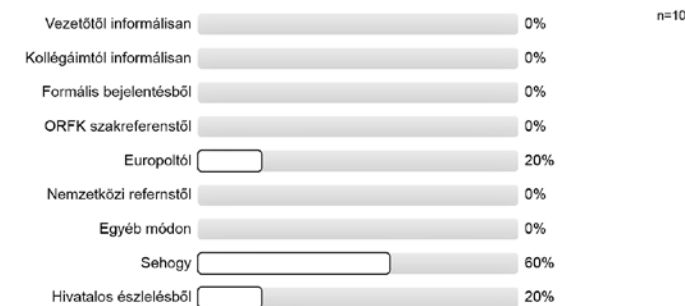
9. Kérem, jelölje négyfokozatú skálán, mennyire igazak önre az alábbi állítások? (Információáramlás az EMPACT prioritású bűncselekmények / nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozati munkájáról. Adatok gyűjtése, elemzése-értékelése, tapasztalatok átadása.)

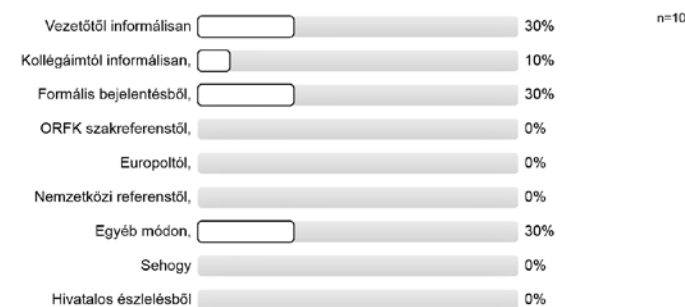
10. Kérem jelölje a nyolc lehetőség közül, hogy elsődlegesen milyen módon tájékozik az alábbiakról?

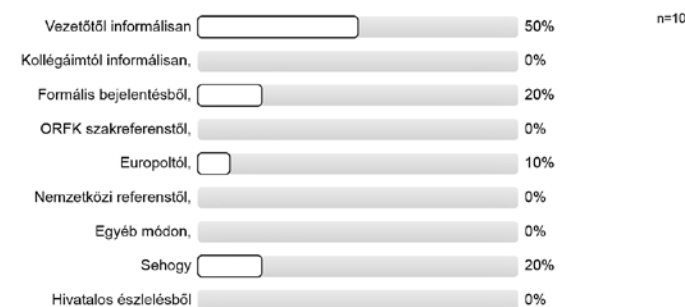
10.2) Arról, hogy az Ön által is nyomozott EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen nyomozati munka folyik nemzetközileg

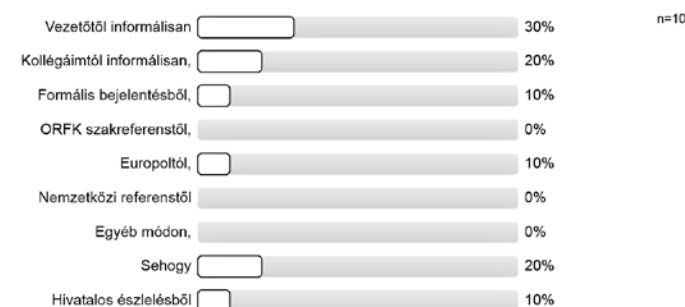
10.3) Jogszabály módosításokról

10.4) Új nyomozati módszerekről

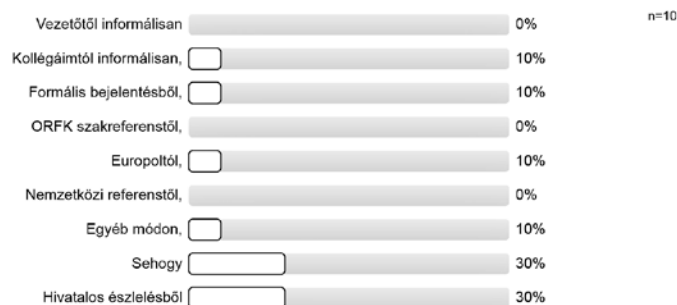
10.5) Technikai újításokról

10.6) Szervezeti változásokról

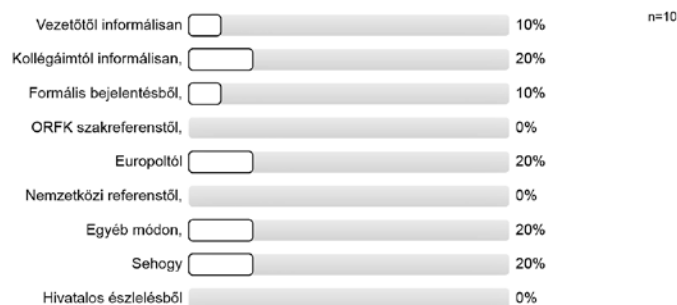
10.7) A Joint Investigation Team-ről

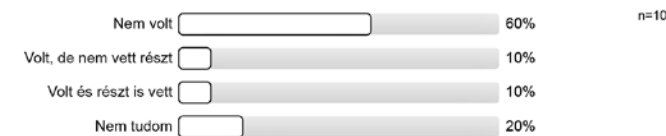
10.8) Vagyon visszaszerzésről, mint eljárásról, illetve a Vagyon-visszaszerzési hivatal munkájáról

10.9) Europol támogatási lehetőségekről

10.10) Az Ön szervezeti egységénél volt-e JIT (Joint Investigation Team) és vett-e részt benne?

11. Az alábbi kérdésekre adható válaszlehetőségek közül jelölje azt amely jellemző volt Önre!

11.1) Dolgozott-e olyan ügyben, ahol vagyonelkobzást hajtottak végre?

11.2) Működött együtt a Vagyon-visszaszerzési hivatallal?

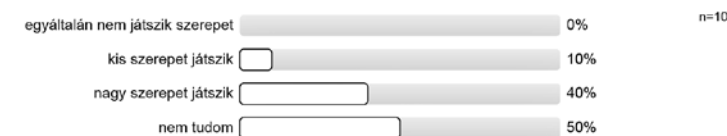

11.3) Nyomozott-e pénzmosásos bűncselekményében?

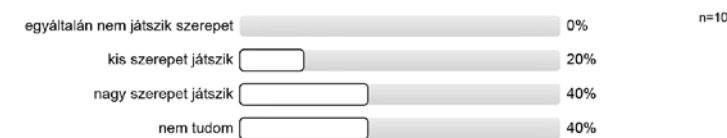

12. Az alábbiakban felsorolt tényezők milyen mértékben játszanak szerepet abban, hogy Magyarországon nem hajtanak végre vagyonelkobzást?

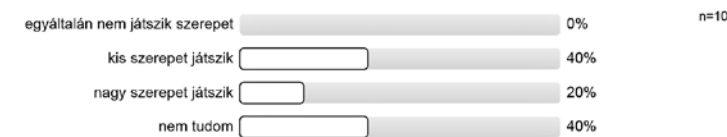
12.1) Általában nincs pénzzé tehető vagyon az elkövetőnél

12.2) Az eljárásjog által megszabott korlátok

12.3) Erőforráshiány a nyomozóhatóságok részéről

12.4) Tapasztalathiány a nyomozóhatóságok részéről

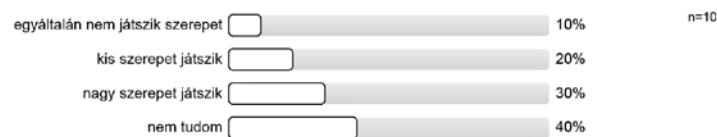
n=10

12.5) Motivációhiány a nyomozóhatóságok részéről

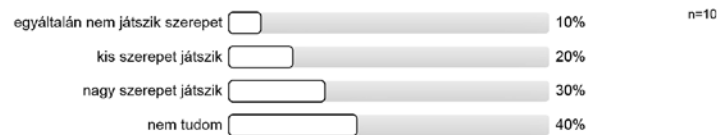
n=10

12.6) Tapasztalathiány az igazságügyi szervek részéről

n=10

12.7) Az együttműködési nehézségek a nyomozóhatóságok és az igazságügyi szervek között

n=10

12.8) Motivációhiány az igazságügyi szervek részéről

n=9

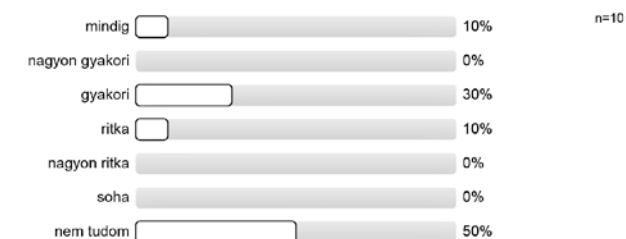
12.9) Erőforráshiány az igazságügyi szervek részéről

n=10

13. Kérem jelölje, a jellemzőket!

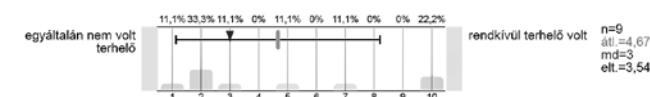
13.1) Ön szerint mennyire jellemző az Ön által nyomozott ügyekben szereplő elkövetői csoportokra, hogy jelentős értékesíthető vagyont halmoznak fel!

n=10

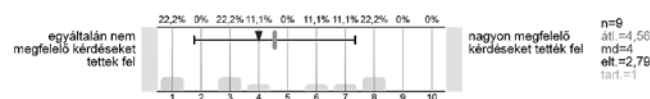
14. Az utolsó kérdéscsoport a kérdőív kitöltésére vonatkozik.

14.1) Jelölje egy tíz fokú skálán az Ön számára mennyire volt terhes és fárasztó a kérdőív kitöltése.

rendkívül terhelő volt
 n=9
 átl.=4,67
 md=3
 oit.=3,54

14.2) Jelölje egy tíz fokú skálán Ön szerint mennyire a megfelelő kérdéseket tettük fel annak érdekében, hogy kutatásunkkal javítsuk a nyomozati munka és a szervek közötti együttműködés hatékonyságát.

nagyon megfelelő kérdéseket tették fel
 n=9
 átl.=4,56
 md=4
 oit.=2,79
 tart.=1

Profil

Alegység:	NKE RTK
Tanár neve:	Kiss Tibor
Kurzus neve: (A felmérés neve)	BBA Kutatás 2018. III.
A profilvonalban használt értékek Átlag	

2. **Ön szerint mennyire jellemzőek az alábbiakban felsoroltak Magyarországon a szervezett bűnözői csoportokra? Kérem válassza ki a 1=nagyon nem jellemző, 2= inkább nem jellemző, 3=inkább jellemző, 4 Nagyon jellemző, 5 nem tudom)**

2.1) Hierarchikus felépítésű a szervezett bűnözői csoport.	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=10	átl.=3,10	md=3,00	elt.=0,99
2.2) Több típusú bűncselekmény elkövetésére szerveződik	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=10	átl.=2,40	md=2,50	elt.=0,97
2.3) Gazdasági társaságok állnak mögötte.	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=10	átl.=2,60	md=3,00	elt.=0,84
2.4) Többnyire karrierbűnözők (életmódbűnözők) vesznek részt benne.	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=9	átl.=2,89	md=3,00	elt.=0,78
2.5) Tagjai egy adott bűncselekményben alkalmoszerűen vesznek részt	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=10	átl.=2,10	md=2,00	elt.=0,99
2.6) Decentralizált felépítésű	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=10	átl.=1,70	md=1,50	elt.=0,82
2.7) Azonos etnikai háttér alapján szerveződnek	Nagyon nem jellemző		Nagyon jellemző	n=10	átl.=2,90	md=3,00	elt.=0,99

3. **A következő kérésekre a választ jelölje tíz fokozatú skálán a jellemzők erőssége szerint!**

3.1) Tapasztalata szerint mennyire jellemző, hogy a magyarországi szervezett bűnözői csoportok tevékenysége erőszakra épül,	erőszakmentes		erőszakos	n=10	átl.=6,50	md=7,00	elt.=2,01
3.2) Ön szerint mennyire jellemző a magyarországi szervezett bűnözésre, hogy nem csak kapcsolattartásra használják a	Egyáltalán nem		Nagyon is	n=10	átl.=8,10	md=8,00	elt.=1,73
3.3) Ön szerint mennyire jellemző a magyarországi szervezett bűnözésre, a bűncselekmény országhatárain belül	A bűncselekmény országhatárain		A bűncselekmény országhatárain	n=10	átl.=7,20	md=8,00	elt.=2,53
3.4) Ön szerint mennyire jellemző a magyarországi szervezett bűnözésre, hogy abban külföldi állampolgárok vesznek részt	Egyáltalán nem		Nagyon is	n=10	átl.=6,90	md=7,00	elt.=2,13

4. **Kérem, jelölje öt fokozatú skálán az alábbi kérdésre a választ!**

4.1) Mit gondol, mennyire van a bűnügyi munka fókuszában a szervezett bűnözés a Nemzeti Nyomozó Irodában?	Egyáltalán nincs a fókuszban		Nagyon a fókuszban van	n=10	átl.=4,80	md=5,00	elt.=0,42
---	------------------------------	--	------------------------	------	-----------	---------	-----------

8. **Kérem jelölje négyfokozatú skálán, mennyire ért egyet a következő állításokkal! (Az igazságszolgáltatás és a nyomozóhatóság együttműködése.)**

8.1) Legtöbbször a büntetőeljárást nem az ügyészség, hanem a nyomozóhatóság irányítja.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=9	átl.=2,44	md=3,00	elt.=1,42
8.2) Kíváncsús lenne, hogy az EMPACT prioritású bűncselekmények esetében mindig erre szakosodott ügyészek járjanak el.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=9	átl.=2,56	md=3,00	elt.=1,13
8.3) Az ügyészségnek aktívabban kellene részt vennie az eljárási cselekmények végrehajtásában.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=9	átl.=2,89	md=2,00	elt.=1,05
8.4) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását az ügyészség jobban befolyásolja mint a nyomozóhatóság.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=7	átl.=2,14	md=2,00	elt.=0,69

8.5) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítását a nyomozóhatóság jobban befolyásolja, mint az ügyészség!	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=7	átl.=2,57	md=2,00	elt.=0,79
8.6) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=6	átl.=2,67	md=2,50	elt.=0,82
8.7) A bünszervezetben történő bűnelkövetés megállapítása, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=7	átl.=2,43	md=3,00	elt.=0,79
8.8) A nyomozóhatóság a szükségesnél több időt és energiát fordít a titkos információgyűjtésre (TIGY), amelyek a büntetőeljárásban csekély	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=9	átl.=1,67	md=2,00	elt.=0,71
8.9) Az ügyészségnek aktívnak kell lennie a büntetőeljárásban.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=10	átl.=3,60	md=4,00	elt.=0,70
8.10) Az ügyészség gyakran rendel el fokozott ügyészi felügyeletet szervezett bűnelkövetői csoportokkal szembeni büntetőeljárásokban.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=7	átl.=3,86	md=4,00	elt.=0,38
8.11) Gyakran előfordul, hogy az ügyész olyan eljárási cselekmény végrehajtására kéri a nyomozóhatóságot, ami nem segíti a	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=9	átl.=2,78	md=2,00	elt.=0,97
8.12) Gyakran előfordul, hogy a nyomozóhatóság nem megfelelően tájékoztatja az ügyészséget a büntető eljárás előrehaladásáról	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=7	átl.=1,86	md=2,00	elt.=1,07
8.13) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik az ügyészségen, mint a nyomozóhatóságon.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=6	átl.=3,00	md=3,00	elt.=0,89
8.14) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint az ügyészségen.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=5	átl.=2,40	md=2,00	elt.=1,14
8.15) Egy újonnan bevezetett, vagy megváltozott büntetőjogi tényállás használata, inkább múlik a bíróságon, mint a nyomozóhatóságon.	egyáltalán nem értek egyet		teljesen egyetértek	n=5	átl.=2,40	md=2,00	elt.=1,14

9. **Kérem, jelölje négyfokozatú skálán, mennyire igazak önre az alábbi állítások? (Információáramlás az EMPACT prioritású bűncselekmények / nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozati munkájáról. Adatok gyűjtése, elemzése-értékelése, tapasztalatok átadása.)**

9.1) Rendszeresen veszek részt hazai képzésen, ahol EMPACT prioritásos bűncselekmények nyomozati munkájára vonatkozó hasznos	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=10	átl.=1,50	md=1,00	elt.=0,97
9.2) Munkám során nagy segítséget jelent számomra a TIBEK által megküldött éves bűnügyi elemzés	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=10	átl.=1,10	md=1,00	elt.=0,32
9.3) Szerintem nem kapok kellő tájékoztatást arról, hogy az adott, általam is nyomozott EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=9	átl.=2,67	md=2,00	elt.=1,32
9.4) Egy önálló, nem a KR alá tartozó szerv ideálisabb volna a súlyos és szervezett bűnözés elleni fellépésben.	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=6	átl.=3,00	md=3,50	elt.=1,26
9.5) Szerintem nem kapok kellő tájékoztatást arról, hogy az adott, általam is nyomozott EMPACT prioritásos bűncselekményben milyen	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=6	átl.=2,33	md=2,00	elt.=1,37
9.6) Jónak tartom, ha egy másik, különálló szerv vagy szervezeti egység végzi az elemző-értékelő munkát (operatív és stratégiai	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=9	átl.=2,33	md=2,00	elt.=1,00
9.7) Jónak tartanám, hogy a szakirányítást ugyanaz a szerv végezze, mint ahol a gyakorlatban a nyomozati munka folyik.	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=8	átl.=2,50	md=3,00	elt.=1,31
9.8) Rendszeresen veszek részt olyan nemzetközi képzésen, ahol EMPACT prioritásos bűncselekmények nyomozati munkájára	egyáltalán nem igaz		nagyon igaz	n=10	átl.=1,10	md=1,00	elt.=0,32

14. **Az utolsó kérdéscsoport a kérdőív kitöltésére vonatkozik.**

14.1) Jelölje egy tíz fokú skálán az Ön számára mennyire volt terhes és fárasztó a kérdőív kitöltése.	egyáltalán nem volt terhelő		rendkívül terhelő volt	n=9	átl.=4,67	md=3,00	elt.=3,54
14.2) Jelölje egy tíz fokú skálán Ön szerint mennyire a megfelelő kérdéseket tették fel annak érdekében, hogy kutatásunkkal	egyáltalán nem megfelelő kérdéseket		nagyon megfelelő kérdéseket	n=9	átl.=4,56	md=4,00	elt.=2,79

Hozzászólások jelentése

1. Demográfia, szakmai demográfia

^{1.2)} Melyik évben született Ön?

■ 1972 (2 előfordulás)

■ 1977

■ 1978

■ 1979

■ 1981

■ 1983

■ 1986

■ 1987

■ 1989

^{1.5)} Beszél valamilyen idegen nyelvet vagy nyelveket? (Kérem, írja be a négyzetbe a beszélt idegen nyelvet vagy nyelveket!)

■ ANGOL, FRANCIA

■ ANGOL, NÉMET, SPANYOL (2 előfordulás)

■ FRANCIA, ANGOL

■ angol

■ angol, francia

■ angol, német (2 előfordulás)

■ angol, német, francia

■ angol, német,spanyol

^{1.6)} Melyik évben kezdett dolgozni a rendőrségen? (Kérem, írja be a munkakezdés évszámát!)

- 1993
- 1998
- 2001
- 2002 (2 előfordulás)
- 2006
- 2008 (2 előfordulás)
- 2010
- 2011

^{1.7)} Melyik évben kezdett annál a szervnél ahol jelenleg is dolgozik? (Kérem írja be a kezdés évszámát!)

- 1999
- 2007
- 2008
- 2011
- 2013 (2 előfordulás)
- 2014 (2 előfordulás)
- 2015
- 2017

A Belső Biztonsági Alap 5.2.2. „Nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozásának kutatása információáramlási szempontból” című kutatással kapcsolatos kérdőív a büntetés-végrehajtás személyi állománya számára

I. rész: Általános tájékoztató: A kérdőív kitöltése önkéntes és anonim. Ennek okán kérjük, hogy a kérdőívet úgy töltsse ki, hogy semmilyen módon ne legyen azonosítható a kitöltő személye.
--

II. rész: Beosztással kapcsolatos alapadatok: (kérjük tollal írja be a kérdés utáni szabad részbe a választát)	
1.	Ön vezető beosztásban van-e?:
2.	Tiszti/főtiszti/zászlósi/tiszthelyettesi rendfokozatban van-e Ön?:
3.	Milyen beosztási kategóriába tartozik az Ön beosztása (pl. biztonsági felügyelő, munkáltatási felügyelő, előadó, segédelőadó, reintegrációs tiszt, biztonsági tiszt, stb.)?:
4.	A büntetés-végrehajtási szervezetnél eltöltött szolgálati éveinek száma:
5.	Legmagasabb iskolai végzettsége:
6.	Legmagasabb szakmai végzettsége:

III. rész: Kérdőív: (kérjük tollal írja be a kérdés utáni szabad részbe a választát)				
1.	Tud-e Ön arról, hogy az intézetében/intézményében folyik-e börtön- és fogdafelderítés?:			
2.	Tudja-e, hogy hány rendőr folytat az intézetében/intézményében az 1. kérdésben meghatározott tevékenységet?:			
3.	Milyen szervezetekkel van együttműködési megállapodása a büntetés-végrehajtási szervezetnek és az Ön intézetének/intézményének a börtön- és fogdafelderítési, illetve szervezett bűnözéssel kapcsolatos információátadási tevékenységre vonatkozóan?:			
4.	Van-e a büntetés-végrehajtási szervezetnek és az Ön intézetének/intézményének az adatok átadására, továbbítására, kezelésére vonatkozó belső normája?: <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 30%;">igen /nem</td> <td>Ha igen, a norma neve és száma:</td> </tr> </table>		igen /nem	Ha igen, a norma neve és száma:
igen /nem	Ha igen, a norma neve és száma:			
5.	Vezetnek-e manuális vagy elektronikus nyilvántartást általánosságban az egyes fogvatartottak intézetben belüli mozgásáról?:			
6.	Milyen adatokat tartalmaz az egyes fogvatartottak intézetben belüli mozgásáról vezetett nyilvántartás?:			
7.	Vezetnek-e manuális vagy elektronikus nyilvántartást általánosságban az egyes fogvatartottak intézetben kívüli mozgásáról?:			
8.	Milyen adatokat tartalmaz az egyes fogvatartottak intézetben kívüli mozgásáról vezetett nyilvántartás?:			
9.	Vezetnek-e manuális vagy elektronikus nyilvántartást a szervezett bűnözés kapcsán fogvatartott személyek: elhelyezéséről?: mozgásáról?:			

A Belső Biztonsági Alap 5.2.2. „Nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozásának kutatása információáramlási szempontból” című kutatással kapcsolatos kérdőív a büntetés-végrehajtás személyi állománya számára

10.	Tudja-e Ön egy fogvatartottáról, hogy a fogvatartásának az oka szervezett bűnözéssel kapcsolatos-e?: Ha igen milyen információforrásból tudja ezen adatot?: Tudja-e Ön egy fogvatartottáról, hogy a fogvatartott személy külföldi?: Ha igen milyen információforrásból tudja ezen adatot?:
11.	A fogvatartottak intézetben kívüli mozgásáról vezetett nyilvántartás tartalmazza-e, hogy a fogvatartott mely fogvatartottakkal volt együtt mozgatva és mely fogvatartottakkal volt a mozgás közben időlegesen elhelyezve?:
12.	A fogvatartottakkal kapcsolatos nyilvántartásokból következtethetünk-e arra, hogy a fogvatartott mikor és hol találkozott-e rendőrökkel, illetve az intézetben belül dolgozó operatív tisztekkel?:
13.	Tartottak-e olyan képzést vagy előadást az Ön részére, amely a szervezett bűnözésről szólt?:
14.	Tartottak-e olyan képzést vagy előadást az Ön részére, amely a fogdafelderítésről szólt?:
15.	Tartottak-e olyan képzést vagy előadást az Ön részére, amely a titkos információgyűjtési tevékenységről vagy egyéb adatgyűjtési tevékenységről szólt?:
16.	Tartottak-e olyan képzést vagy előadást az Ön részére, amely az információáramlás fontosságáról szólt?:
17.	Mi a protokoll, ha egy fogvatartott bűncselekmény elkövetésére vonatkozó információt közöl Önnel?:
18.	Milyen módon tud egy fogvatartott bizalmas információt közölni adott nyomozó hatósággal vagy titkos információgyűjtésre feljogosított szervezettel úgy, hogy az információt ne kelljen bv. szervezet személyi állománya részére elmondania?:
19.	Van-e egy fogvatartottnak arra lehetősége, hogy bizalmas információt úgy közöljön adott nyomozó hatósággal vagy titkos információgyűjtés foganatosítására feljogosított szervezettel, hogy az információ átadásáról a bv. szervezet ne szerezzen tudomást?: Ha igen milyen módon?:
20.	Létezik-e Ön és az intézetben/intézményben elhelyezett operatív tiszt között munkakapcsolat?: Ha igen, milyen jellegű?:
21.	Mi a protokoll, ha a személyi állomány egy tagja bűncselekmény elkövetésére vonatkozó információt közöl Önnel?:
22.	Milyen módon tud a személyi állomány egy tagja bizalmas információt közölni bármely nyomozó hatósággal vagy titkos információgyűjtés foganatosítására feljogosított szervezettel úgy, hogy az információt ne kelljen bv. szervezet személyi állománya részére elmondania?:

Dátum:év.....hónap.....nap

ALKOTÓI TABLÓ

Dr. Tóth Éva lektor

ny. kúriai bíró, a Fővárosi Ítéltábla tanácselnöke, c. egyetemi tanár

Újpesten születtem, itt végeztem az általános és a középiskolai tanulmányaimat. Eredményes felvételi vizsgát követően felvételt nyertem az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karára, ahol 1965. március 13-án doktorrá avattak.

Szakmai pályámat 1964. augusztus 1. napján kezdtem meg a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróságon joggyakornokként, majd a diploma átvétele után az igazságügyminiszter 1965. április 1-jével fogalmazóvá, majd a bírói, ügyészi szakvizsga kiváló minősítéssel történő letétele után nyomban 1968. január 30-án kinevezett a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bírósághoz bírónak. A bírói munkámat büntető ügyszakban végeztem.

Kilenc évi elsőfokú ítélezést követően 1977. szeptember 1. napjával a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa legfelsőbb bírósági bírónak választott.

A 26 évi legfelsőbb bírósági működésem alatt két különböző tanácsban ítéleztem. Köztörvényi bűncselekmények elbírálása mellett speciális jogterülettel, a katonai ítélezéssel is megismerkedtem. Mindkét tanácsban eseti megbízással tanácselnöki feladatokat is elláttam.

A több évtizedes legfelsőbb bírósági tevékenységem alatt szerzett elméleti és gyakorlati ismeretek birtokában az ítélező bírói munka iránti hivatásszeretetem által vezérelve eredményesen pályáztam a 2003 májusában felálló Fővárosi Ítéltábla tanácselnöki beosztására és 2003. május 1. napjától az I. Bf. tanácsot vezettem nyugdíjba vonulásomig.

Az ítélező tevékenységem mellett folyamatosan részt vettem különböző oktatásokban, joggyakornoki, fogalmazói és bírói továbbképzéseket vezettem. 1981-től az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán és az Államigazgatási Főiskolán büntető anyagi jogot, a Rendőrtiszti Főiskolán pedig büntető eljárásjogot tanítottam, és folyamatosan vizsgáztattam. Két évtizede a Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Jogi és Államtudományi Kar keretében működő Deák Ferenc Továbbképző Intézet által szervezett gazdasági, társasági jogi, valamint jogi szakvizsga előkészítő tanfolyamokon oktatok és szakfelelősi feladatokat is ellátok. 2005 tavaszán kezdeményezésemre a Kriminálisztikai Szakjogász képzést akkreditálták, azóta folyamatosan nagy érdeklődés mellett folyik e speciális képzés, amelynek szintén oktatója vagyok és a szakfelelősi teendőit is ellátom. Egyetemi oktatói tevékenységem elismeréseként címzetes egyetemi tanári kinevezést kaptam. A Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Karán kezdeményezésemre 2018-ban indult a Szervezett bűnözés elleni küzdelem elmélete és gyakorlata c. szakirányú továbbképzési szak.

A Szervezett Gazdasági Bűnözés Elleni Hatékonyabb Fellépésért egyesület alapító elnökeként 20 éve szervezem annak szakmai tevékenységét, valamint a Magyar Katonai és Hadijogi Társaság és a Magyar Rendészettudományi Társaság munkájában is aktívan közreműködöm.

Pályafutásom alatt több büntető anyagi és eljárásjogi cikkem jelent meg, egyetemi jegyzeteket írtam és szerkesztettem.

Közel 50 éves szakmai pályafutásom és oktatói tevékenységem elismerésül a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje, Magyar Érdemrend Középkeresztje és a Juhász Andor-díj arany fokozata kitüntetésekben részesültem.

Berki Antal lektor

Berki Antal rendőr ezredes, rendőrségi főtanácsos a Józsefvárosban kezdte rendőri pályafutását 1984-ben. A tanuló éveket követően a BRFK Vagyonvédelmi Osztályán betörési nyomozóként, majd alosztályvezetőként folytatta munkáját. Itt került először kapcsolatba a szervezett bűnözéssel, amely kifejezés még nem szerepelt akkoriban a hivatalos szakmai szótárakban. Ugyanakkor a kilencvenes évek derekán a szervezett bűnözési osztály létrehozását követően már annak felderítő részlegét vezette. Egy rövid Zsaru Magazin-nál tett kitérő után, a BRFK Felderítő Főosztály Szervezett Bűnözés Elleni Osztály élére került, majd 2005-től 2013-ig vezette a Felderítő Főosztályt. Irányításával számos bűnszervezetet sikerült felszámolni, közülük is a legismertebb a „Fekete Sereg” néven elhíresült, mintegy ezer főt számláló bűnözői csoport volt. Ezen időszak alatt került kialakításra több társszervvel együttműködve, a szervezett bűnözés elleni hatékonyabb fellépés metodikája.

A rendészeti felsőoktatás és tudományos kutatás hosszú évek óta fontos része munkájának, melynek során lehetősége nyílik gyakorlati ismereteit és tapasztalatait átadni. Jelenleg a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság biztonsági igazgatói pozícióját tölti be, ezzel párhuzamosan az információs társadalom szervezett bűnözésének oksági összefüggéseit kutatja, amely a 21. század egyik legnagyobb biztonsági kihívását jelenti.

Pető Gabriella
projektmenedzser

Pető Gabriella, okleveles közgazdász, projektmenedzser egyetemi tanulmányait a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karának Vállalati pénzügy, számvitel szakán végezte, majd féléves projektmenedzser képzés után 2005-től foglalkozik K+F, tehetséggondozási, fejlesztési pályázatokkal, projektekkel. Főbb tevékenységi területe: hazai, európai uniós, nemzetközi pályázati források felkutatása, projektgenerálás, pályázatírás, költségvetés összeállítás, támogatási szerződéskötés, megvalósításhoz kapcsolódó projekt koordinátori, projektmenedzseri, pénzügyi, szervezési feladatok ellátása, kapcsolattartás pályázatkezelő szervekkel, kimutatások, nyilvántartási rendszerek kidolgozása, beszámolók, projekt előrehaladási és fenntartási jelentések készítése. Munkáját a non-profit, civil szektorban kezdte, majd rövid kitérőt tett az üzleti szektorba. Szakmai tapasztalatának nagy részét költségvetési szerveknél, egyetemi környezetben szerezte a Pécsi Tudományegyetemen és 2012-től a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen, ahol jelenleg is dolgozik. A BBA-5.2.2-2015-00001 *Nemzetközi jellegű szervezett bűnözés nyomozásának kutatása információ áramlási szempontból* és a GINOP-2.3.2-15 *Stratégiai K+F műhelyek kiválósága* című felhívásra készített *A légiközlekedés-biztonsághoz kapcsolódó interdiszciplináris tudományos potenciál növelése és integrálása a nemzetközi kutatás-fejlesztési hálózatba a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen VOLARE* című projektek menedzsere.

dr. Frigyer László

szakmai vezető, kutató

Dr. Frigyer László rendőr őrnagy a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar Kriminálisztikai Intézet Bűnügyi Stratégiai Tanszékének a tanársegéde, a Nemzeti Közszerológati Egyetem Szent György Szakkollégium jogi igazgatója, a Nemzeti Közszerológati Egyetem Sportegyesület Rendészeti Kutyás Szakosztályának szakmai vezetője. Az Európai Jogi Központ Rendőrségi Érdekegyeztető Tanácsának, valamint a Tudományos-és Jogi Igazgatóságának igazgatója.

A Magyar Börtönügyi Társaság, a Magyar Rendészettudományi Társaság, valamint a Rendészeti Doktoranduszok Országos Egyesületének tagja.

Tanulmányait a Rendőrtiszti Főiskola elvégzését követően az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán folytatta, ahol az állam és jogtudományok doktorává avatták. A BRFK szervezésében mediátori képesítést szerzett. A PhD tanulmányait a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Doktori Iskolájában folytatta, ahol Prof. Dr. habil. Nochta Tibor tanszékvezető, egyetemi tanár irányításával és felügyeletével a 2017. évben abszolutórium szerzett.

A Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Karán folytatott oktatási tevékenysége a BA szakon elsősorban a krimináltaktika és a kriminálmetodika, valamint a szolgálati kutyák alkalmazása, továbbá a büntetés-végrehajtás és a rendőrség kapcsolata témakörökre terjed ki. MA szakon a Fogva tartási hely kriminálisztikája és a Vagyon-visszaszerzés és kármegeztetés kriminálisztikai kérdései elnevezésű tárgyak oktatója.

Kutatási területei a fogvatartással kapcsolatos kártalanítás, a büntetés-végrehajtás és a kriminálisztika kapcsolata, továbbá a szolgálati kutyák alkalmazása.

A fegyveres rendvédelmi szférában már több mint 25 év szakmai tapasztalatot szerzett, amelynek keretében a büntetés-végrehajtás és a rendőrség hivatásos állományában töltött be különböző beosztásokat (pl.:biztonsági tiszt, nevelő, akciócsoporthoz vezető, országos körszállítás biztonsági felelős, büntetés-végrehajtási biztonsági ismeretek tanár, ügyeletes tiszt, KMB alosztályvezető, kiemelt főellenőr, kiemelt vezetői főellenőr)

dr. Zsigmond Csaba kutató

a kutatás során az ORFK kapcsolattartója

Dr. Zsigmond Csaba c. r. alezredes az ORFK Bűnügyi Főigazgatóság Bűnügyi Főosztály Korruptió és Gazdasági Bűnözés Elleni Osztály kiemelt főreferense. Szakterülete a vagyonvisszaszerzés, környezet- és természet elleni bűncselekmények nyomozása. A Magyar Katonai és Hadijogi Társaság tagja, vizsgáztatóként részt vesz a Rendészeti Alap és Szakvizsga Bizottság munkájában.

A Rendőrtiszti Főiskola elvégzését követően az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Állam és Jogtudományi Karán folytatta tanulmányait, majd 2003-ban állam és jogtudományi doktorrá avatták, 2012-ben sikeres jogi szakvizsgát tett.

Publikációi jelentek meg a Belügyi Szemlében, Magyar Rendészet on-line folyóiratban, a Magyar Katonai és Hadijogi Szemlében.

Több mint 20 éve a rendőrség hivatásos állományú tagja, korábban vagyon elleni, élet elleni és szervezett bűnözés elleni egységeknél dolgozott nyomozóként később vezetőként. Több kiemelt híres bűnügy nyomozásában vett részt vagy irányított, többek között a hírhedt „fekete sereg” elleni nyomozás egyik irányítója is volt.

Jelenleg szolgálati feladatainak ellátása mellett a Rendészettudományi Doktori Iskola doktorandusza, kutatási területe: nemzetközi szervezett bűnözés, természet elleni bűncselekmények.

Dr. Nyitrai Endre

kutató

Dr. Nyitrai Endre 2004-ben végzett a Rendőrtiszt Főiskola bűnügyi szakán, 2010-ben a Pécsi Tudományegyetem Állam és- Jogtudományi Karán végzett, 2008-ban, pedig elvégezte a Nemzetközi Rendészeti Akadémiát (ILEA).

Nyitrai Endre 2004-2012-ig a Budapesti Rendőr-főkapitányság Szervezett Bűnözés Elleni Osztályán dolgozott, majd a Pest Megyei Rendőr-főkapitányságon. 2013-tól a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészettudományi Kar Krimináltaktikai és Metodika Tanszék oktatója.

Tudományos fokozatát 2018-ban szerezte meg. PhD értekezésének a címe: „A szervezett bűnözés elleni küzdelem büntetőjogi és kriminalisztikai eszközei”. A témakörben hazai és külföldi konferenciákon több előadást tartott. Publikációinak fő témája szintén a szervezett bűnözés elleni küzdelem.

Tagja számos tudományos egyesületnek. A kutatási területe: a szervezett bűnözés, raszter nyomozás, e-nyomozás.

Dr. Inzelt Éva

kutató

Dr. Inzelt Éva egyetemi adjunktus az Eötvös Loránd Tudományegyetem, Állam-és Jogtudományi Kar Kriminológiai Tanszékén. Tudományos fokozatát 2015-ben szerezte meg. PhD-jének címe: „Korrupció fehérgallérrel vagy anélkül. A fehérgalléros bűnözés változó tartalma és formái”, témavezetője Prof. Dr. Lévy Miklós. A Nemzeti Közszerológati Egyetem, Vezető-és Továbbképzési Intézet oktatója. Számos hazai és külföldi konferencia előadója. Az Európai Kriminológiai Társaság 2017-ben az Elnökségi tagjai közé választotta.

2009–2010-ben koordinátora az első hazai kriminológia mesterképzési program akkreditációjának az ELTE Állam-és Jogtudományi Karán. 2009 és 2016 között a Magyar Kriminológiai Társaság titkára. 2014 óta a Vermes Miklós Alapítvány a Magyar Kriminológiáért szervezet szakmai igazgatója.

Több alkalommal nyert el vendégoktatói vagy vendégkutatói státuszt, például 2010–2011 Helsinkibe az ENSZ Európai Bűnmegelőzési és Bűnözéskontroll Intézetében, UN European Institute for Crime Prevention and Control (HEUNI).

2008–2017 között külső szakértőként dolgozott a Belügyminisztérium, Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácsnál (korábban: Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium), ahol bűnmegelőzési pályázatok bírált és ellenőrzött.

Fontos számára a tehetséggondozás, így 2013. óta a Bibó István Szakkollégium Büntető Tudományok műhelyének vezetője. 2016-tól pedig vállalta a Joghallgatók Önképző Szervezete Büntetőjogi Tagozat vezetői feladatainak ellátását.

Kutatási tevékenysége igen sokszínű 2012-2014 között az Országos Tudományos Kutatási Alapprogram támogatásával a *'Korrupciós bűncselekmények a büntető igazságszolgáltatás*

tükrében' című projektben dolgozott, 2012-ben a Transparency International Magyarország szervezésében „A lobbizás szabályozását” kutatta. 2010–2011-ben Magyar Ösztöndíj Bizottság és a Centre for International Mobility of Finland (CIMO) támogatásával a „Corruption in Hungary from the viewpoint of Finnish investors” projektet valósította meg.

Jelenleg a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal által támogatott kétéves „A vállalati bűnözés jellemzőinek megértése: elméleti megfontolások és empirikus kutatás eredményei alapján” című kutatás vezetője.

Katona Noémi

projektasszisztens

Katona Noémi a berlini Humboldt Egyetem doktori hallgatója, az MTA Szociológiai Intézetében fiatal kutató. Fő kutatási területei a prostitúció és az emberkereskedelem. 2012-ben végezte el a Közép-Európai Egyetemen a Szociológia és Szociálintropológia mesterképzést. 2012-2014 között doktori tanulmányaihoz Berlinben folytatott etnográfiai terepmunkát egy utcai prostitúciós övezetben magyar nők között; 2015-ben pedig részt vett a CONFRONT magyarországi gyermekkereskedelemtől szóló kutatásban.

Dr. Mátyás Szabolcs

kutató

Mátyás Szabolcs 1999-ben végzett a Kossuth Lajos Tudományegyetemen középiskolai földrajz tanár - terület- és településfejlesztő szakgeográfus szakon. 2001-ben a Rendőrtiszti Főiskola rendőrtiszt-szervező szaktanfolyamát végezte el, 2011-ben pedig Ph.D. fokozatot szerzett a Debreceni Egyetem Földtudományi Doktori Iskolájában „A Debreceni Rendőrkapitányság kriminálgeográfiai elemzése” című értekezésének megvédésével. Jelenleg a Nemzeti Közszerológati Egyetem adjunktusa és a Debreceni Egyetem óraadója. Kutatási területe: bűnözésföldrajz, kriminalisztika, tálentumföldrajz.

Kiss Tibor

kutató

Kiss Tibor rendőr őrnagy, a Nemzeti Közszerológati Egyetem Bűnügyi Tudományok Intézet, Kriminológia Tanszékének egyetemi oktatója. Húsz éve teljesít szolgálatot a rendőri pályán, abból több, mint tizenhárom évig bűnügyi szakterületen, négy éven át közrendvédelmi szolgálati ágbán, illetve három éve egyetemi oktatói és kutatói pályán. A doktori iskolát az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Szociológia Doktori Iskolájában abszolválta 2016-ban. Kutatásai a cyberdevianciák társadalmi és globális mintázatainak feltárására irányulnak.

Bezsényi Tamás

kutató

Bezsényi Tamás történész-kriminológus. Az ELTE BTK-n szervezett bűnözői hálózatok a szocialista Magyarországon, az ELTE ÁJK-n pedig a rendszerváltás utáni hazai szervezett bűnözői csoportok működéséből készíti a doktori disszertációit. Kutatási területe a magyarországi bűnözéstörténet, a bűnözői csoportok szervezetszociológiai értelmezése.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Kriminológiai Intézetében dolgozott 2015-től 2018-ig. Jelenleg az ELTE ÁJK Kriminológia Tanszékének tudományos segédmunkatársa, a Fővárosi Önkormányzat hajléktalan és rendészeti ügyekért felelős koordinátora.

Forrás: https://www.google.hu/search?q=Bezsényi+Tam%C3%A1s&rlz=1C1GCEU_huHU822HU822&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiHpZrlg-XeAhWJmbQKHUPBPQQ_AUIDigB&biw=1280&bih=882%20-%20imgdii=mlyKuhawLn0pKM:&imgcr=IqQd4sNcqL5VpM#imgdii=mlyKuhawLn0pKM:&imgcr=IqQd4sNcqL5VpM:&spf=1542788439792

Csányi Gergely

kutató

Csányi Gergely (Budapest, 1986) szociológus, a Helyzet Műhely tagja, a Pécsi Tudományegyetem Demográfia és Szociológia Doktori Iskolájának, illetve Pszichológia Doktori Iskolájának doktorandusza. Tudományos érdeklődési területe a pszichés struktúrák, a nemiség és az intimitás történeti konstrukciói, illetve azok társadalmi-gazdasági meghatározottságai.

